

ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ СРБОБРАН

УВОД

Просторни план општине Србобран је донет на седници Скупштине општине Србобран, која је одржана 23.04.2013. године и објављен у “Службеном листу општине Србобран”, број 5/13.

Самосталним чл. 130. став 3. Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи (“Службени гласник РС”, број 132/14), прописано је да су доносиоци планских докумената дужни да, приликом измене и допуне планског документа, садржину и поступак усвајања планског документа, ускладе са одредбама важећих законских прописа.

Након доношења Просторног плана општине Србобран донето је неколико измена и допуна Закона о планирању и изградњи, као и подзаконског акта – правилника који третира материју израде документа просторног и урбанистичког планирања, из чега произилази потреба за усклађивањем садржине просторног плана, са актуелним законским и подзаконским актима. Кроз усклађивање планског документа, за насељена места Турија и Надаљ, извршено је преиспитивање шематских приказа и израђене су уређајне основе за ова сеоска насеља.

Поред законског основа, сагледано је и више иницијатива дефинисаних од стране локалне управе, са циљем да се побољшају и унапреде планска решења у предметном планском документу.

Сходно наведеном, Изменама и допунама Просторног плана:

- извршено је усклађивање са важећим законским прописима, ажурираним подацима и условима надлежних институција и са планском документацијом ширег подручја, донетом након усвајања Просторног плана општине Србобран (“Службени лист општине Србобран”, број 5/13) и
- извршено је редефинисање појединачних намена простора, дефинисање појединачних правила уређења и грађења у складу са новим захтевима и потребама корисника простора, као и могућностима реализације, а у циљу унапређења коришћења грађевинског земљишта, површина јавне намене и инфраструктурних система, као и нивоа квалитета живота и рада.

Одлука о изради измена и допуна Просторног плана општине Србобран је донета на седници Скупштине општине Србобран, која је одржана 22.12.2016. године и објављена у “Службеном листу општине Србобран”, број 20/16.

У складу са Одлуком о изради измена и допуна Просторног плана општине Србобран, број 350-73/2016-I од 22.12.2016. године (“Службени лист општине Србобран”, број 20/16), циљеви измене и допуне планског документа су:

- дефинисање грађевинских подручја насеља и изван насеља:
 - смањење грађевинског подручја насеља Србобран;
 - смањење грађевинског подручја изван насеља (кроз укидање планираних радних зона дуж коридора државних путева IB и IIB реда и радне зоне бр. 12);
 - преиспитивање планираних грађевинских подручја изван насеља, за спортско-рекреативне садржаје и за пословне садржаје уз рибњак;

- у области развоја саобраћајне инфраструктуре:
 - преиспитивање и промена категоризације “Сегединског пута”;
 - докомплетирање планиране мреже бициклических стаза, у циљу омогућавања одвијања и овог вида саобраћаја, као и развоја туризма;
- у области развоја техничке инфраструктуре:
 - планирање развоја мреже топлофикације, у ванграђевинском подручју;
- у области развоја комуналних објеката и површина:
 - планирање бољих просторних услова, као додатна могућност, за изградњу прихватишта за животиње.
- преиспитивање правила грађења у грађевинском подручју насеља, у зонама становања.

Основни плански документ је израдио ЈП “Завод за урбанизам Војводине” из Новог Сада.

Израда Измене и допуне Просторног плана општине Србобран (у даљем тексту: План), поверена је “АРХИПЛАН” Д.О.О. из Аранђеловца.

Плански основ и полазне основе за израду Плана, представљају Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године (“Службени гласник РС”, број 88/10, у даљем тексту: ППРС), Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине (“Службени лист АПВ”, број 22/11, у даљем тексту: РПП АПВ), Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, Суботица-Београд (Батајница), (“Службени гласник РС”, бр. 69/03, 36/10, 143/14 и 81/15 у даљем тексту: ППППН), Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ, број 14/15), Просторни план подручја посебне намене транснационалног гасовода “Јужни ток” (“Службени гласник РС”, број 119/12 и 98/13) и Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода од сабирне отпремне станице Турија север до рафинерије Нови Сад са елементима детаљне разраде (“Службени лист АПВ”, број 14/15).

Просторно планска решења су усклађена са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област. Основни прописи који регулишу област просторног и урбанистичког планирања су:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19-др.закон);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19);
- Закон о регионалном развоју (“Службени гласник РС”, бр. 51/09, 30/10 и 89/15-др.закон);
- Закон о територијалној организацији Републике Србије (“Службени гласник РС”, број 129/07 и 18/16);
- Законом о државном премеру и катастру (“Службени гласник РС”, бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-одлука УС, 96/15, 113/17-др.закон, 27/18-др.закон и 41/18-др.закон);
- Закон о заштити природе (“Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 и 14/16);
- Закон о заштити животне средине (“Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11-одлука УС и 14/16);
- Закон о заштити ваздуха (“Службени гласник РС”, број 36/09 и 10/13);

- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04 и 25/15);
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 14/16);
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08-др.закон, 41/09, 112/15 и 80/17);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", број 41/09 и 101/16);
- Закон о сточарству ("Службени гласник РС", бр. 41/09, 93/12 и 14/16);
- Закон о ветеринарству ("Службени гласник РС", бр. 91/05, 30/10 и 93/12);
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18);
- Закон о путевима ("Службени гласник РС", број 41/18);
- Закон о железници ("Службени гласник РС", број 41/18);
- Закона о безбедности у железничком саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 41/18);
- Закон о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, "Службени лист СРЈ", број 16/01-одлука СУС и "Службени гласник РС", број 20/09, 55/13-одлука УС и 106/16-аутентично тумачење);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", број 101/15);
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника ("Службени гласник РС", број 104/09);
- Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима ("Службени гласник СРС", бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93-др. закон, 67/93 - др. закон, 48/94 - др. закон, 101/05 - др. закон и 54/15-др.закон);
- Закон о туризму ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 99/11-др.закон, 93/12 и 84/15);
- Закон о електронским комуникацијама ("Службени гласник РС", број 44/10, 60/13-одлука УС и 62/14);
- Закон о енергетици ("Службени гласник РС", број 145/14);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", број 36/09);
- Закон о хемикалијама ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- Закон о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 93/12);
- Закон о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон);
- Закон о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10, 93/12 и 89/15);
- Закон о дивљачи и ловству ("Службени гласник РС", број 18/10);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда ("Службени гласник РС", број 128/14);

- Закон о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 88/09 - др. закон и 104/09 – др.закон, 10/15 и 36/18);
- Закон о заштити од пожара ("Службени гласник РС", број 111/09 и 20/15);
- Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта ("Службени гласник РС - Међународни уговори" број 102/07);
- Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности ("Службени лист СРЈ" Међународни уговори, број 11/01);
- као и другим законским и подзаконским актима, који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

У овај План уграђене су смернице и стратешка опредељења из докумената Владе Републике Србије, Владе Аутономне Покрајине Војводине и међународних конвенција. Навешћемо неке од докумената:

- Национална стратегија одрживог развоја ("Службени гласник РС", број 57/08);
- Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", број 21/07);
- Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године ("Службени гласник РС", број 3/17);
- Стратегија развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2017-2020. година ("Службени гласник РС", број 84/17);
- Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године ("Службени гласник РС", број 4/08);
- Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016. до 2025. године ("Службени гласник РС", број 98/16);
- Стратегија развоја туризма Војводине - Маркетинг стратегија туризма Војводине ("Службени лист АПВ", број 6/10);
- Национални програм заштите животне средине ("Службени гласник РС", број 12/10);
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 59/06);
- Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период од 2014-2024. године ("Службени гласник РС", број 85/14);
- Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године ("Службени гласник РС", број 101/15);
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији 2017-2020 ("Службени гласник РС", број 9/17);
- Стратегија заштите од пожара за период 2012-2017. године ("Службени гласник РС", број 21/12);
- Национална стратегија заштите и спашавања у ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", број 86/11);
- Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019 ("Службени гласник РС", број 29/10);
- Стратегија развоја конкуретних и иновативних малих и средњих предузећа за период од 2008. до 2013. године ("Службени гласник РС", број 103/08);
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до

2018. године ("Службени гласник РС", број 13/11);
- Европска конвенција о пределу ("Службени гласник РС-Међународни уговори", број 4/11).

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

1.1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Правни основ за израду Плана су Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19-др.закон), Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19) и Одлука о изради измена и допуна Просторног плана општине Србобран, број 350-73/2016-I од 22.12.2016. године ("Службени лист општине Србобран", број 20/16).

1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Плански основ за израду Плана представљају Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник Републике Србије", број 88/10), Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", број 22/11), Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, Суботица-Београд (Батајница), ("Службени гласник РС", бр. 69/03, 36/10, 143/14 и 81/15), Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ, број 14/15), Просторни план подручја посебне намене транснационалног гасовода "Јужни ток" ("Службени гласник РС", број 119/12 и 98/13), као и Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода од сабирне отпремне станице Турија север до рафинерије Нови Сад са елементима детаљне разраде ("Службени лист АПВ", број 14/15), са којима је овај План усклађен.

Полазне основе за израду овог Плана представља Просторни план општине Србобран ("Службени лист општине Србобран", бр.5/13).

2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Подручје обухвата Плана захвата средишњи део Бачке и Аутономне покрајине Војводине. Северним и источним делом се граничи са општином Бечеј, на југоистоку са општином Жабал, на југу са општином Темерин, на југозападу и западу са општином Врбас, а на северозападу са општином Мали Иђош.

Укупна површина подручја Плана износи 28.429,55 ha и припада групи мањих војвођанских општина.

Подручје обухвата Плана одређено је површинама територија целих катастарских општина административне општине Србобран, КО Србобран, КО Турија, КО Надаљ 1 и КО Надаљ 2, а граница обухвата се поклапа са административном границом општине Србобран.

3. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Основни принципи просторног развоја општине Србобран су:

- Одрживи развој реалних потреба, подстицање равномерности територијалног развоја и активна сарадња између територијалних јединица;
- Усклађеност социјалног развоја, економске ефикасности, заштите и ревитализације животне средине и заштите природних, културних и историјских вредности;
- Очување квалитета и разноврсности расположивих природних и створених ресурса и обезбеђење рационалног коришћења необновљивих ресурса;
- Просторно-функционална интегрисаност у регионално окружење;
- Полицентричан развој система насеља;
- Саобраћајна приступачност, инфраструктурна опремљеност и доступност јавним секторима, информацијама и знању;
- Обезбеђивање учешћа јавности у поступку припреме и доношења планова развоја и одлука;
- Повећање ефикасности и одговорности у области коришћења, управљања, заштите и унапређења простора;
- Развој јавно-приватног партнерства;
- Усаглашавање са европским стандардима у области планирања и уређења простора, ради стварања услова за трансграничну и међународну сарадњу и укључивање у процесе европских интеграција.

4. ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Визија просторног развоја - модерна општина и развијена заједница са јединственим природним, туристичким и културно-историјским ресурсима, развијеном пољопривредом, динамичним предузетничким сектором, заштићеном животном средином, привлачна за инвеститоре и просперитетна за све своје грађане.

Основни и посебни циљеви развоја

Основни циљеви

Општи циљеви развоја подручја општине Србобран проистичу из усвојених циљева и опредељења просторног развоја Републике Србије и специфичности подручја општине Србобран у просторно-функционалном смислу и подразумевају:

- подстицање рационалне организације и уређења простора;
- ефикасно, рационално и организовано коришћење људских, природних и створених потенцијала у социо-економском, просторном и еколошком погледу;
- обезбеђење услова за уређење и изградњу простора и насеља;
- унапређење квалитета живљења и задовољавање потреба становника.

Просторни план је потребно да:

- дефинише концепцију дугорочног развоја подручја Општине;
- дефинише носиоце и правце развоја, како просторног тако и социоекономског;
- резервише инфраструктурне коридоре, саобраћајнице и комуналну инфраструктуру;

- усклади различите или супротне интересе у коришћењу простора;
- смањи просторна ограничења за развој (недостатак адекватне инфраструктуре и јавних служби, контролисање загађења животне средине);
- предвиди меру очувања вредних делова природе, амбијенталних целина и вредног културног наслеђа;
- унапреди видове регионалне сарадње на очувању животне средине и поправљању њеног постојећег квалитета;
- дефинише правила и мере коришћења и заштите флоре и фауне, као и санацију и унапређење деградираних површина, лабилних екосистема, шумског и пољопривредног земљишта, вода, ваздуха и тла;
- предложи правила за просторни развој и размештај привредних делатности;
- обезбеди рестриктивне, али и стимулативне механизме и инструменте, како би Општина подршком појединим програмима усмеравала развој у правцу и на начин, који би представљао општи интерес и био у функцији задовољења будућег квалитета живота;
- дефинише приоритете развоја, уз могућности квалитетне разраде и интегрисање конкретних програма у планове развоја, ригорознију оцену друштвено-економске и финансијске подобности и еколошке прихватљивости;
- успостави адекватну величинску и функционалну хијерархију мрежа насеља и центра која подразумева следеће:
 - Рационално коришћење земљишта;
 - Већу искоришћеност грађевинског земљишта унутар постојећих грађевинских подручја и усмеравање изградње на подручје са опремљеном инфраструктуром;
 - Осигурање здраве животне средине у насељима и спровођења мера заштите у процесу изградње и уређења простора;
 - Побољшавање унутрашње организације насеља;
 - Подизање квалитета уређености насеља и нивоа комуналне опремљености насеља;
 - Пропише правила просторног развоја и грађења, како за случајеве непосредног издавања путем локацијских услова, тако и у виду смерница код израде планова хијерархијски нижег нивоа.

Циљеви развоја по појединим областима

Демографија

Основни циљ демографског кретања у општини Србобран односи се на успоравање негативних трендова у кретању укупног броја становника и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање степена запослености у насељима у циљу спречавања демографског пражњења подручја.

Мрежа и функција насеља и јавне службе

Циљеви и смернице у области мреже и функције насеља општине Србобран су:

- Постизање оптималног нивоа урбаног и руралног живљења по насељима, у зависности од укупних природних и створених потенцијала;
- Преиспитивање постојећих граница грађевинских подручја насеља, уз сагледавање потребе за ширењем, односно смањењем појединих насеља;
- Повећање нивоа социо-економске развијености подручја.

Остали циљеви дефинисани су у складу са препорукама из ППРС и у односу на хијерархијски ниво, специфичне функције и потенцијале насеља:

- Србобран је насеље које ће и убудуће имати функције општинског центра, насеље градског карактера, насеље које ће се развијати у мањи индустријски центар, уз развијање, терцијарних и непривредних делатности у складу са функцијом и посебним природним и културним вредностима;
- Остала насеља су сеоска насеља локалне заједнице, у којима ће се развијати пољопривреда и производња здравствено безбедне хране и која би у планском периоду требала да постојећу саобраћајну инфраструктуру боље искористе за пласирање робе;
- У наредном периоду, такође, треба радити на комбинованом развоју пољопривреде и других привредних активности, од малих производних погона, занатства, трговине, сервисних и финансиских услуга, до туризма и домаће радиности, развијањем примарних, терцијарних и непривредних делатности у складу са улогом насеља.

Циљеви развоја и организација јавних служби су:

- Постизање заступљености јавних служби по насељима, у складу са хијерархијским нивоом и функцијом насеља, а на основу смерница из ППРС;
- Оснивање оних јавних служби које ће насељима дати специфичну, специјализовану функцију и искористити подручја са посебним природним и културним вредностима;
- Развој јавних служби прилагођених потребама сваког насеља и потребама локалног становништва;
- Промене у организацији рада јавних служби и прилагођавање потребама и особеностима локалних заједница, увођење комплементарних и пратећих активности;
- Већу употребу савремених информатичких и других комуникационих средстава, са циљем да се повећа доступност јавних служби и установа за грађане;
- У оквиру спорта и рекреације обезбедити минимум спортско-рекреативних површина по становнику од 3,5 m² и оптимум од 5,5 m² по становнику.

Привреда

Циљ израде Просторног плана у области привреде је:

- формирање стабилне и развојне привредне структуре, која ће дугорочно посматрано омогућити одржавање коришћења постојећих ресурса и компаративних предности планског подручја;
- Основни циљ будућег развоја привреде је ревитализација пољопривреде и сточарске производње, динамизирање развојних процеса, у циљу афирмације Општине као произвођача здраве хране;
- Обезбеђење просторних услова за развој привредних капацитета и њихов размештај у насељима Општине, да би се постигли најповољнији ефекти, подигао ниво развијености Општине и спречило даље демографско пражњење;
- Развој мале привреде у циљу повећања степена запослености и стандарда становништва;
- Потпуније коришћење постојећих индустријских капацитета;
- У области индустрије основни циљ је динамизирање прерађивачке индустрије, (првенствено везане за локално сировинско залеђе-мањи прерађивачки

капацитети виших фаза прераде), у складу са заштитом животне средине и контролом утицаја индустријских активности на животну средину;

- Подстицање развоја капацитета терцијарних делатности да би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења и афирмација Општине као туристичког подручја.

Пољопривреда

Основни или општи циљеви који важе у области пољопривреде врло су слични у свим општинама, јер представљају темељно опредељење и основу за систематичан развој пољопривреде на посматраном подручју и подразумевају:

- Јасно поимање да су развој пољопривреде и развој села неодвојива целина, те концепирање такве аграрне политике на свим нивоима, који уважава и подразумева ову чињеницу;
- Стварање планске основе за дефинисање равномерног развоја пољопривреде на целовитој територији посматраног подручја;
- Уређење амбијента и предуслова за природно, тржишно укрупњавање поседа, без арбитражног наметања процеса укрупњавања;
- Фаворизовање традиционалних пољопривредних домаћинстава, путем пореских олакшица;
- Стварање могућности за избалансиран однос различитих грана пољопривреде.

Специфичности ове Општине условљавају и посебне циљеве, као што су:

- Пажљиво препознавање и лоцирање посебности посматраног подручја (као на пример квалитет поврћа), које пружају компаративне предности у односу на окружење;
- Повећање површина под високоакумулативним културама, које нуде значајније могућности економске валоризације, било директним пласманом на тржиште, било даљом прерадом;
- Стварање предуслова за унапређење сточног фонда;
- Увећање површина под воћњацима и виноградима;
- Узгој семенске робе;
- Узгој цвећа;
- Уређење вештачких рибњака, како за производњу конзумне рибе, тако и за спортски риболов;
- Развој пчеларства;
- Развој органске производње и алтернативних видова пољопривреде.

Шумарство

Посебни циљеви у развоју шума и ваншумског земљишта су:

- Очување постојећих шума, шумског земљишта и ваншумског земљишта и унапређење њиховог стања;
- Повећање површина под шумом на рачун шумског земљишта и пољопривредног више бонитетне класе од V (изузетно IV и V бонитетне класе);
- Пошумљавање нових површина у оквиру изворишта вода, речних токова;
- Подизање заштитних имисионих шума у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница, мелиорационих канала и у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви) ради заштите од ветра и еолске ерозије;
- Формирање заштитног зеленила у оквиру економија и других објеката у атару,

- као и свих деградираних површина (позајмишта, јаловишта, копова глине);
- Формирање свих категорија насељског зеленила у свим насељима Општине;
- Обезбеђење и трајно јачање и развој општинских функција шума, повезивањем шума, ваншумског зеленила и зеленила насеља у систему зелених површина.

У области развоја ловства општи циљеви су:

- Повећање бројности и структуре дивљачи;
- Очување ретких и угрожених врста;
- Развој ловног туризма у оквиру туристичке понуде.

Посебни циљеви проистичу из специфичности ловишта и спроводиће се кроз важеће ловне основе и годишње планове газдовања установљених ловишта.

Туризам

Основно полазиште у планирању одрживог туризма је Стратегија развоја туризма Републике Србије. У склопу те Стратегије Војводина представља јединствени туристички кластер и сви планови морају поћи од те чињенице.

Општи циљеви изрде Просторног плана у области развоја туризма су:

- Сваки одрживи план развоја туризма полази од претпоставки реалних потенцијала у које спадају: садржајност простора, туристичке вредности неке дестинације или регије, приступачност дестинације у односу на туристички емитивна подручја, оцена изграђености дестинације у погледу туристичке и друге-пратеће инфраструктуре, степен очуваности природних и културних вредности и вредности локалне заједнице у постојеће туристичке токове;
- Да се у оквиру потенцијала планирају садржаји и активности и изгради потребна инфраструктура, како би се повећао туристички промет планског подручја, повећали приходи од туризма, повећао проценат становништва који приходује од туризма. Све ово се мора постићи кроз планиран и контролисан развој туризма, који неће угрозити природну и културну баштину подручја.

Посебни циљеви развоја:

- Потребно је извршити валоризацију најзначајнијих природних и створених вредности, те на основу њих дефинисати најзначајније потенцијале туристичке понуде на простору Општине;
- Организовати заокружену туристичку понуду, која садржи афирмисане мотиве и омогућава афирмисање нових туристичких мотива;
- Повећати степен искоришћености постојећих капацитета, а нове туристичке капацитете развијати у зонама највеће концентрације становништва и посетилаца у насељима, као и на локацијама атрактивних за развој пре свега ловног, риболовног и салашког туризма;
- У оквиру потенцијала планирати садржаје и активности и изградити потребну инфраструктуру, како би се повећао туристички промет планског подручја, повећали приходи од туризма, повећао проценат становништва који приходује од туризма;
- Утврђивање конкретних праваца развоја оних облика туризма чији је развој реалан на основу природних и створених потенцијала.

Инфраструктурни системи

Саобраћајна инфраструктура

Основни циљеви у домену саобраћаја у односу на будући развој општине Србобран су:

- Стварање услова за реализацију свих концепцијских предпоставки из ППРС који би иницирали свеобухватни развој овог простора;
- Стварање услова за развој, модернизацију и реконструкцију свих појавних облика саобраћаја, нарочито оних који иницирају развојне тенденције привредних активности у оквиру овог или околног простора;
- Изградња, реконструкција и модернизација саобраћајних капацитета који ће утицати на привредну афирмацију појединих локалитета у домену привредних и туристичких активности;
- Омогућавање различитим мерама (изградње, модернизације, реконструкције) развој и укључење у транспортну понуду овог простора и других видова саобраћаја (водни, железнички), чиме би се омогућиле претпоставке за развој и функционисање свих појединачних саобраћајних видова и повезивање на интегралном принципу преко транспортно-саобраћајних капацитета у оквиру пловног пута канала ОКМ ХС ДТД Бечеј-Богојево.

Као посебни циљеви у домену саобраћаја су:

- Стварање услова за развој свих облика саобраћаја у оквиру простора општине Србобран, како би се подстакао укупни развој насеља и остварио плански развој свих насеља на принципима рационалног газдовања простором и минимизацијом заузимања пољопривредног земљишта;
- Формирање нове оптималне саобраћајне матрице општине Србобран, која треба да представља сегмент будуће саобраћајне матрице Војводине и то на нивоу перспективног развоја, интеррегионалног повезивања са субрегионима;
- Стварање услова за развој саобраћајних капацитета заснован на европским стандардима, тј. стратешким принципима одрживог развоја животне средине како у оквиру урбаних и руралних простора, тако и у оквиру атара како би се створили услови за производњу здраве хране, као једног од будућих стратешких опредељења овог простора;
- Стварање услова за развој железнице (кроз модернизацију и реконструкцију капацитета), како би се могла уклопити у нова европска опредељења свеобухватног развоја региона;

Водопривредна инфраструктура

Као делови основног стратешког циља у области водопривреде, на подручју општине Србобран систематизовани су следећи циљеви:

- Дефинисање водопривредног развоја и могућности водопривреде као подстицајног или ограничавајућег фактора у оквиру других компонената развоја подручја;
- Интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;
- Осигурање заштите и унапређење квалитета вода до нивоа несметаног коришћења вода за предвиђене намене, као и заштита и унапређење животне средине уопште и побољшање квалитета живљења људи;
- Очување и унапређење заштите од поплава, ерозија и бујица, као и других

видова штетног дејства вода, при чему се и други системи (урбани, привредни, инфраструктурни, итд.) упућују како да усмере свој развој, да би се заштитили од штетног дејства вода;

- Унапређење свих делатност на водама и око њих, како би се успешно могли реализовати други циљеви у области водопривреде;
- Заштита и уређење сливова са гледишта развоја водопривредних система и развоја других водопривредних грана, посебно шумарства, путем заштите и ревитализације угрожених екосистема, антиерозионог газдовања шумама, унапређења естетских вредности, очувања и унапређења археолошких, историјских, биолошких, геолошких и других природних и створених ресурса и вредности;

Посебни циљеви у области развоја водоводних система на територији Општине су:

- Стриктно поштовање режима заштите изворишта подземних и површинских вода у свим извориштима комуналних водова;
- Очување локалних изворишта, чак и оних мањег капацитета, и након повезивања појединих насеља са регионалним системом, ради обезбеђења виталних функција система и у кризним хаваријским ситуацијама;
- Постепено повезивање свих парцијалних водова у јединствен регионални систем, којим се остварује висока поузданост функционисања и прописан, стално контролисан квалитет воде;
- При прикључивању локалних водова на регионални систем, а из регионалног система се допремају само недостајуће количине воде, наставља се коришћење свих локалних изворишта која обезбеђују воду доброг квалитета;
- Смањивање специфичне потрошње воде у домаћинствима, политиком реалних цена воде, мерењем утрошка воде и мерама планске рационализације потрошње;
- Управљачко-информационо осавременавање водоводних система, увођењем мерног - мониторинг система, који ће омогућавати праћење динамике потрошње у свим важнијим гранама мреже, као и брзу дијагностику поремећаја и кварова у раду система;
- Вода за техничке потребе у индустрији која не захтева воду квалитета воде за пиће, не може се захватати из водовода насеља, већ се потрошачи технолошке воде упућују на властите захвате површинских и подземних вода нижег квалитета (подземне воде у индустријској зони, која се не захвата за водове насеља) и на мере рецикулације и планске рационализације потрошача.

Основни циљеви и критеријуми за канализацију насеља и реализација постојења за пречишћавање отпадних вода;

- Канализациони системи се реализују као дистрибуирани системи, тако да са гледишта транспорта отпадних вода и препумпавања представљају заокружене, економски оправдане целине, које се могу заокружити изградњом одговарајућих ППОВ општег типа;
- Даљи развој канализације спроводи се по сепарационом систему; посебно за отпадне воде насеља и оних индустрија које се након предтретмана смеју прикључити на канализације за отпадне воде, а посебно за кишне канализације;
- По правилу ППОВ се граде за сва насеља која имају више од 5.000 ЕС;
- При канализацији насеља која до тада нису имала канализационе системе, стриктно се спроводи принцип обавезности прикључења домаћинства без обзира на дотадашња привремена решења;

- Стриктно се забрањује евакуација отпадних вода у напуштене бунаре и упојне јаме;
- Отпадне воде индустрија које се налазе у Србобрану и оних које се планирају ван граница грађевинског подручја, смеју се упуштати у градску канализацију тек након предтретмана, којим се пречишћавају до нивоа да смеју да буду усмерене према ППОВ општег типа. Посебно је забрањено уводити у градску канализацију опасне материје и супстанце које би ометале и разбијале процес биолошког пречишћавања у ППОВ;
- У циљу рационалног коришћења простора где год је могуће користити тзв. групне системе, којима се ППОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих насеља, повезаних магистралним колектором са одговарајућим КЦС;
- Димензионисање атмосферске канализације треба примерити значају подручја која се њоме штити и величини потенцијалних штета од плављења дела насеља и саобраћајница. Капацитети не би требало да буду мањи од оних који су потребни за прихватање тзв. двогодишње кише, нити већи од тзв. десетогодишње кише;
- На малим водотоцима, уколико се исти уводе у системе атмосферске канализације, где год је то могуће, обликовањем терена и коришћењем зелених површина, извршити ретензирање / ублажавање великих вода пре њиховог увођења у колекторе.

У области водопривреде, решења су у сагласности са значајем и утицајем Криваје, и низом мањих природних и створених токова, тако да је неопходно:

- Ваљано одржавати постојећу мрежу одбрамбених насипа и регулисаних корита;
- Сачувати мелиорационе системе;
- Заштитити подземна и површинска изворишта.

Енергетска инфраструктура

У области енергетске инфраструктуре циљеви су следећи:

- Унапређење квалитета живота и задовољавање потреба становника, при том имајући у виду принципе енергетске ефикасности;
- С обзиром на енергетску зависност региона, посебну пажњу посветити развоју и могућностима примене алтернативних извора енергије примерених подручја (геотермална енергија, енергија ветра и сунца, биомаса и биогас) и малих хидроелектрана на каналима ОКМ ХС ДТД и водотоцима, имајући све време потребу за енергетско ефикасношћу;
- Функционално коришћење и штедња необновљених ресурса;
- Гасификација на предметном подручју на бази усклађености концепција гасификације и топлификације, у сврху задовољења потреба крајњих корисника у широкој потрошњи;
- Побољшање рада и поузданости постојеће гасовне мреже, као и њен даљи развој;
- Експлоатација минералних сировина у складу са одрживим развојем, очувањем и заштитом природних и створених ресурса и животне средине;
- Обезбеђење квалитета и сигурне испоруке електричне енергије диктираном потрошњом у наредном периоду за све потрошаче на подручју Општине;
- Реконструисати постојећу 10 kV мрежу и изградити нову 20 kV у складу са променом трансформације електричне енергије, тако да сва насеља, буду повезана мрежом од 20 kV. Нисконапонска дистрибутивна мрежа, преко које се

директно снабдевају сви потрошачи на овом подручју, треба да се усклади са овим променама;

- Изградити нове и реконструисати постојеће трафостанице 10/0,4 kV на 20/0,4 kV, у складу са захтевима реконструисане дистрибутивне мреже и порастом потрошње;
- У насељима, туристичким локалитетима, дуж државних путева у близини насеља и раскрсница изградити квалитетну спољну расвету у складу са новим технологијама развоја расветних тела;
- Заштита коридора високонапонске електроенергетске мреже.

Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура

Основни стратешки циљеви и опредељења:

- Потпуна дигитализација ЕК инфраструктуре као једног од кључних предуслова за изградњу информационог друштва;
- Достижање просечног европског степена развоја у области ЕК инфраструктуре;
- Омогућавање да интернет буде свима доступан, брз, јефтин и сигуран;
- Постизање развоја Веб економије;
- Усклађивање развоја ЕК инфраструктуре са захтевима који су утврђени у стратегијама других области, а посебно са Стратегијом развоја информационог друштва;
- Обезбеђење ефикасног приступа информацијама и знању;
- Повећање нивоа знања и образовања информационо-комуникационих технологија изградњом ЕК инфраструктуре и информационог друштва.

Посебни циљеви израде Просторног плана у области ЕК инфраструктуре;

- Обезбеђење потребног броја телефонских прикључака за све кориснике, домаћинстава у насељима и привредне субјекте;
- Најмање удвостручити постојећи број телефонских прикључака;
- Обезбедити мреже високог квалитета, поузданости и расположивости изградњом јединствене транспортне мреже;
- Изградња међумесног ЕК система, за осигурање квалитета међумесних веза довољног капацитета;
- Изградња оптичких каблова и омогућавање савременог система преноса;
- Замена дотрајале опреме и модернизација мрежа, да би се обезбедило поузданије и квалитетније функционисање ЕК система и услова за увођење савремених услуга;
- Увођењем нових ЕК услуга увођењем оптичких каблова у месне мреже;
- Увести мобилне услуге засноване на радио преносу;
- Изградња нове приступне кабловске мреже, за обезбеђење широкопојасних сервиса, развој јавних, комерцијалних и локалних радио и ТВ програма, уз контролно повећање и укључивање нових технологија у складу са светским трендовима;
- Осигурање коридора за РР везе;
- Изградња микроталасних система за дистрибуцију радио и телевизијских програма у сеоским и мањим градским срединама изолованим осталим КДС.

Заштита животне средине

Основни циљеви у оквиру заштите животне средине су :

- Формирање јединственог катастра загађивача на територији општине Србобран,

- као и успостављање контролног мониторинга параметара животне средине;
- Стварање повољних микроклиматских услова повећавањем површина под шумом и ваншумским зеленилом (садња заштитних појасева у оквиру пољопривредног земљишта, каналске и саобраћајне инфраструктуре);
 - Смањење и контрола употребе пестицида и других хемијских препарата у пољопривредној производњи;
 - Снижавање високих подземних вода на угроженим локалитетима;
 - Стварање услова за пренамену у заштиту постојећих деградираних простора, (од експлоатације минералних сировина);
 - Пречишћавање свих отпадних вода (комуналних и индустријских), ради одржавања квалитета воде у реципијентима;
 - Снабдевање насеља потребном количином квалитетне воде за пиће прикључењем на регионални систем водоснабдевања;
 - Санирање и рекултивација свих неуређених и непрописно лоцираних сметлишта у Општини, као и других деградираних простора;
 - Санитарно депоновање комуналног и нетоксичног индустријског отпада и животињских лешева у складу са важећим правилницима и Националном стратегијом управљања отпадом Влада Републике Србије на регионалној депонији и изградња трансфер станице;
 - Рационално газдовање и спровођење мера заштите у току експлоатације и коришћења природних ресурса.

Заштита природних вредности

Циљеви заштите природних вредности су:

- Валоризација и успостављање високог концепта заштите водотока Криваја и Бељанске बारे.

Заштита непокретних културних добара

Циљеви заштите културних добара су :

- Непокретна културна добра треба штитити интегрално са простором у коме се налазе и третирати их као развојни потенцијал подручја Општине и шире;
- Културно наслеђе треба максимално штитити од свих облика неконтролисаних урбанизација и изградње, затим од реконструкција које су непримерене постојећој насељској структури, од изградње индустријских погона и великих инфраструктурних система, објеката посебне намене и других објеката, који могу трајно да деградирају не само њихово окружење, већ и да им угрозе идентитет.

Основне активности везане за заштиту и коришћење споменика културе треба да се одвијају у два правца:

1. Заштити, неговању и презентацији непокретних културних добара;
2. Истраживању, откривању и проучавању нових, уз поштовање утврђених основних циљева:
 - Очување темеља националне културе, као и културе које су постојале пре појаве националних култура, или су се паралелно развијале;
 - Организовано развијање свести о значају културног наслеђа за живот и рад, као битног предуслова за очување националног идентитета;
 - Реинтеграција непокретних културних добара у савремени животни амбијент;
 - Развијање функције заштите културних добара, како би добила улогу

- активног учесника у стварању и обликовању простора;
- Заштита културог наслеђа мора бити стална, свеобухватна и ефикасна.

5. КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Концепција просторног развоја општине Србобран потенцира већу функционалну интегрисаност подручја:

- у оквиру општине - смањује унутрашње разлике у просторној организацији, саобраћајној повезаности, економској и социјалној структури делова територије (нарочито урбаног центра и сеоских насеља);
- у оквиру Јужнобачког управног округа, преко ког се остварује веза и са вишим нивоима.

Интегрисаност подручја општине Србобран подразумева и усаглашеност правила и праксе у области просторног развоја са европским стандардима, ради стварања услова за трансграничну и међународну сарадњу и укључивање у процесе европских интеграција.

Остваривање оваквог опредељења заснива се на принципима:

- одрживог развоја;
- равномернијег локалног и регионалног развоја, и
- интегралног урбаног и руралног развоја.

Одрживи развој усаглашава објективне социо-економске потребе и могућности заједнице, уз адекватно коришћење природних и створених ресурса. Усклађеност социјалног развоја, економске ефикасности и заштите и ревитализације животне средине и заштите природних, културних и историјских вредности су приоритет.

Подстицање равномерности територијалног развоја подразумева полицентричну организацију социјалних и економских функција, расподелу интереса према свим ресурсима на целокупном подручју општине Србобран, децентрализацију садржаја и успостављање одговарајућих функционалних веза, у оквиру општине, региона и ширег окружења. Формирање мреже мањих специјализованих садржаја у сеоским насељима треба да допринесе привредном и демографском опоравку руралног дела територије.

Интегрални урбани и рурални развој сагледава интегралну заштиту и коришћење природних и створених ресурса ради економског и културног напретка целокупног подручја. Важни чиниоци таквог просторног развоја су и сарадња територијалних јединица, доступност ресурса и знања, подручја и јавних сектора. Тако, јединственост заштите и коришћења урбаних и руралних простора стварају повољне социјалне и економске амбијенте – појас заштите коридора Х са привредним садржајима уз аутопут и сеоске територије у залеђу; урбани центар Србобран са својим привредним и друштвеним садржајима и разноврсно рурално окружење града са својим природним вредностима и заштићеним подручјима.

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1.1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА СА БИЛАНСОМ НАМЕНЕ ПРОСТОРА

Територија општине Србобран заузима површину од 28.429,55 ха и подељена је на 4 катастарске општине (КО Србобран, КО Турија, КО Надаљ 1 и КО Надаљ 2).

Према основним категоријама коришћења земљишта за плански период, простор у обухвату Плана чини у највећој мери пољопривредно земљиште у површини од 26.003,27 ха, што чини 91,47% површине Општине. Пољопривредно земљиште ће се највећим делом користити као обрадиво пољопривредно земљиште, као њиве, воћњаци, виногради и ливаде. Приступ пољопривредним површинама је омогућен главним и сабирним атарским путевима.

Шумско земљиште чини површина од 20,49 ха или 0,07% површине општине, а његово повећање од 2-2,5% се очекује кроз формирање заштитних појасева зеленила уз путеве, канале, у оквиру пољопривредног земљишта и на деградираним површинама планираним за рекултивацију. Водно земљиште у површини од 585,59 ха или 2,06% површине општине, чиниће канал ХС ДТД Бечеј-Богојево, водотоци Криваја и Бељанска бара и планирана акумулација на Криваји.

Грађевинско земљиште у површини од 1.820,20 ха, или 6,40% површине општине, чиниће грађевинско подручје насеља у површини од 1.249,46 ха и грађевинско подручје ван грађевинских подручја насеља, намењено за радне зоне, викенд зоне, туристичке садржаје, комуналне и енергетске објекте и површине намењене саобраћајној и другој инфраструктури у површини од 570,74 ха.

Изменом и допуном планског документа су преиспитане површине за развој радних активности за које се у насељеном месту не могу наћи услови (процес производње који захтева повећан обима саобраћајних захтева, повећана бука, концентрација гасова и сл.), као и за потребе обезбеђења површина за комуналне и енергетске садржаје за које се у насељу није могла наћи локација. Извршено је укидање радних зона, површине око 1.203,12 ха и за исту површину, смањено је планирано грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља.

При дефинисању новог грађевинског земљишта за развој радних активности, водило се рачуна да се изврши групација садржаја уз постојеће саобраћајне, комуналне и енергетске капацитете и на пољопривредном земљишту слабије бонитетне класе. За планиране локације радних садржаја уз државне путеве биће предвиђене сервисне саобраћајнице, на које ће се прикључити радни садржаји, а која ће са минималним бројем прикључака бити прикључена на државни пут. При дефинисању грађевинског земљишта за обезбеђивање услова за изградњу садржаја од јавног интереса, водило се рачуна у највећој могућој мери да то буде земљиште у јавној својини.

При изради уређајних основа за насеља и дефинисању њихових грађевинских подручја нису проширена грађевинска подручја насеља, а стимулирана је урбана обнова и активирање запуштених локалитета.

Табела 1. Биланс постојеће и планиране намене простора за општину Србобран

Ред. бр.	Намена површина		Постојеће		Планирано	
			ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште		26.300,68	92,52	26.003,27	91,47
	Њиве, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци		26.282,38		25.980,93	
	Трстици и мочваре		9,85		9,85	
	Рибњак		8,45		7,82	
	Извориште		/		4,67	
2.	Шумско земљиште ¹		14,07	0,05	20,49	0,07
	Шуме и шумско земљиште		14,07		20,49	
3.	Водно земљиште ²		515,99	1,81	585,59	2,06
	Канал ХС ДТД Бечеј-Богојево		240,65		240,65	
	Водоток Криваја и Јегричка		147,13		147,13	
	Акумулација		/		69,60	
	Бељанска бара		12,67		12,67	
	Баре		8,73		8,73	
	Мелиоративна каналска мрежа		106,81		106,81	
4.	Грађевинско земљиште ³		1.598,81	5,62	1.820,20	6,40
	Грађевинско подручје насеља	Србобран	807,56		798,01	
		Турија	210,81		210,81	
		Надаљ	240,64		240,64	
	Радне зоне		148,39		283,49	
	Викенд зоне		3,31		49,14	
	Туристички садржаји		/		24,38	
	Комунални и енергетски објекти		37,50		48,29	
	Међународни аутопут Е-75		2,10		2,10	
	Државни пут I реда		83,95		110,65	
	Државни пут II реда		26,78		26,78	
	Општински пут		14,12 ⁴		/	
	Приступни пут		/		2,26	
	Железничка пруга		23,65		23,65	
Укупно 1+2+3+4			28.429,55	100	28.429,55	100

¹ Повећање шумског земљишта се очекује кроз формирање заштитних појасева зеленила за 2-2,5%

² У израчунавању површина мелиоративне каналске мреже, узет је земљишни појас од 5 m

³ У израчунавању коридора јавних путева узета је за: међународни аутопут Е 75 ширина од 60 m, ДП I реда ширина од 40 m, ДП II реда, општински и приступни пут ширине 10m и пружни појас ширине 16 m

⁴ У складу са Одлуком о општ.путевима, улицама и некатег.путевима на територији општине Србобран ("Сл.лист општине Србобран", број 10/14) и Одлуке о измени и допуни одлуке о општ.утевима, улицама и некатег.путевима на територији општине Србобран ("Сл.лист општине Србобран", број 15/16), једини општински пут у постојећем стању је пут од грађевинског подручја насеља Србобран према Милошеву ("Сегединац"), односно пут Србобран – Дрљан ("Сегедински пут"), у дужини од 13km

1. 2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

1.2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Територији општине Србобран је на потезу најплоднијег земљишта (троугао Србобран-Римски Шанчеви-Бечеј), не само у нашој земљи, већ на основу одређених показатеља (површине под черноземом, дебљина хумусног слоја) и у читавој Европи.

Пољопривредно земљиште је потребно штитити мерама и активностима којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта:

- забраном коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе, осим у случајевима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту и овим Планом;
- забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја;
- контролисано применом минералних ђубрива и препарата за заштиту;
- избором адекватних технологија у обради земљишта;
- применом противерозионих мера.

Уз примену ових мера сачуваће се квалитет земљишта тј. његова физичка, хемијска и биолошка својства.

Пољопривредно земљиште као ресурс потребно је рационално искоришћавати у сврху производње здравствено исправне хране, водећи рачуна о очувању животне средине. Да би се то постигло неопходно је утврдити намену коришћења пољопривредних површина на бази природних и других услова, утврдити површине за производњу здраве хране, површине које се одводњавају, наводњавају или се могу наводњавати, степен ерозије пољопривредног земљишта, површине које се штите или могу да се штите као станишта дивљих биљних и животињских врста, којима се не може променити намена ради очувања природне равнотеже.

У складу са Законом о пољопривредном земљишту, обавезна је рекултивација пољопривредног земљишта које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или одлагање комуналног отпада.

Пољопривредно земљиште треба заштитити пољозаштитним појасевима од штетног дејства еолске ерозије, којом се односе земљиште и усеви у фази семена, што за последицу има смањење приноса. У том смислу је потребно формирати ветрозаштитно и пољозаштитно зеленило на просторима уз канале, саобраћајнице и у оквиру пољопривредног земљишта које ће на тај начин бити повезати међусобно удаљена станишта и побољшати микроклиматске услове окружења.

Од штетног дејства подземних и поплавних вода, пољопривредно земљиште штитити редовним одржавањем постојећег и доградњом дренажног система.

1.2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Концепција развоја шума и шумског земљишта у оквиру обухвата Плана, подразумева повећање површина под шумама, унапређење постојећих шума и њихово коришћење у складу са еколошким принципима и условима заштите природе, уз остваривање

заштитних, културно-социјалних и производних функција, с обзиром да општина Србобран спада у једно од најмање шумовитих општина.

Шумско земљиште на територији Општине се може повећати пошумљавањем обрадивог пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу по претходно прибављеној сагласности Министарства. Шумско земљиште као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима, како би ефекти производње у шумарству били већи.

Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа као и примена прописане технологије гајења шума, спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта.

Заштити шума и шумских земљишта, као и стабилности шумских екосистема, треба дати приоритет и посебан значај због опште угрожености од многих биотичких и абиотичких чинилаца, али и због значаја општекорисних функција шума и њене глобалне и основне намене.

Деградиране и девастиране састојине морају се преводити у више узгојне облике без обзира на њихово порекло, разлоге и начине настанка. Конверзију састојина на неодговарајућим стаништима спроводити врстама којима дато станиште одговара по еколошко-типолошкој припадности. Само састојине стабилне унутрашње структуре и изграђености могу задовољити потребе разних захтева према шумама и њима одређеним основним наменама. Оптимална стања шумских састојина морају се стално успостављати и пратити, тако да на најефикаснији начин задовоље потребне функције и намене, уз уважавање појединих њихових специфичности.

Један од приоритетних задатака је повећање степена шумовитости, имајући у виду укупну шумовитост подручја и позитивне ефекте које шума има. Повећање степена шумовитости мора бити акција ширег значаја, спровођена у сарадњи са другим субјектима, уз максимално коришћење техничких, кадровских и економских потенцијала. Овај циљ се односи првенствено на делове који се налазе ван шумских комплекса (приватне шуме и шумска земљишта).

1.2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Вода и водотоци као добра од општег интереса, под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама.

Заштита и коришћење водног ресурса подразумева:

- оптимизирање режима вода;
- праћење стања и
- анализу квалитета вода.

У контексту заштите воде, као природног ресурса, предвидети:

- око постојећих и планираних изворишта подземних вода дефинисати зоне санитарне заштите;
- ради заштите и коришћења подземних вода, пратити стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих и дубоких подземних вода;
- у циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих

вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама;

- забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре и водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи;
- заштиту од поплава обезбедити одржавањем изграђених и изградњом планираних објеката и система;
- одбрамбени насип штитити забраном изградње објеката и садње зеленила у складу са Законом о водама;
- одржавати систем за одводњавање и наводњавање (чишћење канала од муља и растиња) и изводити реконструкцију и изградњу у складу са условима из овог Плана и условима надлежног органа за послове водопривреде.

Овим мерама омогућиће се рационално и вишенаменско коришћења вода (водоснабдевање, рекреативне и туристичке активности, хидроенергетски потенцијал, пловидба, порибљавање и сл.).

1.2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

Минералне сировине су на територији општине Србобран заступљене као неметалне минералне сировине за добијање грађевинског материјала (глина, песак), хидрогеотермални потенцијал (термоминерална вода) и угљоводоници у течном и гасовитом стању (нафта и гас), које треба користити у складу са принципима одрживог развоја.

Експлоатација минералних сировина врши се на експлоатационом пољу. Експлоатационо поље обухвата простор у коме су истражене и оверене билансне резерве минералних сировина, као и простор предвиђен за јаловишта и за изградњу објеката одржавања, водозахвата и других објеката, а ограничено је одговарајућим линијама на површини или природним границама и простира се неограничено у дубину земље.

Простори за ове намене планирају се на основу решења надлежног министарства за енергетику (Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај).

Уколико се планирани простор за експлоатацију минералних сировина (нафта, природни гас, глина, песак и др.) налази на пољопривредном земљишту, одобрење за експлоатацију се мора прибавити од Министарства за пољопривреду.

Током експлоатације, у циљу заштите животне средине, обавезно је перманентно спроводити мере неге и заштите, а по завршетку експлоатационог периода, просторе на којима се експлатишу минералне сировине треба вратити у пређашње стање, ревитализацијом и/или рекултивацијом и дати им намену којом се не угрожава стање животне средине.

У целом обухвату је дозвољена експлоатација минералних сировина, осим у границама заштићених подручја, а у складу са актом о заштити, позитивним законском регулативом и посебним условима надлежне институције за заштиту природе.

На простору обухвата Плана, налазе се експлоатационо подручје нафтног поља Турија север и експлоатационо подручје гасног поља Србобран.

Предузећу Нафтна Индустрија Србије а.д., Нови Сад одобрена су детаљна геолошка истраживања нафте и гаса на простору јужне Бачке - који се у регистру истражних поља води под бројем 5074.

Према плану геолошких истраживања НИС а.д. Нови Сад ће вршити рефлективна 2Д сеизмичка испитивања у обиму од 150 km на поручју општине Србобран у оквиру координата $X=5\ 030\ 000 - 5\ 050\ 000$ и $Y=7\ 380\ 000 - 7\ 410\ 000$. Евентуалне локације бушотина биће одрежене након сеизмичких истраживања и интерпретације добијених сеизмичких података.

Поред наведених активних истражних простора и експлоатационих поља на простору обухвата Плана, у протеклом периоду регистроване и истражене појаве глина.

Хидрогеотермални потенцијали општине Србобран детаљно су испитани на бушотинама Tus-2/H, Sr-1/H. С обзиром да истраживање, експлоатација и искоришћавање хидрогеотермалних потенцијала не представљају никакву опасност за животну средину, ове активности се дозвољавају на читавом простору општине Србобран.

1.2.5. ПОТЕНЦИЈАЛИ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

На основу резултата израђених студија за подручје АП Војводине, на простору општине као мањи и већи потенцијали обновљивих извора енергије издвајају се: биомаса, биогас, геотермална енергија, сунчева енергија, енергија ветра и хидроенергија.

С обзиром да припада пољопривредном подручју, да су истражене геотермалне бушотине, постоје предуслови, као и на простору целог подручја АП Војводине, за коришћење ових потенцијала као извора обновљиве енергије мањих капацитета за производњу топлотне енергије за потребе пољопривредне производње и бањског туризма.

Сунчева енергија, с обзиром на повољну осунчаност, број сунчаних дана у току године овог простора, може се користити као обновљиви извор енергије који ће користити производни објект већих капацитета.

Подручје општине, на основу Студије Атласа ветрова на територији АП Војводини, се налази у зони ветрова (3,5-4,5m/s) на висинама преко 50 m изнад тла, а нарочито 100 m изнад тла, што одговара савременим ветроелектранама снага 2-2,5 MW, где је експлоатација енергије ветра економски исплатива.

Постојање каналске мреже на овом простору пружа могућност коришћења хидроенергије за производне енергетске објекте мањих капацитета.

Стварни потенцијал, као и исплативост коришћења ових потенцијала установиће се детаљним испитивањем и изработом неопходне документације.

1.3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

1.3.1. СТАНОВНИШТВО

Осим мера популационе политике на глобалном нивоу, на регионалном нивоу и у сарадњи са локалном самоуправом, морају се изналазити и дефинисати конкретне мере за подстицање одрживог и остварење просторно уравнотеженог демографског развоја, и инструменти за њихово спровођење у конкретним условима и у зависности од просторно-демографских специфичности.

Због тога је у планском периоду неопходно активирање општине у популационој политици. Локална заједница мора да брине о становништву и мора конституисати своју популациону политику да би предупредила поремећаје, односно да би их зауставила, јер постоје. Популациона политика локалне самоуправе треба да буде комплементарна популационој политици државе и да, одговарајући на специфичне потребе локалне заједнице, делује у садејству са њом.

На основу утврђених биодинамичких карактеристика популације, досадашњих развојних тенденција, планираних мера демографске политике на нивоу државе (активна популациона политика) и општине (развојни социјални и привредни програми), као и прогнозираног привредног и укупног друштвеног развоја, у периоду 2002.-2021. год. за насеља општине Србобран је прогнозиран благ пад укупног броја становника, тако да ће 2021. године у насељима општине Србобран живети 17.300 становника. Просечна величина домаћинства износиће 2,7 чланова по домаћинству, а укупан број домаћинстава биће 6410.

Табела 2. Укупан број становника, домаћинстава и просечна величина домаћинства

Насеље	Број становника		Индекс	Прос.стопа раста	Број домаћинстава		Просечна величина домаћинства	
	2002.	2021.			2002.	2021.	2002.	2021.
Надаљ	2202	2100	95,4	-0.25	765	750	2.9	2.8
Србобран	13091	12800	97,8	-0.12	4713	4730	2.8	2.7
Турија	2562	2400	93,7	-0.34	955	930	2.7	2.6
Општина	17855	17300	96,9	-0.17	6433	6410	2.8	2.7

Према Попису становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011. године, види се да је дошло до већег пада укупног броја становника и домаћинстава, него што је дато у пројекцији за 2021. годину.

Насеље	2011. година	
	Број становника	Број домаћинстава
Надаљ	2.008	704
Србобран	12.009	4.357
Турија	2.300	847
Општина	16.317	5.908

1.3.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТРА

Административна општина Србобран обухвата три насеља: Србобран, Турију и Надаљ. Насеље Србобран има статус локалног центра и градског је карактера, док су остала насеља руралног карактера и имају статус насеља – локалне (месне) заједнице. Општина Србобран је заједно са општинама Врбас и Кула, подручје могућег формирања функционално урбаног подручја кластера.

Србобран припада категорији локалних центара са развијеном структуром услуга. Насеље има дефинисано грађевинско подручје, површине погодне за радне зоне, добру саобраћајну повезаност са окружењем (државни пут IA реда број A1/E-75, државни пут IB реда број 15, државни путеви IIA реда број 100, 102 и 115), као и канал ДТД – пловни пут) и могућност изградње пратећих садржаја уз саобраћајне капацитете, изграђене здравствене, угоститељске капацитете, спортске терене и непокретна културна добра – споменике културе.

Насеља **Турија** и **Надаљ** такође, имају дефинисане грађевинска подручја и што је најважније добро сировинско залеђе. Концепцију њиховог развоја у планском периоду треба усмерити ка активирању локалних развојних потенцијала заснованих на домаћинству – газдинству, као основној производној и социо-културној категорији на селу. Такође, треба радити на промени у привредној структури села и развоју непољопривредних активности, при чему не сме да се угрози пољопривредни потенцијал.

У погледу будућег развоја насеља и њиховог функционалног повезивања, неопходно је обезбедити повезивање насеља на принципима одрживог развоја уз максимално очување и заштиту животне средине. У том смислу потребно је усмерити даљи развој центара заједнице насеља тако да они буду носиоци развоја и организације мреже пружања услуга за задовољавање разноврсних потреба становништва, али и основни покретач трансформације околних насеља. То подразумева и равномернији размештај центара услуга, њихову даљу децентрализацију и приближавање корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења.

Из тих разлога, у општини Србобран ће у погледу међусобне функционалне организације и даље постојати два типа насеља:

- Насеља локалне заједнице - Турија и Надаљ као пољопривредна насеља, са развијеним центром: потребном опремљеношћу јавним услугама и службама, без спољних функција према суседним селима;
- Локални центар (насеље Србобран) - поред унутрашњих има развијене и спољне функције према осталим насељима.

Насеља Турија и Надаљ као локалне заједнице гравитирају ка локалном центру и функционално су повезана са њим. Развојем саобраћајне и техничке инфраструктуре, као и компатибилних јавних садржаја, у складу са потребама и економском подршком, у наредном периоду треба подстицати полицентричан и функционално умрежен развој сва три насеља Општине. Шире посматрано, општина Србобран се налази у функционалном урбаном подручју (ФУП) међународног значаја са центром у Новом Саду, са којим има релативно добре везе. Утицај Новог Сада се огледа у

административном смислу, интеракцијама у терцијалном сектору и кроз повезаност привреде и инфраструктуре.

За задовољавање потреба вишег реда, као што су: високо специјализовано здравство, високо и специјално образовање, извесни садржаји у области културе и спорта, општина Србобран гравитира ка Новом Саду (центру међународног значаја) и Београду (центру у категорији европских МЕГА-3 градова).

На бржи развој Општине и насеља велики утицај могу имати активности на тему регионалне и шире прекограничне сарадње Србија - Мађарска, потенцирањем еколошки очуване средине, производњи здравствено безбедне хране, развојем одрживог туризма и конкурисањем у међународним и европским фондовима за финансирање. У том смислу, у наредном периоду треба радити на унапређењу и јачању веза са осталим локалним центрима који гравитирају коридору ДП IА - А1/Е-75 Суботица-Нови Сад-Београд (Врбас и др.) и регионалним центрима (Бечеј, Нови Бечеј).

1.3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Јавне службе, односно услуге од јавног интереса, се класификују у две групе:

- *основне услуге*, којима се остварују социјална и културна права гарантована Уставом Републике Србије, и
- *услуге вишег ранга*, које се такође финансирају из јавних фондова и треба да буду доступне свим припадницима одређене циљне групе, за коју се услуга организује.

Организовање основних услуга - предшколско и осмогодишње образовање, основна здравствена заштита, дневни центри за различите социјалне и мултифункционални центри за различите културне програме, подразумевају се у сваком насељеном месту, односно на раздаљини до 30 минута организованим јавним превозом.

Организовање услуга вишег ранга – средње, више и високо образовање, болничка и специјализована здравствена заштита, одређени видови социјалне заштите осетљивих друштвених група, активности и услуге у области културе, спорта и рекреације, се обезбеђује на већем гравитационом подручју, односно на раздаљини до 45 минута од места становања корисника.

	Врста јавне службе	Надаљ	Србобран	Турија
А	Локална управа и администрација			
1.	Скупштина општине, Општинска управа		*	
2.	Месна заједница, Месна канцеларија, ПТТ	*	*	*
3.	Суд		*	
4.	МУП, полицијска станица		*	
5.	Катастар		*	
Б	Социјална заштита			
6.	Центар за социјални рад		*	
6а.	Дневни центар	*	*	*

7.	Геронтолошки центар		**	
8.	Домови за душевно оболела лица			
9.	Дечија предшколска установа	*	*	*
В	Образовање			
10.	Подручна основна школа (I-IV) разред			
11.	Основна школа (I-VIII) разред	*	*	*
12.	Средња школа		*	
Г	Здравствена заштита			
13.	Амбуланта/мобилна здравствена служба	*	*	*
14.	Дом здравља		*	
15.	Болница/Центар за специјализована лечења			
16.	Апотека	*	*	*
17.	Ветеринарска станица		*	
18.	Зоохигијенска служба		*	
Д.	Култура и информисање			
19.	Библиотека	*	*	**
20.	Музеј/Изложбени простор и галерија		**	
21.	Дом културе	*	*	*
22.	Народни универзитет		**	
23.	Радио станица, локалне новине		*	
24.	Туристичка организација		*	
Ђ	Физичка култура			
25.	Отворени уређени спортски терени	*	*	*
26.	Отворени уређени и опремљени спортски терени	*	*	*
27.	Покривени спортски објект, фискултурна сала, спортска хала	*	*	*
28.	Купалиште-базени		**	
29.	Мањи спортско рекреативни центри спортски терени		*	

* обавезни садржаји

** могући садржаји ако постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, или код насеља са специфичним функцијама

Постојећа организација јавних служби на територији општине Србобран углавном одговара хијерархијском нивоу насеља и у складу је са препорукама датим у ППРС иако садашње стање - услови рада и ниво опремљености појединих садржаја су релативно задовољавајући, те их је у наредном периоду неопходно побољшати, а предвиђене садржаје, који недостају, организовати.

У области **социјалне заштите** у Србобрану постоји центар за социјални рад, који опслужује потребе целе Општине.

Организовање **дневних центара**, који сападају у основне услуге, се подразумева у сваком месту. Наиме, дневни центри су форма пружања разноврсних услуга нестационарног типа у области социјалне заштите у непосредној близини места становања, намењени пре свега рањивим групама популације (старо становништво, старачка домаћинства, особе са сметњама у развоју, лица са хроничним болестима, особе инвалидитетом и др.).

Оснивање стационарних центара за старе, обзиром на велики удео старог становништва, може се очекивати у наредном периоду, било у овину јавног или приватног сектора.

У области образовања у Општини је заступљено **предшколско основно и средње образовање**: Предшколско образовање и основно образовање (осмогодишње школе) је организовано у свим насељима. Средњешколско образовање (гимназија) постоји у Србобрану. Капацитети предшколских установа, осмогодишњих школа и средње школе задовољавају садашње потребе.

Дом здравља у Србобрану, са **амбулантама** у Турији и Надаљу и **апотекарском службом** пружа здравствену заштиту на целој територији Општине. Стање дома здравља и амбуланти и поред неуједначене опремљености је задовољавајуће.

У области **културе**, на подручју Општине, је од значаја је функционисање старе библиотеке са читаоницом у Србобрану која постоји дуги низ година, као и културног центра и биоскопа такође у Србобрану. Културни центар већи део својих активности је усмерио на организовање културних садржаја у самом насељу Србобран, приређивањем филмских и позоришних представа, концерата и забаве за младе. Насеља Турија и Надаљ имају изграђене домове културе али је потребна њихова реконструкција и адаптација. Наиме, свако насеље би за потребе обављања различитих културних, образовних и социјалних програма и активности, који сападају у основне услуге, требало да има одговарајући објекат/простор организован као мали мултифункционални центар. У ту сврху се могу адаптирати и трансформисати објекти месних заједница и домова културе, али је важно да се јасно дефинише њихов својински статус, режими коришћења, модалитети финансирања и одржавања и да се предупреди њихова конверзија у намену која не обезбеђује јавни интерес.

Организоване **спортске активности** на територији Општине се одвијају у оквиру спортских клубова (фудбал, кошарка, и шах и др.). Сва насеља имају уређене терене за фудбал, али многим недостатају квалитетни пратећи садржаји (санитарни, гардеробни, спремишни, гледалишни и др), док се мали спортови одвијају у фискултурним салама у склопу школа. У даљем периоду неопходно је учинити напоре на развоју спортског аматеризма и рекреативног спорта, као и обезбеђење материјалних услова за реконструкцију и адаптацију постојећих спортских објеката на подручју Општине. Од значаја је ангажовање већих неизграђених површина у насељу Србобран (Вашариште) за спорт и рекреацију. Спортски објекти могу бити у јавном/државном или у приватном сектору.

Осим јавних служби предвиђених ППРС-ом, Општина треба да на својој територији обезбеди још услове за рад: **зоохигијенске службе**, у складу са Законом о ветеринарству, и **туристичке организације**, у складу са Законом о туризму.

У планском периоду потребно је пратити просторни и демографски развој сваког насеља и старосну структуру становништва и у складу са тим развијати јавне службе. Обезбеђивање доступности јавних служби подразумева: саобраћајну доступност (организовани систем насељског и међунасељског превоза, употреба специјализованих аутобуса као што су ђачки аутобуси, субвенциониран превоз за поједине друштвене групе и сл.), информатичку доступност (телефон, телефакс, интернет), развој мобилних јавних служби ради пружања услуга корисницима у месту становања (услуге путујећег васпитача, покретне библиотеке, мобилне амбуланте и здравствене службе за превентивне здравствене услуге, стоматолошке услуге, курсеви и сл.).

Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и других услова. За одрживи развој, неопходно је стимулисати приватну иницијативу (повезивање приватног и јавног сектора и актера у организовању услуга од јавног интереса), као и различите видове донација, и развијати програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице, као што су:

- социјална заштита осетљивих друштвених група;
- специјализована здравствена заштита (деце, жена, старих лица);
- специјализована образовања (побољшање квалитета основног образовања, образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне производње, информатичке и туристичке делатности и сл.);
- организовање агроветеринарских и сличних услуга;
- туристичке организације и др.

1.4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

1.4.1. ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ, ШУМАРСТВО И ЛОВ

Пољопривреда и риболов

Повољни природни и створени потенцијали у области пољопривредне производње омогућавају развој различитих видова пољопривредне производње (ратарство, повртарство, воћарство, виноградарство и сточарство), као и развој агроиндустрије на бази расположивих сировина биљног и животињског порекла. Бржи развој пољопривреде предпоставља одговарајуће промене у структури производње праћене повећањем приноса и ефикаснијом организацијом откупа и промета основних производа пољопривреде.

Значајан развојни потенцијал општине Србобран представља могућност развоја тзв. малог агробизниса за који постоји квалитетан сировински потенцијал, одговарајући просторни услови (нарочито у сеоским насељима Општине), квалификована радна снага и заинтересованост великих тржишта у окружењу, која могу да апсорбују ову производњу. Развој малог агробизниса значајно ће допринети повећању степена запослености у Општини, бољем коришћењу постојећег сировинског потенцијала и повећању прихода локалног становништва.

Развој пољопривреде у наведеном смислу захтева одговарајуће активности на едукацији пољопривредних произвођача, обезбеђење повољних кредитних линија за развој и инвестирање и стварање услова за рационално повезивање пољопривредних произвођача у циљу укрупњавања поседа и боље организације откупа.

Ратарство

У наредном периоду у општини Србобран доминатна грана биљне производње биће и даље ратарство. Посебну пажњу потребно је посветити уско специфичним програмима производње. Полазећи од природних предности за ратарску производњу, добрих педолошких карактеристика земљишта, умерено континенталне климе и створених вредности које се огледају у традицији ратарске производње на овом подручју и високог стручног знања носилаца развоја пољопривреде, потребно је осавременити производњу применом нових технологија у складу са савременим научним сазнањима.

Правци развоја ратарства су:

- обезбедити прехранбена сигурност грађана довољним количинама и квалитетним производима;
- обезбедити довољне количине квалитетних сировина за прехранбену индустрију, како домаћих тако и страних произвођача;
- повећати производњу квалитетног семена за домаће произвођаче и за извоз;
- изменом структуре сетве и применом нових технологија доћи до већих економских ефеката ратарске производње;
- посебну пажњу посвети уско специфичним програмима производње;
- повећати површине под индустријским и крмним биљем на рачун површина под житима;
- повећати површине за семенску производњу у условима наводњавања;
- очувати земљишни ресурси водећи рачуна о квалитету земљишта;
- начином избора технологије производње свести на минимум негативне утицаје на животну средину;
- задржати ослонац у креирању стратегије развоја пољопривреде на домаће научно образовни институти и стручне службе.

Повртарство

С обзиром да територија општине Србобран поседује добре агроеколошке услове, као и дугу традицију производње и прераде поврћа, реално је очекивати да се у наредном периоду повећају површине у повртарској производњи, а уз примену савремених технологија да дође и до повећања приноса и да се прерада поврћа подигне на још виши технолошки ниво.

Очекује се, да у наредном периоду, дође до повећања површина у свим облицима производње, од баштенског и њивског, до производње у заштићеном простору. Да би се то постигло потребно је дефинисати следеће правце развоја:

- повећање површина под повртарским културама, као основном културом;
- повећање производње поврћа као другог усева;
- разноврснији производни програм (афирмација мање заступљених повртарских култура, за које постоји тражња на тржишту), увођењем квалитетнијих и отпорнијих сорти високог нутритивног и здравственог квалитета;
- осавремењавање баштенског начина производње, уз избор сорти које захтевају веће ангажовање људске радне снаге и комбиновање са производњом у заштићеном простору;
- набавка нове специјализоване савремене механизације;

- подизање већег броја батеријских стакленика и пластеника;
- повећање образовног нивоа пољопривредних произвођача, путем стручних саветовања о достигнућима у савременој повртарској производњи;
- обезбеђење вишег степена прераде на месту настанка сировина (сушење, смрзавање, паковање, производња амбалаже, транспорт итд.) у мини погонима као породични посао, као и даљи развој, а у случају Србобрана пре свега обнова индустријско-прерађивачких капацитета.

Остали видови њивске производње

С обзиром на квалитет земљишта и традицију у производњи и других култура на отвореном простору у нареденом планском периоду ће доћи до постепеног смањења површина под нисокоакумулативним културама.

Потребно је сагледати могућност и израдити програм узгоја зачинског, ароматичног и лековитог биља, као и могућност узгоја цвећа.

Воћарство и виноградарство

У циљу развоја воћарско-виноградарске производње на територији Општине, а у складу са оријентацијом на интензивирање ових облика пољопривредне производње, неопходно је испоштовати следеће правце развоја:

- донети стратегију развоја воћарско-виноградарске производње;
- задужити стручне службе за контролу садног материјала и по препорукама ове службе подизати нове воћњаке и винограде;
- садни материјал бирати према типовима земљишта;
- спровести санацију постојећих засада и крчење старих и дотрајалих, уз заснивање нових;
- подизати засаде избором отпорнијих врста и сорти, које нарочито показују отпорност према проузроковачима болести и штеточинама;
- уносити интегралан биолошки концепт у воћарско-виноградарској производњи, како би се пратили светски трендови производње;
- перманентно повећати површине под трајним засадима, водећи рачуна о истовременом побољшању квалитета производње;
- створити услове за изградњу система за наводњавање, на површинама на којим ће се подизати или занављати трајни засади.

Сточарство

Стање у сточарству на територији Општине, карактеришу нагомилани проблеми праћени slabим производним резултатима, у односу на могућности подручја, као и перманентни пад производње. Правци развоја су:

- израдити посебан програм ревитализације и унапређења сточарства за територију целе Општине и дефинисати носиоце спровођења програма;
- утврдити стратегију развоја сточарства за територију општине Србобрана, уз израду јединственог одгајивачко-селекцијског програма;
- извршити адаптацију постојећих објеката фарми, а нове објекте пројектовати и изводити у више фаза и етапа реализације;
- обезбедити довољне количине квалитетне хране првенствено на подручју

Општине;

- успоставити задовољавајући здравствени статус животиња, уз стални надзор ветеринарске службе;
- специјализовањем производње поделити расни састав говеда у правцу млечног и месног типа;
- уводити нова савремена научна сазнања у процес производње;
- пратити контролу квалитета сточне хране од улазних компоненти до готових крмних смеша;
- обезбедити повезивање примарне производње са прерађивачком индустријом, како би се ускладили планови производње.

Остали видови производње

У свим насељима постоји интересовање за производњу неконвенционалних видова анималне производње. Уз релативно мала улагања, организовати разне видове производње у постојећим објектима, као основну или додатну делатност. Неки могући видови овакве производње су:

- гајење фазана у контролисаним условима;
- фармски узгој препелица,
- гајење пужева,
- узгој кунића и
- гајење глиста.

У Општини нису довољно искоришћене могућности за развој пчеларства, те је неопходно у свим стратешким опредељењима нагласити да постоје добри услови за развој овог вида производње.

Пољопривредна механизација

У наредном периоду најважнији задаци биће:

- осавремењавање машинског парка;
- побољшање квалитета машина;
- организовање техничко саветодавне службе;
- израда критеријума и карата за оцену погодности појединих типова земљишта за конзервацијске системе обраде;
- едукација пољопривредних произвођача ради правилног избора одређених типова машина и опреме;
- остваривање научно-техничке сарадње са општинама у региону, на унапређењу квалитета машинског парка;
- омогућење слободног избора из широке понуде, према интересовању и потребама свих произвођача;
- развој предузећа за пружање услуга, одржавање и сервисирање механизације и опреме.

Уређење и коришћење вода у пољопривреди

У наредном периоду са променом сетвене структуре и интензивирањем пољопривредне производње, наметнуће се неминовност изградње нових и реконструкција постојећих заливних система.

Постојећа каналска мрежа за одводњавање је у доста добром стању, али је у наредном планском периоду неопходно извршити њену реконструкцију.

Рибарство

Рибарство у општини Србобран, не представља значајнију привредну грану. Не постоје могућности за комерцијални риболов, већ за спортско-рекреативне активности. И поред чињенице да у општини Србобран постоје одређене површине погодне за подизање рибњака, за сада је ова могућност искоришћена само за градњу рибњака у КО Надаљ, који је намењен производњи конзумне шаранске рибе и рибље млађи.

Шумарство и лов

Шуме и шумско земљиште

Потребно је побољшати сировинску базу за примарну и финалну прераду. Такође, кроз повећање прерађивачких капацитета, обезбедити већу упосленост становништва на територији Општине.

Концепција развоја шумарства на подручју обухвата Плана је:

- остварити привредне и остале функције шуме;
- организовање трајне максималне шумске производње;
- пласман дрвне масе ка прерађивачким капацитетима;
- коришћење дрвне масе и потенцијала према могућностима и динамици успостављања оптималног и нормалног стања;
- унапредити стање постојећих шума;
- формирати нове површине под шумама на чистинама и шумском земљишту;
- газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање врстама дрвећа на одговарајућим стаништима.

Лов

Ловишта на територији Општине имају добре услове за развој и гајење дивљачи.

Планским мерама се предвиђа:

- пошумљавање непродуктивног земљишта – у циљу формирања станишта за дивљач, ремиза;
- уређење и опремање ловишта.

Газдовање ловиштима ће се спроводити на основу важећих ловних основа и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати и конкретне планске мере које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи.

Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом диманике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину уз уважавање реалног прираста, губитака и одстрела дивљачи.

1.4.2. ИНДУСТРИЈА

Развој индустрије треба да се заснива на коришћењу компаративних предности општине Србобран, уз стварање атрактивног пословног амбијента и конкурентне индустријске структуре. Имајући у виду укупне и посебне потенцијале општине Србобран, приоритетан правац развоја треба да буде формирање агроиндустријског комплекса који ће бити везан првенствено за богато сировинско залеђе. Оживљавати и јачати конкурентну, извозно оријентисану индустрију, базирану на знању, иновацијама и сталном унапређењу и савременој предузетничкој инфраструктури.

Да би се обезбедили услови за брже запошљавање и пораст прихода становништва веома важан развојни приоритет треба да буде развој сектора малих и средњих предузећа (МСП), као генератора даљег развоја. Неопходно је да локална самоуправа подстиче развој МСП, кроз пружање подршке у почетним фазама пословања, као и у процесима едукације будућих предузетника. Значајни просторни и сировински потенцијали свих насеља, као и недовољно ангажована радна снага треба да се активира обезбеђењем услова за развој прерађивачких капацитета мањег обима (нарочито прерада пољопривредних производа, услужне делатности итд.), чиме би се обезбедио и бржи трансфер становништва из примарних делатности. Интензивирањем привредног и укупног развоја Општине, ангажоваће се највећи део контингента радно способног становништва.

Потребно је обезбедити и просторне услове за развој привредних капацитета. Радне зоне су планиране у атарима свих србобранских насеља, а намењене су не само индустријским капацитетима, већ и капацитетима у функцији пољопривреде и сточарстава.

Изван грађевинских подручја насеља могу се градити објекти намењени примарној пољопривредној производњи (у складу са Законом о пољопривредном земљишту), објекти локационо везани за сировинску основу, објекти намењени туризму, мреже и објекти инфраструктуре.

Изменом о допуном планског документа, смањена је површина нових радних зона. Планиране су изван грађевинских подручја насеља уз државне путеве. Укупна површина радних зона је 283,49 ha, а највеће површине радних зона су у КО Србобран.

1.4.3. ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО

У свим насељима потребно је развијати капацитете за задовољавање основних, свакодневних потреба становништва у области трговине, занатства и угоститељства.

Мрежу капацитета намењених снабдевању и услугама развијати у складу са критеријумом учесталости њиховог коришћења: капацитете намењене задовољавању свакодневних потреба становништва развијати у складу са просторном дистрибуцијом становништва, капацитете намењене повременом или изузетном коришћењу развијати у централној насељској зони и у зонама највеће концентрације становника и посетилаца.

1.5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

Полазиште у планирању развоја одрживог туризма на простору општине Србобран садржано је у ППРС.

Развој туризма у наредном периоду на простору обухваћеном Планом, биће усклађен са развојем туризма у оквиру туристичке дестинације Доње Потисје.

Полазећи од констатације да туристичка делатност општине Србобран у претходном периоду није имала учешће у привредном развоју које јој по потенцијалима припада, концепција развоја ће указати на основне правце развоја који ће омогућити да се то учешће повећа у односу на потенцијале са једне стране и циљна тржишта са друге.

Правци развоја туризма су:

- унапредити просторе и објекте од значаја за туризам (уредити приобалне појасеве Великог Бачког Канала, отворити учионице и радионице за бављење сеоским туризмом, оспособити етно-кућу у Турији...),
- афирмисати туристичку понуду,
- едуковати становништво за бављење сеоским туризмом путем обуке и пружањем свих неопходних информација,
- формирати препознатљив туристички производ Општине.

Канал ДТД требао би да постане један од највећих туристичких потенцијала општине Србобран и као такав да нађе своје место у туристичкој понуди Војводине. Потенцијални туристи који ће долазити у Србобран и околину и у наредном периоду, биће, углавном домаћи ловци, риболовци и најбројнији излетници углавном из шире контактне зоне. Јачање материјалне базе туризма је превасходни циљ будуће организације простора за туризам. У насељу Србобран се поред канала налази хотел, а у непосредној близини је спортска дворана за све врсте рекреација.

Планом су одређене локације ван грађевинског подручја насеља за туристичко-рекреативне садржаје: уз канал ОКМ ХС ДТД (туристички локалитет НИС-а, "Рекавица" и "Салаш са рибњаком"), као и локација између Криваје и државног пута IIА реда бр. 100. према граници са општином Мали Иђош ("Стрелиште"). Изменом и допуном Плана, планирана су 2 туристичка локалитета у КО Србобран и КО Надаљ 1.

У наредном периоду, треба уредити ове локалитете, јер су то и најатрактивнији простори и у туристичком смислу потпуно неискоришћен ресурс. Његовим увећањем за туристичко-рекреативне сврхе, добио би се интегралан простор на коме се могу изградити смештајни и рекреативни капацитети. С обзиром да се насеља Србобран и Турија налазе уз саму обалу канала ДТД, могуће је уз водоток формирати кампове за смештај потенцијалних туриста. Планирани су капацитети наутичког туризма (у Србобрану - зона туризма и рекреације поред канала) са редукованим садржајима - привез за мања пловила.

Све ове активности треба да допринесу да се туристички производ општине Србобран прилагоди туристичкој тражњи како би се повећао обим туристичког промета и омогућило задржавање туриста више од једног дана. У оба случаја резултат је повећање прихода од туризма, повећање запослености становништва у циљу да туризам постане развојни фактор привреде.

Природне погодности и геостратегијски положај, уз одговарајуће материјалне, инфраструктурне и кадровске капацитете, у планском периоду пружају могућност развоја следећих туристичких производа са потенцијалним облицима туризма: ловни, риболовни, спортско-рекреативни, етно туризам, рурални (сеоски), културно-манифестациони и научички.

Ловни туризам-Ловни потенцијали представљају атрактивни ресурс којим Општина располаже за развој овог вида туризма. Природна средина (водени ресурси), представљају станишта великог броја животињских врста. Ловни туризам (фазан, јаребица, зец, срна и остала ситна дивљач) је на завидном нивоу и доноси релативно значајне приходе што се планира и у наредном периоду. Довољно је експлоатисан, тако да све чешће долазе ловци-туристи из иностранства. Од значаја су ловишта у Србобрану, Турији и Надаљу са ловачким удружењима и домовима који су у великој мери атрактивни, јер припадају старој архитектури и реконструисани су за пријем ловаца.

Развој ловног туризма подразумева читав низ активности на унапређењу ловишта, као и обезбеђење пратећих садржаја за прихватање и боравак туриста.

Риболовни туризам-Постојећи водотоци Криваја, Бељанска бара и Велики Бачки канал (ОКМ ДТД) као и планирана акумулација "Србобран", значајни су потенцијали, на којима се може базирати туристичка потражња и развој овог вида туризма, као и изузетно важан сегмент у туристичкој понуди овог простора. У том смислу потребно је на водотоцима извршити одређене припреме (затварање појединих рукаваца, опремање рибарским чамцима, сегментирање тржишта и др.). На одабраним и посебно уређеним локалитетима (речни рукавци, депресије и сл.), може се организовати спортски риболов.

Спортско-рекреативни туризам-Постојање великог броја спортских клубова и објеката, отворених терена, градског стадиона, као и изградња спортске хале, пружа све могућности за развој спортско-рекреативног туризма. У Турији и Србобрану постоји спортска хала, а у свим насељима србобранске општине (Србобрану, Надаљу и Турији) спортско-рекреативни терени. Планирана акумулација "Србобран" ће пружити услове за развој рекреације и спорта на води.

Етно туризам-Развој овог вида туризма је у контексту очувања старих заната, етнолошког и културног наслеђа, а самим тим очувања села тако и са становишта обогаћења туристичке понуде регије.

Све траженији и атрактивнији спектар услуга и атрактивности представља **рурални (сеоски) туризам**. Пожељно да се овај вид туризма на подручју општине Србобран планира као дугорочан пројекат, који мора пратити пораст општег привредног раста на националном нивоу (туристи) и локалном нивоу (прузаоци услуга).

С обзиром да се на овом простору налази велики број старих салаша, а подижу се и нови, осим пољоприврене делатности коју сада обављају, препоручује се реконструкција старих салаша и довођење на ниво, како би се могли користити у сврхе туризма.

Културно-манифестациони туризам-У туристичкој понуди Општине и у наредном периоду биће културно-манифестациони туризам, који је на завидном нивоу и добија не само регионални већ и међународни значај. Једна од највећих и најпрофитабилнијих

манifestација је "Кобасицијада" у Турији која се одржава сваког последњег викенда пред Велики ускршњи пост. Поред ове манифестације од значаја су и: "Златна цитра", "Петровдански дани културе", који се одржавају у Надаљу, Турији и Србобрану, "Србобран-фест" - тамбурашки и етно фестивал који окупља велики број извођача из земље и иностранства, "Петроварадинске коњичке трке", "Жетвене свечаности" – манифестација пољопривредног и културно-историјског карактера.

Остали видови туризма-Формирање локалитета који би требало да обезбеде услове за краће задржавање, одмор и рекреацију домаћег становништва, риболовцима, ловцима, спортистима, организованим посетама деце и омладине, омогућили би услове за дневну, викенд и празничну рекреацију градског и локалног становништва у непосредном окружењу, а тиме и развој излетничког и боравишног вида туризма.

У сврху развоја ових видова туризма, веома значајни су пројекти планирања и изградње бициклистичких стаза у функцији повезивања туристичке понуде. Ове стазе имају за циљ да са једне стране повезују туристичке локалитете и мотиве, а са друге стране задовољавају потребе локалног становништва. У исто време добро планирани садржаји повезани бициклистичким стазама постају атрактивни за улагања у пратећу туристичку инфраструктуру.

Обогаћивању туристичке понуде допринеће велики број споменика културе.

Имајући у виду, да су досадашња испитивања геотермалних потенцијала на овом простору дала позитивне резултате, тј. потврдила постојање истих, могуће је коришћење овог потенцијала за развој туризма.

Један од основних предуслова за реализацију планираних циљева и задатака је материјално, организовано и кадровско оспособљавање носилаца развоја туризма, који ће у сарадњи са локалним предузећима и институцијама бити у стању да спроведу предвиђене програме.

1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

1.6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Основна концепцијска опредељења за уређење планског подручја општине Србобран у оквиру планског хоризонта била би да саобраћај као основна просторна функција, мора својим развојем иницирати свеобухватни развој овог простора, како би Општина превазишла постојеће стање привредне неразвијености.

У планском периоду као и до сада, простор општине Србобран биће примарно оплужен путним-друмским саобраћајем, док ће железнички и водни саобраћај бити коришћен само код превоза масовних роба уз интегрално повезивање.

Основно концепцијско опредељење у домену **путне-друмске инфраструктуре**, била би модернизација, реконструкција и доградња постојећих капацитета, који би побољшали повезаност овог простора са окружењем као и побољшање експлоатационих услова у оквиру остваривања веза са окружењем.

Основна веза општине Србобран са функционалним центром међународног значаја Новим Садом и функционалним центром националног значаја Суботицом и окружењем је државни пут IA реда број A1/E-75, са својим капацитетом и нивом саобраћајне услуге.

У оквиру Плана, планира се успостављање нових коридора обилазница (државног пута IB реда број 15. и државних путева IIA реда број 100. и 115. ван урбаног простора Србобрана) и то као нови саобраћајни капацитети вишег хијерахијског нивоа, који ће својом изграђеношћу нудити висок ниво саобраћајне услуге висок ниво безбедности.

Време изградње ових путева ће зависити од укупног привредног развоја Општине, али и АП Војводине у планском периоду.

Такође, као концепцијско опредељење у општини Србобран, би била афирмација нових интер-регионалних веза са окружењем, успостављањем просторних веза Србобрана са околним општинама и регионима (повезивање суседних општина преко “Сегединског пута”) и то доградњом нових путних праваца, које би представљале важне путне сегменте у саобраћајној матрици овог дела Војводине. Операционализација овог опредељење била би изградња /реконструкција путева у општинској надлежности.

Важан елемент у оквиру саобраћајне инфраструктуре је задржавање свих изграђених интерних путних праваца (и до садржаја у атару), уз побољшања експлоатационих услова.

Изградња обилазница државног пута IB реда број 15. и државних путева IIA реда број 100. и 115. ван урбаног простора Србобрана, као и динамика и фазност биће реализована тек након вишекритеријумског вредновања и израде Саобраћајне студије (анализе).

Трасе свих државних путева у општини Србобран се и у будућности задржавају по постојећој траси – са проласком кроз насеља, јер су обими транзитног теретног саобраћаја минимални, а планира се њихова реконструкција и модернизација. Реконструкција ових путева биће у директној функционалној зависности од економских ефеката који ће се постићи кроз ова улагања.

За плански период се планира реконструкција и изградња следећих атарских путева и то:

- Србобран – Дрљан (“Сегедински пут”);
- Турија – граница општине – ка државном путу ДП IIA-100;
- Железничка станица – силоси - државни пут ДП IIA-100;
- Турија – канал ДТД (Бечеј – Богојево) - државни пут ДП IB-15;
- “Сегедински пут” – граница Општине - (ка Хиподрому);
- “Сегедински пут” – Кипово – граница Општине - (ка Фекетићу) ;
- од пута Железничка станица – силоси - државни пут ДП IIA-100 до граница Општине - (ка Бачком Добром Пољу);
- државни пут ДП IIA-115 – канал ОКМ ХС ДТД Бечеј – Богојево и
- Надаљ – државни пут ДП IIA-102.

Такође, концепцијско опредељење у наредном планском периоду била би и оптимизација мреже свих хијерахијских нивоа путева у атару у функцији развоја пољопривреде и привредних активности везаних за ову делатност. Конкретизација ових

опредељења је утврђена је кроз изградњу нових путева, уз коришћење изграђених путева за потребе експлоатационих поља нафте и гаса, који ће побољшати везе насеља у Општини са насељима у окружењу (Србобран – Бачко Добро Поље и Темерин – Турија), као и изградња путева до туристичко-рекреативних садржаја и викенд зона.

Железнички саобраћај у оквиру општине Србобран у будућности треба да доживи нову афирмацију кроз реконструкцију пруге, (перспективно електрификација), али и кроз изградњу нових индустријских колосека до нових корисника у оквиру постојеће радне зоне. За правилно функционисање свих будућих садржаја обезбеђени су одговарајући простор и инфраструктура.

Концепцијско опредељење у домену **водног саобраћаја** било би укључивање потенцијала пловног пута канала ОКМ ХС ДТД, Бечеј-Богојево у прерасподелу укупног бруто транспортног рада на нивоу општине преко интегралног повезивања са логистичким центрима у Врбасу, Бечеју, Бачкој Тополи и Новом Саду.

Досадашња минорна улога овог вида саобраћаја у домену привреде и туризма се мора у будућности превазићи, тако што ће се изградити капацитети у виду теретног пристана и капацитета наутичког туризма (у Србобрану - зона туризма и рекреације поред канала) са редукованим садржајима - привез за мања пловила. Ово опредељење је у циљу афирмације овог саобраћаја на овом простору. За имплементацију потребних садржаја у Србобрану у оквиру обале канала постоје одлични просторни и хидролошки услови.

У циљу развоја **немоторног саобраћаја** у наредном периоду, планирана је изградња међунасељске бициклическе стазе између насеља Србобран и Турија, ради стварања услова за одвијање овог вида саобраћаја. Бициклическа стаза прати коридор државног пута IIА реда број 115. и реализоваће се уз услове управљача државног пута. Планирана је изградња националног бициклическог коридора уз канал ОКМ ХС ДТД, Бечеј - Богојево.

1.6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Вода и водотоци

При планирању будућег снабдевања становништва водом, у домену избора изворишта, предност добијају она изворишта која су економски повољнија и која су изложена мањим ризицима угрожавања квалитета вода, па их релативно лако можемо адекватно заштитити, односно свести ризике на прихватљиви ниво. Неопходно је сва изворишта висококвалитетних подземних и површинских вода адекватним мерама заштити и унапредити (пошумљавање сливова, санирање извора загађивања, итд.).

Подземна вода је повољна као извориште хигијенски исправне воде, јер изданска средина представља природни филтер и биохемијски реактор у коме се природним физичким, хемијским и биолошким процесима врши трансформација квалитета воде, у смислу побољшања квалитативних особина.

Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта од случајног или намерног загађивања. Ово се пре

свега односи на потребу увођења зона и појасева санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта у складу са Законом о водама и Правилнику о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник РС", број 92/08).

На простору општине Србобран експлоатација подземних вода за водоснабдевање становништва врши се из углавном из бунара дубине до 140 m. За водоснабдевање општине Србобран интересантне су воде које се акумулирају у II, односно првенствено у III издани од 60 m до 80 m, односно од 80 m - 140 m дубине.

Друга издан простире се на целом простору Општине и изграђена је од холоценског средњезрног песка. Подина ових седимената налази се на дубини од 62 m - 78 m, док је повлата од 47 m - 69 m, са просечном дебљином од 16,5 m. Највеће дебљине издани су на простору изворишта "Поповача" и "Млаке".

Воде ове издани могу се користити за потребе појединих потрошача или индустрије, али углавном за техничке потребе и у условима где нису потребне хемијски и бактериолошки исправне воде.

Трећа издан представља колектор подземне воде која је најквалитетнија и може се искористити за водоснабдевање. Статички НПВ на овом подручју је 7 m - 8 m, док је на подручју изворишта "Поповача" он више квазистациониран и износи 15,5 m.

Хемизам ових вода указује да је минерализација од 340 mg/l - 530 mg/l, азота има 0,18 mg/l, утрошак KMnO_4 креће се од 1,5 mg/l до 11,6 mg/l, док је садржај јона Fe до 0,67 mg/l.

Циљеви заштите и коришћења водног ресурса биће: оптимизирање режима вода, праћења стања и анализе квалитета вода, чиме ће се омогућити рационално и вишенаменско коришћења реке (пловидба, рекреативне и туристичке активности, порибљавање, и сл.).

Развој и значај водних ресурса зависиће од њихове заштите, очувања и уређења, наставка изградње заливних система, затим развоја привредног и спортског риболова, као и изградња одговарајуће туристичке инфраструктуре и развоја туризма.

Снабдевање водом

Оптимална дугорочнија оријентација снабдевања водом становништва представља изградњу регионалних и међурегионалних водоводних система у који би били интегрисани и постојећи водоводни системи. Ови системи треба да допуне недостајуће количине вода са локалних изворишта и повећају укупну сигурност рада система.

У складу са стратешким опредељењима, снабдевање водом највишег квалитета оствариће се развојем Бачког регионалног система водоснабдевања. Основно извориште овог система су алувијалне издани Дунава на сектору од Бездана до Богојева и коришћење вода основног водоносног комплекса. За задовољење потреба насеља у Бачком систему могу се користити и речне воде Дунава (непосредно или упуштањем у подземље), уколико им је квалитет задовољавајући. Систем би се формирао од централног постројења за комплетан третман воде, са базирањем на ресурс подземних вода и/или речне воде Дунава и изградња магистралних повезних

цевовода до свих општина у систему. Потенцијално извориште овог регионалног система водоснабдевања налази се на територији општине Апатин, на локацијама "Буџак" и "Месарске ливаде".

До реализације регионалног система водоснабдевања, даљи развој водоснабдевања развијаће се у правцу који је сада у функцији, уз повећање броја црпних бушотина на постојећим, или новим извориштима са изградњом појединачних уређаја за дотеривање квалитета воде по захтеваним критеријумима, као и изградњом неопходних елемената у системима (резервоари, црпне станице, коморе итд.). Постоје реалне претпоставке за повећање капацитета већег броја постојећих локалних изворишта, као и за отварање нових изворишта у окружењу у циљу побољшања квалитета сирове воде

У наредној табели дате су укупне предвиђене потребе становништва и индустрије Србобрана за водом одређене на основу броја становника, прикључености на водоводне системе и норме потрошње за пројектовани период.

Висококвалитетне воде (10 ⁶ m ³ / год.)	Индустрија (10 ⁶ m ³ / год.)	Укупно (10 ⁶ m ³ / год.)
8,5	0,2	8,7

Иако се иде на рационализацију потрошње и максималну штедњу подземних ресурса питке воде, потребно је извршити проширење постојећих изворишта са неколико бунарских водозахвата због континуалног пропадања извесног броја бунара, а како би се остварио потребан резервни капацитет.

Уколико се на основу претходног истраживања установи да на постојећим насељским локацијама изворишта нема могућности за бушење нових бушотина, то ће захтевати оформљивање нових изворишта, што представља значајније и дуготрајније кораке у техничком и финансијском смислу.

Задржавају се постојећи бунари за водоснабдевање у насељима Надаљ и Турија. Нова изворишта за водоснабдевање реализовати према:

- прописима којима се врше геолошка истраживања, у погледу утврђивања резерви и квалитета подземних вода;
- прописима којима се успостављају санитарне зоне заштите у подручју изворишта водоснабдевања.

Планирана је и изградња објеката за пречишћавање воде за пиће.

Градско насеље Србобран за јавно водоснабдевање становништва и индустрије користи два изворишта: "Поповача" и "Старо Вашариште" (индустријска зона). Положај водозахвата у односу на насељени део је релативно добар, јер се углавном уклапа у прописима одређене удаљености од околних могућих загађивача. Величина водозахвата је довољна и за будуће проширење, односно изградњу нових експлоатационих бунара. Садашњу хидрофорску станицу на изворишту "Поповача" у насељу Србобран потребно је реконструисати у погледу повезивања и прикључења бунара, које сада није адекватно решено. Реконструкцију хидрофорске станице прилагодити планираном сабирном резервоару за изравнавање осцилација потрошње. За насеље Србобран предвиђена је изградња резервоара за изравнавање дневних осцилација у потрошњи воде.

Снабдевање водом у оквиру рубних предела насеља и атару, као и тамо где нема могућности за снабдевање водом преко водоводне мреже, биће решено индивидуално, путем бушених бунара.

Снабдевање индустријске зоне је решено засебним водоводним системом, а локација изворишта налази се на јужној страни канала Бечеј-Богојево, са западне стране међународног пута Е-75.

Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације, чиме ће се обезбедити вишеструка употреба захваћене воде, очување и заштита водних ресурса како од загађења, тако и од прекомерне експлоатације и исцрпљивања појединих издани.

Снабдевање технолошком водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу воде пре и у току експлоатације или из водотокова.

У наредном периоду ићи ће се на смањивање специфичне потрошње воде у домаћинствима, политиком реалних цена воде, мерењем утршка воде и мерама планске рационализације потрошње.

Норма потрошње за становништво ће бити на нивоу од 120 л/стан.-дан - 150 л/стан.-дан, што је у већини случајева мање од данашње норме за становништво. Не предвиђа се потрошња воде преко 150 л/стан.дан јер ће се увођењем економске цене воде знатно изменити понашање потрошача.

Ради рационализације коришћења висококвалитетне воде за пиће и заштите исте од непотребног расипања, потребно је на минималну меру свести губитке на водоводној мрежи.

Процес рационализације коришћења питке воде се може спровести осим на већ поменуте начине:

- смањење броја дефеката заменом и реконструкцијом дотрајале водоводне мреже;
- Увођењем што бољег система мерења како би се открила места настанка губитака;
- едукацијом – дизањем свести потрошача: сталним информисањем, рекламама, наградним играма које организују водоводи, јавним дискусијама, продајним изложбама опреме за уштеду и посебно политиком цена која штити од непотребног расипања овог природног блага и друго.

У свим решењима комплексних водопривредних система која користе воду највишег квалитета - снабдевање становништва увек има приоритет при расподели воде на кориснике.

Трасе дистрибутивних цевовода полагаће се, генерално поред постојећих путева, где су услови за изградњу и каснију експлоатацију повољни. За правилно функционисање и рад цевовода у експлоатационим и прелазним режимима, пројектом ће се предвидети потребан број типских објеката: пумпне станице, резервоари, шахтови за

испуст и испирање, шахтови за смештај ваздушних вентила, пролази испод пруга, путева, пролази испод водотокова, мерно-регулациони објекти.

Постојећа водоводна мрежа у насељима се задржава са делимичном реконструкцијом на деоницама које не задовољавају планске потребе.

Одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода

Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до реципијента. У насељима општине Србобран развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Основни задатак канализационог система је потпуна хидротехничка санитација урбаних простора. Фекални канализациони системи треба да прикупе и одведу ван територије све отпадне воде формиране при употреби и коришћењу. Канализациони системи су у врло уској вези са водоснабдевањем и представљају функционалну и органску целину са њим. Због тога се канализациони системи морају развијати упоредо са развојем система водоснабдевања.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде, вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз претретман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови претретмана индустријских отпадних вода треба да:

- заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система;
- заштите канализациони систем и објекте на њему;
- заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају;
- обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент, предвиђа се њихово пречишћавање на централним постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Карактер реципијента предвиђа, односно захтева висок степен пречишћавања. После пречишћавања на уређајима за пречишћавање отпадних вода, пре испуштања у реципијент, концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове које прописује надлежно водопривредно предузеће. Капацитет ППОВ-а мора бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета, што је неопходно анализирати и документовати одговарајућом студијом.

С обзиром да, осим делимично у Србобрану, у осталим насељима Општине не постоји изграђена јавна канализациона мрежа, иста ни не може да се гради без започињања активности на изградњи уређаја за пречишћавање отпадних вода, како је дефинисано важећом стратегијом⁵. Отпадне воде насеља Србобран ће се пречишћавати на планираном ППОВ источно од насеља.

⁵ Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године ("Службени гласник РС", број 3/17)

Где год је могуће, користити тзв. групне системе, којима се једним ППОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих насеља, повезаних магистралним колекторима са одговарајућим канализационим црпним станицама (КЦС). Такво решење се планира за насеља Турију и Надаљ, а локација планираног постројења је источно од насеља Турије.

Мања насеља, туристички локалитети и центри, као и викенд зоне, проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање.

Развој атмосферске канализације има задатак заштите урбанизованих површина унутар насеља и индустријских погона од плављења атмосферским водама. Атмосферску канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша итд.), а етапно реализовати тако да се изграђени делови рационално уклапају у будуће решење.

За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (бензинске пумпе и сл.), пре улива у реципијент предвидети одговарајуће предтретман (сепаратор уља, таложник) такав да квалитет ефлуента мора обезбедити одржавање II класе воде у реципијенту.

Приликом израде плана који евентуално предвиђа израду концепта атмосферске канализације, потребно је претходно дефинисати укупне количине упуштених вода и сходно томе уз консултацију надлежних органа водопривреде проценити могућност прихвата дефинисаних количина. У случају да су процењене количине упуштених вода веће од оних на које су димензионисани делови каналске мреже у које се предвиђа упуштање, потребно је предвидети могућност реконструкције (повећање протицајног профила и сл.). Без обзира на евентуалну потребу реконструкције са надлежним водопривредним предузећима потребно је уговорно решити прихват прикупљених вода.

За санитарно-фекалне воде и технолошке отпадне воде планирати испуштање у јавну канализациону мрежу, којом се отпадне воде одводе на насељски или централни уређај (постројење) за пречишћавање отпадних вода (УПОВ), у складу са условима и сагласношћу јавног комуналног предузећа. Квалитет отпадне воде која се испушта у реципијент мора најмање испунити граничне вредности емисије за постројење са секундарним пречишћавањем прописане Табелом 2. Глава III, Прилог 2. Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", број 67/11, 48/12 и 1/16).

Зависно од потреба, код загађивача планирати изградњу уређаја за предтретман технолошких отпадних вода, тако да њихов квалитет задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, пре пречишћавања на УПОВ-у, како се не би реметио рад пречистача, а у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", број 67/11, 48/12 и 1/16), Прилог 2, Глава III, Табела 1.

Велики индустријски загађивачи своје отпадне воде морају решити и пречишћавати одвојено.

Атмосферске и отпадне воде сакупљати постојећом већ изграђеном канализацијом мешовитог типа. Уколико на неким подручјима не постоји изграђена канализација или она није сепаратног типа, потребно је предвидети изградњу колектора у којем би се посебно одводиле отпадне воде.

Атмосферске и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара II класи квалитета воде, могу се без пречишћавања упуштати у природне токове, мелиорационе канале, ретензије по ободу насеља и сл.

Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени на одређен начин да би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.

Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)

Регулисање водног режима у земљишту, уз изградњу и реконструкцију постојећих система за одводњавање омогућиће интензивну пољопривредну производњу.

Одводњавање потенцијално плодних, слабо дренираних земљишта услов је за побољшање структуре искоришћавања површина у сврхе проширења и повећања пољопривредне производње.

Изградња хоризонталне цевне дренаже на површинама под системима са каналском мрежом, представља виши ниво обезбеђености од утицаја штетног дејства сувишних вода, нарочито на равним површинама, које се карактеришу минималним отицајима површинских вода. У таквим случајевима, упоредо са радовима на изградњи цевне дренаже, поставља се питање доградње, реконструкције и усклађивања каналске мреже са новонасталим захтевима о одвођењу сувишних вода са парцеле и испуњењу критеријума о спречавању секундарних појава као што је салинизација земљишта.

Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација је ревитализација постојећих мелиорационих система и постепено смањење садашњег заостајања Републике Србије у домену наводњавања изградњом нових система на земљиштима највиших бонитетних класа. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација.

Системи за одводњавање реализују се тако да се уклапају у решења интегралног уређења простора, при чему се води рачуна о потреби касније доградње и система за наводњавање.

Критеријум за оцену погодности земљишта за наводњавање узима у обзир три параметра:

- рељеф терена;
- могућност довода воде;
- квалитет замљишта.

Под појмом одржавања система за одводњавање подразумева се комплексна и редовна примена одређених мера, које омогућавају непрекидно ефикасан рад свих објеката у одвођењу сувишне воде за одређене сливне површине, ради испуњења прописаних критеријума на успостављању оптималног водног режима земљишта.

Планиране активности на одржавању већ изграђених мелиорационих система на подручју (чишћење од замуљења и растиња и евентуалне реконструкције постојећих канала), омогућиће двонаменско коришћење постојећих система, односно и за потребе наводњавања.

Воде које служе за наводњавање земљишта морају бити одговарајућег квалитета. Предност код наводњавања имају земљишта повољнијих класа погодности за наводњавање, уз уважавање социјалних и еколошких чинилаца. У зависности од карактеристика земљишта и режима подземних вода, наводњавање, по правилу, треба да је у спрези са одводњавањем и општим уређењем мелиоративног подручја. Обезбеђеност коју је потребно постићи код наводњавања је око 80-85%.

Посебну пажњу треба поклонити ревитализацији и бољем коришћењу постојећих система за наводњавање.

Нови системи за наводњавање, градиће се на земљиштима I, II, IIa, IIIa и IIIb класе погодности за наводњавање. Предвиђа се да ће се највећи део система изградити применом вештачке кише као начина наводњавања (преко 90%) површина. Наводњавање капањем примењиваће се у вишегодишњим засацама (воћњаци и виногради), и то искључиво новопроектованим. Површински начин (браздама, преливањем) биће заступљен на мањим поседима локалног наводњавања, а субиригација у долинама већих река, нарочито на оним деловима алувијалних равни (ритова) који су под утицајем успора на тим рекама.

Окосницу раста површина под системима за наводњавање чине регионални водопривредни системи чији ће се фазни развој по фазама интензивирати у наредном периоду. Приоритет припада површинама ближим већим природним водотоцима, изграђеној основној каналској мрежи (ДТД).

Подручје општине Србобран припада регионалном хидросистему "Северна Бачка" - подсистему "Србобран", који треба да обезбеди воду за наводњавање око 11.000 ha пољопривредних површина на подручју општина Србобран и Врбас.

Брана и акумулација "Србобран" на водотоку Криваја (km 17+230) припада систему "Србобран", који је један од седам подсистема за снабдевање водом Северне Бачке. Успор акумулације протеже се долином водотока Криваја, у дужини од око 12 km, до станице km 30+180. Снабдевање водом акумулације "Србобран" је мањим делом из горњег тока водотока Криваја, а већим делом захватањем воде из канала Хс ДТД "Бечеј-Богојево", путем водозахвата у склопу црпне станице "Србобран", на левој обали Хс ДТД канала, на km 32+550. Капацитет црпне станице је $Q=2,4 \text{ m}^3/\text{s}$, а захваћена вода се потискује цевоводом Ø1100 mm, дужине око 1,4 km.

Функције акумулације "Србобран" су бројне:

- акумулирање сопствених вода слива,
- наводњавање пољопривредних површина подсистема "Србобран",
- обезбеђење стабилности рада система и подсистема,
- смањење инсталисаних капацитета каналске мреже,
- ретардација поплавних таласа, једнодневно и сезонско изравнавање вршне потрошње воде,
- повољан утицај на животну средину и климу, заштита квалитета вода, животне и природне средине, коришћење у сврху рибарства, туризма, спорта на води, рекреације, и др.

Према Генералном решењу система за снабдевање водом Северне Бачке, карактеристични подаци за брану и акумулацију на Криваји су:

- кота круне бране 84,50 mnm;
- кота максималног радног нивоа воде 83,00 mnm;
- кота минималног радног нивоа воде 81,00 mnm;
- корисна запремина акумулације 821.000 m³.

Регулација водотокова и заштита од ерозије

Ерозијом земљишта је угрожено више привредних грана и области: водопривреда, пољопривреда, шумарство, саобраћај и комунална инфраструктура и др.

Потребно је извршити санирање и довођење у исправно функционално стање, као и извршити ревитализацију радова и објеката који служе за заштиту од ерозија и бујица.

У склопу антиерозионог уређења територије, основни интерес водопривреде се састоји у заштити водопривредних објеката од наноса. Због тога се, при разматрању антиерозионих мера за потребе водопривреде, мора водити рачуна, с једне стране, о степену угрожености појединих објеката, а с друге стране, о степену осетљивости објеката на засипање наносом. Степен угрожености објеката од наноса зависи од количине наноса која пристиже до објекта, односно, од величине сливног подручја и стања ерозионих процеса. Степен осетљивости појединих објеката на засипање наносом зависи од тога колико нанос угрожава основну функцију објеката као и од чињенице да ли су наносне наслаге привременог карактера (као у регулисаном речном кориту), или сталног карактера (у акумулационом басену).

Антиерозионо уређење обухвата радове и мере за заштиту од ерозије и бујица и контролу наноса на разматраном простору. Ови радови и мере могу се разврстати на:

- 1) биолошке мере (пошумљавање, мелиорације шума, мелиорације пашњака и ливада и затрављивање);
- 2) биотехничке мере (изградња зидова против спирања, контурних ровова, градона, тераса и др.);
- 3) техничке мере (бујичарске зидне преграде, рустикалне преграде и др.);
- 4) административне антиерозионе мере (прописи којима се регулишу обавезе корисника да антиерозино газдују поседом).

Флувијална ерозија представља једну компоненту комплексних речних процеса, који се одигравају под утицајем природних и антропогених фактора. Отуда је логично да се заштита од флувијалне ерозије третира у оквиру уређења водотока. Контрола флувијалне ерозије има двоструки ефекат: спречавањем бочне ерозије корита постиже се, с једне стране, заштита обала и приобаља, а с друге стране, зауставља се улаз материјала из рушевних обала у речно корито и тиме онемогућава формирање наносних наслага, које смањује пропусну моћ корита.

Да би се проблематика флувијалне ерозије решила, потребно је површине заштити биолошким интервенцијама, затрављивањем, пошумљавањем, и др. За контролу течења у водотоцима, предложена је изградња брана и преграда. Ова концепција би омогућила, осим уређења сливова и водотока и умањења штетног деловања и многоструке користи за привредни развој овог региона.

Што се тиче еолске ерозије, мере заштите од овог феномена (ветрозаштитни и пољозаштитни појасеви и агротехничке мере) спадају у домен пољопривреде и

шумарства. Међутим, заштита од еолске ерозије може бити и у интересу водопривреде, у случају када се у близини подручја интензивне ерозије ветром налазе водопривредни објекти (акумулације, регулисана речна корита, иригациони канали и др.). Основни задатак водопривреде би се састојао у детерминисању свих водопривредних објеката који могу бити угрожени еолском ерозијом, као и у разради концепције њихове заштите.

Заштита од спољних и унутрашњих вода

У планском подручју, налазе се следећи водни објекти / водно земљиште:

- канал Хс ДТД "Бечеј-Богојево" деоница од km 14+700 до km 35+700, и то: десна обала канала од km 14+700 до око km 22+200 и лева и десна обала од km 22+200 до km 35+700;
 - предметни канал није копан, већ користи природну депресију чији је назив "Црна Бара", па сходно томе уз канал нема насипа већ постоји природна обала;
 - на стационажи km 24+520 постоји изграђен друмски мост на атарском путу Турија-Атар, чија је доња ивица конструкције (ДИК) на коти 84,41 mnm;
 - на стационажи km 29+952 постоји изграђен друмски мост на државном путу IIA реда број 100, деоница Србобран-Нови Сад, чија је доња ивица конструкције (ДИК) на коти 84,80 mnm;
 - канал је предвиђен за двотрачну пловидбу пловила од 1000 тона носивости. Пловна ширина канала је минимално 27 m, минимална пловна дубина је 2,15 m. Минимална пловна ширина испод моста је 16m, висина од максималног нивоа воде у каналу до доње ивице конструкције моста мора бити најмање 6,0m;
 - карактеристични водостоји на предметној деоници канала Хс ДТД "Бечеј-Богојево" су:
 - кота максималног водостаја 78,50 mnm;
 - кота минималног водостаја 77,50 mnm;
 - кота радног (уобичајеног) водостаја 77,10- 77,40 mnm;
 - максимални протицај у каналу износи 39m³/s.
 - дуж обале канала предвиђена су места за депоновање измуљеног наноса из канала-касете.
- део водотока Бељанска Бара (уз североисточну границу обухвата), који се улива и канал Хс ДТД "Бечеј-Богојево";
- део водотока Криваја који се улива у канал Хс ДТД "Бечеј-Богојево", са припадајућим мелиорационим каналима слива Криваја 2 (K-1, Млака са М-1, K-5, K-2 са K-2-1, K-3 и K-4 (S-7));
- брана и акумулација "Србобран" на водотоку Криваја (km 17+230);
- мелиорациони канали следећих подсистема за одводњавање:
 - подсистем ознаке BB: канали BB-I, BB- II, BB-III и S-2, са припадајућим мрежама канала,
 - Турија-Надаљ I: канали T-I, T-II са припадајућим мрежама канала и канали T-5, T-IV, T-III и T-6,
 - Турија-Надаљ II: канал Црна Бара и канал N-I са припадајућом мрежом канала,
 - Јегричка 2: канал N-II са припадајућом мрежом канала,
 - Врбас: канал I-1.

Земљиште чији је корисник надлежно водопривредно предузеће, налази се и дуж канала Хс ДТД "Бечеј-Богојево", узводно од насеља Србобран, а које је обухваћено планским документом Основом газдовања шумама за газдинску јединицу "ОКМ Нови Сад".

Границе и намена водног земљишта се не могу мењати без спроведене процедуре, у складу са важећом законском регулативом. Појас земљишта уз канал који је у функцији одржавања истог, такође не треба да мења намену.

1.6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

1.6.3.1. Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом потрошача у општини Србобран, обезбеђено је из два извора. Већи део конзума из трафостанице ТС 220/110/35 kV "Србобран", снаге 20MVA, која се налази на подручју Општине, а мали део конзума, у западном делу Општине, из трафостанице ТС 110/20 kV "Врбас1" која се налази на територији општине Врбас. Примарна дистрибуција електричне енергије, готово целој територији административног подручја општине Србобран, врши се са енергетског трансформатора преносног односа 110/35 kV/kV, инсталисане снаге 20MVA. Овај трансформатор је постављен у постројењу постојеће трансформаторске станице 220/110/35 kV/kV/kV "Србобран" која је у власништву јавног предузећа "Електромреже Србије".

Даља испорука електричне енергије врши се преко трансформаторске станице (ТС) 35/20 kV/kV "Србобран-мини" (са једним уграђеним енергетским трансформатором назначене снаге 8MVA и назначеног преносног односа 35/20 kV/kV) и трансформаторске станице (ТС) 35/20/10 kV/kV "Србобран" (са два уграђена енергетска трансформатора 35/10 kV/kV назначених снага по 4MVA и једним уграђеним енергетским трансформатором 35/20 kV/kV назначене снаге 8MVA. Трансформаторске станице (ТС) 35/20 kV/kV "Србобран-мини" и (ТС) 35/20/10 kV/kV "Србобран" су повезане на 35kV постројење ТС 220/110/35 kV/kV/kV "Србобран" преко три 35kV-тне вода.

Трансформаторска станица 35/20/10 kV/kV "Србобран" (грађевински тип *зидана*) има шест 10kV извода од којих је пет активних. и то: "Хотел". "Србобран 1", "Радио Нови Сад". "Турија", "Испостава" и један резервни и четири 20kV извода од којих су два активна: "Сушара" и "Меркатор", а два резервна.

Трансформаторска станица 35/20 kV/kV "Србобран-мини" (грађевински тип *зидана кула - мини*) има четири активна 20kV извода (нема резервних) и то "Заливни систем" "Србобран 2", "Кипово" и "Нафтагас".

Међувеза постојеће средњенапонске мреже са другим изворима напајања (ТС 110/x kV/kV или 35/x kV/kV) је остварена на следећи начин:

- ТС 35/20 kV/kV "Србобран-мини" је повезана преко постојећег 35kV надземног вода са ТС 110/35/20 kV/kV "Бечеј" (овај далековод је недовољног пресека проводника и предвиђен је за темељну реконструкцију за могућност рада на 20kV погонском напону).

- ТС 35/20 kV/kV "Србобран-мини" је такође повезана са ТС 110/35/20 kV/kV "Бечеј" сучељавањем постојећег извода "Кипово" (припада ТС 35/20 kV/kV "Србобран-мини") са постојећим изводом "Заливни систем ПИК" (припада ТС 110/35/20 kV/kV "Бечеј").

Сви изводи постојеће 10kV мреже су радијални. Постоји остварена веза 10kV извода "Хотел" и 10kV извода "Србобран 1", али на почетку извода такође постоји веза 10kV извода "Турија" са 20kV изводом "Нафтагас" као и веза 10kV извода "Радио Нови Сад" са 20kV изводом "Сушара", али су то два извода различитих погонских напонских нивоа. Ова веза се може користити тек након преласка целокупног конзума за рад на 20kV погонском напону.

Насеље Србобран се већим делом напаја преко ТС 35/20/10 kV/kV "Србобран". Око 60% конзума Србобрана се напаја из ове ТС (углавном преко извода "Србобран 1", "Хотел" и "Турија"). Преостали део конзума се напаја преко ТС 35/20 kV/kV "Србобран-мини" (углавном преко извода "Србобран 2" и "Заливни систем").

Насеље Турија се напаја средњенапонском мрежом напонског нивоа 10kV преко извода "Турија" из ТС 35/20/10 kV/kV "Србобран".

Насеље Надаљ се напаја средњенапонском мрежом напонског нивоа 10kV преко извода "Турија" из ТС 35/20/10 kV/kV "Србобран".

На широј територији општине Србобран изграђено је 110 трансформаторских станица (20/0,4, kV/kV, 10/0,4 kV/kV и 10(20)/0,4 kV/kV. У власништву "Електродистрибуције Нови Сад" је 57 трансформаторских станица док је у власништву трећих лица 53 трансформаторске станице.

У 20kV мрежи, ситуација је следећа: извод "Нафтагас" је повезан са 20kV изводом "Сушара" на два места, а са 10kV изводом "Турија" на једном месту; извод "Србобран 2" је повезан са изводом "Заливни систем" на једном месту, а са изводом "Меркатор" на једном месту; извод "Заливни систем" је повезан са изводом "Сушара" на једном месту; извод "Кипово" се сучељава са изводом "Заливни систем ПИК" из 110/35/20 kV/kV "Бечеј".

На датом простору постоји изграђена преносна 400 kV, 220 kV и 110 kV мрежа, као део основног електроенергетског система Војводине, средњенапонска 35 kV, 20 kV и 10 kV, као и нисконапонска 0,4 kV и припадајуће трафостанице. Средњенапонска мрежа је претежно грађена као надземна, са кратким деоницама подземних каблова.

Постојеће капацитете електроенергетске инфраструктуре карактерише неприлагођеност захтевима стално растуће потрошње. Изграђеност преносне и дистрибутивне мреже је задовољавајућа у погледу покривености простора, али не и у погледу капацитета и техничких карактеристика водова и дистрибутивних трафостаница.

Део средњенапонске мреже је грађен за 10 kV напонски ниво, те се мора реконструисати или заменити. Капацитети изграђених трафостаница такође нису задовољавајући, те је потребно у наредном периоду повећати инсталисану снагу трафоа и изградити нове капацитете. Један број дистрибутивних трафостаница 20/0,4 kV и 10/0,4 kV је са повишеним оптерећењем, а у средњенапонској мрежи и у делу

нисконапонске мреже су повишени падови напона. Нисконапонска мрежа непосредно напаја потрошаче и покрива сва насељена места.

Преносну и дистрибутивну мрежу, у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача, потребно је ревитализовати и обезбедити сигурно напајање. Електродистрибутивна мрежа ће се развијати према потреби развоја конзума у насељима Општине уз планско опремање мреже.

Према плановима развоја ЕМС-а планирана је реконструкција (изградња) постојеће трафостанице "Србобран" 220/110/35 kV у трафостаницу 400/110/20 kV и изградња прикључног 400 kV далековода.

У складу са постојећим плановима развоја, затим усвојеном стратегијом развоја дистрибутивног електроенергетског система на подручју "Електродистрибуције Нови Сад" и потребом издвајања енергетског трансформатора 110/35 kV/kV и 35kV постројења из постројења 220/110/35 kV/kV/kV "Србобран" (постројење у власништву ЈП "Електромереже Србије"), предвиђена је изградња нове ТС 110/20 kV/kV "Србобран" и новог 20kV разводног постројења (РП) "Србобран - мини", реконструкција комплетне постојеће 10kV мреже и припрема исте за рад на 20kV напонском напномском нивоу.

Динамика горе наведених радова дефинисана је *"Студијом дугорочног плана и концепције развоја средњенапонске мреже "Електродистрибуције Нови Сад на територији Погона Бечеј и Жабал до 2025 године".*

У складу са овим планом развоја планирани су следећи радови и активности:

- Реконструисати све електроенергетске објекте (ЕЕО) на 10kV изводима "Турија", "Испостава", "Србобран 1", "Хотел", "Радио Нови Сад" за рад на 20kV погонском напонском нивоу;
- На постојећим средњенапонским водовима ставити ван употребе све постојеће каблове типа ЕНР, IPO (IPZO) и заменити их одговарајућим кабловима типа ХНЕ;
- Реконфигурисати постојеће топологије извода како би се остварио што оптималнији ниво оптерећености сваког од извода у редовном погону, повећала манипулативност у раду и обезбедио већи број алтернативних праваца напајања.;
- У даљем развоју перспективне средњенапонске мреже, настојати да се број радијално прикључених ТС 20/0,4 kV/kV што више смањи;
- Изградити 20kV везе извода "Сушара" - "Радио Нови Сад", "Заливни систем" - "Нафтагас", "Заливни систем" - "Србобран 2", "Испостава" - "Србобран 1", "Хотел" - "Србобран 1", "Србобран 1" - "Србобран 2", "Србобран 1" - "Врбашки пут";
- Изградити 20kV међувезу извода "Кипово" са 20kV средњенапонском мрежом у насељу Милешево;
- Изградити нове 20kV водове међувезе којим ће се повезати постојеће МБТС "Лагуна" (на постојећем изводу "Заливни систем") и УЗТС "Заливни систем" (на изводу "Сушара") са СТС "Потисје" (на изводу "Фарма" из ТС 110/35/20 kV/kV "Бечеј");
- Изградити нов 20kV надземни вод од ТС 110/20 kV/kV "Србобран" до постојећег 20kV РП "Змајево" у Змајеву, а на месту његовог укрштања са аутопутем, изградити подземну деоницу;

- Користећи део трасе постојећег 35kV надземног вода (извод "Мали Иђош" из ТС 220/110/35 kV/kV/kV "Србобран"), изградити нове надземне и подземне деонице новог извода "Врбашки пут" из ТС 110/20 kV/kV "Србобран";
- Користећи трасу постојећег 35kV надземног вода (извод "Србобрански пут" из ТС 220/110/35 kV/kV "Србобран"), изградити нове надземне и подземне деонице 20kV вода за повезивање ТС 110/20 kV/kV "Србобран" и 20kV РП "Србобрански пут" у Врбасу;
- Изградити разводно постројње (РП) 20kV "Србобран - мини" на месту постојеће ТС 35/20kV "Србобран - мини" која се гаси;
- Формирати везу ТС 110/20 kV/kV "Србобран" и 20kV РП "Србобран - мини" користећи постојећу трасу 35kV надземног вода који повезује ТС 220/110/35 kV/kV/kV "Србобран" са постојећом ТС 35/20 kV/kV "Србобран - мини" (реконструисати предметни 35kV вод за могућност рада на 20kV напонском нивоу);
- Формирати директну везу ТС 110/20 kV/kV "Србобран" и 20kV РП "Србобран -мини" изградњом новог 20kV подземног вода између ова два објекта;
- Постојећу ТС 35/20/10 kV/kV "Србобран" ставити ван употребе и демонтирати;
- На усвојеној локацији, у јужном делу насеља Србобран изградити ТС 110/20 kV/kV "Србобран", 2x31,5MVA;
- Формирати изводе "Турија", "Радио Нови Сад", Србобран 1", "Србобран 2", "Заливни систем", "Сириг", "РП Змајево", "РП Србобрански лут", "Врбашки пут", "Испостава", "РП Србобран - мини (ДВ)" и "РП Србобран - мини (КВ)" из ТС 110/20 kV/kV "Србобран";
- Формирати изводе "ТС 110/20 kV/kV Србобран (ДВ)", "ТС 110/20 kV/kV Србобран (КВ)", "Кипово", "Нафтагас", "Заливни систем (резерва)", "Србобран 1 (резерва)" и "Србобран 2 (резерва)" из 20kV РП "Србобран - мини";
- Задржати коридоре постојећих средњенапонских водова;
- Изградити 20kV надземни вод "Србобран - Сириг" (извод "Сириг" из ТС 110/20 kV/kV "Србобран");
- Изградити 20kV надземни вод "Надаљ - Темерин" (на изводу "Турија"), предвидети коридор (делимично ван обухвата овог плана).
- Изградити 20kV надземни вод "Надаљ - Бачко Градиште" (на изводу "Турија");
- Формирати и изградити извод 20kV "Врбашки пут" из планиране ТС 110/20 "Србобран", за остваривање везе са најближом 20kV мрежом на територији општине Србобран (на путу за Врбас) која је у надлежности суседне "Електродистрибуције Сомбор" (делимично ван обухвата овог Плана);
- Комплетно реконструисати постојећи 35kV далековод (задржати комплетну трасу постојећег далековода) од постојеће ТС 35/20 kV/kV "Србобран-мини" до постојеће ТС 110/35/20 kV/kV/kV "Бечеј", чиме се остварује веза будућег РП 20kV "Србобран-мини" и будуће ТС 110/20 "Бечеј";
- У зони обухвата Плана око аутопута, предвидети коридоре за 20kV подземне водове.

Реконструкцијом постојеће 10kV средњенапонске мреже за рад на 20kV погонском напонском нивоу, затим изградњом нове ТС 110/20 kV/kV "Србобран" и 20kV РП "Србобран - мини" и нових 20kV водова, побољшаће се квалитет испоруке електричне енергије и повећаће се поузданост и сигурност рада објеката дистрибутивног електроенергетског система на том подручју. На тај начин ће се за дужи временски период обезбедити стабилна испорука електричне енергије купцима на целокупном подручју општине Србобран.

У простору из обухвата плана "Електродистрибуција Нови Сад", планира изградњу важног објекта дистрибутивног електроенергетског система - 20kV разводног постројења (РП) "Србобран - мини". Изградња овог објекта предвиђена је на постојећој парцели број 10003/10, на којој је већ изграђена постојећа ТС 35/20 kV/kV "Србобран - мини". Након изградње новог 20kV РП, постојећа ТС 35/20 kV/kV ће се угасити.

Изградњу новог 20kV разводног постројења (РП) пратиће и изградња нових 20kV подземних водова као и уградња нових челично-решеткастих стубова у трасама 20kV надземних водова у непосредној близини парцеле број 10003/10, због потребе формирања нових 20kV-тних извода из 20kV РП "Србобран - мини":

- Од места изградње новог 20kV РП "Србобран - мини" до постојећег челично-решеткастог стуба надземног средњенапонског вода, изградити 20kV подземни вод у оптималној траси вођења. На овај начин ће се формирати извод "Србобран 1" из 20kV РП "Србобран - мини";
- Уместо постојећег армирано бетонског стуба (други стуб на постојећем изводу "Заливни систем"), уградити нов челично-решеткасти стуб од места изградње новог 20kV РП "Србобран - мини" до новоуграђеног челично-решеткастог стуба, изградити нов 20kV подземни вод у оптималној траси вођења. На овај начин ће се формирати извод "Заливни систем" из 20kV РП "Србобран - мини";
- На погодном месту у траси постојећег 20kV надземног вода на изводу "Кипово", северно од трасе планиране обилазнице око насеља Србобран број М-3/1, уградити нов челично-решеткасти стуб од места изградње новог 20kV РП "Србобран - мини" до новоуграђеног челично-решеткастог стуба, изградити нов 20kV подземни вод у оптималној траси вођења. На овај начин ће се формирати извод "Кипово" из 20kV РП "Србобран - мини";
- На погодном месту у траси постојећег 35kV надземног прикључног вода (будућег 20kV вода) који напаја постојећу ТС 35/20 kV/kV "Србобран - мини" (будуће 20kV РП), северно од трасе планиране обилазнице око насеља Србобран број М-3/1, уградити нов челично-решеткасти стуб. Од места изградње новог 20kV РП "Србобран - мини" до новоуграђеног челично-решеткастог стуба, изградити нов 20kV подземни вод у оптималној траси вођења. На овај начин ће се формирати извод "ТС 110/20 kV/kV "Србобран" (ДВ)" из 20kV РП "Србобран - мини";
- Нови 20kV изводи "Нафтагас" и "Србобран 2" из 20kV РП "Србобран - мини" ће се формирати "свођењем" већ постојећих подземних водова из ТС 35/20 kV/kV "Србобран" (која се гаси) у ново 20kV РП.

Делове деоница постојећих надземних водова (10kV, 20kV и 0,4kV напонског нивоа) које се буду укрштале са трасом планиране обилазнице око насеља Србобран број М-3/1, потребно је каблирати. Делове деоница постојећих надземних водова (10kV, 20kV и 0,4kV напонског нивоа) које се буду непрописно близу водиле паралелно са трасом планиране обилазнице око насеља Србобран број М-3/1, потребно је изместити на прописана одстојања. Ово се посебно односи на постојеће трасе на изводима 10kV "Србобран 1", 20kV "Кипово", 20kV "Заливни систем", 20kV "Нафтагас" и 35kV надземном прикључном воду за постојећу ТС 35/20 kV/kV "Србобран-мини" (будуће 20kV РП). За изградњу нових подземних деоница (у случају укрштања), или надземних деоница (у случају паралелног вођења) наведених водова, потребно је обезбедити алтернативне коридоре.

У важећем средњерочном плану "Електродистрибуције Нови Сад" предвиђена је изградња нове ТС 110/20 kV/kV "Србобран" укупне инсталисане снаге 2х31.5 MVA. Изградња објекта се планира на постојећој парцели број 11751. За изградњу оваког

електроенергетског објекта, потребно је предвидети и обезбедити слободан простор димензија 50x70m.

Треба напоменути да ће планирана ТС бити у систему даљинског надзора и управљања, при чему ће се комуникација обављати, између осталог, и путем радио везе. Планирана ТС ће, преко новог двосистемског прикључног 110kV надземног вода, бити прикључена на постојећу преносну електроенергетску мрежу јавног предузећа "Електромереже Србије".

Јавно осветљење, са расветним телима које ће пратити нове технологије развоја у циљу смањења потрошње електричне енергије и повећања енергетске ефикасности, изградиће се у свим насељима, дуж важнијих саобраћајница, као и за потребе свих садржаја ван насеља.

У наредном периоду потребно је део електричне енергије произведен из конвенционалних извора супституисати енергијом из обновљивих извора енергије. У циљу рационалне употребе квалитетних енергената и повећања енергетске ефикасности, потребно је применити мере, како у производним објектима, преносној и дистрибутивној мрежи, тако и при коришћењу електричне енергије у секторима потрошње, тј. крајњих корисника енергетских услуга.

1.6.3.2. Термоенергетска инфраструктура

Гасоводна инфраструктура

На територији општине Србобран изграђени су следећи гасоводи:

- разводни гасовод средњег притиска за насеља Турија и Надаљ;
- разводни гасовод РГ 04-15 Госпођинци – Сомбор;
- разводни гасовод РГ 02-04 од РГ 04-15 и ДГ02-02 до ГМРС "Србобран";
- магистрални гасовод Госпођинци – СГС Србобран ДГ-02-02;
- бушотински гасоводи.

Изграђене су ГМРС "Србобран", градска мрежа средњег притиска у Србобрану са 6 (шест) мернорегулационих станица (МРС), челични гасовод средњег притиска Србобран – Турија – Надаљ и 2 (две) МРС за широку потрошњу у Турији и Надаљу, као и дистрибутивна гасна мрежа у свим насељима.

На овом простору се налазе гасне бушотине у експлоатацији и објекти који прате експлоатацију гаса. Изграђена је сабирна гасна станица (СГС) Србобран.

Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне инфраструктуре на подручју обухвата Плана су на задовољавајућем нивоу, али пружају могућност њеног даљег развоја и проширења у циљу обезбеђења земног гаса за све кориснике на предметном подручју и боље експлоатације земног гаса.

На простору обухвата Плана гасификована су насељена места. Постојећи коридори гасоводне инфраструктуре, локације ГМРС и МРС се задржавају.

По потреби, постојећа гасоводна мрежа ће се реконструисати ради стабилизације и безбедног транспорта природног гаса до потрошача (проширивање капацитета и замена хаварисаних делова гасоводне инфраструктуре). Постојећа дистрибутивна гасоводна мрежа у насељима ће се проширивати у складу са захтевима за

прикључење нових потрошача природног гаса. Могућност снабдевања гасом, потребно је обезбедити и за садржаје у атару.

Кроз општину Србобран планира се пролазак магистралног гасовода "Јужни ток", чија траса се пружа паралелно са постојећим гасоводом РГ 04-15 Госпођинци – Сомбор.

Нафтоводна инфраструктура

Кроз територију општине Србобран пролази нафтовод Адорјан-рафинерија Нови Сад и нафтовод од СОС Турија север - рафинерија Нови Сад.

На територији општине Србобран налазе се нафтне и гасне бушотине и објекти који прате експлоатацију на локалитету "Турија север", и "Србобран" као и бушотински нафтоводи и гасоводи. Цело подручје Општине предвиђено је за истражне геолошке радње.

Изграђени објекти НИС А.Д. (експлоатација гаса и нафте):

- СОС сабирно - отпремна станица;
- СМС I сабирно - мерна станица;
- КМС колекторско - мерна станица;
- СМС II сабирно - мерна станица;
- Бушотински нафтоводи.

На нафтно-гасном пољу "Турија север" и "Србобран" наставиће се даља експлоатација минералних сировина из постојећих бушотина. Постојећи објекти за експлоатацију нафте и природног гаса (бушотине, сабирни системи, приступни путеви) се задржавају.

Евентуална изградња објеката који прате експлоатацију нафте и гаса (сабирни системи, приступни путеви и сл.), вршиће се на овом истражном односно експлоатационом простору.

Топловодна инфраструктура

На територији општине Србобран, изграђено је неколико когенеративних постројења, која као "нус" производ имају топлу воду, која би евентуално могла да се дистрибуира ка другим комплексима, или чак прикључи на топлификациони систем градског насеља Србобран. Концепцију даљег развоја топловодне инфраструктуре и оправданост изградње, треба претходно проверити кроз израду одговарајуће студије, па на основу резултата студије, обезбедити просторне могућности за развој ове врсте инфраструктуре.

1.6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије

У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење обновљивих облика енергије, чиме би се знатно утицало на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Године 2015. Скупштина Републике Србије је усвојила Стратегију развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године, којом се дефинишу елементи за утврђивање стратегије развоја енергетских сектора Србије, у којој је дефинисан и развој и коришћење нових и обновљивих извора енергије и ефикаснијих технологија и уређаја. За утврђивање стратегије развоја енергетског сектора Војводине,

ИБ АПВ је априла 2007. усвојило Програм остваривања стратегије развоја енергетике у АПВ, којим се афирмише коришћење обновљивих облика енергије.

Тренутно стање у домену енергетског снабдевања општине Србобран упућује нас на штедњу и рационално коришћење свих енергената, али то не треба схватити као ограничење друштвеног и личног стандарда. Већим коришћењем обновљивих извора енергије се стварају предуслови за виши ниво животног стандарда, али за побољшање услова одрживог развоја животне и радне средине. Главна препрека већем коришћењу обновљивих извора енергије на овом простору лежи у захтеву да енергија из ових извора мора по цени бити конкурентна конвенционалној.

На простору Општине као обновљиви извори енергије могу се користити:

- енергија ветра,
- биомаса,
- биогаз,
- геотермална енергија,
- сунчева енергија и
- хидроенергија.

С обзиром да истраживање, експлоатација и искоришћавање обновљивих извора енергије не представља никакву опасност за животну средину, предлаже да се ове активности дозволе на читавој територији општине Србобран.

Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогаз, геотермална енергија, соларна енергија и др.) могу се градити у склопу радних комплекса, односно туристичких комплекса (геотермална енергија, соларна енергија), како у насељима тако и ван, који ће ову енергију користити за сопствене потребе, а у случају већих капацитета вишак конектовати у јавну средњенапонску односно нисконапонску мрежу.

Енергетски производни објекти већих капацитета који би користили биомасу, биогаз и др. за производњу енергије (топлотне, електричне), као и енергетски производни објекти који би користили сунчеву енергију, који ће произведену енергију конектовати у јавну високонапонску, односно средњенапонску мрежу, градити ван насеља, као засебне комплексе на основу Урбанистичког плана.

Производни енергетски објекти, ветроелектране, могу се градити на пољопривредном земљишту ван насеља.

Биомаса

Простор општине Србобран има значајну количину био отпада, а енергетски потенцијал биомасе је концентрисан баш у отпадима од пољопривреде.

Коришћење термоминералних вода

Геотермалне воде на подручју општине Србобран могу се користити за:

- производњу топлотне енергије за грејање објеката и припрему потрошне топле воде;
- производњу топлотне енергије за грејање стакленика и пластеника, сушење пољопривредних производа;

- за технолошке потребе;
- за рекреативне потребе.

Биогас

На простору општине Србобран, с обзиром на повољност развоја сточарства, постоји могућност производње биогаса, првенствено за потребе снабдевања фарми сопственом енергијом.

Сунчева енергија

Повољни климатски услови и велики број дана са сунчаним интервалима пружају могућност коришћења сунчеве енергије, пре свега за добијање топлотне енергије. Соларне електране могу се градити ван насеља на пољопривредном земљишту на основу урбанистичког плана, односно у радним зонама насеља на основу урбанистичког пројекта.

Енергија ветра

Ветроелектране се могу се градити ван насеља, на пољопривредном земљишту, на основу урбанистичког плана, изузимајући заштићена природна добра и станишта, уз претходне услове надлежне институције прибављене у поступку избора локације.

Критеријуми за избор локације за изградњу ветроелектране су:

- брзина, учесталост и правац ветра;
- геомеханичка својства терена;
- могућност прикључивања на електроенергетски систем;
- постојање приступних путева и могућност транспорта опреме;
- сеизмолошки аспекти;
- власништво над земљиштем - да ли су регулисани имовинско-правни односи;
- постојање подстицајних мера - пореске олакшице, субвенције и др.;
- постојање посебних економско-финансијских захтева од стране локалне заједнице (проценат профита, помоћ у изградњи инфраструктуре, донације);
- утицај на животну средину и биодиверзитет - неугрожавање флоре и фауне,;
- довољна удаљеност од инфраструктурних објеката (електронских комуникационих мрежа и опрема, радарских, аеродрома, линијских инфраструктурних објеката и др).

Ограничења за изградњу ветроелектрана на осталом простору представљају:

- подручја насељених места;
- остало грађевинско земљиште (радне зоне, зоне туристичких садржаја и кућа за одмор...).

При коначном одабиру локација ветроелектрана, посебну пажњу треба посветити:

- заштити естетских вредности предела, као основне вредности развоја туристичке активности у Општини;
- контактним подручјима зона осетљивим на буку и вибрације, као што су грађевинска подручја насеља, заштићени делови природе и миграторни правци птица.

Начин прикључивања ветроелектрана на постојећу и планирану електроенергетску мрежу ће бити дефинисано кроз даљу урбанистичку разраду сваке поједине локације, а на основу услова надлежног предузећа (ЈП ЕМС и електродистрибуције).

Могућности коришћења хидроенергетског потенцијала на територији Општине

Хидроенергију канала могуће је користити изградњом малих хидоелектрана на каналима или реконструкцијом постојећих водопривредних објеката уградњом турбина на водном земљишту. Мале хидоелектране се могу градити на постојећим водотоцима, на пољопривредном и водном земљишту, по правилима уређења и грађења дефинисаним овим Планом и водним условима надлежног органа за послове водопривреде, за делове територије за које није предвиђена израда урбанистичког плана.

1.6.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА (ЕК) ИНФРАСТРУКТУРА

Садашњи развој електронске комуникационе инфраструктуре није на нивоу који би задовољио све потребе, грађана и привреде. Развој електронске комуникационе инфраструктуре засниваће се на успостављању ефикасног система веза и пружању савремених и мултимедијалних сервиса. За квалитетно одвијање електронског комуникационог саобраћаја на подручју Плана, потребно је изградити квалитетне спојне путеве оптичким кабловским везама, уз све главне и локалне путне правце до свих насеља и садржаја у обухвату Плана.

Оптичке кабловске везе се планирају дуж свих планираних саобраћајних коридора свих нивоа, као и у коридорима постојећих саобраћајница у трасама постојеће електронске комуникационе мреже у сврху реконструкције постојећих кабловских веза и повећања капацитета, повезивање нових локација мултисервисних приступних уређаја, базних станица мобилних комуникација и локација корисника.

Оптички каблови, у складу са плановима развоја надлежног предузећа за телекомуникације планирани су на следећим релацијама: Србобран-Милешево, Србобран-Врбас-Кула, Србобран-Нови Сад и Србобран-Мали Иђош.

Систем преноса ће се одвијати преко дигиталних комуникационих чворишта, чији ће се капацитети у наредном периоду повећавати у складу са потребама. Поред постављања нових електронских комуникационих уређаја и проширења постојећих који су лоцирани у објектима у власништву или закупу Телекома, планира се и даље постављање мултисервисних платформи, као и друге електронске комуникационе опреме у indoor или outdoor кабинете у склопу децентрализације електронске комуникационе мреже. Локације нових уличних кабинета су условљене планираном изградњом на самом подручју и биће дефинисане када постојећа електронска комуникациона инфраструктура не буде могла да задовољи потребе корисника. Децентрализација приступне електронске комуникационе мреже подразумева скраћење претплатничке петље по бакарним кабловима и даљу изградњу оптичких каблова у оквиру приступне мреже, што ближе корисницима.

Дигитализација електронске комуникационе мреже подразумева увођење дигиталних комуникационих центара и дигиталних система преноса у свим равнима мреже. Ово подразумева и полагање каблова са оптичким влакнима као медијумом преноса на свим нивоима међумесне мреже, са перспективом увођења оптичких каблова и у месне мреже.

Да би се створили услови за испоруку интерактивних широкопојасних сервиса како код

индивидуалних, тако и осталих корисника, постојеће дистрибуционе и комутиране мреже се морају унапредити у широкопојасне комутиране корисничке, базиране на квалитету сервиса, што подразумева и промене у приступним мрежама.

У области приступних мрежа користиће се оптички, као и симетрични и коаксијални каблови, бежични приступ, системи са вишеструким коришћењем каблова и комбинација наведених медијума.

С обзиром на брз развој електронског комуникационог система, као и услове које буде диктирала нова технологија развоја система мобилних комуникација, нове локације базних радио-станица и радио-релејних станица биће одређиване у складу са овим Планом, односно урбанистичким плановима за подручја Плана где су исти прописани, као и плановима развоја надлежних оператера, уз задовољење законских и техничких прописа за ту врсту објеката.

Радио-дифузни систем засниваће се такође на дигиталној технологији, што на простору обухвата Плана подразумева замену постојећих уређаја емисионих система.

За пријем и дистрибуцију сателитских и земаљских радио и ТВ програма, у свим насељима потребно је изградити кабловски дистрибутивни систем. Према савременим техничким стандардима, кабловски дистрибутивни систем (КДС) је вишенаменски широкопојасни комуникациони систем намењен, како дистрибуцији радио и ТВ сигнала, тако и пружању широкопојасних интерактивних, тј. двосмерних сервиса корисницима.

Изградња електронске комуникационе инфраструктуре на простору Општине, вршиће се у складу са овим Планом и плановима развоја, односно условима надлежних предузећа.

У наредном периоду поштански саобраћај одвијаће се преко постојећих поштанских јединица у насељима, са евентуалним новим уговорним шалтерима у насељима.

1.6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Управљање отпадом

Општина Србобран је 2010. године потписала споразум о сарадњи Града Новог Сада и општина Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беоцин, Жабаљ, Србобран, Темерин и Врбас у формирању региона за управљање комуналним отпадом. У складу са Законом о управљању отпадом израђен је Регионални план управљања отпадом за овај регион односно територије општина које су сачиниле Споразум, као и Локални план управљања отпадом за општину Србобран.

Комунални отпад са територије општине Србобран ће се до изградње регионалне депоније на територији Града Нови Сад, привремено одлагати на постојећој локацији општинске депоније за одлагање комуналног отпада.

Регионалним планом управљања отпадом, као и Локалним планом управљања отпадом за општину Србобран утврђено је да је за главну тј. општинску депонију у општини Србобран (смештена поред пута Србобран – Фекетић, на удаљености од 7,1 km северозападно од последњих кућа у насељу Србобран), неопходно урадити план санације и затварања дела депоније, како би се смањили негативни утицаји на животну средину.

Препоручује се да се пројекат санације и затварања општинске депоније уради на такав начин да се обезбеди додатан простор за одлагање отпада у наредном периоду. Тај простор је неопходан јер није реално да ће се пронаћи неко повољније решење до изградње и почетка рада регионалне депоније у Новом Саду. Приликом санације потребно је искористити прилику и предвиђени простор за одлагање отпада у наредном периоду претходно уредити како би се спречило значајно загађење животне средине. Такође, предвиђена је санација и рекултивација дивљих депонија, стихијски насталих на више локација у Општини.

Регионалним планом управљања отпадом, као и Локалним планом није предвиђена изградња трансфер станице на територији ове Општине, због близине Врбаса где се очекује градња трансфер станице на коју ће се, пре коначног одлагања на регионалну депонију, односити отпад са територије општине Србобран.

На локацији постојеће општинске депоније планирана је изградња **Центра за одвојено сакупљање рециклабилног отпада** - рециклажно двориште, које је предвиђено Регионалним планом управљања отпадом за територију општине Србобран.

Законом о управљању отпадом и Стратегијом управљања отпадом за период 2010.-2019. године, утврђено је да је Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада, место на које грађани доносе материјал погодан за рециклажу, кабасте предмете (намештај, бела техника), баштенски отпад, а за чију локацију је обавезно да локалне самоуправе донесу одлуку.

У оквиру Центра за одвојено сакупљање рециклабилног отпада одлагаће се потпуно сортирани отпад по врстама у, за то предвиђене контејнере, и то врсте утврђене Регионалним планом управљања отпадом: корисне компоненте комуналног отпада (папир, стакло, пластика, метални отпад), кабасте отпад, опасан отпад из домаћинства и грађевински отпад из домаћинства у количини мањој од 1 м³. Отпад се на локацији Центра може складиштити најдуже 6 месеци, изузимајући биодеградабилни отпад који се може складиштити највише 7 дана и то у затвореним условима.

Локалним и Регионалним планом управљања отпадом дате су смернице за увођење савремених мера управљања продуктованим количинама отпада, кроз различите облике сепарације, рециклаже, третмана и других облика искоришћења отпада, при чему је неопходно водити рачуна о односу утицаја на животну средину и трошкова таквих поступака, односно могућности корисника услуга да финансирају рад новог система управљања отпадом.

Локални план управљања отпадом општине Србобран потребно је редовно ажурирати са циљем утврђивања да ли предложена решења приликом израде плана и даље представљају најбоља решења са финансијског и аспекта заштите животне средине. Такође, приликом ажурирања се може извршити и усклађивање Плана са евентуалним променама у законској регулативи која се односи на управљања отпадом.

У циљу организованог сакупљања отпада на подручју општине Србобран неопходно је обезбедити:

- услове за одвојено сакупљање различитих врста отпада тј. одвојено сакупљање комуналног и комерцијалног отпада од отпада посебног тока;
- поновну употребу и рециклажу компонената комуналног отпада, као и смањење

- количина биоразградивог и амбалажног отпада у комуналном отпаду;
- сакупљање опасног отпада из домаћинстава и сакупљање комерцијалног отпада по принципу примарне сепарације отпада, односно одвајање отпада по врстама на месту настанка, тј. одвојено сакупљање рециклабилних компонената;
- потребну опрему за сакупљање отпада, дефинисану Регионалним и Локалним планом управљања отпадом;
- управљање индустријским и посебним токовима отпада, чиме треба обухватити све сегменте управљања отпадом, кроз планове за управљање отпадом произвођача отпада односно обавезним вођењем евиденције о насталом отпаду, као и начину на који се њиме управља и о уступању таквог отпада трећим лицима.

Третман отпада животињског порекла и прихватилиште за животиње

У погледу решавања проблематике третмана отпада животињског порекла, Закон о ветеринарству прописује систем који обухвата обавезе локалне самоуправе као и свакога ко својим радом ствара отпад животињског порекла.

Третман отпада животињског порекла у складу са овим Законом, подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објекта за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину.

У изузетним случајевима лешеви животиња се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробнице у складу са Правилником о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објекта за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице ("Службени гласник РС", број 31/11, 97/13, 15/15 и 61/17) и Правилником о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиозних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести ("Службени гласник РС", број 96/10 и 33/16).

Постојећа локација сточног гробља/јаме гробнице, дата је на Рефералној карти бр.3, Туризам и заштита простора.

Овим Планом је дата могућност изградње прихватилишта за животиње у оквиру локације планиране за рециклажно двориште. Ова локација ће бити уређена у складу са Правилником о условима који морају да испуњавају прихватилишта и пансиони за животиње ("Службени гласник РС", број 19/12).

1.7. ПРАВИЛА И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТУ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

1.7.1. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Стратешко опредељење подручја обухваћеног Планом је усмерено у контексту одрживог развоја и заштите природних ресурса од деградације, што подразумева израду локалног регистра извора загађивања и успостављања мониторинга квалитета ваздуха, вода, земљишта, буке и нејонизујућег зрачења, као и реализацију мера и активности ради заштите природних ресурса.

Заштита вода

Планским решењима у контексту водопривредне инфраструктуре предвиђено је да се снабдевање становништва водом за пиће одвија путем регионалног система за водоснабдевање, до чије реализације ће се водоснабдевање развијати у правцу који је сада у функцији, уз повећање и изградњу неопходних елемената у системима.

У наредном периоду, предузеће се мере заштите ресурса пијаћих вода као националног богатства, које ће се користити искључиво за водоснабдевање становништва. Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта вода од случајног или намерног загађивања. Ово се у првом реду односи на потребу увођења зона санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта, систематску контролу и адекватну службу за реализацију постављених циљева.

Постојећи бунари за снабдевање Надаља пијаћом водом, као и планирани водозахват у Турији су неповољно лоцирани у односу на потенцијално могуће загађиваче, јер би удаљеност морала бити најмање 500 m од најближих загађивача. Код планирања нових водозахвата се морају утврдити нове локације као и величина комплекса водозахвата, које ће одговарати прописаним условима.

За снабдевање водом индустријских комплекса, који продукују веће количине отпадних вода, обавезно је рационализовати потрошњу воде увођењем процеса рецикулације, чиме ће се поред заштите водних ресурса од загађења, спречити прекомерна експлоатација и исцрпљивање појединих издани. Снабдевање технолошким водом могуће је из првог водоносног слоја, уз сталну контролу воде пре и у току експлоатације или из водотокова.

Ради заштите и коришћења подземних вода обавезно се прати стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих издани и дубоких подземних вода.

Стање нивоа и квалитета подземних вода прве (фреатске) издани, прати Републички хидрометеоролошки завод, а дубљих издани и дубоких подземних вода, предузеће, односно друго правно лице коме то повери министарство надлежно за геолошке послове.

Такође, у циљу обезбеђења одговарајућих услова живота становништва на територији Општине и заштите вода предвиђена је изградња сепаратне канализационе мреже, чиме ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде. Отпадне фекалне воде и отпадне воде из индустријских објеката ће се пречишћавати пре упуштања у реципијент на планираним постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ).

За индустријске отпадне воде потребно је вршити предтретман код сваког загађивача, па тек онда вршити заједничко пречишћавање са отпадном водом прикупљеном јавном канализационом мрежом на централни ППОВ, пре упуштања у реципијент, тако да упуштена вода задовољава одговарајућу класу у складу са условима надлежног органа за послове водопривреде.

Сакупљање, каналисање и диспозицију отпадних вода на предметном простору планирати поштујући у свему члан 97 (Забране ради заштите квалитета воде), члан 98 (обавеза пречишћавања отпадних вода) и члан 133. став 1 тачка 9 Закона о водама (Забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката-Забране и ограничења).

Забрањено је у површинске и подземне воде уношење опасних и штетних материја које могу угрозити квалитет (еколошки статус), тј. узроковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену воде, у складу са предходно наведеним прописима.

Забрањено је у водотоке и канале испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских вода, чији квалитет одговара II класи вода и комплетно пречишћених отпадних вода (предтретман, примарно, секундарно или терцијарно), које својим степеном пречишћености и режимом упуштања омогућавају одржавање најмање доброг еколошког статуса водотока (II класа вода) у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материјала у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС" број 50/12) и које задовољавају прописане вредности према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС" број 67/11, 48/12 и 1/16).

Забрањено је у подземне воде уношење загађујућих материја, односно узроковање погоршања постојећег хемијског статуса подземне воде, у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС" број 50/12).

У планском подручју, за простор који припада заштићеном природном добру, у режимима заштите где је дозвољена изградња, диспозицију отпадних вода у површинске воде вршити у складу са прописаним степеном пречишћавања отпадних вода за осетљива подручја (терцијарни степен пречишћавања) којим ће се обезбедити одржавање одличног еколошког статуса реципијента, у складу са параметрима прописаним Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", број 50/12), а којим се неће нарушити својства због којих су проглашени заштићеним природним добром.

Мања насеља, туристички локалитети и центри, као и викенд зоне проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање.

У циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места, где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама. За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предтретман код сваког загађивача, као и пречишћавање на постројењу пре упуштања у реципијент, тако да упуштена вода задовољава II класу квалитета воде.

Регулисање водног режима у земљишту ће се вршити изградњом и реконструкцијом постојећих хидротехничких мелиоративних система.

Заштита од ерозија и бујица ће се обезбедити санацијом и довођењем у исправно функционално стање, као и ревитализацијом радова и објеката који служе за заштиту.

Заштита предметног простора од спољних и унутрашњих вода ће се обезбедити одржавањем и заштитом постојећих водопривредних објеката и реализацијом услова, уз обезбеђење њихове сигурности.

Постојећи систем за одводњавање је неопходно ревитализовати где је запуштен, а и проширивати где се за то укаже потреба.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове, а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

Заштита ваздуха

У контексту заштите и очувања квалитета ваздуха, предвиђено је редовно праћење стања квалитета ваздуха и идентификација загађивача на територији Општине. Све застареле технологије потребно је иновирати и применити најбоље доступне технологије.

Даљи развој индустрије на територији Општине, неопходно је усмерити и ограничити на оне технолошке процесе које не загађују ваздух односно не врше емисију аерозагађивача.

Као мера заштите квалитета ваздуха на територији Општине, потребно је изградити локални регистар извора загађивања животне средине и успоставити систем праћења и контроле нивоа загађености ваздуха. Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму, који за своју територију доноси надлежни орган АП Војводина и надлежни орган јединице локалне самоуправе, у складу са наведеним програмом.

У индустријским објектима, који нису обухваћени мрежом мониторинга квалитета ваздуха, треба обезбедити вршење континуалног и/или повременог мерења/узимања узорака загађујућих материја и примењивати одређене техничко-технолошке мере заштите, према потреби, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздуху задовољава прописане граничне вредности. Уколико дође до квара уређаја, којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите, или до поремећаја технолошког процеса, услед чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, носилац пројекта је дужан да квар или поремећај отклони или прилагоди рад новонасталој ситуацији, односно обустави технолошки процес како би се емисија свела

у дозвољене границе у најкраћем року. Око индустријских комплекса и најфреквентнијих саобраћајница кроз стамбене зоне насељеног места формирају се заштитни појасеви, као баријере у промету аерозагађивача у односу на околне садржаје.

Потребно је повећати коришћење обновљивих извора енергије, а смањити коришћење фосилних горива.

Заштита земљишта

Планом је предвиђено да се земљиште, као природни ресурс, заштити низом мера и активности које ће допринети његовом очувању и унапређењу квалитета. То се првенствено односи на одвођење отпадних вода из насеља сепаратном канализационом мрежом и на елиминацију комуналног отпада континуираним одношењем на регионалну депонију на територији Града Нови Сад. За све неуређене депоније и остале деградиране површине, као и за општинску депонију након њеног затварања, обавезно је извршити санацију и рекултивацију. Третман сточних лешева потребно је вршити у складу са Законом о ветеринарству.

У циљу заштите пољопривредног земљишта потребно је вршити контролисану примену хемијских средстава заштите за потребе пољопривредне производње. У заштићеним подручјима се на основу Закона о заштити природе, могу користити биолошка и биотехничка средства ради очувања биолошке разноврсности, а хемијска средства само у складу са прописаним режимима заштите уз одобрење ресорног министарства.

Повећањем процента шумовитости, посебно формирањем заштитних појасева, заштитиће се, посебно пољопривредно земљиште, од негативног утицаја еолске ерозије и унапредиће се санитарно-хигијенски и амбијентални услови предметног простора. Око инфраструктурних система неопходно је формирати заштитне коридоре у контексту заштите околине и становништва од потенцијалних негативних утицаја.

Због значајних резерви минералних сировина (нафте, гаса и опекарске глине), потребно је наставити са истраживањима и експлоатацијом нових налазишта. Напуштена и искоришћена лежишта минералних сировина је неопходно санирати и рекултивисати, у складу са Законом о рударству.

Ради заштите земљишта, потребно је одредити крајњу диспозицију отпадног муља који настаје у процесу пречишћавања отпадних вода у складу са његовом категоризацијом и класификацијом.

1.7.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА

Заштиту и уређење предела је потребно спроводити у складу са Европском конвенцијом о пределу. Управљање вредностима предела и физичком структуром насеља на подручју обухвата Плана подразумева:

- Очување предела и њиховог идентитета и унапређење предела и предеоне разноврсности;
- Постизање равнотеже између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на заступљене типове предела;
- Планирање привредног развоја на принципима одрживости у складу са предеоним одликама (регионалним карактером предела и физичком структуром насеља);

- Правовремену и активну заштиту природних вредности, укључујући и фрагменте који тренутно нису под заштитом, као и заштиту препознатљивих и вредних амбијената руралног и урбаног типа;
- Санацију и ревитализацију предела који су нарушени;
- Подстицање позитивних и минимизирање негативних утицаја кроз механизме управљања пределима;
- Промоцију, заштиту и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и њихово повезивање у простору;
- Јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја).

На простору обухвата Плана се могу издвојити *полуприродни и културни предели (рурални и урбани)*, где се у оквиру културних разликују *рурални и урбани*, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Карактеристичне *полуприродне пределе*, чине водотоци Бељанске баре и Криваје као станишта дивљих биљних и животињских врста. Потребно их је очувати кроз заштиту укупног биодиверзитета, заштитом великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста и њихових станишта. Заштита, уређење и развој природе, подразумева и смањење притисака на биодиверзитет кроз рационално коришћење природних и биолошких ресурса.

У оквиру *руралних предела* (аграрни предели и сва сеоска насеља), потребно је успоставити равнотежу између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на предео и постизања предеоне разноврсности. У том смислу је потребно очувати и заштитити рубна станишта, живице, међе, појединачна стабла, баре и ливадске појасеве, као и друге екосистеме са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом. У оквиру аграрних предела је потребно ограничити ширење радних површина, забранити непланску експлоатацију минералних сировина, спроводити рекултивацију на деградираним површинама, фаворизовати аутохтоне врсте и формирати еколошке коридоре.

Развој *руралних предела* сеоских насеља, треба да се заснива на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела. Планским решењима је потребно омогућити: очување и унапређење карактеристичне структуре и слике *руралних предела* и очување архитектонског идентитета насеља.

У том смислу заштитити и очувати највредније аутентичне пределе, локалне симболе, културно-историјске вредности, хармоничан однос изграђеног и отвореног простора, успоставити традиционалан начин коришћења обраде земљишта у функције предеоног биодиверзитета и очувати традиционалну архитектуру.

Развој *ураног предела* (насеље Србобран као локални центар), треба обезбедити кроз унапређење/очување слике и структуре ураног предела и креирање позитивног архитектонског идентитета насеља.

Потребно је сачувати идентитет ураног насеља, очувати и унапредити специфичан карактер делова насеља, обезбедити урбани ред, афирмисати културне вредности насеља и делова насеља, нове градске репере и подручја посебне атрактивности. Очувати и унапредити однос физичке структуре насеља, природних основа развоја и

непосредног окружења и заштитити и афирмисати компоненте природе у насељу и јавне просторе.

У насељима на простору обухвата Плана, заштита биодиверзитета се заснива на стварању и одржавању зелених површина. Формирање система зелених површина насеља, доприноси повезивању природне средине са урбаним простором.

1.7.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

На простору обухвата Плана су евидентирани просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности:

- Заштитна зона заштићеног подручја **Парка природе (ПП) „Стара Тиса код Бисерног острва“**;
- **Парк природе “Бељанска бара”** заштићен Одлуком о проглашењу заштићеног подручја Парка природе “Бељанска бара” (“Службени лист општине Србобран”, број 6/13) и
- **деонице два регионална еколошка коридора** (Криваја и пловни делови основне каналске мреже ХС ДТД и њихов обалски појас), који истовремено представљају и станишта заштићених врста у блиско-природном стању.

На простору заштитне зоне **Парка природе (ПП) „Стара Тиса код Бисерног острва”**, на простору КО Надаљ 2, потребно је спроводити мере заштите на основу акта о заштити (“Службени лист општине Жабаљ” број 4/08, “Службени лист општине Бечеј” бр. 1/08, “Службени лист општине Нови Бечеј”, број 8/08).

На подручју Парка природе “Бељанска бара” успостављени су режими заштите II и III степена. Око природног добра успостављена је заштитна зона. На простору општине Србобран, Бељанска бара је у режиму III степена заштите, са заштитном зоном око природног добра.

На основу одредби члана 34. Закона о заштити природе („Службени гласник Републике Србије” бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16), парк природе је подручје добро очуваних природних вредности са претежно очуваним природним екосистемима и живописним пејсажима, намењено очувању укупне геолошке, биолошке и предеоне разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено-рекреативних потреба и осталих делатности усклађених са традиционалним начином живота и начелима одрживог развоја. У парку природе нису дозвољене привредне и друге делатности и радње којима се угрожавају његова битна обележја и вредности. Одређивање режима заштите на простору Бељанске баре обављено је на основу очуваности природних одлика воденог окна и приобаља, који представљају станишта великог броја ретких и угрожених биљних и животињских врста.

Заштита станишта овог подручја, подразумева примену активних мера заштите на њиховом очувању као и контролисано и одрживо коришћење природних ресурса у окружењу.

Очување овог природног добра обезбеђује се спровођењем ограниченог и контролисаног спортског риболова, лова, одрживог туризма, као и презентацијом и едукацијом природних вредности. У циљу ревитализације водног режима, спречавања

исушивања, сукцесије, обрастања и зарастања водотока, а самим тим нарушавања станишта, неопходно је спровођење активне заштите.

Режим заштите III степена обухвата део парка природе на коме се налазе просторне целине под већим утицајем човека или које се налазе уз границу заштите подручја и у контакту су са сеоским насељима и обрадивим површинама. Овај режим заштите прописује се за просторе где се могу вршити активности на унапређењу заштићеног подручја, очувању традиционалних делатности локалног становништва, са одговарајућом изградњом инфраструктуре и другом изградњом. Повећање интензитета коришћења простора довођењем нове инфраструктуре и изградњом нових објектата угрозило би основне вредности парка природе.

Заштитна зона је одређена на подручјима у окружењу која имају пресудан утицај на хидролошки режим, као и природне вредности заштићеног добра. Заштитна зона обухвата део ушћа у Великог бачком каналу код Турије и у појасу ширине од 50 m уз корито Бељанске बारे, прати границу природног добра.

Еколошки коридори који представљају део еколошке мреже на територији Републике Србије, доприносе очувању динамике популација и животних заједница заштићених врста на нивоу предела, с обзиром да бројност врста и јединки природних вредности показује сезонску варијабилност са највећим вредностима у периодима миграције појединачних животињских група. Очување квалитета воде и проходности еколошких коридора, као и одржавање што већег дела обале у блиско-природном стању, неопходно је за дугорочни опстанак заштићених врста и биодиверзитета ширег региона. Изграђени делови обале еколошког коридора смањују проходност коридора представљајући баријеру за одређене врсте, а негативни ефекти изграђених делова обале умногоме зависе од примењених техничких решења (тип обалоутврде, осветљеност, саобраћајна инфраструктура, проценат зеленила), као и од дужине измењене деонице. На местима укрштања еколошких коридора са елементима инфраструктурних система који формирају баријере за миграцију врста, потребно је обезбедити техничко-технолошка решења за неометано кретање дивљих врста.

Водотоци и канали са функцијом еколошких коридора и њихов обалски појас истовремено представљају станишта насељена заштићеним врстама које се налазе на списковима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16). На одређеним деоницама Криваје и Великог Бачког канала су присутне популације заштићених инсеката, водоземаца и гмизаваца, а појас водног земљишта служи као еколошки коридор заштићеним сисарима.

У складу са овим Правилником, заштита строго заштићених врста се спроводи забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама.

Заштиту еколошке мреже је потребно спроводити на основу Уредбе о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", број 102/10), којом се утврђује начин управљања еколошком мрежом ради очувања предеоне и биолошке разноврсности, односно типова станишта

од посебног значаја за очување и/или унапређивања нарушених станишта и очувања одређених врста.

1.7.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

На територији Општине постоји велики број вредних културно-историјских, верских и споменика архитектуре и археологије.

КО Србобран

КУЛТУРНА ДОБРА ОД ВЕЛИКОГ ЗНАЧАЈА

СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ

1. **СПЦ посвећена Богојављењу** – изграђена 1807-1808 у стилу класицизма. Споменик је стављен под заштиту решењем бр. 226, београд, од 20.12.1950. године, а проглашен за културно добро од великог значаја Одлуком Скупштине АП Војводине бр. 6337/91 од 21.12.2001. године, објављеном у Службеном Листу АПВ бр. 28/91.

КУЛТУРНА ДОБРА ОД ЗНАЧАЈА

СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ

1. **Зграда Општине Србобран** – изграђена је у осмој деценији XIX века у стилу историцизма. Заштићена је Одлуком Владе РС бр. 05-633-7457/2001-5 од 24.07.2001. године, објављеном у Сл. Гласнику РС бр. 48/01 од 06.08.2001. године.

2. 4 стара надгробна споменика из XVIII века:

- Надгробни споменик из 1716. године, налази се на углу улица Каналске и Јована Стерије, на десној страни;
- Надгробни споменик из 1787. Године, налази се на углу улица Каналске и Јована Стерије, на левој страни, преко пута;
- Надгробни споменик из 1755. Године, налази се на углу улица Каналске и Мије Пивнички, на десној страни;
- Надгробни споменик из XVIII века, налази се на углу улица Каналске и Мије Пивнички, на левој страни, преко пута.

КУЛТУРНА ДОБРА ПОД ПРЕТХОДНОМ ЗАШТИТОМ

ПРОСТОРНА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКА ЦЕЛИНА

Уже историјско језгро Србобрана чини простор ограничен улицама Св. Саве, Доситејевом, Јована Јовановића Змаја и Карађорђевој. Објекти од посебног интереса за заштиту културног наслеђа налазе се у улици Св. Саве, са обе стране улице од Доситејеве до Карађорђевој; Улици Ј.Ј. Змаја са обе стране улице од Доситејеве до Карађорђевој; Улици Карађорђевој, обе стране од Св. Саве до Ј.Ј. Змаја, Доситејевој, лева страна од Св. Саве закључно са бројем 3; сви објекти на Тргу Слободе и Тргу Републике; угаони објект на углу непарне стране Вука Караџића и Трга код Жутог бунара; Трг код Жутог бунара. Очувани објекти у целини настали су од краја XVIII, током XIX и до шездесетих година XX века.

ПОЈЕДИНАЧНИ ОБЈЕКТИ У ОКВИРУ ЦЕЛИНЕ

1. Улица Светог Саве

- Бр. 1 – зграда је изграђена 1892. године;
- Зграда окренута у правцу парне стране Св. Саве, између улица Доситејеве и Трга Републике;

- Пословно-стамбени објект према Тргу Републике-изграђен половином XIX века;
- Бр. 3 – зграда је изграђена крајем XIX, или почетком XX века, у стилу неоренесансе;
- Угао Трга Републике 1 и Св. Саве, парна страна – објект је изграђен крајем XIX, или почетком XX века, у стилу еклектике;
- Бр. 5-7 – објект је изграђен почетком XX века у стилу сецесије;
- Угао непарне стране Св. Саве и М. Црњанског – објект је изграђен крајем XIX, или почетком XX века, у стилу неоренесансе;
- Угао непарне стране Св. Саве и Ђ. Јакшића – објект је изграђен крајем XIX у стилу неоренесансе;
- Бр. 13 – објект је изграђен крајем XIX, или почетком XX века, у стилу неоренесансе;

2. Улица Јована Јовановића Змаја

- Бр. 3, угао са Тргом Републике – објект је изграђен почетком XX века, у стилу сецесије;
- Бр. 7 – објект је изграђен почетком XX века, у стилу сецесије;
- Бр. 10, Задружни дом – зграда је подигнута у стилу Модерне са елементима соцреалистичке архитектуре, половином XX века. Пројектант зграде је Ђорђе Табаковић;
- Парохијске зграде Српске православне цркве, настале половином XIX века у стилу бидермајера. Ови објекти спадају међу најстарије објекте очуване у језгру Србобрана;
- Бр. 15 – објект је настао крајем XIX века, са стилским одликама класицизма;

3. Улица Карађорђева

- Угао са Тргом код Жутог бунара – објект је изграђен почетком XX века у стилу сецесије;
- Објект бр. 4 – изграђен је почетком XX века са декорацијом историцистичког порекла у сецесијској стилизацији;
- Објект бр. 5, приземна градска палата Дунђерских – изграђена је почетком XX века у мешавини историјских стилова са елементима ренесансе и барока.

4. Улица Вука Караџића

- Бр. 1, угао са Тргом код Жутог бунара – објект настао крајем XIX века, или почетком XX века, у стилу неоренесансе;
- Бр. 2, угао са Ј.Ј. Змаја – објект је изграђен почетком XX века, са скромном декорацијом у стилу сецесије.

5. Трг Слободе

- Целина Трга са зградама општине (бр. 2), Републичким геодетским заводом (бр. 4 и 6), спомеником, Задружним домом и Српском православном црквом.

6. Трг Републике

- Целина Трга са зградом која повезује Доситејеву и Трг са стране према Улици Св. Сава, пословно-трговачким центром и свим зградама са парне и непарне стране Трга.

ПРОСТОРНА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКА ЦЕЛИНА – ИНДУСТРИЈСКО НАСЛЕЂЕ

Једна од пет преводница (устава) из времена градње Великог бачког канала налазила се у Србобрану. Њени остаци виде се и данас. Уз преводницу налазе се остаци и индустријских објеката. На основу концесије дате 1870. Године саграђен је 1883. Године први житни млин поред устава. У Србобрану су 1900. године постојали поред канала и парна пилана, парни млин са три ваљка, фабрика соде, фабрика сирћета, шпиритана житни магацини, већина у власништву породице Дунђерски. Пристаниште у лучни мост у Србобрану су направљени 1938.године.

ПОЈЕДИНАЧНИ ОБЈЕКТИ У ОКВИРУ ЦЕЛИНЕ

1. Улица Светог Саве бр. 19/1 - зграда Градске библиотеке, раније кућа породице Гавански, изграђена је крајем XIX века, у мешавини историјских стилова са елементима сецесије.

2. Римокатоличка црква "Узвишење светог крста" - прва католичка црква на месту садашње саграђена је 1783.године од набоја са тршчаним кровом, без торња и крста. Нова црква већих димензија са торњем и крстом саграђена је 1814-15 године. 1848. године црква је спаљена, а 1852-53 год. се приступило обнови спаљене цркве. Црква је данашњи изглед добила 1901-02 године када је саграђен нови торањ и замењен кров.

3. Калварија са 14 стацијама - у потпуности је завршена 1870. године.

4. Капела породице Дунђерски на православном гробљу.

СПОМЕНИЦИ ИСТОРИЈЕ

- Спомен-плоча жртвама првог светског рата на храму СПЦ;
- Спомен-плоча палим борцима другог светског рата у холу задружног дома;
- Споменик палим борцима и жртвама из другог светског рата, на тргу Слободе;
- Споменик палом руском војнику (херојима Црвене армије);
- Кип Светог Тројства код ОШ "Ј. Јовановић Змај"

КО Турија

КУЛТУРНА ДОБРА ОД ЗНАЧАЈА

СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ

1. Храм СПЦ у Турији – проглашен културним добром (Сл. лист Општине Србобран број 7, 14.06.1991.године), власништво је СПЦ општине Турија, грађено 70-их година XVIII века.

2. Кућа из НОБ-а у Улици Вука Караџића бр. 52 – проглашена је културним добром по решењу Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 202, у Новом саду 25.11.1964. године.

3. Надгробни споменици на старом гробљу у Турији – проглашени су за непокретно културно добро по решењу Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 01-495/1-70, у Петроварадину 14.07.1970. године.

АМБИЈЕНТАЛНА ЦЕЛИНА

ПОЈЕДИНАЧНИ ОБЈЕКТИ У ОКВИРУ ЦЕЛИНЕ

1. Угао улица Светог Саве и Петра Драпшина - зграда је изграђена 1928. Године.

2. Капела породице Бељански на гробљу

3. Капела на водици – саграђена је 1885. године.

СПОМЕНИЦИ ИСТОРИЈЕ

- Спомен-плоча палим борцима другог светског рата на згради Месне заједнице;
- Споменик генералу – лајтнанту Петру Драпшину, народном хероју из другог светског рата, испред ОШ "Петар Драпшин";
- Спомен крст на раскрсници код храма СПЦ (1801.год.);
- Спомен-плоча на кући у Улици Петра Драпшина бр. 2 (родна кућа Петра Драпшина).

КО Надаљ

КУЛТУРНА ДОБРА ОД ЗНАЧАЈА

СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ

1. Војнограничарска зграда – објекат је подигнут почетком XIX века.

АМБИЈЕНТАЛНА ЦЕЛИНА

ПОЈЕДИНАЧНИ ОБЈЕКТИ У ОКВИРУ ЦЕЛИНЕ

1. Улица Светог Саве бр. 31 - зграда је изграђена 1802. године, уништавана 1816. и 1849. године и обновљена.

2. Угао Улица Светог саве и др Лазара Ракића – типски објекат Задружног дома (Дома културе) изграђен је половином XX века, у стилу соцреализма.

3. СПЦ храм Рођења светог Јована Крститеља – изграђен 1813. године, у стилу раног класицизма са примесама барокног стила.

4. Светосавски дом – налази се на истој парцели на којој се налази црква.

СПОМЕНИЦИ ИСТОРИЈЕ

- Спомен-плоча (део крила авиона) на згради Задружног дома;
- Спомен-плоча на згради Задружног дома и споменик поред објекта Момчилу Тапавици (учеснику првих олимпијских игара у Атини 1896. године);
- Спомен-плоча палим борцима другог светског рата испред Задружног дома;
- Спомен-крст у центру села (1801. године);
- Спомен-плоча на кући у Земљорадничкој улици бр. 42 (партизанска база).

На територији обухваћеној Просторним планом подручја општине Србобран до сада је регистровано велики број **археолошких локалитета**. Број регистрованих налазишта није коначан. По свом карактеру ови локалитети представљају остатке насеља, гробља, и црква, а могу се датовати од периода неолита па све до позног средњег века.

Углавном су смештени на обалама река, мањих водотокова, ритова и бара, које су пружале повољне услове за живот, из различитих периода и у континуитету настављају се један на други, формирајући дугачке археолошке зоне.

На Рефералној карти број 3. Туризам и заштита простора, назначени су потенцијални археолошки локалитети. Археолошке зоне обухватају обале Криваје, обале канала ДТД који је у ствари само регулисани стари природни водоток, као и обале неколико мањих, данас исушених водотокова, а за које се на основу распореда до сада откривених археолошких локалитета и топографије терена може очекивати континуирана појава археолошких налазишта.

На свим археолошким налазиштима и у оквиру археолошких зона, евидентираних Планом, потребно је пре предузимања било каквих земљаних радова тражити од надлежног Завода посебне услове заштите. На овим локалитетима дозвољена је изградња инфраструктуре и извођење грађевинских радова само уз претходно прибављање појединачних мера заштите и обезбеђивање заштитних археолошких ископавања, праћења радова и адекватне презентације налаза. Мере заштите археолошких налазишта укључују и археолошку контролу приликом земљаних радова већег обима у оквиру целе зоне обухваћене Планом и ван наведених локација и парцела на којима су евидентирани археолошки локалитети, што подразумева благовремено обавештавање надлежног Завода за заштиту о планираним радовима.

Културно наслеђе, уз повезивање са другим (природним и створеним) потенцијалима, треба да буде основа за развој туризма на овом подручју. Њега треба конзервирати, ревитализовати и на одговарајући начин презентовати посетиоцима.

1.7.5. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.) спроводиће се у складу са Законом о ванредним ситуацијама и прописима који регулишу ову област.

У планском подручју нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље.

1.7.6. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

При утврђивању просторне организације и уређења насеља, приликом зонирања (лоцирање или размештај виталних објеката), прописивања урбанистичких параметара за утврђене зоне, планирања мреже саобраћајница и остале инфраструктуре, обавезно је поштовати и имплементирати опште принципе заштите од елементарних непогода и других несрећа, имајући у виду и постојећу просторну организацију. Општи принципи управљања ризиком од елементарних непогода и других несрећа су:

- планирање и имплементација превентивних мера,
- приправност и правовремено реаговање,
- санација последица.

Елементарне непогоде које могу угрозити подручје општине Србобран су: земљотреси, град, пожари, експлозије и ерупције нафте и гаса.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије, која се односи на параметре максималног интензитета земљотреса за повратни период од 100 и 200 година, подручје општине Србобран се налази у зони могуће угрожености земљотресом јачине 7°MCS.

Републички хидрометеоролошки завод је развио Систем одбране од **града** и у ту сврху је на подручју општине Србобран изграђено 6 (шест) противградних станица, са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете. Локације ових станица су следеће: Кипово, Ађански салаш, Пионир, Суботички пут, Црпна станица и Турија.

Настајање **пожара**, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се

искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Могућност настанка пожара је свакако у већим урбаним срединама – већа насељена места и градови који имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл. Од свих насеља у општини, само Србобран припада овој категорији пожарно оптерећених насеља. Остала насеља у Општини се сврставају у групу насеља, сеоског типа, са приземним објектима, великим двориштима и широким улицама. У овим насељима је могућа појава пожара, који би били мањих размера, локалног карактера. Опасност од пожара постоји и на нафтним и гасним пољима и сабирним системима, инсталацијама нафте и нафтних деривата за дистрибуцију и промет запаљивих течности.

Изграђеност саобраћајница између насељених места је задовољавајућа што омогућава несметан долазак екипа за гашење пожара. Проблем проходности саобраћаја може бити изражен у зимском периоду, у случају великих снежних падавина и наноса.

Опасностима од **ерупције нафте и гаса** највише је угрожен простор око нафтних и гасних поља, што на подручју општине Србобран представљају лежиште нафте и гаса "Турија север" и "Србобран". У случају ерупције постоји опасност од пожара већих размера и ширења отровних гасова тј. хемијског загађења. Уколико настане ерупција без пожара, околина може бити загађена сланом водом, угљоводонцима, угљен диоксидом итд. Настајање неконтролисаних ерупција може се свести на најмању меру стриктном применом и поштовањем прописаних превентивних мера заштите и њиховим доследним спровођењем у свим фазама рада.

Опасност од настанка **експлозије** коју са собом носи складиштење, превоз, промет и рад са експлозивним материјама присутна је и у појединим технолошким процесима, а односи се на предузећа која се баве производњом и ускладиштењем нафте и нафтних деривата, као и гаса. На овом простору овакви објекти присутни су у оквиру поменутих локалитета на којима се врши експлоатација нафте и гаса.

На подручју Плана, а и шире, не постоје **радиоактивне материје** у количини која би могла изазвати акциденте типа елементарне непогоде.

Планирање намене и садржаја простора и имплементација мера превенције има за циљ спречавање или смањивање вероватноће настанка елементарних непогода и могућих последица, а организују се и спроводе на основу процене ризика и последица. Ове мере се односе на:

- адекватно просторно планирање и зонирање насеља (одређивање зона заштите, удаљеност опасних активности од насеља, планирање одговарајућих садржаја у циљу спречавања ширења последица од потенцијалних удеса, итд.);
- израду анализе ризика од удеса и давање мишљења и сагласности на њих;
- избор и примена технологија чијом се експлоатацијом мање загађује животна средина и обезбеђује већи степен заштите од потенцијалног загађења;
- благовремено отклањање свих уочених техничко-технолошких недостатака.

Законом о ванредним ситуацијама установљене су обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама. Одредбе овог Закона односе се, поред осталог, и на успостављање адекватних одговора на ванредне ситуације које су узроковане елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама – удесима и катастрофама.

2. ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

На основу Закона пољопривредном земљишту, ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, потребно је да се доноси пољопривредне основе заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта као плански документ. Пољопривредне основе доносе се у складу са просторним и урбанистичким плановима и морају бити међусобно усаглашене.

Пољопривредне основе се доносе за територију Републике Србије и за територију аутономне покрајине.

У обухвату Плана је око 26.003,27 ha пољопривредног земљиште, односно око 91,47 % површине Општине. Ово земљиште је углавном у приватном власништву са мањим индивидуалним парцелама. Извршена је подела пољопривредног земљишта на обрадиво и необрадиво пољопривредно земљиште.

У План су уграђена правила заштите, коришћења, уређења и изградње на пољопривредном земљишту, односно начин и услови под којим се може вршити промена намене пољопривредног земљишта у другу врсту земљишта (најчешће у грађевинско). Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе и промена намене земљишта може да се врши:

- када то захтева јавни интерес (изградња путева, са припадајућим површинама и објектима, изградња водопривредних објеката, енергетских објеката, објеката за коришћење обновљивих извора енергије, комуналних објеката, ширење насеља и сл.), уз плаћање накнаде за промену намене и на основу урбанистичког плана;
- за експлоатацију минералних сировина и одлагање јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту, као и изградња рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту, одобрење може да се изда ако је претходно прибављена сагласност Министарства;
- пољопривредно земљиште које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене које немају трајни карактер, приводи се одговарајућој намени, односно оспособљава за пољопривредну производњу по пројекту о рекултивацији пољопривредног земљишта који је корисник дужан да приложи уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина;
- ради израде разних врста опеке (експлоатација глине), заснивање расадничке производње шумског биља, узимање земљишта у закуп за изградњу објеката на пољопривредном земљишту, промена може да се врши по претходно прибављеном одобрењу у ком се утврђује обавеза и начин привођења земљишта првобитној намени, односно оспособљавање тог земљишта за пољопривредну производњу, као и поступак и рок привођења и испитивање опасних и штетних материја у земљишту;
- за изградњу објеката за потребе пољопривредног газдинства и обављања примарне пољопривредне производње и складиштења производа на основу локацијске дозволе, уз обезбеђивање услова заштите животне средине

(носилац пољопривредног газдинства обавља сточарску, живинарску, воћарску или виноградарску производњу, односно узгој рибе, односно обавља друге облике пољопривредне производње: гајење печурака, пужева, пчела и др.).

- за изградњу пратећих садржаја јавног пута (објекти угоститељства, трговине, објекти намењени пружању услуга корисницима пута), спортско-рекреативних објеката, радних комплекса и сл., уз обезбеђивање услова заштите животне средине.

Када се приступа радовима на обрадивом пољопривредном земљишту, којима се то земљиште трајно или привремено приводи другој намени (грађевинско), инвеститор плаћа накнаду у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Евентуална изградња објеката који прате експлоатацију нафте и гаса (сабирни системи, приступни путеви и сл.), вршиће се на истражном, односно експлоатационом простору. Одобрење за експлоатацију минералних сировина је у надлежности Министарства надлежног за послове рударства, односно надлежног органа аутономне покрајине у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима. Ако се планирани простор за експлоатацију минералних сировина налазе на пољопривредном земљишту, уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина подноси се и сагласност Министарства надлежног за послове пољопривреде за промену намене пољопривредног земљишта у складу са Законом о пољопривредном земљишту. Уз ову сагласност за промену намене пољопривредног земљишта, инвеститор подноси и пројекат рекултивације.

На просторима где је завршена експлоатација минералних сировина мора се извршити рекултивација земљишта пројекту санације и рекултивације простора, а у складу са Законом о рударству.

Претварање необрадивог у обрадиво пољопривредно земљиште и побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта је један од приоритетних циљева. Пољопривредно земљиште се може пошумити без обзира на катастарску класу, по претходно прибављеној сагласности Министарства надлежног за послове пољопривреде а на основу Закона о пољопривредном земљишту, што ће повећати шумовитост на територији Општине.

У циљу заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства ерозије изазване ветром (еолска ерозија), примењују се противерозионе мере које обухватају сађење вишегодишњих дрвенастих биљака и подизање пољозаштитних појасева. Заштитне појасеве у виду ветрозаштитних и пољозаштитних појасева је потребно формирати на 2-2,5% територије Општине, првенствено уз атарске путеве ради заштите од еолске ерозије и одношења земљишта и семена у фази усева.

На пољопривредном земљишту које је у саставу ловишта могу се подизати и ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Једногодишње ремизе се могу заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминозе, влатасте траве, коренасто-кртоласте биљке), а вишегодишње од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста, у зависности од услова средине.

2.1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

На простору обухвата Плана се налази око 20,49 ha шумског земљиште, што чини око 0,07 % површине Општине. Општина Србобран је једна од најмање шумовитијих општина у Војводини. Због тога је потребно повећати степен шумовитости и

обраслости Општине на следећи начин:

- Пошумљавањем пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу, по претходно прибављеној сагласности Министарства надлежног за послове пољопривреде, а на основу Закона о пољопривредном земљишту;
- Подизати заштитне имисионе шуме у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- Формирати заштитно зеленило уз радне комплексе у атару, на површинама за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште), у зонама кућа за одмор и
- Остварити подизање заштитних појасева на око 2-2,5% територије Општине на деловима простора уз канале, путне коридоре и у оквиру пољопривредног земљишта, са циљем побољшања микроклиматских услова повећања приноса у пољопривреди и укупне шумовитости Општине.

Шума је простор обрастао шумским дрвећем, минималне површине 5 ари, са минималном покривеношћу земљишта крунама дрвећа од 30%. Под шумом се такође сматрају и младе природне и вештачке састојине, као и људским деловањем или из природних разлога привремено необрасле површине на којима ће се природно или вештачки поново успоставити шума.

Под шумом се подразумевају и шумски расадници у комплексу шума и семенске плантаже, као и заштитни појасеви дрвећа површине веће од 5 ари.

Шумом се не сматрају паркови у насељеним местима, као и дрвеће које се налази испод далековода и у коридору изграђеног далековода, без обзира на површину.

Шумско земљиште јесте земљиште на коме се гаји шума, земљиште на коме је због његових природних особина рационалније гајити шуме, као и земљиште на коме се налазе објекти намењени газдовању шумама, дивљачи и остваривању општекорисних функција шума и које не може да се користи у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним законом из области шумарства.

Ради очувања шума, осим када је Законом о шумама другачије прописано, забрањено је:

- пустошење и крчење шума;
- чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума;
- сеча која није у складу с плановима газдовања шумама;
- сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа;
- подбељивање стабала;
- паша, брст стоке, као и жирење у шуми;
- сакупљање осталих шумских производа (гљива, плодова, лековитог биља, пужева и другог);
- сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена плановима газдовања шумама;
- коришћење камена, шљунка, песка, хумуса, земље и тресета, осим за изградњу инфраструктурних објеката за газдовање шумама;
- самовољно заузимање шума, уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама;
- одлагање смећа и штетних и опасних материја и отпадака, као и загађивање шума на било који начин;

- предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

Чиста сеча шума која није предвиђена плановима газдовања шумама, као редован вид обнављања шума, изузетно може да се врши уз сагласност Министарства надлежног за послове шумарства ради:

- просецања пролаза за извршење геодетских радова, геолошких истраживања, научноистраживачких огледа, постављања цевовода ЕК инфраструктуре, електро и других водова и сличних радова, ако се тиме не угрожавају приоритетне функције шуме;
- отварања противпожарних линија при гашењу високог шумског пожара, сузбијања биљних болести и штеточина, спровођења активности у циљу спречавања појаве и отклањања последица еколошких акцидената, поновног коришћења копова и одлагалишта пепела на површинама које су пошумљене по пројектима рекултивације, као и када је услед других природних појава угрожена већина шумског дрвећа, ако се тиме не угрожавају приоритетне функције шуме утврђене плановима газдовања шумама.

У јавном интересу је очување, заштита и унапређење стања шума, активирање свих потенцијала шума и њихових функција и подизање нових шума у циљу постизања оптималне шумовитости, просторног распореда и структуре шумског фонда у АП Војводини. Шуме, као добра од оптег интереса, морају да се одржавају, обнављају и користе. Шумско земљиште се користи за шумску производњу и не може да се користи у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о шумама.

Промена намене шума и шумског земљишта није дозвољена осим:

- 1) када је то утврђено планом развоја шумске области;
- 2) ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе;
- 3) ради изградње објекта за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље;
- 4) у поступку комасације и арондације пољопривредног земљишта и шума;
- 5) ради изградње економских или стамбених објекта сопственика шума на површини до 10 ари;
- 6) ради изградње објекта за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета (мале електране и други слични објекти, у смислу прописа којим се уређује област енергетике) и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha.

Промена намене шума и шумског земљишта из претходног става 1. тач. 4)-6) врши се уз сагласност Министарства надлежног за послове шумарства Уз захтев за давање сагласности за промену намене шума и шумског земљишта, подноси се:

- доказ о власништву, односно праву коришћења шума или шумског земљишта за које се тражи сагласност;
- записник шумарског инспектора о постојећем стању у погледу начина коришћења шума, односно шумског земљишта за које се тражи сагласност;
- доказ о плаћеној административној такси;
- пројекат рекултивације, у случајевима када се ради о изградњи објекта за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета (мале електране и други слични објекти, у смислу прописа којим се уређује област енергетике) и експлоатације минералних сировина, ако је површина шуме и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha.

Шумом и шумским земљиштем за коју је, у складу са претходним ставом, извршена промена намене, до привођења планираној намени газдује сопственик, односно корисник шума у складу са Законом о шумама.

За промену намене шума и шумског земљишта, осим за промену ради изградње објекта за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље, у поступку комасације и арондације пољопривредног земљишта и шума, ради изградње економских или стамбених објекта сопственика шума на површини до 10 ари, плаћа се накнада.

За промену намене у случајевима када је то утврђено планом развоја шумске области или ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе, плаћа се накнада у висини десетоструке вредности шума чија намена се мења утврђене у складу са Законом о шумама. Док се, за промену намене ради изградње објекта за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета (мале електране и други слични објекти, у смислу прописа којим се уређује област енергетике) и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha, плаћа накнада у висини петоструке вредности шума и шумског земљишта.

Утврђивање основице и обрачун вредности шума и шумског земљишта за промену намене врши стручна служба корисника, односно сопственика шума, односно овлашћени судски вештак за послове шумарства, у складу са прописом којим се уређује поступак експропријације. Решење о висини накнаде за промену намене у случајевима када она чини десетоструку вредност шума и шумског земљишта, доноси Министар.

Остварена средства приход су буџета Републике Србије, осим средстава остварених од накнаде за промену намене шума на територији аутономне покрајине која су приход буџета аутономне покрајине. Иста се наменски користе преко буџетских фондова приоритетно за подизање шума.

ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ЛОВИШТА

На пољопривредном и шумском земљишту које је у саставу ловишта могу се: градити ловно-техничких објекти, постављати ограде ради заштите и лова дивљачи, градити ловно-производни објекти, фарме за производњу фазанске дивљачи, подизати ловне ремизе ради заштите дивљачи. Уређење и опремање ловишта ће се вршити у складу са ловном основном.

Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Ремизе треба подизати на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи. Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, власталих трава или коренасто-кртоластих биљака). Вишегодишње ремизе подизати од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати економску функцију (кроз пласман дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору.

На водном земљишту које је у саставу ловишта могу се градити само ловно-техничких објекти.

У оквиру инфраструктурних коридора, специјалним техничко-технолошким решењима, тзв. еколошким прелазима, омогућити несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња.

2.1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Водно земљиште, у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Водно земљиште текуће воде, јесте корито за велику воду и приобално земљиште.

Водно земљиште стајаће воде, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја.

Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично).

Приобално земљиште, јесте појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама.

Ширина појаса приобалног земљишта је:

- 1) у подручју незаштићеном од поплава до 10 m;
- 2) у подручју заштићеном од поплава до 50 m (зависно од величине водотока, односно заштитног објекта), рачунајући од ножице насипа према брањеном подручју.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:

- 1) изградњу, реконструкцију и санацију водних објеката;
- 2) одржавање корита водотока и водних објеката;
- 3) спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода.

Осим тога, водно земљиште може да се користи и за:

- 1) изградњу и одржавање линијских инфраструктурних објеката;
- 2) изградњу и одржавање објеката намењених одбрани државе;
- 3) изградњу и одржавање бродоградилишта, као и лука, пристаништа, пловног пута и других објеката у складу са законом којим се уређује пловидба;
- 4) изградњу и одржавање објеката за коришћење природних купалишта и за спровођење заштитних мера на природним купалиштима;
- 5) изградњу и одржавање објеката за производњу електричне енергије коришћењем водних снага;
- 6) обављање привредне делатности, и то:
 - (1) формирање привремених депонија шљунка, песка и другог материјала,
 - (2) изградњу објеката за које се издаје привремена грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката,

- (3) постављање мањих монтажних објеката привременог карактера за обављање делатности за које се не издаје грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката;
- 7) постављање привезишта за чамце, као и плутаћујег објекта у смислу закона којим се уређују пловидба и луке;
- 8) спорт, рекреацију и туризам;
- 9) обављање пољопривредне делатности;
- 10) вршење експлоатације минералних сировина у складу са овим и посебним законом.

Коришћење и уређење водног земљишта регулисано је Законом о водама, којим су дефинисане забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката.

Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити:

- водни објекти;
- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти за спорт, рекреацију и туризам (ауто-камп и сл);.

Изградња нових водопривредних објеката и реконструкција постојећих водопривредних објеката, као и објекти у служби истих на постојећим каналима (црпне станице, уставе, трафостанице), вршиће се на основу Плана, услова надлежног органа за послове водопривреде и других услова. Уколико је потребно дефинисати регулацију, обавезна је израда плана детаљне регулације. Изградња нових канала и планиране акумулације вршиће се на основу плана детаљне регулације и услова надлежног органа за послове водопривреде.

2.1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Грађевинско земљиште у обухвату Плана чине грађевинска подручја 3 насеља и грађевинско земљиште ван грађевинских подручја насеља, које је изграђено или је овим Планом предвиђено за изградњу.

2.1.4.1. Грађевинско подручје насеља

Грађевинско подручје насеља **Србобран**, као и правила уређења и грађења су дефинисана Планом генералне регулације насеља Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 11/12) и Изменама и допунама Плана генералне регулације насеља Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 4/19).

Изменом и допуном Плана, врши се смањење грађевинског подручја насеља Србобран, за око 9,55 ha, а предметни простор се намењује за пољопривредно земљиште. План генералне регулације је плански основ за израду планова детаљне регулације у деловима насеља када за то укаже потреба, односно плански основ за издавање локацијске дозволе, где је то могуће.

За преостала два насеља, **Турија** и **Надаљ**, у овом Плану дате су уређајне основе тих насеља са границом грађевинских подручја и правилима уређења и грађења. Уређајне основе насеља биће плански основ за израду планова детаљне регулације у деловима насеља када се за то укаже потреба, односно плански основ за издавање локацијских услова где је то могуће. Овим Планом су дати елементи детаљне разраде регулације јавних површина – у насељу Турија улични коридор (део ул. Саве Ковачевића, ул.

Партизанске и ул. Железничке), површина јавне намене за спорт и рекреацију (ул. Светозара Марковића), парковске површине (код бушотине у ул. Војводе Живојина Мишића) и заштитног зеленила код гробља, и у насељу Надаљ улични коридор (делови ул. Петра Драпшина, ул. Светог Саве, ул. Светозара Милетића, ул. Браће Пантић и улице на крајњем истоку насеља), површине јавне намене за спомен парк (ул. Првомајска), за спорт и рекреацију (ул. Светог саве) и за извориште (ул. др Лазара Ракића). Елементи за обележавање ових површина су приказани на Уређајној основи за насеље Турија, графички прилог II.1.3. Планирана мрежа саобраћајница са регулационим и нивелационим елементима. Аналитичко-геодетски подаци за насеље Турија су оријентациони, јер је, за потребе израде уређајних основа, коришћена скенирана и геореференцирана катастарска подлога (1:1.000 и 1:2.500). Код спровођења плана, дозвољена су одступања од датих аналитичко-геодетских података, а ради усклађивања са оригиналним подацима премера за катастарско стање.

На Рефералној карти бр. 4: Карта спровођења, приказана је израда и спровођење просторно-планске и урбанистичке документације и директна примена Просторног плана.

2.1.4.1.1. Опис границе грађевинског подручја насеља уређених овим планом/уређајне основе за насељена места Турија и Надаљ

ТУРИЈА

Као почетну тачку, тачку бр. 1, узећемо тромеђу катастарских парцела бр. 2669, 2670/1 и ДП IIA реда бр.115. у западном делу насеља. Од ове тачке граница се пружа ка истоку дуж међе парцеле бр. 2670/1 ломи се у тачки 2 ка северу и иде дуж међе исте парцеле до парцеле бр. 2670/4, односно тачке 3, где опет скреће ка истоку и иде паралелно са северном експропријационом линијом улице Светозара Милетића све до западне експропријационе линије улице Војводе Живојина Мишића. Ту, у тачки 4, опет се ломи ка северу и иде западном страном улице Војводе Живојина Мишића, односно међним линијама парцела бр. 2672/1, 2673/1, 2673/2, 2675, 2674, 2678/1 и 2677 до тачке 5 на експропријационој линији канала Богојево-Бечеј, односно парцеле бр. 4105.

На северном делу насеља граница грађевинског подручја прати јужну експропријацију канала ДТД, Богојево-Бечеј, у дужини од сса 3100 m, до тачке 6, која се налази у пресеку експропријације канала и западне међе парцеле бр. 4142. Дуж ове међе граница се ломи ка југу прелази преко ДП IIA реда бр.115. и у тачки 7 ломи се ка истоку до међе између парцела бр. 2058 и 2059, односно тачке 8 где поново скреће ка југу и иде дуж исте међе у дужини од 70 m до тачке 9.

Од тачке 9 граница скреће ка западу, сече парцеле бр. 2059, 2061, 2062, 2064, 2065, 2066, 2067/1, 2067/2, 2067/3 и канала бр. 4113 на одстојању од 70 m од ДП IIA реда бр.115. ка југо-западу, иде паралелно са правцем А-Б и на одстојању од 110 m од тог правца, а у дужини од 535 m до тачке 11.

У овој тачки граница се ломи ка југу и иде до пресека са северном експропријацијом канала парцела бр. 4113, односно до тачке 12. Од тачке 12 граница иде северном страном експропријације канала (кп.бр.4113), сече пољски пут парцеле бр. 1910 до тачке 13, а затим наставља ка западу, северном страном експропријације железничке пруге парцела бр. 1871.

Граница прати пругу у дужини од сса 670 m до тачке 14, одакле скреће ка југу, пресеца парцелу пруге и иде западном страном канала на кп.бр.4112 све до јужне границе економије "Турија". Од тачке 15 скреће поново ка западу и прати јужну границу економије, сече локални пут парцелу бр. 4128/1 (до тачке 16), а затим западном страном пута иде ка северу у дужини од 55 m. У тачки 17 скреће ка западу и иде паралално са северном међом парцеле 4154 на одстојању од 62 m, и у дужини од 310 m до тачке 18.

Ту се граница поново ломи ка северу и иде до међне тачке између парцела бр. 2642/1 и 2644/2. Од ове тачке (19) граница се ломи ка западу, а затим ка северу, односно иде јужном (до тачке 20) и западном међом парцеле бр. 2644/2, затим сече пругу парцела бр. 1871 до тачке 21, а затим иде северном страном експропријације пруге ка западу, све до парцеле бр. 2652 (тачка 22) одакле прати источну међу парцеле бр. 2652, а затим се од тачке 23 ломи ка западу пратећи северну међу исте парцеле. Граница даље продужује северном међом парцеле 2653 (тачка 24), 2654 (тачка 25), 2655/1, ломи се ка северу од тачке 26 и прати источну међу парцеле бр. 2656/2 (тачка 27), а затим сече ДП IIA реда бр.115. и спаја се са почетном тачком 1.

НАДАЉ

Као почетну тачку, означену бројем 1, узета је тачка пресека експропријација двају канала из састава детаљне каналске мреже (ДКМ) и то: источне стране канала N-I и северне стране канала N-I-4. Од ове тачке граница иде северном страном канала N-I-4 најпре у правцу југоистока до тачке 2, ту се ломи у правцу истока и пратећи експропријацију канала иде до тачке 3 где се заједно са каналом поново ломи ка северу до тачке 4, а затим ка истоку, пресеца атарски пут по јужној међи катастарске парцеле бр. 2827 који излази на север насеља и у пресеку са источном страном пута (тачка 5) напушта канал и полази ка северу источном страном пута до тачке 6.

Од тачке 6 граница иде ка истоку јужним границама парцела бр. 1752, 1750 и 1751 пресеца атарски пут по северној међи кп.бр.2813/1 и ломи се у тачки 7 кратко ка северу до тачке 8.

У тачки 8 граница се ломи ка истоку и иде јужном страном пута парцеле бр. 2830, а затим се у тачки 9 ломи ка југоистоку и прати исти пут његовом западном страном до тачке 10.

Даље у правцу југоистока граница иде источном страном експропријације ободног канала парцеле бр. 2791, до самог краја канала, односно тачке 11, а затим наставља у истом правцу западном страном пољског пута парцеле бр. 2829, ломи се у тачки 12 ка југозападу пратећи исти пољски пут, пресеца ДП IIA реда бр.115. ломи се у тачки 13 и иде кратко југозападном страном експропријације ДП IIA реда бр.115. ка северозападу до тачке 14.

Од тачке 14 граница наставља ка западу северном страном експропријације пољског пута парцеле бр. 2848, пресеца атарски пут по северној међи парцеле бр. 2846/2, а затим од тачке 15 прати северну страну експропријације главног N-I канала парцелу бр. 2786 из састава детаљне каналске мреже (ДКМ). Преко тачке 16 и 17 граница скреће ка северу и иде источном страном канала N-I дуж целе западне стране насеља, до тачке 18, где скреће ка североистоку, пресеца ДП IIA реда бр.115. и спаја се са почетном тачком 1.

2.1.4.1.2. Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насељеног места

Грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља у обухвату Плана чине: радне зоне, викенд зоне, туристички садржаји, центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада, прихватилишта за псе, постројења за пречишћавање отпадних вода и енергетски објекти.

На рефералној карти бр. 1: Намена простора, грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насељеног места означено је бројевима од 1-11 и 13-29, 31 и 32.

Дефинисани су простори и зоне ван грађевинског подручја насеља, који ће се разрађивати кроз урбанистичку документацију, као и простори за које су дефинисана правила уређења и грађења кроз овај План.

За грађевинско подручје ван грађевинског подручја насеља, у случају промене регулације потребна је израда урбанистичког плана.

На Рефералној карти бр. 4: Карта спровођења, приказана је израда и спровођење просторно-планске и урбанистичке документације и директна примена Просторног плана.

Радне зоне

Радне зоне ван грађевинских подручја насеља у обухвату Просторног плана се деле на постојеће и планиране.

Постојеће радне зоне (локације означене од 1 - 19 на Рефералној карти бр.1) које се налазе у обухвату Плана чине економије, фарме, производни и пословни и слични садржаји и заузимају површину од 148,39 ha. У случају реконструкције објеката у постојећим габаритима или доградње објеката (уз обавезно поштовање индекса заузетости дефинисаних овим Планом), услови за изградњу се могу издати на основу овог Плана. Уколико се врши нова изградња и не задржава постојећа делатност, обавезна је израда урбанистичког пројекта. Урбанистички пројекат урадити у складу са условима из овог Плана и у складу са условима надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање. За постојеће радне зоне, када је потребно утврдити нову регулацију обавезна је израда плана детаљне регулације.

Планиране радне зоне заузимају површину од укупно 135,10 ha. У оквиру планираних радних зона могуће је градити индустријске капацитете, капацитете у функцији пољопривреде и сточарстава и др. За планиране радне зоне обавезна је израда плана детаљне регулације.

Постојеће и планиране радне зоне обухватају укупно 283,49 ha.

Викенд зоне

У обухвату Плана се налазе једна постојећа и две планиране викенд зоне. Две викенд зоне су лоциране у КО Надаљ I уз канал ДТД, од којих је једна постојећа (локација бр. 20), а друга планирана (локација бр. 21). У КО Надаљ II уз заштићено подручје Парк природе "Стара Тиса код Бисерног острва" налази се планирана викенд зона, локација бр. 22. Постојећа викенд зона заузима површину од 3,31 ha, а планиране 45,83 ha, што укупно чини 49,14 ha. Граница грађевинског земљишта викенд зона је дефинисана и изградња ће се вршити на основу услова из овог Плана.

Изградња у викенд зонама (постојећим и планираним) ће се вршити на основу правила датих овим Планом, а у случају промене регулације на основу урбанистичког плана.

Туристички локалитети

На подручју Општине у обухвату Плана планирани су туристички локалитети.

На ушћу водотока Криваја у канал ДТД у КО Србобран је постојећи комплекс НИС а.д. са објектом друштвеног стандарда намењеном за одмор и пословне састанке (локација бр. 23), који прераста у планирани туристички садржај.

Планирани туристички локалитети су: "Рекавица" (локација бр. 24) и Салаш са рибњаком (локације бр.25) у КО Турија, "Стрелиште" (локација бр.26) и локација за туристичке и спортско-рекреативне садржаје (локација бр.32) у КО Србобран и локација за услужно-комерцијалне садржаје уз рибњак у КО Надаљ 1 (локација бр.31). Туристички локалитети заузимају површину од 24,38 ha.

Граница грађевинског земљишта ових туристичких локалитета, као и прикључење на јавни пут су дефинисани и изградња у њима ће се вршити на основу услова из овог Плана.

Комунални и енергетски објекти

Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажно двориште)

Локација Центра за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажно двориште) је означена бројем 27. На локацији за рециклажно двориште, вршиће се разврставање отпада у складу са Регионалним и Локалним планом управљања отпадом, Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 14/16)) и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", број 56/10). Укупна површина овог комплекса је 11,35 ha.

На делу локације предвиђене за рециклажно двориште, која је у јавној својини општине Србобран, на кп.бр. 7763/2 КО Србобран, површине око 11,35 ha, кроз Измену и допуну Плана, омогућила би се изградња прихватилишта за животиње. За предметну локацију су решени имовинско-правни односи, а користи се само око 4,0 ha, тако да има довољно расположивог простора, за планирање новог садржаја. Уређење у оквиру комплекса прихватилишта ће се вршити на основу Правилника о условима који морају да испуњавају прихватилишта и пансиони за животиње ("Службени гласник РС", бр. 19/12).

Услови за изградњу рециклажног дворишта ће се стећи на основу одговарајућег урбанистичког плана за целу локацију Центра за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажно двориште), а на основу смерница које су дате овим Планом.

Сточно гробље/јама-гробница

Постојећа локација сточног гробља/јама гробница на подручју КО Србобран дата је на Рефералној карти бр.3, Туризам и заштита простора. Уредити је на основу овог Плана, а у складу са важећом подзаконском регулативом и применити техничке мере заштите у току њеног коришћења, а у планском периоду и мере санације и рекултивације.

У изузетним случајевима лешеви животиња, односно производи животињског порекла

се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробнице што је дефинисано Правилником о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице ("Службени гласник РС", број 31/11, 97/13, 15/15 и 61/17).

Услови за сточна гробља и јаме гробнице су:

1) да су изграђени на месту које:

- не узрокује буку, односно непријатне мирисе,
- не угрожава животну средину, и то: воду, ваздух, земљиште, биљке и животиње, околину, односно места од посебног јавног интереса,
- је удаљено од површина на којима су засађене биљке које се користе у исхрани људи и животиња,
- није водоплавно и подводно, није поред водотокова и извора и где је низак ниво подземних вода;

2) да су оградањени и обележени са контролисаним улазом, на начин да се спречи улазак неовлашћених лица или животиња;

3) да имају наткривен простор са припадајућом непокретном и покретном опремом потребном за утврђивање узрока угинућа животиња и да је обезбеђен довод хигијенски исправне воде за пиће и одвод отпадних вода, у складу са прописима којима се уређује водопривреда, односно животна средина, у случају да се на сточном гробљу, односно јами гробнице врши обдукција животиња у циљу утврђивања узрока угинућа.

Јама гробница треба да има бочне зидове који су зидани тако да пропуштају течност, као и горњу површину која има плочу од чврстог материјала и поклопац који се закључава.

Услови за изградњу/реконструкцију сточног гробља/јаме гробнице у случају потребе ће се стећи из овог Плана.

Постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ)

Ван грађевинског подручја насеља су дефинисане две локације за ППОВ, а означене су бројевима 28 и 29. Комплекс ППОВ планиран је за локални центар Србобран у КО Србобран (локација бр. 29), а за насеља Турија и Надаљ на локацији у КО Турија (локација бр. 28).

За ППОВ за локални центар Србобран је израђена урбанистичка документација, а за насеља Турија и Надаљ услови за изградњу пречистача ће се стећи на основу урбанистичког пројекта, а на основу смерница које су дате овим Планом. У случају промене регулације потребна је израда урбанистичког плана.

Препорука је да се ППОВ руралних насеља Општине граде као постројења за биолошко пречишћавање. Пројектном документацијом ће се решити третман отпадних вода као и отпадних вода индустријских загађивача у насељима. Одлуком о изради Студије процене пројекта на животну средину ће се стећи услови за оцену могућег негативног утицаја ППОВ на животну средину.

Пречишћене санитарно-фекалне воде и технолошке воде се могу упуштати у отворене канале, с тим да задовољавају II класу квалитета вода. За технолошке отпадне воде

потребно је предвидети предтретман код сваког загађивача као и пречишћавање на пречистачу пре упуштања у мелиорациони канал, тако да упуштена вода задовољава II класу квалитета вода. Прихватање воде мелиорационим каналима је ограничено и зависи од пројектованих карактеристика канала.

Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени на одређени начин да би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.

Енергетски објекти

Трафостанице 400/110/35 kV, 35(20)/400 kV, 35(20)/220 kV и 110/20 kV и 20(35)/110 kV
Услови за изградњу трансформаторских постројења 400/20(35) kV, 20(35)/400 kV, 35(20)/220 kV, 110/20 kV и 20(35)/110 ће се стећи на основу плана детаљне регулације и смерница из овог Плана.

Мерно-регулационе станице (МРС) и регулационе станице (РС)

Мерно-регулационе станице (МРС) и регулационе станице (РС) за потребе садржаја ван грађевинских подручја насеља чије се спровођење предвиђено овим Планом, као и на пољопривредном земљишту, градити или реконструисати у складу са смерницама датим овим Планом.

Сабирне станице нафте и гаса

За изградњу или реконструкцију сабирних станица нафте и гаса, важе правила уређења и грађења дата Урбанистичким пројектом нафтног система "Турија-Север", уколико нису у супротности са овим Планом.

2.1.4.1.3. Опис граница грађевинског подручја ван насеља

Локације грађевинског подручја ван грађевинског подручја насеља су на рефералној карти број 1 – Намена простора, означене бројевима од 1-11 и 13-29, 31 и 32.

РАДНЕ ЗОНЕ

На територији општине Србобран се налази 19 постојећих радних зона (ознаке од 1 до 19), које су дефинисане на следећи начин:

Радна зона 1 – налази се у КО Србобран, југозападно од насеља Србобран и обухвата парцеле 11728/1 и 11770, у површини од око **14,52** ha.

Радна зона 2 – налази се у КО Србобран, јужно од насеља Србобран и обухвата парцеле 11867/1 и 11867/2, у површини од око **5,38** ha.

Радна зона 3 – налази се у КО Србобран, јужно од насеља Србобран и обухвата парцеле 11858/1 и 11859, у површини од око **19,27** ha.

Радна зона 4 – налази се у КО Србобран, јужно од насеља Србобран и обухвата парцеле 11425/3, 11425/4 и 11426, у површини од око **2,28** ha.

Радна зона 5 – налази се у КО Србобран, јужно од насеља Србобран и обухвата парцелу 11800/2, у површини од око **0,32** ha.

Радна зона 6 – налази се у КО Србобран, северозападно од насеља Србобран и обухвата парцеле 8751 и 8752, у површини од око **14,80** ha.

Радна зона 7 – налази се у КО Србобран, северозападно од насеља Србобран и обухвата парцелу 8762/1 и 8761/5, у површини од око **7,94** ha.

Радна зона 8 – налази се у КО Србобран, западно од насеља Србобран, а јужно од државног пута IB реда бр.15 и обухвата парцеле 9477/1 и 9477/2, у површини од око **1,86** ha.

Радна зона 9 – налази се у КО Србобран, западно од насеља Србобран, а северно од државног пута IB реда бр.15 и обухвата парцелу 9458, у површини од око **3,71** ha.

Радна зона 10 – налази се у КО Србобран, североисточно од насеља Србобран, а јужно од државног пута IB реда бр.15 и обухвата парцеле 10219/1, 10221, 10222 и 10224, у површини од око **10,29** ha.

Радна зона 11 – налази се у КО Србобран, североисточно од насеља Србобран, а северно од државног пута IB реда бр.15 и обухвата целу парцелу 8263/1 и део парцеле 8263/2 у дубини од 100 m северно од парцеле 8263/1, а у површини од око **17,94** ha.

Радна зона 13 – налази се у КО Србобран, северно од насеља Србобран и обухвата парцелу 6028/1 и 6028/2 у површини од око **13,41** ha.

Радна зона 14 – налази се у КО Србобран, северно од насеља Србобран и обухвата део парцеле 6033/1 у површини од око **5,60** ha.

Радна зона 15 – налази се у КО Србобран, северно од насеља Србобран и обухвата део парцеле 6041 и 6042/1, у површини од око **8,94** ha.

Радна зона 16 – налази се у КО Турија, западно од насеља Турија и обухвата парцеле 2707/1, 2707/2, 2709, 2710 и 2713/1, у површини од око **7,04** ha.

Радна зона 17 – налази се у КО Надаљ 1, северно од насеља Надаљ и обухвата парцелу 1823, у површини од око **3,96** ha.

Радна зона 18 – налази се у КО Надаљ 1, северно од насеља Надаљ и обухвата део парцеле 1777, у површини од око **4,83** ha.

Радна зона 19 – налази се у КО Надаљ 1, северно од насеља Надаљ и обухвата парцеле 1772 и 1774, у површини од око **6,30** ha.

ВИКЕНД ЗОНЕ

На територији општине Србобран се налази једна постојећа и две планиране викенд зоне (ознаке од 20 до 22), које су дефинисане на следећи начин:

Викенд зона 20 – постојећа викенд зона се налази у КО Надаљ 1 северно од насеља Надаљ и обухвата део парцеле 2812 и целе парцеле 1580/1 – 1580/35, 1584 и 1585, у површини од око **3,31** ha.

Викенд зона 21 – планирана зона се налази у КО Надаљ 1 северно од насеља Надаљ и обухвата део парцеле 2816 и целу парцелу 1587, у површини од око **6,61** ha.

Викенд зона 22 – планирана зона се налази у КО Надаљ 2 источно од насеља Надаљ и дефинисана је:

- са северне стране границом катастарских општина Надаљ 2 и Бачко Градиште,
- са источне и јужне стране границом катастарских општина Надаљ 2 и Чуруг и
- са западне стране западном међом пољских путева, парцеле 1764/48, 1763/304, 1763/221 и 1763/115, у површини од око **39,22** ha.

ТУРИСТИЧКИ ЛОКАЛИТЕТИ

На територији општине Србобран се налазе шест планираних туристичких локалитета (ознаке од 23 до 26, 31 и 32), које су дефинисане на следећи начин:

Туристички локалитет НИС а.д. 23 – налази се у КО Србобран источно од насеља Србобран и обухвата парцелу 11206, у површини од око **0,81** ha.

Туристички локалитет "Рекавица" 24 – налази се у КО Турија северно од насеља Турија и обухвата парцеле 1922, 1923/1, 1923/2, 1923/3, 1924/1, 1924/2, 1924/3 и 4139 у површини од око **12,91** ha.

Туристички локалитет "Салаш са рибањак" 25 – налази се у КО Турија северно од насеља Турија и обухвата парцеле 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1944 и 1946, у површини од око **4,31** ha.

Туристички локалитет "Стрелиште" 26 – налази се у КО Србобран северно од насеља Србобран и обухвата целе парцеле 8769, 8770 и 8771 и делове парцела 8772 и 8775, у површини од око **4,40** ha.

Туристички локалитет 31 – налази се у КО Надаљ 1 северно од насеља Надаљ и обухвата целу парцелу 1780 и део парцеле 1781, у површини од око **0,63** ha.

Туристички локалитет 32 – налази се у КО Србобран северно од насеља Србобран и обухвата целе парцеле 8015 и 8018 и део парцеле 12032, у површини од око **1,32** ha.

ЦЕНТАР ЗА ОДВОЈЕНО САКУПЉАЊЕ РЕЦИКЛАБИЛНОГ ОТПАДА (РЕЦИКЛАЖНО ДВОРИШТЕ) уз могућност изградње прихватишта за животиње.

Локација 27 – налази се у КО Србобран северно од насеља Србобран и обухвата парцелу 7763/2, у површини од око **11,35** ha.

ПОСТРОЈЕЊА ЗА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

На територији општине Србобран се налазе две планиране локације за постројења за пречишћавање отпадних вода (локације 28 и 29), које су дефинисане на следећи начин:

Постројење ППОВ 28 – налази се у КО Турија источно од насеља Турија и обухвата парцелу 1964/5, у површини од око **1,13** ha.

Постројење ППОВ 29 – налази се у КО Србобран источно од насеља Србобран, а локација је дефинисана усвојеним Планом детаљне регулације, у површини од око **2,47** ha.

Табела 3. Грађевинско земљиште ван насеља

Ознака	Намена	Катастарска општина	Површина	Статус
1	радна зона	Србобран	14,52	постојећа
2	радна зона	Србобран	5,38	постојећа
3	радна зона	Србобран	19,27	постојећа
4	радна зона	Србобран	2,28	постојећа
5	радна зона	Србобран	0,32	постојећа
6	радна зона	Србобран	14,80	постојећа
7	радна зона	Србобран	7,94	постојећа
8	радна зона	Србобран	1,86	постојећа
9	радна зона	Србобран	3,71	постојећа
10	радна зона	Србобран	10,29	постојећа
11	радна зона	Србобран	17,94	постојећа
13	радна зона	Србобран	13,41	постојећа
14	радна зона	Србобран	5,60	постојећа
15	радна зона	Србобран	8,94	постојећа
16	радна зона	Турија	7,04	постојећа
17	радна зона	Надаљ 1	3,96	постојећа
18	радна зона	Надаљ 1	4,83	постојећа
19	радна зона	Надаљ 1	6,30	постојећа
20	викенд зона	Надаљ 1	3,31	постојећа
21	викенд зона	Надаљ 1	6,61	планирана
22	викенд зона	Надаљ 2	39,22	планирана
23	туристички локалитет	Србобран	0,81	планирани
24	туристички локалитет	Турија	12,91	планирани
25	туристички локалитет	Турија	4,31	планирани
26	туристички локалитет	Србобран	4,40	планирани
27	рециклажно двориште	Србобран	11,35	планирано
28	постројење за пречишћавање отпадних вода	Турија	1,13	планирано
29	постројење за пречишћавање отпадних вода	Србобран	2,47	планирано
31	туристички локалитет	Надаљ 1	0,63	планирани
32	туристички локалитет	Србобран	1,32	планирани
Укупно:			236,86	

Табела 4. Биланс грађевинског земљишта

Ред. бр.	Грађевинско земљиште ⁶		Постојеће	%	Планирано	%
1.	Грађевинско подручје насеља	Србобран	807,56	50,36	798,01	43,84
		Турија	210,81	13,14	210,81	11,58
		Надаљ	240,64	15,01	240,64	13,22
2.	Радне зоне		153,19	9,55	283,49	15,57
3.	Викенд зоне		3,31	0,21	49,14	2,70
4.	Туристички садржаји		/	/	24,38	1,35
5.	Комунални и енергетски објекти		37,50	2,34	48,29	2,65
6.	Међународни пут Е-75		2,10	0,13	2,10	0,12
7.	Државни пут I реда		83,95	5,23	110,65	6,08
8.	Државни пут II реда		26,78	1,67	26,78	1,47
9.	Општински пут		14,12 ⁷	0,88	/	/
10.	Приступни пут		/	/	2,26	0,12
11.	Железничка пруга		23,65	1,48	23,65	1,30
Укупно			1.603,61	100	1.820,20	100

2.1.5. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА ЗА КОЈЕ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ САДРЖИ УРЕЂАЈНЕ ОСНОВЕ ЗА СЕОСКА НАСЕЉА

Просторни план општине Србобран садржи уређајне основе за 2 насеља: Турија и Надаљ, за која су дати: опис границе грађевинског подручја насеља, намена површина, трасе основне комуналне инфраструктуре и правила уређења и грађења.

2.1.5.1. Уређење и изградња јавних површина и објеката у насељима за које плански документ садржи уређајне основе

У уређајним основама сеоских насеља дата је подела грађевинског подручја на површине за јавне и остале намене. Површине јавне намене одређују се за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса. Објекти јавне намене су објекти намењени за јавно коришћење и могу бити у јавној својини или у другим облицима својине (могу се градити и на површинама за мешовите намене и становање, као компатибилна намена, под условом да су решени имовинско-правни односи).

Површине за остале намене су подељене на три специфичне зоне: зона централних садржаја, зона становања и зона радних садржаја. Зона централних садржаја је

⁶ У израчунавању коридора јавних путева узета је за: међународни аутопут Е 75 ширина од 60 m, ДП I реда ширина од 40 m, ДП II реда, општински и приступни пут ширине 10m и пружни појас ширине 16 m

⁷ У складу са Одлуком о општинским путевима, улицама и некатегорисаним путевима на територији општине Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 10/14) и Одлуке о измени и допуни одлуке о општинским путевима, улицама и некатегорисаним путевима на територији општине Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 15/16), једини општински пут у постојећем стању је пут од грађевинског подручја насеља Србобран према Милошеву ("Сегединац"), односно пут Србобран – Дрљан ("Сегедински пут"), у дужини од 13km

најдинамичнији и највитаљнији део насеља, у ком се, испреплетано са становањем и пословањем, налази мноштво јавних објеката. Зона становања заузима највећи део површине насеља, а највише је заступљено породично становање малих густина, у виду слободностојећих објеката на великим парцелама. Зона радних садржаја је намењена првенствено привредном активностима, које због своје природе не могу бити лоциране у оквиру других зона (индустрија, производни погони, складишта, стоваришта, сервис).

Објекти јавне намене морају бити тако пројектовани и изведени да особама са посебним потребама у простору (деци, старим особама, хендикепираним и инвалидним лицима) омогуће несметан приступ, кретање, боравак и рад. У објекте јавне намене убрајају се болнице, домови здравља, домови културе, школе, домови за старе, рехабилитациони центри, спортски и рекреативни објекти, банке, поште, пословни објекти, саобраћајни терминали, објекти за потребе локалне самоуправе и други објекти.

При планирању и пројектовању јавних саобраћајних површина, пешачких стаза, пешачких прелаза, места за паркирање и других површина у оквиру улица, шеталишта, скверова и игралишта, морају се обезбедити услови за несметано кретање лица са посебним потребама у простору, у складу са важећим законским прописима из области стандарда приступачности.

Уређење и изградњу објеката јавне намене у насељима за које овај План садржи уређајне основе, изводити у складу са важећим правилницима, који конкретну област уређују (здравство, школство, комунални садржаји...), као и са урбанистичким условима из овог Плана.

Комплекс месне заједнице, месне канцеларије, комплекс поште: У центру сваког од ових насеља се налази објекат намењен за управу и администрацију-објекат Месне заједнице, Месне канцеларије, као и објекат поште. Објекти својим капацитетом и садржајем задовољавају потребе становништва и у планском периоду се задржавају на постојећој локацији. Дозвољена је реконструкција и доградња, и нова изградња, у циљу побољшања услова за рад и пружања услуга становништву насеља. У оквиру комплекса Месне заједнице, Месне канцеларије могуће је организовање дневних центара.

- индекс заузетости парцеле макс. 70%
- спратност објеката макс. П+1+Пк
- зелене површине мин. 30%

Услови за изградњу се издају на основу овог Плана.

Комплекс предшколске установе, основне школе:

У сваком насељу се морају обезбедити услови за 100%-тни обухват деце у предшколској установи узраста од 4-6 година и 30%-тни обухват деце узраста од 1-3 године. Постојеће површине комплекса потребно је уредити, реконструисати, односно изградити и опремити у складу са Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу ("Службени гласник РС", бр. 50/94 и 6/96). У оквиру површине отвореног простора предвидети терене за игру (лоптом, ритмичке игре, слободно кретање и трчање), простор за справе, пешчаник и сл. Зелене површине треба да буду декоративно обрађене са више цветног материјала и дрвећа. Дечије установе се могу отварати и у оквиру осталог грађевинског земљишта (на

основу услова из овог Плана) уз услов да задовоље прописане нормативе за ову област.

- обухват деце (од 3-6 година) мин. 70 %
- изграђена површина мин. 5,5m²/по детету
- слободна површина мин. 10-15m²/по детету
- травнате површине мин. 3m²/по детету
- обезбедити зелених површина мин. 30%
- индекс заузетости парцеле макс. 30%
- спратност објеката макс. П+1

Услови за изградњу се издају на основу овог Просторног плана.

У насељима се морају обезбедити услови за 100%-тни обухват деце у основној школи узраста 7-15 година. У оквиру расположивих капацитета постојеће комплексе школе треба уредити, изградити и опремити у складу са прописима који ближе уређују ову област и потребама за осавремењивањем васпитања и образовања најмлађих.

- обухват деце (од 7-15 година) 100%
- изграђена површина мин. 7,5m²/по ученику
- слободна површина 25-30m²/по ученику
- индекс заузетости парцеле макс. 30%
- спратност објекта макс. П+1+Пк
- зелене површине мин. 30%

Услови за изградњу се издају на основу овог Плана.

Комплекс здравствене станице, апотеке: Комплекси здравствених станица и апотека се задржавају на постојећим локацијама у насељима. Неопходно је извршити уређење комплекса у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Службени гласник РС", бр.43/06, 112/09, 50/10, 79/11, 10/12-др.пропис, 119/12-др.пропис, 22/13 и 16/18).

- индекс заузетости парцеле макс. 70%
- спратност објекта макс. П+1+Пк
- зелене површине мин. 30%

Услови за изградњу се издају на основу овог Плана.

У складу са Законом о ветеринарству и прописима из ове области, уређују се услови за обављање ветеринарске делатности (заштита животиња, мере за спречавање појаве заразних болести код животиња, откривање, спречавање ширења, сузбијања и искорењивања заразних болести животиња и болести које се са животиња могу пренети на људе, ветеринарско-санитарна контрола, и др.). Услови за изградњу се издају на основу овог Плана.

Комплекс дома културе, библиотеке, галерије: Задржавају се постојећи објекти културе са припадајућим комплексима. У смислу побољшања услова за обављање ове делатности објекте је могуће реконструисати, доградити/надградити или изградити нове мултифункционалне просторе/објекте. У оквиру објекта дома културе могуће је организовање дневних центара. Услови за изградњу се издају на основу овог Плана.

- индекс заузетости парцеле макс. 70%

- спратност објекта макс. П+1+Пк
- зелене површине мин. 30%

Комплекс зелене пијаце: У зони центра насеља ако постоји интерес ће се наћи простор намењен за пијацу. Могућа је и изградња тржног центра у зависности од интереса инвеститора.

- индекс заузетости парцеле макс. 70%
- спратност објекта макс. П+1

Услови за изградњу се издају на основу овог Плана.

Спортско-рекреативни комплекс: У сваком насељу постоје терени за спортске активности (углавном фудбалско игралиште), међутим у планском периоду потребно је обезбедити и нове површине (било у јавном или приватном сектору) које ће становништву (а нарочито младима) омогућити правилније и садржајније организовање слободног времена. Постојећи комплекси се задржавају на постојећим локацијама, уз могућност изградње нових садржаја и реконструкцију постојећих садржаја. На новим површинама планирати изградњу отворених/затворених простора, погодних за различите врсте спортских активности, са уређеним санитарним просторијама, осталим пратећим просторијама, уређеним површинама и садржајима за најмлађе, и сл. У оквиру спортско-рекреативних површина, зелене површине ће чинити значајан проценат комплекса.

Њихово уређење и опремање планирати у парковском стилу.

- индекс заузетости парцеле макс. 40%⁸
- спратност објекта макс. П+1+Пк
- зелене површине мин. 40%

Радове на постојећим објектима изводити на основу услова из овог Плана. За уређење и нову изградњу у комплексу неопходна је израда урбанистичког пројекта на основу услова из овог Плана. Овим планом у насељима Турија и Надаљ су дати елементи детаљне разраде регулације новопланираних површина јавне намене, а спровођење ће се вршити директном применом овог Плана уз израду урбанистичког пројекта.

Уређење јавних зелених површина: Задржавају се постојеће јавне зелене површине у насељима. Планира се озелењавање декоративним врстама и опремање урбаним мобилијаром. Услови за изградњу се издају на основу овог Плана.

Јавне зелене површине ће бити формиране и уз железничко подручје, отворене канале и по ободу насеља као заштитно зеленило.

Компатибилни садржаји у склопу јавних зелених површина, могу бити садржаји спорта, рекреације, туризма (игралишта за децу, купалиште, ауто камп и сл.).

Уређење и изградња комплекса гробља: Функционална подела гробља треба да се састоји од следећих односа:

- 60% намењено гробним местима,
- 20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор,
- 16% површине за саобраћајнице,
- 3% трг за испраћај,

⁸ У индекс заузетости се не рачунају отворени травнати спортски терени

- 1% остали садржаји (код улаза у гробље - капела, продавница свећа, цвећа и др, максималне спратности П (приземље).

Уређење и изградњу радити у складу са Законом о сахрањивању и гробљима и на основу услова из овог Плана.

Уређење канала у насељу: У насељима постоје канали чија је обавеза да приме и одведу вишак атмосферских вода са површине грађевинског подручја. Ови канали су прикључени на мелиоративну каналску мрежу која се налази непосредно уз насеље. На ове канале ће се прикључити будућа атмосферска канализација насеља. На подручју насеља потребно је постојећу мрежу канала редовно одржавати у границама пројектованих елемената, уз уважавање ограничења датих у водним условима. Затечена каналска мрежа у насељу представљаће и у наредном планском периоду основу за прихватање и одвођење свих сувишних вода. Реконструкција постојећих канала вршиће се на основу овог Плана, а изградња нових на основу плана детаљне регулације ако је потребно утврдити нову регулацију.

Уређење ретензија: Ретензија у насељима намењене су за прихватање сувишних атмосферских вода, из којих ће се вода поступно празнити у систем околних канала, након проласка киша екстремно јаког интензитета. Ретензија је саставни део система посебне насељске атмосферске канализације, која се мора урадити на основу техничке документације.

Уређење и изградња објеката јавног водовода и канализације: Локације објеката јавног водовода у насељима се задржавају, као резервисана површина за ову намену. Неопходно је прописати услове градње и уређења око ових објеката, али и подручја које се налази у зони шире санитарне заштите, у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник РС", бр. 92/08). Услови за реконструкцију постојећих објеката се издају на основу овог Плана, а изградња нових на основу плана детаљне регулације ако је потребно утврдити нову регулацију.

Уређење и изградња железничког подручја: У оквиру грађевинског подручја насеља Турија, налази се коридор железничке пруге са комплексом железничке станице. Управљач железничке инфраструктуре задржава железничко земљиште.

Уређење и изградња уличних коридора: Насеља карактеришу улични коридори одговарајућих ширина, у које ће се сместити све површине и објекти саобраћајне и друге комуналне инфраструктуре.

Улични коридори су део површине за јавне намене у којим је утврђена (или ће бити утврђена) регулација и нивелација саобраћајне, водоводне, канализационе, енергетске и електронске комуникационе инфраструктуре и површине намењене за подизање уличног зеленила.

У оквиру уличних коридора формирати линијско зеленило (високи, средњи и ниски лишћари или партерно зеленило) у зависности од ширине уличног профила које ће повезати зелене површине насеља, посебно јавне, у систем зелених површина.

За постојеће уличне коридоре услови за изградњу се издају на основу овог Плана. За нове уличне коридоре неопходна је израда плана детаљне регулације у складу са

смерницама датим у овом Плану.

Насељска саобраћајна мрежа: У наредном планском периоду саобраћајна уређеност насеља Турија и Надаљ се битније неће мењати (узимајући у обзир величине насеља и мали степен моторизације), с тим да се планира успостављање насељског система улица са утврђивањем хијерахијских нивоа и то:

- главна насељска саобраћајница (ГНС);
- сабирна насељска саобраћајница (СНС);
- приступне насељске саобраћајнице (ПНС).

Главна насељска саобраћајница ће кумулисати сав саобраћај ка нивоу насеља и Општине и водити га одредишту у окружењу. Улице које чине ову категорију саобраћајница морају имати одређену изграђеност пропусну моћ да пружи задовољавајући ниво саобраћајне услуге који припада рангу ових саобраћајница.

Сабирне саобраћајнице ће кумулисати сва интерна кретања и интерне теретне токове до свих одредишта и атара. У овој структури насељских саобраћајница треба побољшати носивост и поправити елементе геометрије саобраћајница да би у потпуности задовољити тражене услове за нове наменске функције.

Приступне саобраћајнице су најнижи облици саобраћајница и оне треба да омогуће приступ до објеката и садржаја. Оне су у зависности од мобилности у зони и значаја, у мрежи могу бити једносмерне и двосмерне са одговарајућим елементима. Оне ће водити основне саобраћајне токове до улица вишег реда односно одредишта.

Осим на саобраћајницама као најважнијим сегментима насељске саобраћајне мреже, такође је потребно извршити одређене саобраћајно-техничке и регулаторне мере и на другим саобраћајним објектима и капацитетима неопходним за квалитетно и безбедно функционисање свих насељских садржаја (аутобуска стајалишта, паркинг површине, површине за немоторни саобраћај, станице за снабдевање горивима).

Мере које ће се предузимати посебно би требало да омогуће несметан приступ угроженим категоријама у саобраћају (пешаци, бициклисти, инвалидна и хендикепирана лица, деца и старије особе), прилагођавањем свих саобраћајних површина за кретање и мировање, као и опремањем истих одговарајућом саобраћајном сигнализацијом. Циљ свих предузетих мера је одрживо функционисање и "суживот" саобраћаја (као једне од најважнијих функција у свим насељима) и осталих насељских функција (становање, радни садржаји и зоне и др.). Саобраћај као такав не би требао да буде доминантна функција, већ комплемент свих осталих садржаја.

Уређење и изградња комплекса МРС: Мерно-регулациона станица је део комуналне инфраструктуре, у функцији мерења и регулације притиска за дистрибутивну гасну мрежу. За снабдевање насеља у Општини изграђени су или је потребно изградити гасоводе средњег притиска према насељима и дистрибутивну гасна мрежа ниског и средњег притиска у насељима. Објекте мерно-регулационих станица градити у грађевинском подручју насеља и сместити је у ограђеном простору на сопственој парцели.

Гасоводна мрежа: Гасоводну мрежу градити у уличним коридорима по условима датим овим Планом за гасоводну инфраструктуру.

Електроенергетска мрежа: Електроенергетску мрежу градити у уличним коридорима по условима датим овим Планом за електроенергетску инфраструктуру.

Топловодна мрежа: Топловодну мрежу градити у путним и уличним коридорима по условима датим овим Планом за термотехничку (топловодну) инфраструктуру.

Електронска комуникациона мрежа: Електронску комуникациону мрежу градити у уличним коридорима по условима датим овим Планом за електронску комуникациону инфраструктуру.

2.1.5.2. Биланс намене површина по насељима за које плански документ садржи уређајне основе

Табела 5. Биланс намене површина насеља Турија

Бр.	Намена простора	Површина	
		ha	%
1.	Површине и објекти јавне намене	56,91	27,00
	Централни садржаји (месна заједница, амбуланта, предшколска установа, основна школа, дом културе, дневни центар, апотека и ПТТ)	1,31	
	Спортско-рекреативне површине	3,55	
	Извориште	0,06	
	Постројење за пречишћавање воде (ППВ)	0,17	
	Комуналне површине и објекти	10,18	
	Гробље	3,56	
	Заштитно зеленило	4,87	
	Парк	1,11	
	Отворени канали	0,64	
	Саобраћајне површине	41,64	
	Коридор железничке пруге Коридори саобраћајница: Државни пут II реда, општински пут, главна насељска саобраћајница, сабирне насељске саобраћајнице, остале насељске улице	1,53 40,11	
2.	Површине и објекти за остале потребе	153,90	73,00
	Становање	140,42	
	Радне површине (постојеће 5,40 ha, планирано 5,97)	11,37	
	Централни садржаји (земљорадничка задруга, угоститељски објект, верски објект, ветеринарска станица и задужбина проф. Милоша Зеремског)	1,07	
	Станица за снабдевање горивима	0,06	
	Нафтне бушотине	0,69	
	Остало зеленило	0,29	
Σ	Површина грађевинског подручја насеља ТУРИЈА	210,81	100,00

Табела 6. Биланс намене површина насеља Надаљ

Бр.	Намена простора	Површина	
		ha	%
1.	Површине и објекти јавне намене	87,37	36,31
	Централни садржаји (месна заједница, амбуланта, предшколска установа, основна школа, дом културе, дневни центар, апотека и ПТТ)	1,42	
	Спортско-рекреативне површине	1,74	
	Извориште	0,96	
	Комуналне површине и објекти	34,05	
	Гробље	7,61	
	Заштитно зеленило	19,87	
	Парк	0,52	
	Спомен-парк	3,43	
	Отворени канали	2,62	
	Саобраћајне површине (Државни пут II реда, главна насељска саобраћајница, сабирна насељска саобраћајница, остале насељске улице)	49,20	
2.	Површине и објекти за остале потребе	153,27	63,69
	Становање (постојеће 138,29, планирано 4,29)	142,58	
	Радне површине	9,91	
	Централни садржаји (ловачки дом, верски објекат)	0,78	
Σ	Површина грађевинског подручја насеља НАДАЉ	240,64	100,00

2.1.6. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

2.1.6.1. Саобраћајна инфраструктура

2.1.6.1.1. Саобраћајна инфраструктура у грађевинском подручју насеља

Путни-друмски саобраћај

- Све насељске саобраћајнице пројектовати у складу са важећим законима и Правилницима⁹;
- Државне путеве I и II реда реконструисати на захтевану ширину коловоза у складу са рачунском брзином државног пута (ДП I реда 7,00/7,20 m, ДП II реда 6,50/7,00 m).
- Путеве у општинској надлежности реконструисати на захтевану ширину коловоза од 6,0 m са једностраним нагибом, одговарајућим осовинским оптерећењем, обезбеђењем свих припадајућих путних елемената који је потребан за овакав ниво категорисаног пута;
- Главну насељску саобраћајницу пројектовати са ширином коловоза од (мин. 6,0) 7,0 m за двосмерни саобраћај, са једностраним нагибом коловоза минималном

⁹ Закон о путевима и Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр.50/11)

носивошћу за средњи саобраћај, са свим припадајућим путним елементима и савременом коловозном конструкцијом;

- Сабирне насељске саобраћајнице пројектовати за двосмерни саобраћај са ширином коловоза до 6,0 m са једностраним нагибом, са носивошћу коловозне конструкције за средњи саобраћај и савременом коловозном конструкцијом;
- Приступне саобраћајнице пројектовати за двосмерни саобраћај са ширином коловоза од мин. 5,5 m (3,0 m за једносмерни саобраћај), са једностраним нагибом и носивошћу за лак саобраћај и савременом коловозном конструкцијом.

ПУТЕВИ - НАСЕЉСКЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ	ДП I реда	ДП II реда	Пут у општинској надлежности
Саобраћајне траке (m)	2 x 3,5	2 x 3,25	2 x 3,0
Ивичне траке (m)	2x 0,25	2x 0,25	2x 0,25
Банкине (m)	2 x 1,5 (1,25)	2 x 1,5 (1,25)	2 x 1,25 (1,0)
Ширина коридора (m) - експропријација	утврђена регулациона ширина улице		
Ширина заштитног појаса са сваке стране коловоза (m)	20,0	10,0	5,0
Осовинско оптерећење (t)	11,5	11,5	мин. 6,0
V _{рас} (km/h)	50	50	50

НАПОМЕНА:

У случају да се граде тротоари дуж државних и путева у општинској надлежности, укидају се ивичне траке и банке.

Укрштања путева и пруга обезбедити следећим решењима:

- укрштање локалне железничке пруге и државног пута предвидети денивелисано или у нивоу- сигнализација путни прелази, уз обавезно прибављање сагласности и услова управљача над инфраструктуром,
- укрштање државног пута I и II реда и осталих јавних путева предвидети денивелисано или у нивоу - површинским раскрсницама са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама,
- број укрштања пруге и путева у општинској надлежности минимизирати и осигурати са путним прелизима (са браницама или полубраницама) и одговарајућом сигнализацијом.

Саобраћајно прикључивање на државне путеве унутар насељених места извести на следећи начин:

1. На коловоз пута у улицама које су општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место:

- на основу услова и сагласности Законом о путевима утврђеног управљача државним путевима, а за све предвиђене интервенције и инсталације које се воде кроз земљишни појас (парцелу пута) државног пута потребно је да се обратите управљачу државног пута за прибављање услова и сагласности за израду пројектне документације изградњу и постављање истих у складу са важећом законском регулативом;

- раскрснице и прикључци морају бити планирани (изграђени) у складу са важећом законском регулатвом, стандардима и прописима за ту врсту објеката, односно у погледу геометрије раскрсница (прикључка), попречног профила, ситуационо-нивелационог решења.

2. На коловоз у улицама у насељеним местима које нису општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место, односно које су у надлежности Општине:

- на основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над путевима у општинској надлежности и улицама.

У случају захтева за променом хијерархијске дефиниције путева у општинској надлежности:

- ако су утврђене регулационе линије односно грађевинска парцела испуњава услове за изградњу, услови за изградњу се издају на основу Плана,
- ако је потребно дефинисати регулационе линије, грађевинска парцела не испуњава услове за изградњу дате у Плану (када нису испуњени просторни, геометријски и други услови потребни за реализацију елемената попречног профила предметног пута), обавезна је израда плана детаљне регулације.

Бициклически саобраћај

- Бициклическе стазе пројектовати са ширином од мин. 1,0 m (2,0 m за двосмерна кретања);
- Бициклическе стазе градити од савремених коловозних конструкција (бетона или асфалта);
- У случајевима довољне ширине регулационог профила улица, бициклическе стазе градити двострано дуж саобраћајница;
- У случају мањег саобраћајног оптерећења насељских саобраћајница (приступне и евентуално сабирне насељске саобраћајнице), могуће је градити бициклическе траке у оквиру јединствене површине саобраћајних трака – обострано са ширином од 1,0 m (мин. 0,8 m).
- поред државног пута, са удаљењем слободног профила бициклическе стазе од ивице коловоза предметног државног пута од минимално 1,50 m (ширина банке предметног пута).

Пешачки саобраћај

- Пешачке стазе градити у оквиру уличних коридора (обострано), тако да се формира затворени систем, са ширином стаза од мин. 1,8 m од бетона или других савремених материјала.

Стационарни саобраћај

- Паркинг простор планирати изван катастарске парцеле државног пута.
- Паркинге за путничка возила градити са димензијама једног паркинг места (5,0 x 2,5 m) од савремених конструкција (асфалт, бетон, префабриковани елементи);
- Паркинге за теретна возила пројектовати са обезбеђењем правилне проточности теретног саобраћаја; Саобраћајно манипулативне површине извести од савремене коловозне конструкције;
- Гараже за путничка возила градити од савремених материјала са обезбеђењем простора за гаражно место димензија 4,5 x 3,5 m.

Јавни превоз

- Аутобууска стајалишта градити после раскрснице, а у складу са важећим стандардима и важећим правилницима.
- Аутобуско стајалиште планирати у складу са саобраћајно - безбедносним карактеристикама и просторним потребама, на прописаној удаљености у односу на раскрснице, смакнута, ван коловоза, државног пута у складу са чланом 85. Закона о путевима. Положај и димензионисање аутобуског стајалишта предвидети у складу са рачунском брзином на деоници и важећим прописима, са претходно преиспитаним даљим функционалним везама пешачких токова са аутобуских стајалишта за потребе корисника ободних парцела, након обављене сарадње са надлежним институцијама.

Постављање инсталација (паралелно вођење и укрштање) у зони државних путева

- врши се у складу са условима управљача државног пута.

Железнички саобраћај

Пошто се планира изградња, реконструкција и модернизација железничких капацитета (пруга и постројења) на простору општине Србобран, потребно је претходно урадити саобраћајно-техничко-технолошке студије које ће тачно дефинисати све потребне активности у оквиру реконструкције и модернизације која ће задовољити све услове и нормативе из важећих законских прописа из области железничког саобраћаја.

Елементи (препоруче) железничких пруга су:

Железничке пруге	Локална пруге	Индустријска пруга (колосек)
ширина коридора (m)	400	/
ширина пружног појаса (m)	16 (12 у насељу)	/
ширина колосека (mm)	1435	1435
минимални полупречник кривине R мин (m)	300	180
макс.нагиб нивелете (°)	25	25
носивост (kN)	180	(150) 180
V_{гac} (km/h)	(120) 160	60

Приликом свих интервенција у смислу изградње или реконструкције свих објеката железничке инфраструктуре, пројектно-техничке услове треба тражити од управљача железничке инфраструктуре, који је задужен за одржавање и развој железничке инфраструктуре.

Водни саобраћај

Приликом изградње објеката у оквиру пловног пута канала ОКМ ХС ДТД, услове треба тражити од надлежног органа који је задужен за одржавање и развој пловних путева и надлежног органа за послове водопривреде.

Такође у оквиру пловног канала из система ОКМ ХС ДТД, Бечеј - Богојево, приликом изградње објеката потребно је имати у виду пловне габарите који дефинишу услове пловидбе овим пловним путевима.

Услови за деоницу канала Бечеј - Богојево (km 0.0 – km 39.0) износе:

- минимална дубина пловног пута је $H = 2,1$ m,
- ширина пловног пута $B = 27$ m
- ширина водног огледала $B_{vo} = 33 - 200$ m,

Услови за деоницу канала Бечеј - Богојево (km 39.0 – km 47.5) износе:

- минимална дубина пловног пута је $H = 2,1$ m,
- ширина пловног пута $B = 14,4$ m
- ширина водног огледала $B_{vo} = 37 - 41$ m

2.1.6.1.2. Саобраћајна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

Путни-друмски саобраћај

- Државни пут IА реда број А1/Е-75 – примењује се Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, Суботица-Београд (Батајница), ("Службени гласник РС", бр. 69/03, 36/10, 143/14 и 81/15);
- Државне путеве – обилазнице (уз претходну израду Саобраћајне студије) на простору Општине ће се градити према предложеним трасама ван насеља Србобран за моторни саобраћај у функцији међурегионалног повезивања и дислокације транзитних токова ка значајним извориштима робних токова. Елементи и објекти овог путних капацитета треба да задовоље захтевани хијерахијски ниво државних путева;
- Државне путеве I и II реда у установљеном делу трасе треба реконструисати у оквиру постојећег путног коридора са елементима који припадају том рангу пута, обезбеђење елемената активне и пасивне безбедности, с тим да треба водити рачуна о функционалности и рационалности градње. Сва укрштања решити са обезбеђењем потребних елемената безбедности и са увођењем одговарајуће сигнализације.
- Дуж ових путева минимизирати број укрштања са атарским путевима, а у перспективним радним зонама ван насеља обезбедити сервисну саобраћајницу која ће оптимизирати број саобраћајних прикључака (искључиво преко постојећих саобраћајних прикључака атарских путева на јавне путеве, уз предходно прибављене услове за реконструкцију постојећег саобраћајног прикључка и уз сагласност управљача над јавним путем);
- Дуж државних путева минимизирати број укрштања са атарским путевима, а у перспективним радним зонама ван насеља обезбедити сервисну саобраћајницу која ће оптимизирати број саобраћајних прикључака (искључиво преко постојећих саобраћајних прикључака атарских путева на јавне путеве, уз предходно прибављене услове за реконструкцију постојећег саобраћајног прикључка и уз сагласност управљача над јавним путем);
- Бициклистичке стазе (националне и за међунасељско повезивање), могуће је градити паралелно са категорисаним путевима у истом коридору као и уз канал ОКМ ХС ДТД, у складу са упутством за пројектовање и изградњу истих.
- Аутобууска стајалишта градити после раскрснице, а у складу са важећим стандардима и правилницима¹⁰, уз обезбеђење:
 - коловозне конструкције као и код предметног пута,
 - попречног пада коловоза стајалишта мин. 2% од ивице коловоза пута,

¹⁰ Правилника о ближим саобраћајно-техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Службени гласник РС", број 7/17)

- дужине прегледности од 1,5 дужине зауставног пута возила за ваннасељске деонице путева,
- почетка – краја стајалишта мин.20,0 m удаљеног од лепезе прикључног пута у зони раскрснице, почетака-краја додатне саобраћајне траке на јавном путу,
- изградње наспрамних стајалишта по систему лево па десно у смеру вожње уз мин.подужно растојање два наспрамна стајалишта (крај левог – почетак десног) од 30,0 m.

Елементи¹¹ (препоруке) државних и путева у општинској надлежности:

ПУТЕВИ	Аутопут	ДП I реда	ДП II реда	Пут у општинској надлежности
V _{гас} (km/h)	130	80 (100)	80	80
Саобраћајне траке (m)	4 x 3,75	2 x 3,5	2 x 3,25	2 x 3,0
Ивичне траке (m)	2 x 1,0 (0,5)	2x 0,35	2x 0,25	2x 0,25
Разделне траке (m)	мин. 4,0	-	-	-
Зауставне траке (m)	2 x 2,5			
Банкине (m)	2 x 1,5 (1,25)	2 x 1,5 (1,25)	2 x 1,5 (1,25)	2 x 1,25 (1,0)
Додатне ширине ¹² (m) препоручене	2 x 15,0	2 x 10,0	2 x 7,5	2 x 5,0
Укупно земљишни појас	мин. 104,0	мин. 51,0	мин. 30,0	мин. 19,0
Ширина заштитног појаса са сваке стране коловоза (m)	40,0	20,0	10,0	5,0
Ширина коридора (m) - експропријација	мин. 114,0	мин. 57,0	мин. 36,0	21,0
Осовинско оптерећење (t)	11,5	11,5	11,5	мин. 6,0

Укрштања путева обезбедити следећим решењима:

- укрштање државног пута IA реда број A1/E-75 са пругом и осталим јавним путевима, према Просторном плану подручја инфраструктурног коридора аутопута E-75, Суботица-Београд (Батајница), ("Службени гласник РС", бр. 69/03, 36/10 и 143/14);
- укрштање државног пута I и II реда међусобно и са осталим јавним путевима предвидети у нивоу - површинским раскрсницама са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама.

Укрштања путева и пруга обезбедити следећим решењима:

- укрштање државног пута I реда међународног ауто-пута E-75 и железничке пруге предвидети у денивелацији,

¹¹ Основни елементи за категорисане путеве предложени су на основу Закона о путевима и Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр. 50/11)

¹² Додатне ширине намењене су за изградњу косина насипа трупа пута, путних канала и инсталацијама које су у функцији јавног пута

- укрштање државног пута I реда (траса обилазнице) и железничке пруге предвидети у денивелацији,
- укрштање државних путева и локалне железничке пруге предвидети у нивоу-сигналисани путни прелази, уз обавезно прибављање сагласности и услова управљача над инфраструктуром,
- број укрштања пруге и путева у општинској надлежности минимизирати и осигурати са путним прелазима (са браницима или полубраницима) и одговарајућом сигнализацијом.

Саобраћајно прикључивање на државне путеве извести на следећи начин:

1. На коловоз државних путева ван насељених места:

- на основу услова и сагласности Законом о путевима утврђеног управљача над државним путевима, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и путева у општинској надлежности и евентуалних сервисних саобраћајница уколико број и локација објекта захтева изградњу истих;
- раскрснице и прикључци морају бити планирани (изграђени) у складу са важећом законском регулатвом, стандардима и прописима за ту врсту објекта, односно у погледу геометрије раскрсница (прикључка), попречног профила, ситуационо-нивелационог решења;
- према важећој планској документацији вишег реда, у коридору аутопута, не могу се предвиђати саобраћајни прикључци, тротоари, пешачке комуникације, бициклистичке стазе и паркинг простори.

2. На коловоз путева у општинској надлежности ван насељених места :

- на основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над путевима у општинској надлежности и улицама, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и некатегорисаних путева и евентуалних сервисних саобраћајница уколико број и локација објекта захтева изградњу истих.

Путеве у општинској надлежности градити по установљеним трасама - атарским путевима са минимизацијом новог заузимања пољопривредног земљишта и обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања.

У оквиру простора општине Србобран егзистираће различити хијерахијски нивои атарских путева и они се утврђују овим планом, кроз:

- главни атарски пут има ширину коридора од 12 - 15 m у коме се смешта сва инфраструктура и коловоз,
- сабирни атарски пут има ширину коридора 8-10 m и служи за двосмерни саобраћај,
- приступни атарски пут има ширину коридора 4 - 6 m и у њему се одвија једносмерни саобраћај, а на деоницама где су обезбеђене мимоилазнице и двосмерни саобраћај.

Приступни путеви до садржаја у атару се воде кроз ове коридоре, а димензије и изграђеност коловоза (земљани, тврди или савремени застор) се утврђују у зависности од очекиваног саобраћаја.

У случају захтева за променом хијерархијске дефиниције некатегорисаних и атарских путева:

- ако су утврђене регулационе линије односно грађевинска парцела испуњава услове за изградњу, услови за изградњу се издају на основу Плана,
- ако је потребно дефинисати регулационе линије, грађевинска парцела не испуњава услове за изградњу дате у Плану (када нису испуњени просторни, геометријски и други услови потребни за реализацију елемената попречног профила предметног пута), обавезна је израда плана детаљне регулације.

Постављање инсталација (паралелно вођење и укрштање) у зони државних путева

- врши се у складу са условима управљача државног пута.

Железнички саобраћај

При изградњи железничких капацитета на простору Општине потребно је претходно урадити саобраћајно-техничко–технолошке студије које ће тачно дефинисати све потребне активности у оквиру обнове, реконструкције које ће задовољити све услове и нормативе из важећих законских прописа из области железничког саобраћаја.

У случајевима изградње нове железничке пруге, обавезна је израда плана детаљне регулације. Приликом реконструкције постојећих железничких капацитета није потребна израда плана детаљне регулације, већ се реализација реконструкције обавља на основу пројектно-техничке документације и услова из плана.

Елементи (препоруче) железничких пруга дати су у следећој табели:

Железничке пруге	Локална пруге	Индустријска пруга (колосек)
ширина коридора (m)	400	/
ширина пружног појаса (m)	16 (12 у насељу)	/
ширина колосека (mm)	1435	1435
минимални полупречник кривине R мин (m)	300	180
макс.нагиб нивелете (°)	25	25
носивост (kN)	180	(150) 180
V_{гас} (km/h)	(120) 160	60

Приликом свих интервенција у смислу изградње, реконструкције свих објеката железничке инфраструктуре, ближе пројектно-техничке услове треба тражити од управљача железничке инфраструктуре, који је задужен за одржавање и развој железничке инфраструктуре.

Водни саобраћај

Приликом изградње објеката у оквиру пловног пута канала ОКМ ХС ДТД, услове треба тражити од надлежног органа, који је задужен за одржавање и развој пловних путева и надлежног органа за послове водопривреде.

Такође у оквиру пловног канала из система ОКМ ХС ДТД Бечеј – Богојево, приликом изградње објеката потребно је имати у виду пловне габарите који дефинишу услове пловидбе овим пловним путевима. Пловни габарити су исти као и у оквиру грађевинског подручја насеља.

ПРАТЕЋИ САДРЖАЈИ ЈАВНОГ ПУТА

У заштитном појасу пута (изузев државног пута IА реда број А1/Е-75) могуће је градити пратеће путне садржаје (станице за снабдевање моторних возила горивом, продавнице, објекте за рекреацију, мотеле, угоститељске објекте и друге објекте намењене пружању услуга корисницима пута), као и инфраструктурну мрежу и објекте.

Ови објекти могу се градити на удаљености у зависности од ранга државног или пута у општинској надлежности и то:

- 40 m (ЗОП чл.2 и чл.34) од спољне ивице земљишног појаса државног пута IА реда (аутопута)
- 20 m (ЗОП чл.2 и чл.34) од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда
- 10 m (ЗОП чл.2 и чл.34) од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда
- 5 m (ЗОП чл.2 и чл.34) од спољне ивице земљишног појаса пута у општинској надлежности.

Уређењу и изградњи ових комплекса и објеката може се приступити на основу урбанистичког плана, а у складу са рангом и категоријом јавног пута (ДП I и II реда, путеви у општинској надлежности).

Одређивање микролокација пратећих садржаја је врло комплексан задатак који обухвата вишекритеријумску анализу параметара.

Основни критеријуми за избор микролокација за пратеће садржаје су:

- саобраћајно технички услови,
- просторни услови,
- природни услови,
- комунална и инфраструктурна опремљеност и
- услови заштите животне средине.

Саобраћајно технички услови се пре свега односе на сагледавање постојања излива/улива и њиховог утицаја на одвијање динамичког саобраћајног тока дуж путног правца. У том погледу места улива/излива за одморишта морају бити лако уочљива, из далека видљива и препознатљива у односу на окружење тј. овим микролокацијама се мора обезбедити тзв. спољна гледаност, која обезбеђује преглед свих могућих саобраћајних ситуација.

Растојања између два узастопна излива/улива на путном правцу треба да искључују у потпуности све негативне утицаје на саобраћајне токове са аспекта искоришћења капацитета пута, нивоа саобраћајне услуге и безбедности.

Саобраћајно технички услови лоцирања одморишта диктирају постојање довољне визууре прегледности у односу на очекиване брзине кретања, с тим што се у потпуности

мора задовољити апсолутни минимум зауставне прегледности (гранична вредност визуре захтеване прегледности).

Просторни распоред пратећих садржаја дуж државног пута може бити наспраман и наизменичан. Може бити повезан са пешачком пасарелом или без ње у зависности и од других просторних услова.

Просторни услови су врло значајан критеријум за избор локације пратећих садржаја, јер у зависности од обима садржаја зависи и обим заузимања земљишта (од 0,5 – 1,5 ha).

Природни услови су могућност за афирмацију појединих микролокација кроз формирање приступачних пратећих садржаја. Природне вредности привлаче кориснике пута својим положајем, изгледом и укупним нивоом атрактивности. Формирање комплекса пратећих садржаја не сме изазивати озбиљне захвате на ремоделирању терена, као и радње које би могле да поремете природне односе већ напротив, кроз оваква уређења треба да подигну ниво привлачности појединих микролокација.

Комунална и инфраструктурна опремљеност појединих локација, као и могућности аутономног комуналног опремања, снабдевања и одржавања су веома битни параметри код избора микролокација пратећих садржаја. Могућност повезивања микролокација са окружењем у смислу потребне комуналне инфраструктуре су веома значајне у погледу градње, експлоатације и одржавања пратећих објеката. Директна повезаност ових садржаја са насељима у окружењу, обезбеђују ефикасно и поуздано снабдевање објеката, као и брз долазак ургентних и комуналних возила и радне снаге.

Заштита животне средине у оквиру зона пратећих садржаја је један од важних критеријума за избор микролокација пратећих садржаја, јер све ове зоне са еколошког аспекта имају третман зона повећаног ризика (нарочито у акцидентним ситуацијама). Осим анализе могућих утицаја на окружење у односу на воду, ваздух, земљиште, морају се сагледати и мере очувања одрживог стања животне средине, јер њено нарушавање може током експлоатације да смањује економске ефекте функционисања пратећих садржаја.

Уз јавне путеве се могу градити и пословни објекти, објекти за смештај пољопривредне механизације, складиштење и прераду пољопривредних производа. Ове садржаје уз ове путеве препоручљиво је координисано везивати на државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400,0 m између прикључака.

2.1.6.2. Водопривредна инфраструктура

2.1.6.2.1. Водопривредна инфраструктура у грађевинском подручју насеља

Водоснабдевање и извориште воде за пиће

Сва насеља за која су урађене уређајне основе имају дефинисана изворишта вода, а у случају потребе за проширењем капацитета могуће је бушење нових бунара.

На подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе, одређују се три зоне санитарне заштите, и то: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитна зона око изворишта

дефинисана је Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник РС", број 92/08).

Трасе дистрибутивних цевовода полагаће се, генерално поред постојећих путева, где су услови за изградњу и каснију експлоатацију повољни. За правилно функционисање и рад цевовода у експлоатационим и прелазним режимима, пројектом ће се предвидети потребан број типских објеката: пумпне станице, резервоари, шахтови за испуст и испирање, шахтови за смештај ваздушних вентила, пролази испод пруга, путева, пролази испод водотокова, мерно-регулациони објекти.

- Одређивање места изворишта извршити након предходно обављених истраживања;
- Изградња нових изворишта воде дефинисаће се одговарајућим урбанистичким планом, односно пројектом у складу са законском регулативом;
- Трасу водоводне мреже у насељу полагати између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зеленом појасу. Трасу полагати са једне стране улице или обострано зависно од ширине уличног фронта;
- Уличну водоводну мрежу градити од PVC или PE цеви радног притиска до 10 бара;
- На крајевима водоводне мреже обавезна је израда хидраната у циљу правилног испирања мреже;
- Минимална дубина полагања водоводних цеви је 1,0 m;
- Кућне прикључке урадити са одговарајућим вентилима у типском шахту према условима дистрибутера;
- Обавезна је уградња водомера;
- На траси водовода предвидети довољан број противпожарних хидраната;
- Укрштање и паралелно вођење водовода са постојећим инсталацијама радити у складу са условима датим од стране власника инсталација;
- Уличну водоводну мрежу по правилу полагати у зеленом појасу. Након завршетка радова на изградњи водоводне мреже, неопходно је све јавне површине довести у првобитно стање.

Атмосферска канализација

- Атмосферска канализација може се градити као зацевљена или као отворена, положена уз уличне саобраћајнице;
- За упуштање атмосферске канализације у систем канала ЈВП, прибавити услове надлежног органа.

Канализација отпадних и фекалних вода

- До изградње канализације, отпадне и фекалне воде из домаћинства усмерити ка водонепропусним септичким јамама, на минималној удаљености од границе са суседом 3,0m;
- На септичким јамама оставити могућност прикључења на насељску канализацију када иста буде изграђена;
- За прикључење на постојећу канализацију прибавити сагласност Јавног комуналног предузећа;
- За санитарно-фекалне воде и технолошке отпадне воде планирати испуштање у јавну канализациону мрежу, којом се отпадне воде одводе на насељски или централни уређај (постројење) за пречишћавање отпадних вода (УПОВ), у складу са условима и сагласношћу јавног комуналног предузећа. Квалитет отпадне воде која се испушта у реципијент мора најмање испунити граничне

вредности емисије за постројење са секундарним пречишћавањем прописане Табелом 2. Глава III, Прилог 2. Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", број 67/11, 48/12 и 1/16).

- Зависно од потреба, код загађивача планирати изградњу уређаја за предтретман технолошких отпадних вода, тако да њихов квалитет задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, пре пречишћавања на УПОВ-у, како се не би реметио рад пречистача, а у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", број 67/11, 48/12 и 1/16), Прилог 2, Глава III, Табела 1.
- Велики индустријски загађивачи своје отпадне воде морају решити и пречишћавати одвојено.

Хидротехнички објекти и системи

- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале и потоке извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала-потока;
- Улична кишна канализација се може прикључити на постојеће мелиорационе канале-потоке, али под условом да сакупљају само условно чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II класи вода;
- Све друге отпадне воде прикључити на јавну канализацију са њиховим пречишћавањем на заједничком уређају за пречишћавање до нивоа секундарног третмана и са њиховим препумпавањем у реципијент. Тамо где јавна канализација није изграђена, отпадне воде могу се прикључити на водонепропусне септичке јаме, без упијајућег бунара које ће празнити месно комунално предузеће;
- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- Уређење отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала и потока, биће дефинисано изградом одговарајуће техничке документације и према условима надлежне институције, односно условима надлежног органа;
- Услови за планирање и изградњу објеката и извођење радова у зони водних објеката, канала Хс ДТД "Бечеј-Богојево", водотока Криваја и Бељанска Бара и мелиорационих канала:
 - Дуж обала канала Хс ДТД "Бечеј -Богојево" и водотока обострано се мора обезбедити стално проходна и стабилна радно - инспекциона стаза ширине најмање 10,0 m за пролаз и рад механизације која одржава ове водне објекте. У експропријационом појасу канала Хс ДТД и водотока, односно у заштитном појасу ових водних објеката, забрањена је градња било каквих објеката, постављање ограда, депоновање материјала, садње дрвећа и сл.
 - У обостраном појасу мелиорационих канала ширине најмање 5,0 m од ивице обале канала мерено управно на осовину канала у грађевинском подручју, односно 10,0 m у ванграђевинском подручју (радно-инспекционе стазе), забрањена је изградња било каквих објеката, постављање ограда, сађење дрвећа и вршење других радњи којима се може оштетити корито и обала канала, утицати на промену његове трасе, нивоа воде, количину и

квалитет воде, угрозити стабилност или отежати његово одржавање. Простор радно- инспекционих стаза мора бити стално проходан за кретање и рад механизације која ради на одржавању канала.

- Ако се планира постављање подземне инфраструктуре у близини водних објеката, трасу инсталација планирати изван експропријационог појаса канала и водотока, односно изван заштитног појаса канала и водотока. Подземна инфраструктура мора бити укопана најмање 1,0 m испод нивоа терена и мора подносити оптерећења тешке грађевинске механизације која саобраћа приобалним делом ради одржавања водних објеката. Евентуална укрштања инсталација са каналом/водотоком планирати што је могуће ближе углу од 90° у односу на осу канала/водотока. Удаљеност укрштања инсталације са каналом/водотоком мора бити најмање 5,0 m од ивице постојећег моста/пропуста, односно најмање за ширину заштитног појаса инсталације, уколико је прописан појас заштите инсталације шири од 5,0 m.
- Саобраћајне површине планирати изван експропријационог појаса канала и водотока, односно изван заштитног појаса ових водних објеката. У случају да се планира саобраћајно повезивање леве и десне обале канала, за исто се може планирати изградња пропуста-мостова.
- У мелиорационе канале може се планирати упуштање атмосферске и друге комплетно пречишћене воде из насеља, уз услов да се претходно изврши анализа да ли и под којим условима постојећи канали могу да приме додатну количину воде, а да не дође до преливања из канала по околном терену, уз консултацију надлежног органа водопривреде. Планским решењем не сме се нарушити пројектовани водни режим мелиорационих канала за одводњавање. У случају да су процењене количине атмосферске воде које ће се упуштати у мелиорационе канале веће од оних на које су дефинисани делови каналске мреже у које се предвиђа упуштање, Плана предвидети реконструкцију тих делова каналске мреже (повећање протицајног профила, односно продубљење и проширење канала).
- На месту улива атмосферских вода у мелиорациони канал планирати уливну грађевину која својим габаритом не залазе у протицајни профил канала и не нарушава стабилност обале, тако да се место улива осигура против ерозије облагањем косина и дна канала одговарајућом облогом у одговарајућој дужини, узводно и низводно од улива. Испред улива атмосферских вода у канал, предвидети изградњу таложника и решетке ради отклањања нечистоћа.
- Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је вршити радње на начин како је дефинисано чланом 133. Закона о водама.

2.1.6.2.2. Водопривредна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

Комплекс за водоснабдевање насеља (планирано извориште у КО Турија)

За локацију планираног изворишта, потребна је израда плана детаљне регулације. У оквиру планираног изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе, одредити три зоне санитарне заштите: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитне зоне око изворишта дефинисане су Законом о

водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

Трасе дистрибутивних цевовода полагаће се, генерално поред постојећих путева, где су услови за изградњу и каснију експлоатацију повољни. За правилно функционисање и рад цевовода у експлоатационим и прелазним режимима, пројектом ће се предвидети потребан број типских објеката: пумпне станице, резервоари, шахтови за испуст и испирање, шахтови за смештај ваздушних вентила, пролази испод пруга, путева, пролази испод водотокова, мерно-регулациони објекти.

Снабдевање водом

- Снабдевање водом на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља, обезбедити из локалних водозахвата и Бачког регионалног система;
- Дефинисати зоне санитарне заштите изворишта око постојећих и планираних изворишта подземних вода;
- Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи: резервоари, црпне станице итд., како би се комплетирао цео систем и обезбедили потребни капацитети;
- Снабдевање индустрије водом нижег квалитета, обезбедити захватањем из речних система или из подземља захватњем прве издани. Висококвалитетну воду могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехранбена индустрија);
- Код снабдевања индустријских капацитета, који производе веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације;
- Трасе регионалних система полагати уз главне путне правце, а према усвојеним пројектним решењима;
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим уличним инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу пута и условима путне привреде;
- Дубина укопавања не би смела да је плића од 1,0 m - 1,2 m од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа.

Одвођење вода

- На грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде;
- Извршити предtretман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па тек онда их упустити у насељску канализациону мрежу;
- Минимални пречник уличних канализационих колектора је Ø200 mm;
- Минималне падове колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима;
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило;
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на насељским постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), до степена који

пропише надлежни орган за послове водопривреде, у складу са прописима којим се уређују питања од значаја за управљање водама (Закон о водама и његова подзаконска акта).

- Атмосферску канализацију градити делимично као зацевљену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техно-економске анализе;
- Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти;
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;
- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима.

Постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ)

За сва насеља Општине локација ППОВ-а је одређена ван граница грађевинског подручја насеља (за насеље Србобран у КО Србобран, а за насеље Турија и Надаљ у КО Турија). За ППОВ за насеље Србобран је урађена урбанистичка документација, а за ППОВ за насеља Турија и Надаљ потребна је израда урбанистичког пројекта (у случају промене регулације израда урбанистичког плана). Препорука је да се ППОВ руралних насеља Општине граде као постројења за биолошко пречишћавање. Пројектном документацијом ће се решити третман отпадних вода као и отпадних вода великих индустријских загађивача у насељима. Одлуком о изради Студије процене пројекта на животну средину ће се стећи услови за оцену могућег негативног утицаја ППОВ на животну средину.

Хидротехнички објекти и системи

- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале и потоке извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала-потока;
- Улична кишна канализација се може прикључити на постојеће мелиорационе канале - потоке, али под условом да сакупљају само условно чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II класи вода;
- Све друге отпадне воде прикључити на јавну канализацију са њиховим пречишћавањем на заједничком уређају за пречишћавање до нивоа секундарног третмана и са њиховим препумпавањем у реципијент. Тамо где јавна канализација није изграђена, отпадне воде могу се прикључити на водонепропусне септичке јаме, без упијајућег бунара које ће празнити месно комунално предузеће;
- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- Уређење отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала и потока, биће дефинисано израдом одговарајуће техничке документације и према условима надлежне институције, односно условима надлежног органа;
- Дуж мелиорационих канала и водотока, са обе стране обезбедити по минимум 10,0 m слободног простора преко којег ће се вршити одржавање канала, односно према мишљењу надлежног водопривредног предузећа и условима надлежног органа, и у том појасу забрањено је градити објекте, садити дрвеће,

орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала;

- Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је вршити радње на начин како је дефинисано чланом 133. Закона о водама.

2.1.6.3. Енергетска инфраструктура

2.1.6.3.1. Електроенергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура обухвата електроенергетску мрежу, преносну (400 kV, 220 kV и 110 kV) и дистрибутивну (110 kV, 35 kV, 20 kV, 10 kV и 0,4 kV) надземну и подземну, трафостанице 400/110 kV, 110/35(20) kV, 20/35/0,4 kV и 20/0,4 kV, као и производне енергетске објекте.

Општа правила грађења електроенергетске инфраструктуре:

- Да би се простору оквиру обухвата Плана привео планираној намени и да би се стекли технички услови за прикључење купаца електричне енергије на дистрибутивни електроенергетски систем потребно је изградити недостајуће објекте дистрибутивног електроенергетског система (средњенапонска мрежа, нисконапонска мрежа, дистрибутивна трансформаторска станица, прикључак);
- Планирана нисконапонска мрежа може бити изграђена продужавањем постојеће мреже у складу са потребама и на местима где постоје потребни технички и електроенергетски услови или изградњом нове нисконапонске мреже (надземне или подземне) на местима где не постоји постојећа мрежа;
- Надземна нисконапонска мрежа ће бити формирана монтирањем нисконапонских проводника самоносивог кабловског снопа (или проводника типа Al/Se) на претходно постављеним типским стубовима нисконапонске мреже или мешовитог вода. Овај тип нисконапонске мреже градити на јавним површинама у путним појасевима саобраћајних коридора;
- Подземна нисконапонска мрежа ће бити формирана изградњом подземних нисконапонских водова који ће међусобно повезивати систем кабловских прикључних кутија са припадајућим дистрибутивним трансформаторским станицама. Систем кабловских прикључних кутија ће бити грађен комбиновано постављањем ових кутија на слободностојећа армирано - бетонска постоља на јавним површинама у путним појасевима саобраћајних коридора или њиховом уградњом на делове спољашњих фасада (или зиданих ограда) објеката купаца, уколико се ови грађевински елементи буду градили на регулационим линијама парцела;
- У случају да се постојећа нисконапонска мрежа мора продужити, потребно је постојећу надземну мрежу продужавати одговарајућом надземном мрежом, а подземну мрежу продужавати одговарајућом подземном мрежом.
- Изградњу нове нисконапонске мреже и подземних нисконапонских водова мора пратити и изградња одговарајућих дистрибутивних трансформаторских станица и пратеће средњенапонске мреже.
- Који тип дистрибутивне трансформаторске станице (стубна, монтажно - бетонска, зидана или узидана) ће бити усвојен за изградњу, пресудно ће зависити од типа средњенапонске мреже на коју ће се нова трансформаторска

- станција мора прикључити - надземна или подземна мрежа;
- Нове стубне трансформаторске станице ће бити прикључиване искључиво на надземну средњенапонску мрежу, док ће монтажно - бетонске, зидане или узидане трансформаторске станице, подземним средњенапонским водовима, бити прикључиване на подземну или надземну средњенапонску мрежу. Нове стубне трансформаторске станице (са могућношћу прикључења највише пет нисконапонских извода), уколико већ нису уврштене у плановима изградње надлежне институције, планирати у оним блоковима где постоји већ изграђена надземна нисконапонска и средњенапонска мрежа и где се може изградити нова надземна средњенапонска мрежа. Стубне трансформаторске станице (са могућношћу уградње енергетског трансформатора максималне назначене снаге до 400kVA, планирати у блоковима са мањим густинама породичног становања и у осталим блоковима, где укупне потребе за максималном једновременом снагом може подмирити капацитет овакве трансформаторске станице. Ове трансформаторске станице могуће је поставити у трасу надземне средњенапонске мреже или на погодном месту ван трасе главног правца вода (прикључење трансформаторске станице преко огранка надземног средњенапонског вода). За постављање носећег портала (порталног стуба) овакве трансформаторске станице, мора се обезбедити слободан простор димензија 4,2x2,75m (за изградњу темеља портала и постављање заштитног уземљења). Ове трансформаторске станице никако не могу бити прикључиване на подземне средњенапонске водове;
 - Нове монтажно - бетонске (зидане или узидане) трансформаторске станице, градиће се као слободностојећи објекти. Могуће је изградити типске једноструке монтажно - бетонске (са могућношћу уградње једног енергетског трансформатора назначене снаге до 630kVA и могућношћу прикључења до 8 нисконапонских извода) и двоструке монтажно-бетонске (са могућношћу уградње до два енергетска трансформатора назначене снаге до 630k VA и могућношћу прикључења до 16 нисконапонских извода) трансформаторске станице. Зидане и узидане трансформаторске станице могу се градити са већим инсталисаним капацитетима од монтажно - бетонских (у назначеној снази и у броју уграђених енергетских трансформатора). Овакве објекте је пожељно градити у постојећим и новим блоковима са великом густинама породичног становања, затим у зонама пословања у централном делу насеља а посебно у радним и индустријским зонама. Простор за изградњу зидане или узидане трансформаторске станице је потребно обезбедити у зависности од траженог капацитета објекта. Поред објеката свих нових дистрибутивних трансформаторских станица, обавезно предвидети слободан простор за изградњу слободностојећег ормана мерног места за регистровање утрошене електричне енергије мреже јавног осветљења;
 - За све напред наведене електроенергетске објекте, обавезно предвидети инфраструктурне електроенергетске коридоре, локације и слободне површине за изградњу трансформаторских станица. Локације за изградњу дистрибутивних трансформаторских станица бирати у тежиштима предвиђених центара потрошње, а усвајати оне локације које ће надлежним службама "Електродистрибуције Нови Сад" омогућити несметан приступ за потребе експлоатације и одржавања таквих објеката;
 - За међусобно повезивање постојећих и нових трансформаторских станица потребно је обезбедити трасе и електроенергетске коридоре за изградњу деоница подземне и надземне средњенапонске мреже;

- Деонице нове средњенапонске мреже ће бити грађене као подземне и надземне. Надземне деонице ће бити грађене у случајевима у којим треба изградити стубну трансформаторску станицу, затим у случајевима да из оправданих разлога није могуће изградити подземну мрежу, у случајевима укрштања са другим инфраструктурним коридорима и у случајевима потребе међусобног повезивања средњенапонских мрежа између суседних насеља (прикључења средњенапонске мреже насеља на трансформаторску станицу 110/20 kV/kV или 20kV разводно постројење). У случајевима немогућности и неекономичности изградње надземне мреже, као и у другим случајевима, деонице средњенапонске мреже ће бити грађене подземно, полагањем средњенапонског кабела у претходно припремљен земљани ров или у одговарајућу кабловску канализацију на местима где то буде неопходно. Где год буде могуће, користиће се систем заједничког земљаног рова, односно земљаног рова довољне ширине да се у исти може заједно паралелно положити (по потреби) више средњенапонских и нисконапонских каблова, у складу са важећим техничким прописима из ове области. У специјалним случајевима (укрштање са другим инфраструктурним објектима и сл.), деонице подземних водова, по потреби, полагати у одговарајућој кабловској бетонској канализацији, регалском разводу систему кабловских шахтова међусобно повезаних са равним PVC цевима пречника 0,125m и 0,110m и сл.;
- Сви објекти инвеститора који се буду градили у близини надземних водова дистрибутивног електроенергетског система у простору из обухвата Плана, обавезно морају испуњавати све критеријуме, прописане у Правилнику о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400kV ("Сл. лист СФРЈ", број 65/88 и "Службени лист СРЈ", број 18/92), који се тичу дозвољених сигурносних висина и сигурносних одстојања од изграђених електроенергетских објеката;
- Електроенергетску мрежу градити у уличним коридорима у насељу. Ван насеља електроенергетска мрежа се може градити на пољопривредном и шумском земљишту, ван зона под режимом заштите;
- Електроенергетску мрежу градити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400 kV ("Сл. лист СФРЈ", број 65/88 и "Службени лист СРЈ", број 18/92);
- Проводнике електроенергетског надземног вода постављати на гвоздене, односно бетонске, стубове;
- Паралелно вођење и укрштање електроенергетске инфраструктуре са саобраћајном, водопривредном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром мора бити у складу са условима надлежних предузећа за инфраструктуру;
- Трафостанице градити као зидане, монтажано-бетонске (МБТС) и стубне (СТС), за рад на 20 kV напонском нивоу на основу услова из Плана;
- За изградњу оваквих објеката потребно је обезбедити слободан простор димензија 5,8x6,3 m за изградњу једноструке монтажано - бетонске трафостанице и слободан простор димензија 7,1x6,3m за изградњу двоструке монтажано - бетонске трансформаторске станице;
- Минимална удаљеност од других објеката треба да буде 3 m;
- Стубна трафостаница се може градити у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника (корисника).

Правила за реконструкцију, адаптацију и санацију надземне електроенергетске мреже и објекта трафостаница 20/04 kV

- Реконструкција, адаптација и санација надземних водова свих напонских нивоа и трафостаница вршиће се на основу овог Плана и условима надлежног предузећа – управљача/оператера електроенергетске инфраструктуре, а подразумева замену стубова, проводника или уређаја и опреме за уземљење и заштиту и др, трансформацију напона, поштујући постојећу трасу вода и локацију трафостаница 20/0,4 kV.

Трафостанице 400/110/35 kV, 35(20)/400 kV, 35(20)/220 kV и 110/20 kV и 20(35)/110 kV

- Услови за изградњу трансформаторских постројења 400/20(35) kV, 20(35)/400 kV, 35(20)/220 kV, 110/20 kV и 20(35)/110 ће се стећи на основу плана детаљне регулације и смерница из овог Плана.
- Реконструкција, адаптација и санација ових постројења изводиће се на основу услова из овог Плана.

Електроенергетска инфраструктура у грађевинском подручју насеља

- Електроенергетска мрежа у насељима мрежа ће бити надземна, грађена на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима, а по потреби се може градити и подземно;
- Стубове поставити ван колских прилаза објектима, мин.0,5 m од саобраћајница;
- У центру насеља парковским површинама, зонама за спорт и рекреацију светилке за јавно осветљење поставити на канделаберске стубове;
- У деловима насеља где је електроенергетска мрежа грађена надземно, светилке јавног осветљења поставити на стубове електроенергетске мреже;
- За осветљење користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја;
- При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и електронских комуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,50 m, односно 1,0 m за каблове напона преко 10 kV;
- При укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова, угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5 m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50 m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,30 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50 m;

Производни објекти обновљивих извора енергије

- Производни објекти (биомаса, биогас, соларне електране и др.) мањих капацитета који ће се на јавну електроенергетску мрежу прикључивати преко средњенапонске, односно нисконапонске мреже могу се градити у радним

- зонама у насељима на основу планске документације насеља (насеље Србобран), односно Просторног плана (уређајних основа) за остала насеља;
- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: објекат који производи енергију (топлотну, електричну), соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
 - Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
 - Соларни панели се могу постављати на објекте, стубове или на тло преко носача;
 - Електроенергетску мрежу и осталу неопходну инфраструктуру у функцији производног енергетског објекта каблирати.

Електроенергетска инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

- Високонапонска мрежа (110 kV, 220kV и 400kV) се може градити надземно на пољопривредном земљишту, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима на основу плана детаљне регулације;
- Средњенапонску 20 kV и нисконапонску мрежу до 1 kV градити по условима из Плана;
- Средњенапонску 20 kV мрежу и нисконапонску мрежу на шумском земљишту градити подземно у путном појасу шумског пута или стази, док ће се високонапонска мрежа (110 kV, 220 kV и 400 kV) градити надземно, по могућности у постојећим коридорима;
- Око надземних 110 kV (и вишег напонског нивоа) далековода обезбедити коридор, сходно чл. 218. Закона о енергетици;
- Грађење објеката у овом коридору, као и засађивања стабала мора бити у складу са Законом о енергетици, Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", број 65/88 и "Службени лист СРЈ", број 18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења SRPS N.CO.105 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштитом од опасности SRPS N.CO.101 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/88), Закон о заштити од нејонизујућег зрачења ("Службени гласник РС", бр. 36/09), као и условима надлежног предузећа;
- Минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању, треба да буде од 5-40 m у зависности од категорисаности пута, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- Минимална висина најнижих високонапонских проводника треба да буде 7,0 m, при укрштању са путевима, односно по условима надлежног предузећа за путеве.

Електроенергетску подземну мрежу градити по следећим условима:

- Ван насеља, за потребе садржаја предвиђених Планом, електроенергетску каблирану мрежу полагати у коридорима саобраћајница, некатегорисаних путева, шумским путевима и стазама, на пољопривредном земљишту;

- Дубина полагања каблова треба да буде најмање 0,8 m;
- Каблове полагати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза, уз удаљеност мин. 1,0 m од коловоза и 0,5 m од пешачких стаза у насељима, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,00 m од крајње тачке попречног профила пута;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,50 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Електроенергетску мрежу на туристичким локалитетима, зонама заштите непокретног културног и природног добра, зони путних садржаја, у централним деловима већих насеља, парковским површинама, у зонама са вишепородичним становањем, у радним зонама, комуналним површинама, као и зонама за спорт и рекреацију обавезно каблирати.

Правила за изградњу производних енергетских објеката обновљивих извора енергије :

- Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогаз, геотермална енергија, соларна енергија идр.) за производњу (електричне, топлотне) енергије и који ће ову енергију користити за сопствене потребе, а у случају већих капацитета вишак конектовати у јавну средњенапонску односно нисконапонску мрежу, могу се градити у склопу радних комплекса, односно туристичких комплекса (геотермална енергија, соларна енергија) ван насеља.
- Енергетски производни објекти већих капацитета који би користили биомасу, биогаз идр. за производњу енергије (топлотне, електричне), као и енергетски производни објекти који би користили сунчеву енергију који ће произведену енергију конектовати у јавну високонапонску, односно средњенапонску мрежу, градити ван насеља, као засебне комплексе на основу Урбанистичког плана.
- Ветропаркове градити ван насеља и грађевинских подручја на пољопривредном земљишту на основу урбанистичког плана.
- Ветрогенератор за производњу електричне енергије са сопствене потребе може се градити ван грађевинског подручја насеља у оквиру садржаја на пољопривредном земљишту предвиђених Планом.
- Стуб на који се поставља ветрогенератор, градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката.
- Мале хидроелектране се могу градити на постојећим водотоцима (каналима) директном применом Плана, издавањем локацијске дозволе за изградњу малих хидроелектрана на основу техничке документације израђене од стране овлашћеног пројектанта, уз прибављање услова заштите природе и услова водопривреде и неугрожавања осталих корисника простора. Мале хидроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

2.1.6.3.2. Термоенергетска инфраструктура (гасоводна, нафтоводна и топловодна инфраструктура)

Приликом планирања, пројектовања и изградње ових објеката, водити рачуна о смањењу конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (насеља, становништва, земљиште, итд.) и предузимању одговарајућих мера за санирање негативних последица (програм рекултивације, ревитализације, отклањања штета итд.). Правила грађења су усклађена са важећим законским и подзаконским прописима који регулишу ову област.

Забрањено је изнад гасовода градити, као и постављати, трајне, покретне и непокретне објекте.

У близини гасовода ископ вршити ручно. У случају оштећења гасовода, гасовод ће се поправити о трошку инвеститора.

Измештања гасовода вршиће се о трошку инвеститора.

Евентуална раскопавања гасовода ради утврђивања чињеничног стања, не могу се вршити без одобрења и присуства представника – управљача гасоводном инфраструктуром. Најмање три дана пре почетка радова на делу трасе који се води паралелно или укршта са нашим гасоводом обавезно обавестити представника – управљача гасоводном инфраструктуром.

Гасоводна инфраструктура у грађевинском подручју насеља

Мерно регулационе станице (МРС)

Мерно- регулационе станице (МРС) се по правилу смештају у засебне објекте или металне ормане на посебним темељима.

Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено борави већи број људи су дата у Табели 7.

Табела 7

Капацитет (m ³ /h)	МОР на улазу	
	4 bar<МОР≤10 bar	10 bar<МОР≤16 bar
До 160	3 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	5 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)
Од 161 до 1500	5 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	8 m
Од 1501 до 6000	8 m	10 m
Од 6001 до 25000	10 m	12 m
Преко 25000	12m	15 m
Подземне станице	2 m	3 m

Растојања се мере од темеља објеката до темеља МРС, МС, односно РС.

Минимална хоризонтална растојања MPC, MC и PC од осталих објеката су дата у Табели 8.

Табела 8

Објекат	MOP на улазу	
	4 bar<MOP≤10 bar	10 bar<MOP≤16 bar
Железничка или трамвајска пруга	15 m	15 m
Коловоз градских саобраћајница	5 m	8 m
Пут у општинској надлежности	5 m	8 m
Државни пут, осим аутопута	8 m	8 m
Аутопут	15 m	15 m
Интерне саобраћајнице	3 m	3 m
Јавна шеталишта	5 m	8 m
Извор опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	12 m	15 m
Извор опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запањивих гасова	12 m	15 m
Трансформаторска станица	12 m	15 m
Надземни електро водови	0 bar<MOP≤16 bar	
	1 kV≥U	Висина стуба + 3 m ¹³
	1 kV<U≤110 kV	Висина стуба + 3 m ¹⁴
	110 kV<U≤220 kV	Висина стуба + 3,75 m ²
	400 kV<U	Висина стуба + 5 m ²

Минимално хоризонтално растојање MPC, MC и PC од железничких и трамвајских пруга мери се од ближе шине, а растојање од јавних путева мери се од ивице коловоза.

За зидане или монтажне објекте MPC, MC и PC минимално хоризонтално растојање се мери од зида објекта.

За објекте MPC, MC и PC постављене на отвореном простору, са или без надстрешнице, растојање се мери од најближег потенцијалног места истицања гаса.

Простор на коме се подиже МПС мора бити ограђен мрежом или другом врстом оградe. Ова удаљеност између оградe и спољних зидова MPC преставља заштитну зону и

¹³ Али не мање од 10m.

¹⁴ Али не мање од 15m. Ово растојање се може смањити на 8m за водове код којих је изолација вода механички и електрично појачана

мора бити минимално 3,0m. Ограда мора бити висока најмање 2,0m и мора да обухвати зоне опасности.

Гасоводи средњег притиска

За дистрибутивну гасну мрежу поштовати услове који су дати у Правилнику о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar („Службени гласник РС“, бр. 86/15).

Минимална дозвољена хоризонтална растојања подземних гасовода од стамбених објеката, објеката у којима стално или повремено борави већи број људи (од ближе ивице цеви до темеља објеката) су дата у Табели 9.

Табела 9

	MOP≤4 bar (m)	4 bar<MOP≤10 bar (m)	10 bar<MOP≤16 bar (m)
Гасовод од челичних цеви	1	2	3
Гасовод од полиетиленских цеви	1	3	-

Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних и ПЕ (полиетиленских) гасовода MOP< 4 bar са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима су дата у Табели 10.

Табела 10

Минимално дозвољено растојање (m)		
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,2	0,4
Од гасовода до водовода и канализације	0,2	0,4
Од гасовода до вреловода и топловода	0,3	0,5
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,5	1,0
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских електро.каблова	0,2	0,4
Од гасовода до каблова електронске комуникационе инфраструктуре	0,2	0,4
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,2	0,6
Од гасовода до резервоара** и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3m ³	-	3,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3m ³ , а највише 100m ³	-	6,0

* ** Растојање се мери до габарита резервоара

Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100m³	-	15,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10m³	-	5,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета већег од 10m³, а највише 60m³	-	10,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60m³	-	15,0
Од гасовода и шахтова и канала	0,2	0,3

Минимална дубина укопавања гасовода средњег притиска и дистрибутивног гасовода је 80 cm мерено од горње ивице гасовода.

Минимална дубина укопавања челичних и ПЕ гасовода, мерена од горње цеви, код укрштања са другим објектима је дата у Табели 11.

Табела 11

Објекат	Минимална дубина укопавања (cm)	
	А	Б ¹⁵
до дна одводних канала путева и пруга	100	60
до пројектованог дна регулисаних корита водених токова	100	50
до горње коте коловозне конструкције пута	135	135
до горње ивице прага железничке пруге	150	150
до горње ивице прага индустријске и трамвајске пруге	100	100
до дна нерегулисаних корита водених токова	150	100

Приликом укрштања гасовода са путевима, водотоковима, каналима, далеководима, нафтоводима, продуктоводима и другим гасоводима, гасовод се по правилу води под правим углом. Уколико то није могуће, угао између осе препреке и осе гасовода може бити до 60° до 90°.

Ако се гасовод поставља испод пута и пруге бушењем по правилу се поставља у заштитну цев одговарајуће чврстоће. За гасовод пречника већег од 100mm пречник заштитне цеви мора бити најмање 100mm већи од спољашњег пречника гасовода.

Крајеви заштитне цеви која се поставља на прелазу испод пута, морају бити удаљени минимално 1,0m од линије чије крајње тачке попречног прифила јавног пута ван насеља, мерено на спољну страну и min 3,0m са обе стране од ивице крајње коловозне траке.

Крајеви заштитне цеви која се поставља на прелазу испод градских саобраћајница морају бити удаљени минимално 1,0m од ивице крајње коловозне траке.

Крајеви заштитне цеви која се поставља на прелазу испод железничке пруге морају

¹⁵ Примњује се само за терене на којима је за израду рова потребан експлозив

бити удаљени минимално 5,0m са обе стране од оса крајњих колосека, односно 1,0m од ножице насипа.

Крајеви заштитне цеви морају бити херметички затворене.

Ради контролисања евентуалног пропуштања гаса у међупростор заштитне цеви и гасовода, на једном крају заштитне цеви мора да се угради одушна цев пречника најмање 50mm.

Минимално растојање одушне цеви, мерено од линије које чине крајње тачке попречног профила јавног пута ван насеља на спољне стране, мора бити најмање 5,0m, односно најмање 10,0m од осе крајњег колосека железничке пруге.

Минимална растојања одушне цеви, мерено од ивице крајње коловозне траке градских саобраћајница на спољну страну, мора бити најмање 3,0m. У случају ако је удаљеност регулационе линије од ивице крајње коловозне траке градских саобраћајница мања од 3,0m, одушна цев се поставља на регулационе линије, али не ближе од 1,0m.

Отвор одушне цеви мора бити постављен на висину од 2,0m изнад површине тла и заштићен од атмосферских утицаја.

Минимална хоризонтална растојања подземних гасовода од надземне електро мреже и стубова далеководна су дата у Табели 12.

Табела 12

Минимално дозвољено растојање од осе гасовода до електро водова (m)		
Називни напон	При укрштању (m)	При паралелном вођењу (m)
1 kV \geq U	1	1
1 kV<U \leq 20 kV	2	2
20 kV<U \leq 35 kV	5	10
35 kV<U	10	15

Минимално хоризонтално растојање се рачуна од темеља стуба далеководна, при чему несме се угрозити стабилност стуба.

Прикључење на гасоводну инфраструктуру

Гасни прикључак је део дистрибутивне гасоводне мреже који спаја уличну гасоводну мрежу са потрошачем. Цевовод се полаже на дубину укопавања од мин 0,6 m. Најмање растојање цевовода од свих укопаних инсталација мора бити 0,2 m.

Сваки објект у који се инсталише гасна инсталација са гасним потрошачима, грађевински мора задовољити посебне услове који су дефинисани важећим законским прописима (гасне котларнице, гасни димњаци, вентилација ...).

Сваки потрошач гаса без обзира да ли се прикључује на градски или дистрибутивни гасоводни систем, мора имати гасну мерно-регулациону, мерну или регулациону станицу или сет - MPC (у зависности од капацитета). Више корисника гаса на блиским локацијама могу имати заједничке гасне станице са независним мерачима за сваког потрошача.

Термомашинске инсталације пројектовати и извести према максимално планираној и очекиваној потрошњи и за максималне радне притиске, све у складу са параметрима рада истих и посебним условима власника, односно надлежних дистрибутера.

Кућни мерно-регулациони сет потрошача не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електро вода (кабла) и електро ормарића минимално 1,0 m, као и од отвора на објекту (прозори и врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали.

У случају да се планира гасификација парцеле, новопланиране објекте грађевински и архитектонски прилагодити потрошњи гаса. Гасне мерно регулационе сетове (МРС) по правилу поставити као самостојеће, а изузетно се могу постављати и на фасади објекта делимично укопаним, на приступачном месту, да не ометају пролаз и да естетски не нарушавају фасаду објекта. На објектима који су под заштитом Завода за заштиту споменика, при увођењу гасне инсталације водити рачуна о посебним захтевима.

Термоенергетска инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

Гасоводи и нафтоводи високог притиска и објекти у саставу гасовода

За транспортне гасоводе и ГМРС поштовати услове који су дати у Правилнику о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar ("Службени лист РС" бр.37/13 и 87/15) и Интерним техничким правилима ЈП „Србијасгас“ из октобра 2009. године.

У појасу ширине 30,0m од осе гасовода мерено са обе стране осе цевовода, забрањено је градити зграде намењене за становање или боравак људи без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан.

Експлоатациони појас гасовода је простор у ком се не смеју постављати трајни или привремени објекти за време експлоатације гасовода или предузимати друга дејства која би могла да утичу на стање, погон или интервенције на гасоводу, сем објеката у функцији гасовода.

У експлоатационом појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности (постављање трансформаторских станица, пумпних станица, подземних и надземних резервоара, сталних камп места, возила за камповање, контејнера, складиштења силиране хране и тешко-транспортнујућих материјала, као и постављање оgrade са темељом и сл) изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m без писменог одобрења оператора транспортног система.

У експлоатационом појасу гасовода, забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Ширина експлоатационог појаса зависи од пречника гасовода.

Минимална растојања спољне ивице подземних гасовода од других објеката или

објеката паралелних са гасоводом су:

- 2 m од некатегорисаних путева, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса;
- 5 m од путева у општинској надлежности, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса;
- 5 m од путева II реда, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса;
- 10 m од путева I реда, осим аутопутева, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса;
- 20 m од аутопутева, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса;
- 15 m од железничких колосека, рачунајући од границе пружног појаса;
- 1 m од других подземних линијских инфраструктурних објеката, рачунајући од спољне ивице објеката;
- 10 m од нерегулисаних водотокова, рачунајући од ивице корита мерено у хоризонталној пројекцији;
- 10 од регулисаних водотокова, рачунајући од брањене ножице насипа мерено у хоризонталној пројекцији.

Минимално потребно растојање при укрштању гасовода са подземним линијским инфраструктурним објектима је 0,5 m.

Минимална растојања подземних гасовода од надземне електромереже и стубова далековода су:

	Паралелно вођење (m)	При укрштању (m)
< 20 kV	10	5
20 kV < U < 35 kV	15	5
35 kV < U < 110 kV	20	10
110 kV < U < 220 kV	25	10
220 kV < U < 440 kV	30	15

Минимално растојање се рачуна од темеља стуба далековода и уземљивача.

Забрањено је изнад гасовода градити, као и постављати привремене, трајне, покретне и непокретне објекте, осим других линијских инфраструктурних објеката.

Ако се гасовод поставља испод путева и пруга бушењем, по правилу се поставља у заштиту цев одговарајуће чврстоће.

Пречник заштитне цеви мора бити изабран тако да омогући несметано провлачење радне цеви, при чему пречник заштитне цеви мора бити најмање 150 mm већи од спољашњег пречника гасовода.

Дужина заштитне цеви цевовода испод саобраћајнице код јавних путева мора бити већа од ширине коловоза за по 1,0m с једне и с друге стране, рачунајући од спољне ивице путног појаса, а код железничке пруге дужине заштитне цеви мора бити већа од ширине пруге за по 5,0m и с једне и с друге стране, рачунајући од осе крајњег колосека, односно за по 1,0m, рачунајући од ножице насипа.

Заштитне цеви које се постављају ради преузимања спољних оптерећења морају се прорачунати на чврстоћу према максималном оптерећењу које је могуће на том делу саобраћајнице.

Цевовод се у заштитну цев мора увући тако да се не оштети његова антикорозивна изолација и мора бити постављена на изолованим подметачима (одстојницама) ради спровођења катодне заштите.

Крајеви заштитне цеви морају бити херметички затворени.

У заштитну цев, на једном крају или на оба краја мора се уградити контролна одзрачна (одушна) цев („лула“) пречника најмање 50 mm, ради контролисања евентуалног пропуштања гаса у међупростор заштитне цеви и гасовода.

Контролне цеви морају бити извучене изван путног појаса на одстојању најмање 5,0m од ивице крајње коловозне траке, односно изван пружног појаса на одстојању најмање 10,0m од осе крајњег колосека, са отворима окренутим на доле постављеним на висини од 2,0m изнад површине тла. Отвор контролне (одушне) цеви мора бити заштићен од атмосферских утицаја.

На укрштању гасовода са путевима, пругама, водотоковима, каналима, надземним далеководима, нафтоводима, продуктоводима и другим гасоводима, угао осе гасовода према тим објектима мора да износи између 60° и 90°.

На укрштању гасовода са државним путевима I и II реда и аутопутевима, као и водотоковима са водним огледалом ширим од 5 m, далеководима називног напона преко 35 kV, угао осе гасовода према тим објектима, по правилу, мора да износи 90°.

Угао укрштања из претходног става, на местима где је то технички неоправдано, дозвољено је смањити на минимално 60°. Угао укрштања гасовода са некатегорисаним путевима, каналима са мањим воденим огледалом од 5m, далеководима називног напона једнаког или испод 35 kV, може да буде мањи од 60° под условом да дужина гасовода на месту укрштања није већа од дужине једне цеви.

Минимална растојања објеката који су саставни делови гасовода од других објеката су:

Табела 13

Грађевински и други објекти	Објекти који су саставни делови гасовода (удаљености у m)						
	МРС, МС и РС			Компресорске станице		Блок станице са испуштањем гаса	Чистачке станице
	Зидане или монтажне	На отвореном или под надстрешницом					
	<30.000 m³/x	>30.000 m³/x	За све капацитете	≤2 mlrd m³/год.	≤2 mlrd m³/год.	За све капацитете	-
Стамбене и пословне зграде*	15	25	30	100	500	30	30
Производне фабричке зграде и радионице*	15	25	30	100	500	30	30
Складишта запаљивих течности*	15	25	30	100	350	30	30
Електрични водови (надземни)	За све објекте: висина стуба далековода + 3 m						

* Ова растојања се не односе на објекте који су у функцији гасоводног система

Трафо станице*	30	30	30	30	100	30	30
Железничке пруге и објекти	30	30	30	30	100	30	30
Индустријски колосеци	15	15	25	25	50	15	15
Државни путеви I реда - аутопутеви	30	30	30	30	100	30	30
Државни путеви I реда, осим аутопутева	20	20	30	20	50	30	20
Државни путеви II реда	10	10	10	10	30	10	10
Путеви у општинској надлежности	6	10	10	10	20	15	10
Водотокови	Изван водног земљишта						
Шеталишта и паркиралишта*	10	15	20	15	100	30	30
Остали грађевински објекти*	10	15	20	30	100	15	15

За зидане или монтажне објекте растојање се мере од зида објекта.

За надземне објекте на отвореном простору растојање се мери од потенцијалног места истицања гаса.

Растојање објекта од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице путног (земљишног) појаса.

Експлоатација нафте и гаса у грађевинском подручју и ван грађевинског подручја насеља

Заштитни пајас цевовода јесте прописани простор ширине по 200 m са једне и друге стране цевовода, мерено од осе цевовода, у коме други објекти (густина насељености -изграђености) утичу на његову сигурност.

У појасу цевовода ширине од 30 m мерено лево и десно од осе цевовода, не могу се градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на степен сигурности са којим је цевовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан.

Радни појас је минимални простор дуж трасе цевовода за његово одржавање.

У појасу од 5,0 m на једну и другу страну, рачунајући од осе цевовода, забрањено је садити биљке чији корени достижу дубину већу од 1,0 m односно за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Минимална дубина постојећег укопаног цевовода, мерено од горње ивице цевовода за насељено подручје износи 1,50 m а за ненасељено подручје износи 0,80 m.

Минимална дубина постојећег укопаног цевовода, мерено до горње ивице цеви, при укрштању препрека са постојећим цевоводом мора да износи:

- од најниже тачке дна одводних јарака саобраћајнице 1,0 m.
- од најниже тачке горње ивице пута 1,35 m.
- од горње ивице прага железничке пруге 1,50 m.
- од горње ивице прага индустријског колосека 1,0 m.

- од најниже тачке дна регулисаних корита водених токова 1,0 m.
- од најниже тачке дна нерегулисаних корита водених токова 1,0 m.

Угао укрштања између осе цевовода и осе препреке мора да износи између 90° и 60°.

Ако су у близини други објекти или су објекти паралелни са постојећим цевоводима, одстојање не сме бити:

- мање од 20,0 m од државних путева I реда рачунајући од спољне ивице путног појаса;
- мање од 10,0 m од државних путева II реда рачунајући од спољне ивице путног појаса;
- мање од 5,0 m од путева у општинској надлежности рачунајући од спољне ивице путног појаса;
- мање од 20,0 m од железничке пруге рачунајући од спољне ивице пружног појаса;
- мање од 15,0 m од индустријског колосека, рачунајући од осе крајњег колосека;
- мање од 30,0 m од надземних делова цевовода, рачунајући од спољне ивице путног појаса, односно пружног појаса. осим ако је цевовод постављен на друмски или железнички мост;
- мање од 10,0 m мерено хоризонтално од грађевинских објеката, рачунајући од темеља објекта, под условом да не угрожава стабилност објекта;
- мање од 5,0 m од других подземних инсталација и мелиорационих објеката, рачунајући од спољне ивице цевовода до спољне ивице инсталације или објекта;
- мање од 10,0 m од регулисаних водотокова и канала, рачунајући од ножице насипа;

На месту укрштања подземних инсталација са постојећим укопаним цевоводом нове инсталације положити испод на минималном растојању од 0,50 m рачунајући од спољне ивице цевовода до спољне ивице инсталација

На месту укрштања инсталација са постојећим укопаним цевоводом угао између осе цевовода и осе препреке мора да износи између 90° и 30°.

На месту укрштања јавног пута, железничке пруге и индустријског колосека са постојећим укопаним цевоводом, цевовод се поставља у заштитну цев испод те саобраћајнице. Дужина заштитне цеви цевовода испод саобраћајнице мора бити већа:

- код јавног пута од ширине коловоза за по 1,0 m с једне и с друге стране, рачунајући од спољне ивице путног појаса;
- код железничке пруге и индустријских колосека од ширине пруге за по 5,0 m с једне и с друге стране, рачунајући од осе крајњег колосека, односно за по 1,0 m рачунајући од ножице насипа.

Заштитна цев, која се поставља ради преузимања спољних оптерећења, мора се прорачунати према максималном статичком и динамичком оптерећењу које је могуће на том делу саобраћајнице. Заштитна цев треба да буде одговарајуће чврстоће и дебљине.

На крајевима заштитне цеви постављају се контролне цеви (одушне луле) које су извучене изван путног појаса на одстојању најмање 5,0 m од ивице крајње коловозне траке, односно изван пружног појаса на одстојању најмање 10,0 m од осе крајњег колосека, са отворима окренутим на доле и постављањем на висину од 2,0 m изнад површине терена.

Са једне стране саобраћајнице на месту укрштања треба предвидети радни простор у правцу заштитне цеви за 20% дужи од дужине заштитне цеви, ради еветуалне интервенције на цевоводу.

На месту укрштања некатегорисаног пута са постојећим укопаним цевоводом цевовод се не поставља у заштитну цев испод те саобраћајнице. На месту укрштања минимална дубина постојећег укопаног цевовода је 1,35 m мерено од најниже коте пута до горње ивице цеви. Угао укрштања између осе цевовода и осе пута мора да износи између 90° и 60°.

Ископ, затрпавање и набијање испод, изнад и у непосредној близини постојећег укопаног цевовода може се вршити само ручно, а никако машинама које могу да изазову оштећење на цевоводима.

У појасу објекта у власништву НИС а.д.Нови Сад ширине 30.0 m мерено од ивице ограде објекта, не могу се налазити, односно лоцирати и градити јавни објекти и објекти за боравак људи.

У појасу објекта у власништву НИС а.д. Нови Сад ширине 10,0 m мерено од ивице ограде објекта, не могу се налазити, односно лоцирати и градити путеви (путни појас), железничка пруга (пружни појас) и лоцирати заштитни појас далековода и телефонских линија.

У зони опасности бушотине ширине 30.0 m мерено од осе бушотине, не могу се налазити. односно лоцирати и градити објекти за боравак људи, путеви (путни појас), железничка пруга(пружни пајас) и лоцирати заштитни појас далековода и телефонских линија.

Приликом избора локације. пројектовања и изградње објекта обезбедити несметани путни прилаз према свим објектима у власништву НИС а.д. Нови Сад са постојећих и планираних саобраћајница.

Приликом избора локације, пројектовања и изградње објекта мора се обезбедити стабилност цевовода и објекта, у власништву НИС а.д. Нови Сад, тако да се обезбеди заштита људи и имовине и спречити могућност штетних утицаја на околину.

У заштитном појасу цевовода и објекта у власништву НИС а.д. Нови Сад не смеју се изводити радови и друге активности пре него што се добије писмено одобрење односно коначна сагласност НИС а.д.Нови Сад.

Предузеће и друго правно или физичко лице које је добило одобрење мора приликом извођења радова и других активности у заштитном појасу цевовода и објекта спроводити мере заштите према упутству.

Код пројектовања и изградње објекта у близини цевовода и објекта у власништву

НИС а.д Нови Сад, у свему поштовати одредбе из одговарајућих законских прописа, техничких норматива и услова.

Топловодна инфраструктура

Дубина полагања топловода је од 0,6 m до 1,0 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, топовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

При паралелном вођењу дистрибутивног топловода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,4 m, а у изузетним случајевима може бити мање од 0,2 m.

При укрштању дистрибутивног топловода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,2 m, а при вођењу гасовода поред темеља 1,0 m.

Укрштање топловода са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно.

Минимална дубина укрштања топловода са путевима и улицама је 1,0 m, са железничким пругама 1,5 m, а са индустријским колосецима 1,0 m.

При укрштању топловода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа.

Удаљеност топловода од стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

2.1.6.4. Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура

2.1.6.4.1. Електронска комуникациона инфраструктура у грађевинског подручја насеља

- ЕК мрежу градити у коридорима саобраћајница;
- Дубина полагања ЕК каблова треба да је најмање од 0,8 m;
- Ако постоје постојеће трасе, нове ЕК каблове полагати у исте;
- При паралелном вођењу ЕК и електроенергетских каблова до 10 kV најмање
- Растојање мора бити 0,50 m и 1,0 m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50 m, а угао укрштања око 90°;
- При паралелном вођењу ЕК и гасних инсталација, поштовати важећу законску регулативу;
- При укрштању и паралелном вођењу ЕК кабла са цевоводом водовода, хоризонтално растојање мора бити најмање 0,6 m, а вертикално 0,5 m, од цевовода одводне канализације, хоризонтално растојање мора бити најмање 0,5 m, као и вертикално растојање;

- У циљу обезбеђења потреба за новим ЕК прикључцима и преласка на нову технологију развоја у области електронских екомуникација, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима путем ЕК канализације од планираног ЕК окна до просторије планиране за смештај електронске комуникационе опреме унутар парцела корисника;
- Локација уличног кабинета треба да буде на јавној површини. Површина потребна за постављање уличног кабинета је око 2,5 m x 4 m.

Услови грађења бежичне ЕК мреже (РР) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне електронске комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити у привредним зонама и ободима насеља;
- Слободностојећи антенски стубови, као носачи антена не могу се градити у комплексима школа, вртића, домовима здравља, старачким домовима и сл.;
- У централним деловима насеља као носаче антена користити постојеће антенске стубове и објекте;
- Објекат за смештај електронске комуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај мобилне телекомуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити.

2.1.6.4.2. Електронска комуникациона инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

Електронска комуникациона мрежа (ЕК) обухвата све врсте каблова који се користе за потребе електронских комуникација (бакарне, коаксијалне, оптичке и др.) као електронске комуникационе објекте. Изградња електронске комуникационе инфраструктуре и објеката реализоваће се по условима из овог Плана.

Електронску комуникациону мрежу градити подземно на подручју Плана, у коридорима саобраћајница свих нивоа.

- ЕК мрежу градити у коридорима саобраћајница свих нивоа и некатегорисаних путева;
- Дубина полагања ЕК каблова треба да је најмање 1,2 m на међумесним релацијама;
- Ако постоје постојеће трасе, нове ЕК каблове полагати у исте;
- При паралелном вођењу ЕК и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,50 m и 1,0 m за каблове напона преко 10 kV. При

укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50 m, а угао укрштања око 90°;

- При паралелном вођењу ЕК и високонапонских водова, намање растојање ЕК каблова од упоришта електроенергетских водова мора бити 10 m од 110kV водова, 15 m од упоришта 220 kV водова и 25 m од упоришта 400 kV водова.
- При паралелном вођењу ЕК и гасних инсталација, поштовати важећу законску регулативу;
- При укрштању и паралелном вођењу ЕК кабла са цевоводом водовода, хоризонтално растојање мора бити најмање 0,6 m, а вертикално 0,5 m, од цевовода одводне канализације, хоризонтално растојање мора бити најмање 0,5 m, као и вертикално растојање.
- У циљу обезбеђења потреба за новим ЕК прикључцима и преласка на нову технологију развоја у области електронских екомуникација, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима путем ЕК канализације од планираног ЕК окна до просторије планиране за смештај електронске комуникационе опреме унутар парцела корисника;
- За потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (PP) електронска комуникациона мрежа.

Услови грађења бежичне ЕК мреже (PP) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне електронске комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника;
- Слободностojeће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити у привредним зонама и ободима насеља и атару;
- Објекат за смештај електронске комуникационе опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај мобилне комуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити.

2.1.6.5. Јавне зелене површине у насељу и заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља

2.1.6.5.1. Јавне зелене површине у грађевинском подручју насеља

Парковско зеленило

У оквиру парковске површине најмање 70% површине треба да буде под зеленилом (од тога цветњаци 2-4%). Ове површине озеленети аутохтоним и декоративним садним

материјалом. Потребно је формирати мрежу стаза, платое, места за одмор. Стазе и платои треба да чине максимум 30% од укупне површине парка/сквера а евентуални објекти макс. 5% од укупне површине. Потребно их је опремити клупама, корпама за отпатке, светиљкама, справама за игру деце и др. Делови парка се могу користити и за постављање привремених објеката компатибилне намене (игралишта, ауто-камп). Уређење паркова који су под заштитом, ускладити са условима заштите природе.

Заштитно зеленило

У оквиру заштитног зеленила није дозвољена изградња објеката, изузев привремених објеката компатибилне намене (игралишта, ауто-камп). Дозвољено је озелењавање у складу са станишним условима. Површине озеленети аутохтоним садним материјалом.

Улично зеленило

Од укупне површине уличног коридора 30% треба да је под зеленилом. У свим улицама у којима постоји довољна ширина уличног профила формирати једностране или двостране дрвореде или засаде шибља. У ширим уличним профилима могуће је формирати групе садница лишћара и четинара са спратом шибља. Пожељно је да ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара буде између 2,5-3,5 m. Ради безбедности саобраћаја дрвеће садити 2,0 m од ивице коловоза, а шибље 2,0 m од ивице зелене траке. Растојање стабала од тротоара треба да буде минимум 1m, а у зависности од избора врста. Растојање између дрворедних садница је најмање 5,0 m, а у зависности од врсте креће се од 5,0-15,0 m. За сваку улицу у којима не постоје дрвореди изабрати по једну врсту дрвећа (липа, дивљи кестен, јавор, млеч и др.) и тиме обезбедити индивидуалност улице. При избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да сем декоративних својстава (фенолошке особине), буду прилагођене условима раста у уличним профилима (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашина, гасови). Постојеће дрвореде неговати и заштитити. При формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити се одредбама Закона о јавним путевима.

2.1.6.5.2. Заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља

Ради формирања заштитних појасева зеленила (ветрозаштитни и пољозаштитни) на простору обухвата Плана ван заштићених подручја у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта од 2- 2,5% укупне површине Општине, дате су смернице за њихово подизање. Уколико постоји довољна ширина регулације у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре, могуће је формирати заштитне појасеве, али је нерационално да њихова ширина буде мања од 5 m.

Услови који представљају препоруку за формирање заштитних појасева у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре:

- у оквиру заштитног појаса ДП I реда се не планира подизање заштитних појасева зеленила, осим уколико ширина заштитног појаса то дозвољава,
- у оквиру заштитног појаса ДП II реда, уколико ширина заштитног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитни појас зеленила ширине од 11 m (формирати га обострано са сваке стране по 5,5 m),
- у оквиру заштитног појаса пута у општинској надлежности, уколико ширина појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитне појасеве минимум 5 m,
- на местима међусобног укрштање саобраћајне и друге инфраструктуре, при садњи заштитних појасева зеленила, потребно је придржавати се услова

- везаних за безбедност саобраћаја,
- ускладити положај заштитних појасева зеленила са постојећом и планираном подземном и надземном инфраструктуром,
- у оквиру водног земљишта уз канале, уколико постоји довољна ширина њихове регулације, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила ван појаса потребног за одржавање канала и
- у оквиру водног земљишта уз водотоке и канале уз које су формирани насипи, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила или друге засаде дрвећа, водећи рачуна о заштити насипа.

Услови који представљају препоруку за формирање заштитних појасева зеленила у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви) који се подижу ради заштите од ветра и еолске ерозије уз некатегорисане путеве и каналску мрежу:

- формирати појасеве од просечно 10 m ширине (минимум 6 m),
- формирати главне појасеве управно на правац дувања ветра, а споредне управно на правац главних појасева,
- формирати једноредне или дворедне појасеве у зони мање угрожености од ветра, а у зони јаког ветра и суше појасева од 3-5 редова од лишћарских врста аутохтоног порекла,
- формирати појасеве на међусобном растојању од 30 њихових висина, како би се остварили ефекти заштите од ветра, одношења земљишта и усева у фази семена,
- формирати ажурне типове појасева (са већим бројем отвора распоређених по целом профилу појаса) и
- извршити анализу својине земљишта потребног за формирање заштитних појасева зеленила.

Потребна је према условима из овог Плана, израда планске (посебне основе газдовања шумама) и спровођење пројектне документације (Пројекат подизања ветрозаштитних појасева у општини Србобран), којом су одређени заштитни појасеви зеленила, њихов просторни распоред, типови, дефинисана њихова ширина, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта. Забрањена је примена инвазивних врста, ради очувања биолошког диверзитета. За формирање заштитних појасева је потребно прибавити услове од надлежне институције за заштиту природе.

2.1.7. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПО ЦЕЛИНАМА И ЗОНАМА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

У грађевинским подручјима насеља потребно је обезбедити:

- приступ на јавну саобраћајну површину,
- изграђену јавну електроенергетску дистрибутивну мрежу са које ће се обезбедити прикључење по условима надлежне електродистрибуције,
- прикључење на јавну водоводну мрежу по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера,
- прикључење на канализациону мрежу по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера, или могућност евакуације отпадних вода у водонепропусне септичке јаме,

- прикључење на зацевљену атмосферску канализациону мрежу, или отворене канале за прихват вишка атмосферских вода по условима надлежног стараоца.

Ван грађевинског подручја насеља потребно је обезбедити:

- приступ на јавну саобраћајну површину,
- изграђену јавну електроенергетску дистрибутивну мрежу са које ће се обезбедити прикључење по условима надлежне електродистрибуције, или снабдевање енергијом из сопственог извора (агрегат, обновљиви извор енергије),
- прикључење на јавну водоводну мрежу по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера, или снабдевање водом из сопственог извора (извориште или бушени бунари),
- прикључење на канализациону мрежу по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера или могућност евакуације отпадних вода у водонепропусне септичке јаме,
- прикључење на отворену канализациону мрежу за прихват вишка атмосферских вода по условима надлежног стараоца.

2.1.8. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ

2.1.8.1. Услови и мере заштите живота и здравља људи

Да би се избегао негативан утицај на животе и здравље људи, али и обезбедила заштита створених вредности, при изградњи инфраструктурних објеката је неопходно водити рачуна о поштовању прописа о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи објеката, као и неопходним удаљеностима инфраструктурних објеката од одређених садржаја.

Мере заштите живота и здравља људи при изградњи инфраструктуре односе се на:

- Примену мера при изградњи електроенергетске инфраструктуре које подразумевају обезбеђење заштитног коридора¹⁶, који у зависности од напонског нивоа, са обе стране вода од крајњег фазног проводника, има следеће ширине:
 - за напонски ниво 1 kV до 35 kV
 - за голе проводнике 10 m, кроз шумско подручје 3 m;
 - за слабо изоловане проводнике 4 m, кроз шумско подручје 3 m;
 - за самонесеће кабловске снопове, 1 m;
 - за напонски ниво 35 kV, 15 m;
 - за напонски ниво 110 kV, укључујући и 110 kV, 25 m;
 - за напонски ниво 220 kV и 400 kV, 30 m
- грађење објеката у заштитном коридору је условљено Законом о енергетици, Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", број 65/88 и "Службени лист СРЈ", број 18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења SRPS N.CO.105 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/86), Заштитом

¹⁶ Према чл. 218. Закона о енергетици ("Службени гласник РС", број 145/14)

телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштитом од опасности SRPS N.CO.101 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/88), Закон о заштити од нејонизујућег зрачења ("Службени гласник РС", бр. 36/09), као и условима надлежног предузећа;

- Паралелно вођење и укрштање електроенергетске инфраструктуре са саобраћајном, водопривредном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром у складу са условима надлежних предузећа за инфраструктуру;
- Слободностојећи антенски стубови, као носачи антена, не могу се градити у комплексима школа, вртића, домова здравља, старачких домова и сл;
- Антенски стуб, као носач антена за потребе одвијања електронског комуникационог саобраћаја, пројектовати у складу са Правилником о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења ("Службени лист СФРЈ" број 1/69), Правилником о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ", број 11/96), стандардима за громобранске инсталације, челичне конструкције за ношење антена - прорачун, конструисање и извођење, стандардом о максималним нивоима излагања људи радио-фреквенцијским електромагнетим пољима и следећим мерама:
 - Простор око базне радио-станице мора бити ограђен и недоступан за улазак неовлашћених лица, као и приступ објекту за смештање опреме и пењање на антенски стуб;
 - на видљивим местима поставити упозорења о забрани приступа антенама;
 - приступ антенама могу имати само професионална лица која у случају интервенције и рада непосредно поред антена морају искључити радио-релејни предајник;
 - антенски стуб и антене морају имати адекватну громобранску заштиту;
 - обавезно вршити мерења електромагнетног зрачења у близини стуба;
 - у случају прекомерног зрачења које потиче од квара, предајник се мора искључити и што пре приступити отклањању узрока;
 - све инсталације за потребе рада овог система у комплексу се морају каблирати;
 - све електроинсталације се морају одржавати у исправном стању;
 - према важећим прописима о заштити од опасног дејства електричне енергије на свим уређајима и опреми под напоном се морају спровести заштитне мере громобранска заштита, уземљење, димензионисање каблова, употреба одговарајуће изолације.
- Обезбеђење заштитног коридора и поштовање заштитних растојања за термоенергетску инфраструктуру у складу са прописима о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи, у коме други објекти утичу на сигурност ових инфраструктурних коридора;
- Спровођење превентивних мера заштите од пожара и могућих удеса приликом изградње и експлоатације инфраструктурних објеката (изливање, просипање, исцуривање загађујућих, опасних и/или запаљивих материја, пожари, експлозије и др.), као и мера за санацију последица у случају удесних ситуација;
- У заштитном појасу уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје, који се могу градити у зависности од ранга државног или пута у општинској надлежности, тј. 40 m од спољне ивице земљишног појаса државног

пута I реда (ауто-пута), 20 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда, 10 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда, односно 5 m од спољне ивице земљишног појаса пута у општинској надлежности, у складу са Законом о путевима;

- Ради обезбеђивања услова за несметано одвијање саобраћаја и режим саобраћаја, у зонама потребне прегледности забрањено је подизати засаде, оgrade и дрвеће, остављати предмете и материјале, постављати постројења и уређаје и градити објекте, односно вршити друге радње које ометају прегледност јавног пута;
- Заштиту објеката од пожара и атмосферског пражњења, у складу са Законом о заштити од пожара и пратећим правилницима, као и Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ", број 11/96);
- Спречавање емисије загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште изнад дозвољених концентрација приликом изградње, реконструкције и експлоатације инфраструктуре и других активности, према прописаним мерама заштите;
- Заштиту од буке и спровођења мера звучне заштите приликом изградње, реконструкције и експлоатације инфраструктурних објеката у складу са Законом о заштити од буке у животној средини и пратећих прописа;
- Праћење нивоа буке треба вршити у складу са Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС", број 75/10), Правилником о методологији за одређивање акустичких зона ("Службени гласник РС", број 72/10), Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", број 72/10) и Правилником о методологији за израду акционих планова ("Службени гласник РС", број 72/10).

2.1.8.2. Услови и мере заштите, уређења и унапређења животне средине

Заштита, уређење и унапређење животне средине обухвата мере и активности, чијом реализацијом ће се зауставити и спречити негативни утицаји на животну средину које могу имати поједина постројења и активности.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине прописано је да ће, за постојећа постројења и активности оператер прибавити дозволу најкасније до 2020. године. Сва постројења и активности која се не налазе на Прелиминарном списку постојећих постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе на територији Републике, сачињеним од стране Министарства животне средине и просторног планирања Републике Србије, а која у складу са Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Службени гласник РС", број 84/05), подлежу обавези прибављања интегрисане дозволе, дужни су да се обрате надлежном органу.

Постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, као техничка јединица унутар комплекса, где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује. Правилником о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", бр. 41/10 и 51/15), на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја.

Локална самоуправа је у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

Ради спречавања утицаја негативних својстава муља који настаје у процесу пречишћавања отпадних вода на животну средину, потребно је извршити његову категоризацију и класификацију у складу са Законом о управљању отпадом и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", број 56/10).

На основу овог Закона и подзаконских аката, спроводити планско управљања отпадом на територији Општине.

Третман отпада животињског спроводити у складу са Законом о ветеринарству, који подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објекта за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину.

С обзиром на то да ће се разрада појединих планских решења вршити израдом одговарајуће урбанистичке документације, за наведене урбанистичке планове, орган надлежан за припрему Плана може донети Одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган мора прописати израду студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 69/05) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08).

2.1.8.3. Услови и мере заштите, уређење и унапређења природних добара

На целом подручју Парка природе "Бељанска бара" забрањује се:

1. мењање намене површина, осим у циљу заштите и развоја заштићеног

- подручја;
2. проширење грађевинских зона насеља и грађења нових објеката осим за потребе заштите, управљања и одрживог коришћења заштићеног подручја;
 3. спровођење мелиоративних активности које нарушавају природну динамику водног режима;
 4. упуштање вода испод II класе квалитета;
 5. уношење алохтоних врста;
 6. уношење инвазивних врста;
 7. промена морфологије терена;
 8. експлоатација земље и минералних сировина;
 9. изградња обалоутврда;
 10. отварање дивљих плажа;
 11. привредни риболов;
 12. непланско порибљавање вода;
 13. изградња рибњака и узгај рибе;
 14. паљење биљног покривача - вегетације;
 15. уклањање флотантне, субмерзне и приобалне вегетације осим у циљу заштите и развоја заштићеног подручја;
 16. кошење тешком механизацијом;
 17. употреба хемијских средстава, осим у циљу активне заштите заштићеног подручја, и/или употреба вештачких ђубрива на обрадивим површинама, и за хемијска средства за заштиту биља уз сагласност Министарства надлежног за послове заштите природе;
 18. орање њива до руба корита баре;
 19. узнемиравање птица, посебно у периоду гнездења (1. април – 31. јул)
 20. подизање ветрозаштитног зеленила које није у циљу заштите заштићеног подручја;
 21. сакупљање свих развојних облика органских врста;
 22. уништавање, кидање или на други начин пустошење дивље флоре, односно уништавање и разарање њених станишта;
 23. узнемиравање, злостављање, озлеђивање и уништавање дивље фауне и разарање њених станишта;
 24. загађивање буком већом од 45 децибела;
 25. загађивање светлошћу;
 26. привремено и трајно одлагање свих врста опасних и отпадних материја, као и транспорт опасног отпада;
 27. претакање и депоновање горива;
 28. асфалтирање постојећих путева и изградња нових.

На простору за који је прописан режим заштите III степена поред мера заштите из претходног става (тачке 1-28) забрањује се: коришћење чамаца који нису на електро погон и других пловила на моторни погон (скутера, глисера, скијање на води и сл.);

У заштитној зони забрањује се:

- формирање грађевинске зоне ван грађевинског подручја;
- изградња саобраћајница вишег реда (државни пут I и II реда);
- одлагање опасног отпада и изградња депонија за одлагање комуналног отпада на простору заштитне зоне, као и у зони хидролошког утицаја на угрожене екосистеме;

- директно упуштање отпадних вода у каналску мрежу заштићеног подручја, као и упуштање воде испод II класе квалитета;
- уношење инвазивних врста;
- извођење радова који негативно утичу на хидролошки режим заштићеног подручја;
- извођење радова који нарушавају еколошки или визуелни интегритет подручја;
- обнављање објеката (салаша) и инфраструктуре без предходно прибављених услова заштите природе.

На целом подручју Парка природе "Бељанска бара" радови и активности ограничавају се на следеће мере унапређења и очувања:

1. реконструкција водног режима у циљу ревитализације простора и повећања биодиверзитета;
2. санација и реконструкција хидротехничких објеката;
3. измуљивање и уклањање вегетације по посебним пројектима;
4. усмеравање структуре и сукцесије природне вегетације;
5. еколошка рестаурација деградираних станишта;
6. формирање и одржавање заштитног појаса вегетације дуж читаве дужине обале баре;
7. формирање и одржавање биофилтера на месту улива бочних канала;
8. формирање ветрозаштитних појасева аутохтоним врстама у складу са интересима очувања биодиверзитета и примени других противерозионих мера;
9. сузбијање инвазивних и алохтоних врста;
10. научно-истраживачки рад;
11. мониторинг врста и станишта;
12. примена активних мера заштите станишта и врста (управљање популацијама строго заштићених и заштићених врста);
13. очување квалитета воде;
14. контролисано сечење трске;
15. контролисано кошење;
16. рекреативни риболов;
17. обавезна примена заштићених мера за фауну током кошења;
18. едукација корисника простора ради усклађивања њихове активности са потребама очувања природних вредности;
19. популаризација и промоција заштите природних вредности и подизање свести код локалног становништва и органа управе о природној рањивости терена;
20. реконструкција салаша.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена поред мера унапређења и очувања из претходног става (тачке 1-20) радови и активности ограничавају се на:

- развој одрживог туризма;
- уређење пунтова за потребе презентације заштићеног подручја, едукације, туризма и рекреације;
- уређење туристичких и рекреационих стаза;
- коришћење пловила на начин који не угрожава животну средину;
- лов према ловној основи.

У заштитној зони обезбеђује се следеће мере унапређења и очувања:

- подизање заштитног зеленог појаса према објектима из урбаног окружења;

- развој одрживих видова туризма и пољопривредне производње, у складу са природним карактеристикама и осетљивошћу простора;
- организовано праћење квалитета земљишта, воде и ваздуха;
- решавање проблема неконтролисаног одлагања отпада и санирање простора под сметлиштима (уклањање присутног отпада, регенерација земљишта);
- заштита водних ресурса од других видова загађења и њихове неконтролисане експлатације;
- унапређење постојећих и формирање нових еколошких коридора;
- примена одговарајућих техничких решења за очување функционалности еколошких коридора;
- измуљивање и уклањање вегетације по посебним пројектима;
- формирање еколошке мреже природних и природоликих површина и повезивање регионалне мреже са подручјем "Натура 2000" исте биолошке целине.

Дозвољени радови на простору Парка природе "Бељанска бара" могу се изводити под условима које предходно утврди Покрајински завод за заштиту природе.

Еколошки коридори

1. Очувати и унапредити природне и полуприродне елементе еколошких коридора у што већој мери:

- није дозвољена промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршњаци) уз Кривају и уз Велики Бачки канал јер су саставни делови еколошког коридора.

2. Очувати природни и блиско природни изглед и облик водотока/канала еколошких коридора у што већој мери:

- поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора свести на најнеопходнији минимум. Поплочане или изграђене деонице на сваких 100-200 m (оптимално на 50 m) прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила. Поплочани или бетонирани делови обале не могу бити стрмији од 45%, изузев пристана, а структура њихове површине треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија;
- током поправке/реконструкције постојећих обалоутврда, прекидати их мањим просторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре (грубо храпава површина обалоутврде, нагиб мањи од 45% и мала оаза природне вегетације) и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке;
- обезбедити отвореност канала/водотока по целој дужини (одстранити постојеће цевоводе);
- обезбедити очување и редовно одржавање појасева травне и жбунасте вегетације, насипа и околине водопривредних објеката (црпне станице и сл.), као делова еколошког коридора који треба да омогуће миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
- испод мостова као и на местима укрштања асфалтираних путева са еколошким коридорима, предвидети посебне пролазе и прелазе за животиње приликом изградње или реконструкције наведених објеката;
- прибавити посебне услове заштите природе од Покрајинског завода за заштиту

природе, ради израде техничке документације регулације водотока, поплочавања и изградње обала, изградње или обнављања мостова и саобраћајница;

- избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења у складу са еколошком функцијом локације (тип и усмереност светлосних извора, минимално осветљење) у складу са потребама јавних површина;
- на грађевинском земљишту наменити приобаље деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности.

3. Уређењем континуираног појаса вишеспратног заштитног зеленила, очувати приобалне вегетације (врбака, ливада и мочварне вегетације) на што већој дужини обале водотока. Код садње високог зеленила обезбедити што већи проценат (најмање 50%) аутохтоних врста плавног подручја (тополе, врбе, панонски јасен, брест, храст лужњак, итд.) који је неопходно обогатити аутохтоним жбунастим врстама:

- дуж обала канала Хс ДТД "Бечеј -Богојево" и водотока обострано се мора обезбедити стално проходна и стабилна радно - инспекциона стаза ширине најмање 10,0 m за пролаз и рад механизације која одржава ове водне објекте. У експропријационом појасу канала Хс ДТД и водотока, односно у заштитном појасу ових водних објеката, забрањена је градња било каквих објеката, постављање ограда, депоновање материјала, садње дрвећа и сл.;
- у обостраном појасу мелиорационих канала ширине најмање 5,0 m од ивице обале канала мерено управно на осовину канала у грађевинском подручју, односно 10,0 m у ванграђевинском подручју (радно-инспекционе стазе), забрањена је изградња било каквих објеката, постављање ограда, сађење дрвећа и вршење других радњи радњи којима се може оштетити корито и обала канала, утицати на промену његове трасе, нивоа воде, количину и квалитет воде, угрозити стабилност или отежати његово одржавање. Простор радно-инспекционих стаза мора бити стално проходан за кретање и рад механизације која ради на одржавању канала;
- забрањено је сађење инвазивних врста у простору еколошког коридора и на парцелама које су лоциране непосредно уз коридоре, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста и обезбедити редовно одржавање зелених површина;
- стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета на деоницама еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља.

4. Урбане садржаје потребно је распоредити по принципу зонације којом се одређује минимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне директног утицаја на коридор:

- на простору изван зоне становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока;
- у зонама становања, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају поплочавање и/или осветљење је 20 m а оптимална 50 m од обале коридора;
- уз обалу чији је део планиран за спортско-рекреативне активности, на Великом каналу могу бити смештени објекти везани за активности на води (нпр. привез за чамце или монтажано-демонтажни молови), на тај начин да не прекидају

континуитет коридора, а у појасу вишеспратног зеленила планирати објекте који не захтевају вештачку подлогу и осветљење (нпр. трим стаза, дечије игралиште, уређена зелена површина);

- у простору еколошког коридора и зони непосредног утицаја ширине до 200 m од коридора, забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и нерегуларно одлагање отпада.

5. Приликом подизања пољозаштитног зеленила са улогом вишефункционалног пуфер појаса, потребно је:

- постојеће и планиране површине заштитних појасева зеленила повезати у целовит систем зеленила и фокусирати планирање заштитног зеленила на промену намене обрадивих површина слабијег квалитета (испод 4. класе) које се налазе на еродираним косинама лесних долина;
- због изразите континенталности климе, применити комбиноване, мултифункционалне противерозионе појасеве (комбинација травне, жбунасте и дрвенате вегетације);
- учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврсност врста и спратности дрвенасте вегетације заштитних појасева, будући да монокултуре (нпр. евроамеричке тополе) не испуњавају функције заштитног зеленила;
- избегавати коришћење инвазивних врста.

Опште мере заштите биодиверзитета

- формирати систем јавног зеленила и повезати га са просторним целинама од значаја за очување биолошке разноврсности у обухвату Плана,
- повећати проценат зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природном стању;
- учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде минимално 20% и оптимално 50%, а примену четинарских врста (максимум 20%) ограничити само на интензивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом;
- избегавати примену инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила;
- прибавити посебне услове заштите природе приликом укрупњавања пољопривредног земљишта и пројектовања зелених појасева уз постојеће и планиране државне путеве и друге.

Геолошко и палеонтолошко наслеђе

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

2.1.8.4. Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара

Покрајински Завод за заштиту споменика културе у Новом Саду, као надлежна установа заштите, утврђује мере и услове заштите (услове чувања, одржавања и коришћења) непокретних културних добара у даљем процесу урбанистичког и архитектонског планирања, односно изградње на територији општине Србобран. Овако

дефинисане мере и услови, према Закону о планирању и изградњи и Закону о културним добрима, постају обавеза ималаца културних добара и корисника простора, а спроводиће се путем мера техничке заштите, појединачно за сваки објект или простор.

Овим Планом дате су смернице за примену услова заштите непокретног културног наслеђа за територију општине Србобран, а смернице за примену услова непокретног културног наслеђа посебно за насеље Србобран су дате кроз План генералне регулације насеља Србобран.

Опште смернице за примену услова заштите непокретног културног наслеђа

- Услови заштите непокретног културног наслеђа морају бити интегрални део Програма за израду Просторног Плана Општине;
- Потребно је усклађивање свих урбанистичких нивоа планирања са захтевима заштите и зонама евидентираним у овом елаборату;
- Свака врста интервенције у евидентираним целинама као и на појединачним објектима мора се темељити на конзерваторским смерницама;
- Истиче се потреба и нужност обраћања Заводу за заштиту споменика културе при захватима и интервенцијама на непокретним културним добрима и евидентираним непокретностима, као и потреба чишћења историјских целина од непримерених интервенција;
- Уколико постоје услови за обнављање старог грађевинског фонда, искључити сваку могућност девастације и рушења;
- Поставити за циљ развој културног туризма, екотуризма и рекреативног туризма уз преиспитивање капацитета одређених зона и целина - заузети став који потенцира наменско кориштење баштине;
- За све земљане радове неопходна је сагласност Покрајинског завода за заштиту споменика културе са претходним заштитним истраживањем.

У циљу постизања постављених услова, неопходна је:

- планска ревитализација амбијената и појединачних објеката од значаја за праћења културно-историјског развоја насеља и контролисано увођење нових садржаја;
- примена регулационих мера заштите на просторима могућих интервенција, типа – новоградње, имплементације међу постојеће садржаје или непосредно уз границу заштите. Издавање услова за ову зону обухватало би утврђивање намене (у зони заштите није дозвољена изградња објеката за привредну/индустријску делатност који би својим габаритом угрозили споменик културе), принципа и начина груписања објеката, утврђивање плана парцелације, регулационих и грађевинских линија, одређивање спратности и примену основних материјала архитектонског изражавања;
- на основу конзерваторских услова и елабората спроводити ревитализације и пренамене функција објеката од културног и историјског значаја како би се сачувао аутентичан изглед насеља који ће доприносити фреквентности истог и обогатити туристичку и културну понуду насеља и региона.

Услови заштите

Услови заштите непокретног културног наслеђа односе се на опште одреднице, на

евидентирани карактеристике-специфичности насеља и посебне услове очувања, одржавања и коришћења што подразумева очување свих карактеристика на основу којих је утврђено споменичко својство. Услови заштите односе се на све категорије добара.

- очување евидентираних визура и реперних објеката;
- очување постојећих приступних водута;
- очување постојеће уличне матрице и карактеристика просторне организације, заштита постојећих профила улица, начина позиционирања објеката, лимитирана спратност на уличној регулацији;
- регулациони елементи старе урбане мреже морају се сачувати, а свака нова интервенција у циљу изградње, адаптације или реконструкције треба да поштује основну регулациону, односно грађевинску линију;
- није дозвољено спајање већег броја парцела у циљу масовне изградње или реконструкције. Парцеле у заштићеним зонама могу се повећавати спајањем, само у случају када се ради о значајнијем јавном градском садржају и то под посебним условима, нити је дозвољено увлачење грађевинске линије са циљем постизања нових целина у централној зони;
- у блоковима у којима се дозвољава изградња на новим парцелама, треба спроводити у потпуности принципе изградње који су карактеристични за старо језгро по питању позиције објекта, волумена, спратности, величине парцеле, облика крова, материјала, архитектонских елемената и сл.

Сакрална архитектура

- намена споменичке целине и објекта мора бити оригинална и строго у складу са њиховом споменичком вредношћу;
- споменичкој целини и објектима, мора се обавезно обезбедити одговарајућа контактна зона као простор у којем се врши усклађивање и прелаз урбанистичких и архитектонских облика;
- очување карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера;
- забрана радова који могу угрозити статичку стабилност објекта;
- за сваку интервенцију је потребно консултовати надлежни Завод за заштиту споменика културе и упутити захтев за издавање мера техничке заштите (Не дозвољава се обнављање сакралних објеката без учествовања конзерваторске службе)

Профана архитектура

- чување изгледа, конструктивних и декоративних елемената, традиционалних грађевинских материјала као и других карактеристичних елемената које поседују поједини објекти, а који ће се детаљно утврдити путем услова надлежног завода за заштиту споменика културе;
- забрана извођења радова који могу угрозити статичку стабилност споменика културе;
- у случају девастираних објеката извршити рехабилитацију на основу сачуваних обликовних елемената и података;
- постојеће, одговарајуће функције могуће је допунити новим које морају бити усаглашене са економским, социјалним, друштвеним и осталим потребама становништва, а да се при томе задржи специфичан карактер објекта;
- евидентирани објекти су под заштитом надлежне службе за заштиту споменика

културе која за њих формира одговарајуће конзерваторске услове и прати њихову реализацију;

- могућа је само конзервација или рестаурација споменичких делова према датим конзерваторским условима, односно израђеном главном архитектонско грађевинском пројекту;
- урбано санирање које би обухватало уклањање зграда које не представљају архитектонски или историјски интерес или су сувише оронуте да би се испратила њихова конзервација, као и за адаптације објеката за које је утврђено да имају одређене архитектонске или историјске вредности, може се изводити само уз консултације и сагласност службе заштите.

Услови заштите непокретног наслеђа у зони заштићене околине

Подразумева примену општих регулационих мера заштите у просторном појасу могућих новоградњи непосредно уз границу заштите. Издавање услова за ову зону обухватало би утврђивање принципа и начина груписања објеката, утврђивање плана парцелације, регулационих и грађевинских линија, одређивање спратности, примену основних материјала архитектонског изражавања и облика кровова.

Мере заштите заштићене околине непокретних добара и евидентираних добара под претходном заштитом су:

- дозвољено урбанистичко, комунално и хортикултурно опремање, уређење и одржавање;
- забрана извођења радова који могу угрозити статичку стабилност објекта;
- забрана подизања објеката који визуелно, архитектуром, габаритом или наменом могу угрозити споменик културе.

Напомене

За све објекте наведене у списку, као и за њихову непосредну околину (припадајуће парцеле) важе одредбе Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др. закон и 99/11-др. Закон).

За радове на тим објектима (адаптације, ревитализације, доградње, реконструкције,...), сходно члановима 99-110 Закона о културним добрима, власници-носиоци права коришћења морају прибавити посебне услове – надлежног завода за заштиту споменика културе, као и да прибаве сагласност на пројектну документацију.

За археолошке локалитете из списка који чине део Услови, важе исте одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника да пре предузимања било каквих земљаних радова обезбеди посебне услове од Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

Гробља, према Закону о културним добрима уживају претходну заштиту, те се без посебне евиденције она третирају као заштићене целине.

2.1.8.5. Инжењерско-геолошки услови, услови и мере заштите од пожара, елементарних непогода и техничко-технолошких несрећа

На подручју Плана континуирано ће се спроводити мере заштите и одбране од

елементарних непогода, које настају као последица климатских, орографских и сеизмичких карактеристика на овом простору.

Заштита од **земљотреса** приликом планирања и изградње простора, подразумева примену сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи објеката на сеизмичким подручјима, при чему се дефинишу параметри који утичу на смањење оштећења у случају земљотреса као што су изграђеност, густина насељености, систем градње, спратност, мрежа слободних површина и др.

За заштиту од штетног дејства **спољашњих вода** на територији општине Србобран, изграђен је канал ДТД и мелиорациони канали за прихватање и одвођење сувишних унутрашњих вода који доприносе да територија општине Србобран није угрожена дејством спољних и унутрашњих вода.

Ризик од појаве **пожара** умањиће се просторно-планским мерама заштите. Шумске састојине ће бити уређене тако да ће се створити услови за ефикасну просторну заштиту, а посебним мерама заштите штитиће се пољопривредно земљиште.

Републички хидрометеоролошки завод је развио систем одбране од **града** и у ту сврху је на подручју општине Србобран 6 (шест) противградних станица са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете. У пречнику од 100 m од противградних станица није дозвољена градња нових објеката без сагласности Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Опасностима од **ерупције нафте и гаса** највише је угрожен простор око нафтних и гасних поља, што на подручју општине Србобран представљају лежиште нафте и гаса "Турија север" и "Србобран". Настајање неконтролисаних ерупција може се свести на најмању меру стриктном применом и поштовањем прописаних превентивних мера заштите и њиховим доследним спровођењем у свим фазама рада. Грађевинско-техничке мере заштите, односе се на стриктну примену прописа о изградњи објеката, електроенергетских и гасних постројења, прилагођавање природних водотока и уређење сталних црпилишта воде за потребе гашења пожара.

2.1.8.6. Услови и мере заштите од ратних разарања

Основни циљ усаглашавања просторног развоја са потребама одбране је стварање услова за деловање цивилне заштите становништва, заштиту материјалних и природних ресурса у случају ратних дејстава.

У складу са Законом о ванредним ситуацијама, ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, органи локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица, у оквиру својих права и дужности, дужна су да обезбеде да се становништво, односно запослени, склоне у склоништа и друге објекте погодне за заштиту.

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Изградњу, одржавање, техничку контролу и мирнодопско коришћење јавних и

блоковских склоништа врши Јавно предузеће за склоништа. Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање. Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката прилагоди те објекте за склањање људи.

Ближе прописе о начину одржавања склоништа и прилагођавања комуналних, саобраћајних и других подземних објеката за склањање становништва, доноси министар.

Као други заштитни објекти користе се подрумске просторије и друге подземне просторије у стамбеним и другим зградама, прилагођене за склањање људи и материјалних добара. Приликом изградње стамбених објеката са подрумима, над подрумским просторијама гради се ојачана плоча која може да издржи урушавање објекта.

Приликом коришћења склоништа за мирнодопске потребе, не могу се вршити адаптације или реконструкције које би утицале или би могле утицати на исправност склоништа, нити се склоништа могу користити у сврхе које би погоршале њихове хигијенске и техничке услове. У случају проглашења ванредне ситуације, склоништа која се користе у мирнодопске сврхе могу се испразнити, а у случају проглашења ванредног или ратног стања морају се испразнити и оспособити за заштиту најкасније за 24 часа.

2.1.8.7. Услови и мере за обезбеђење енергетске ефикасности изградње

Један од приоритета енергетског развоја је рационална употреба квалитетних енергената и повећање енергетске ефикасности у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга.

Нерационална потрошња енергије је, у највећој мери, последица значајног коришћења енергије, посебно електричне, у домаћинствима и јавним и комерцијалним делатностима, првенствено за потребе грејања.

Основни циљ је повећање енергетске ефикасности у секторима грађевинарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је од значаја са економског аспекта и заштите животне средине, а у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

Енергетска ефикасност изградње постиже се:

- Употребом рефлектујућих материјала, као и употребом "белих" (светлих) материјала приликом уређења великих површина, попут површина јавне намене (паркинзи, пешачке стазе, кровови објеката и др.), као и на површинама намењеним за рекултивацију, односно пренамену, а до привођења истих планираној намени. На тај начин би се повећала рефлексија соларне енергије са ових површина, услед чега се уједно постиже и смањење температуре на овим просторима, као и температура у објектима висоградње, што директно утиче на смањење енергије која се користи за климатизацију (хлађење) објеката;
- Исти принцип се може применити код архитектонског обликовања објеката високоградње;
- Изградњом пешачких и бициклистичких стаза како би се смањило коришћење моторних возила;

- Подизањем уличног зеленила, заштитних појасева зеленила и пошумљавањем деградираних површина, смањиће се загревања тла и створиће се природни амбијент за шетњу и вожњу бицикла;
- Пројектовањем и позиционирањем зграда према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова, као компензација окупираном земљишту;
- Сопственом производњом енергије и другим факторима;
- Изградњом објеката за производњу енергије из обновљивих извора енергије (коришћењем локалних обновљивих извора енергије) и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења.

Енергетска ефикасност изградње зграде обухвата следеће мере које се односе на:

- Употреба пасивних соларних система: максимално коришћење сунчеве енергије за загревање објекта (оријентација зграде према јужној, односно источној страни света), заштита од сунца, природна вентилација;
- Омотач зграде (топлотна изолација зидова, кровова, подних површина; замена /санација прозора, ваздушна заптивност/непропустљивост, друге мере), употреба геотермалне енергије за "предхлађење", односно "предгревање" објекта;
- Систем грејања и припреме санитарне топле воде (замена/модернизација котлова и горионика, прелазак са прљавих горива на природни гас или даљинско грејање, замена/модернизација топлотних подстанца, регулација температуре, уградња термостатских вентила, делитеља топлоте/трошкова, мерача топлоте, друге мере), употреба геотермалне енергије за "предгревање" топле воде;
- Унутрашњу климу, која утиче на енергетске потребе, тј. систем за климатизацију, (комбинација свих компоненти потребних за обраду ваздуха, у којој се температура регулише или се може снизити, могућно у комбинацији са регулацијом протока ваздуха, влажности и чистоће ваздуха);
- Унутрашње осветљење (замена сијалица и светилки ради обезбеђења потребног квалитета осветљености).

Неке зграде и објекти, као што су историјски споменици, верски објекти, пољопривредне зграде, могу бити изузете из примене ових мера.

Мере за даље побољшавање енергетских карактеристика зграде не смеју да буду у супротности са другим суштинским захтевима, као што су приступачност, рационалност и намеравамо коришћење зграде.

2.1.8.8. Услови и мере за обезбеђење приступачности површинама и објектима јавне намене лицима са посебним потребама у простору

Овим Планом дају се услови за уређење и изградњу површина јавне намене (јавних објеката и јавних површина за које се утврђује јавни интерес) и објеката за јавно коришћење, којима се обезбеђује несметано кретање деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица (у даљем тексту: лица са посебним потребама у простору).

Објекти за јавно коришћење јесу: објекти државне и локалне управе, социјалне и здравствене установе и објекти, дечије установе, школе, објекти културе, спортски и рекреативни објекти, банке, поште, пословни објекти, саобраћајни терминали и други објекти намењени јавном коришћењу.

При планирању и пројектовању јавних саобраћајних површина, пешачких стаза, пешачких прелаза, места за паркирање и других површина у оквиру улица, шеталишта, скверова и игралишта, по којима се крећу лица са посебним потребама, прилаз до објекта, хоризонталне и вертикалне комуникације у јавним и стамбеним објектима, мора да се обезбеде услови за несметано кретање лица са посебним потребама у простору, у складу са важећим прописима о техничким стандардима приступачности.

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Овим Планом утврђују се правила грађења за сва подручја у обухвату Плана за која није предвиђена даља планска разрада кроз доношење планског документа ужег подручја, као и за насеља за која плански документ садржи уређајне основе.

2.2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Водећи рачуна о основним принципима заштите пољопривредног земљишта, на пољопривредном земљишту се могу градити:

- Објекти у функцији пољопривреде и пољопривредне производње, као и стамбени објект (једна стамбена јединица) за потребе становања запослених;
- Објекти свих видова инфраструктуре у складу са Просторним и урбанистичким планом;
- Објекти за експлоатацију минералних сировина.

2.2.1.1. Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде

Избор локације за изградњу пољопривредног радног комплекса (са објектима за потребе примарне пољопривредне производње, за потребе складиштења и прераде пољопривредних производа) треба извршити након потпуне анализе природних одлика (рељефа, педолошких, геолошких, метеоролошких и хидролошких карактеристика), као и других услова (близина и могућност прикључења на јавни пут и осталу инфраструктуру, утицај на окружење и животну средину и др). Такође, при избору локације за изградњу неопходно је водити рачуна о квалитету земљишта и где год је то могуће објекте лоцирати на земљиштима слабијих бонитетних карактеристика.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом, висине максимално до 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од мин. 1,0 m од међне линије или на међи, уз прибављену сагласност суседа.

Пољопривредни радни комплекс комунално опремити: приступни пут ширине мин. 3,5 m, унутрашње саобраћајнице, санитарна и вода за потребе производње, унутрашња канализациона мрежа, по потреби електрична енергија из јавне електроенергетске мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије, агрегат и сл.).

Услови за изградњу нових пољопривредних радних комплекса, као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објекта за потребе пољопривредне производње, издаваће се на основу овог Плана и услова за заштиту животне средине.

За потребе пољопривредне производње и радних садржаја у функцији пољопривреде

дозвољена је изградња следећих објеката:

- воћарско-виноградарске, повртарске и цвећарске кућице,
- стакленици и пластеници,
- објекти за гајење печурака,
- рибњаци,
- фарме и газдинства - објекти за узгој животиња,
- објекти за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа,
- машински паркови – објекти за смештај пољопривредне механизације.

Индекс заузетости парцеле је макс. 40% (са саобраћајницама макс. 70%), спратност објеката до П+0, а у оквиру комплекса неопходно је обезбедити мин. 30% озелењених површина.

Воћарско-виноградарске, повртарске и цвећарске кућице

На парцелама плодног земљишта под културама воћњак, виноград, повртњак или цвећњак дозвољена је изградња воћарско-виноградарске/повртарске/цвећарске кућице, бунара, пољског ws-а и остава за смештај механизације, алата, грожђа, воћа поврћа и цвећа.

По потреби електричну енергију обезбедити из јавне електроенергетске мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије, агрегат и сл.).

Минимална величина парцеле на којој се може одобрити изградња ових објеката у склопу воћњака, износи 10 а (1000 m²). Најмање 95% површине парцеле мора се користити као обрадиво земљиште (воћњак, виноград, повртњак или цвећњак).

Максимална површина за изградњу воћарско-виноградарске/повртарске/цвећарске кућице је 25 m². Минимална удаљеност објекта од границе суседне парцеле је 1,0 m, а од суседовог објекта 10,0 m. Максимална спратност објекта је П, са подрумом (уколико то хидротехнички услови допуштају). Дозвољава се изградња надстрешница, тримова и пергола, које ако нису застакљене не рачунају се у основни габарит објекта.

Уз воћарско-виноградарску/повртарску/цвећарску кућицу дозвољена је изградња и оставе за смештај грожђа, воћа, поврћа, цвећа, алата и механизације, максималне површине 100 m² и спратности П. Минимална удаљеност објеката од границе суседне парцеле је 1,0 m, а од суседовог објекта 10,0 m.

Стакленици и пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника. Удаљеност оваквих објеката од међних линија је минимално 5,0 m. Уколико не постоје услови за прикључење на дистрибутивну мрежу, снабдевања водом за заливање обезбедити бушењем бунара.

По потреби електричну енергију обезбедити из јавне електроенергетске мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије, агрегат и сл.).

Објекти за гајење печурака

Изградња ових комплекса и објеката је усмерена на мање квалитетном земљишту, а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област. Минимална удаљеност свих објеката од суседних парцела је 10,0 m. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

По потреби електричну енергију обезбедити из јавне електроенергетске мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије, агрегат и сл.).

Рибњаци

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде, која ће се користити за пуњење рибњака. Границе рибњака морају бити обележене видљивим обележјима. Приликом изградње рибњачких базена одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње: младичњаке, товилишта и зимовнике.

У саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака. У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације. Дозвољена је изградња пословних објеката из области трговине на мало и угоститељства. Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 3,0 m, а максимална спратност је П+Пк. Изградња рибњака условљена је изградом урбанистичког пројекта, са провером инфраструктурне опремљености.

Електричну енергију обезбедити из јавне електроенергетске мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије, агрегат и сл.).

Фарме и газдинства – објекти за узгој животиња

Фарме и газдинства су радни комплекси са објектима и простором за држање и узгој животиња - копитара, папкара, живине, кунића, пужева и др. Газдинство је капацитета до 20 условних грла, а фарма је капацитета 20 и више условних грла, при чему једно условно грло јесте животиња или скуп животиња тежине 500 kg, рачунајући највећу тежину производне категорије животиња.

Удаљеност фарме од грађевинског подручја, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми на којима се узгајају исте, односно различите врсте животиња, мора бити у складу са законима и правилницима који регулишу ову област. Ови објекти морају се лоцирати на компактном и добро оцедитом земљишту, по могућству слабије бонитетне класе. Фарме се не смеју лоцирати на правцу главних ветрова који дувају према насељеном месту. Величину парцеле дефинисати у складу са капацитетом и врстом производње, с тим да се мора обезбедити довољно простран круг фарме, који ће омогућити повезаност свих функционалних делова. Минимална величина парцеле за ову врсту садржаја износи 0,5 ha (5000 m²).

У оквиру фарме треба формирати два одвојена блока - технички и производни. Технички блок подразумева изградњу: објеката за смештај радника, складишта хране, карантинске просторије, машински део, просторије за ветеринарске прегледе, мини

кланицу за принудна клања и др. Неопходно је обезбедити посебан простор за уништавање или одлагање угинулих животиња. У производном делу налазе се објекти за узгој стоке, који морају бити подељени по категоријама стоке - за приплодне животиње, за узгој подмлатка и за тов, који представљају посебне производне целине.

Максимални индекс заузетости земљишта је 40%. Максимална спратност објеката је П+Пк (односно усклађена са технолошком шемом процеса производње). Минимална удаљеност економских објеката од границе суседне парцеле је 10,0 m. Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката и конкретне врсте животиња, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова. Простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива из објеката мора бити смештен, односно изграђен тако да се спречи загађивање околине, насупрот правцу главних ветрова и мора да буде удаљен минимално 50,0 m од објеката за животиње.

Минимална удаљеност објеката за узгој стоке на фарми од државног пута I реда износи 100,0 m, од државног пута II реда износи 50,0 m и од путева у општинској надлежности износи 20,0 m. У кругу фарме, унутрашње саобраћајнице треба градити тако да се обезбеди кружни ток саобраћаја (чисти и прљави путеви). Путеви који се користе за довоз животиња, хране за животиње, чистих простирки и опреме не смеју да се укрштају са путевима који се користе за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња. Повезивање фарми са мрежом јавних саобраћајница обезбедити приступним путем одговарајуће ширине и изграђеним од чврстог материјала. На уласку у комплекс изградити дезинфекциону баријеру минималне дужине 5,0 m и ширине минимално 3,0 m.

Улаз у фарму мора бити под надзором на којем се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме. Круг фарме мора бити ограђен оградом, која спречава неконтролисани улазак људи и животиња. Минимална висина ограде је 2,0 m, а ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије.

Обавезно је снабдевање фарме довољном количином воде, која мора бити бактериолошки и хемијски исправна. Унутар комплекса треба обезбедити водоводну и хидрантску противпожарну мрежу, као и канализациону мрежу за прихватање и одвођење отпадних вода. Отпадне воде и осока се обавезно морају пречистити пре испуштања у природне реципијенте. Електричну енергију обезбедити из јавне електроенергетске мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије, агрегат и сл.). Трафостаница мора бити удаљена најмање 3,0 m од осталих објеката.

Изградња нових фарми условљена је израдом урбанистичког пројекта, са провером инфраструктурне опремљености, а постојеће фарме које не могу да задовоље прописане мере за коришћење пренамениће се у радне садржаје везане за пољопривредну или неку другу компатибилну производњу.

Објекти за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа

Ово су објекти за примарну прераду (прање, сушење и сл.), складиштење и чување пољопривредних производа (житарица, индустријског, крмног и лековитог биља, цвећа,

воћа и поврћа), затим ђубрива и др. репроматеријала, као и пратећи и други слични објекти у функцији пољопривредне производње. Минимална величина парцеле за ову врсту садржаја износи 0,5 ha (5000 m²).

Објектима за складиштење пољопривредних производа и репроматеријала сматрају се све врсте складишта (полуотворене и затворене хале, надстрешнице, силоси, трапови, подна складишта, хладњаче и др). Објекти у којима се пољопривредни производи могу примарно прерађивати су сушнице, пушнице и сл. објекти. Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0 m. Максимална спратност објеката је П, изузетно и више, ако то захтева технолошки процес (силоси и сл.), са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и др. услова и потребну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, вода, водонепропусна септичка јама и сл.

Електричну енергију обезбедити из јавне електроенергетске мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије, агрегат и сл.).

Машински паркови – објекти за смештај пољопривредне механизације

Објектима за смештај пољопривредне механизације сматрају се затворени простори и надстрешнице у којима се смешта механизација (возила, машине, прикључни уређаји и др), као и пољопривредни алати и опрема ради чувања и одржавања.

У склопу машинског парка, пољопривредне економије и сличних комплекса, дозвољена је изградња радионице за поправку возила сопственог возног парка, а евентуално и станице за снабдевање горивом за сопствене потребе, као и други слични објекти у функцији пољопривредне производње. Минимална величина парцеле за ову врсту садржаја износи 0,5 ha (5000 m²).

Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0 m. Минимална удаљеност станице за снабдевањем горивом за сопствене потребе од границе парцеле и од других објеката одређује се у складу са саобраћајним прописима и прописима из области заштите животне средине. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и др. услова и потребну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, евентуално и санитарна вода, водонепропусна септичка јама и сл.

Електричну енергију обезбедити из јавне електроенергетске мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије, агрегат и сл.).

2.2.1.2. Објекти за потребе пољопривредног домаћинства-салаши

Услови за изградњу нових салаша, као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредног домаћинства, издаваће се на основу овог Плана. Просторних ограничења у смислу максималне величине парцеле за салаш нема. Код постојећих салаша, ако задовољавају услове за уређење и изградњу из овог Плана, дозвољава се постојећа парцелација. За изградњу нових салаша минимална величина парцеле износи 0,5 ha (5000 m²).

За потребе пољопривредног домаћинства, на салашу, дозвољена је изградња следећих објеката:

- породични стамбени објекат,
- помоћни објекат уз стамбени објекат (летња кухиња, гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, млекара, сушница, пушница, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама и сл.),
- економски објекат (стакленик, стаја, ђубриште, пољски wc и сл.),
- помоћни објекат уз економски објекат (магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл.),
- пословни објекат (објекти за храну, пиће и смештај за потребе организовања туристичке понуде на салашу),
- објекти/површине за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде),
- складишни објекат (објекти за складиштење пољопривредних производа: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.),

Потребно је обезбедити санитарно-ветеринарске, хигијенско-техничке, еколошке, противпожарне и друге услове уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле: приступни пут, санитарну вода из јавног водовода или сопственог бунара, водонепропусне септичке јама. По потреби електричну енергију обезбедити из јавне електроенергетске мреже или сопственог извора напајања (обновљиви извори енергије, агрегат и сл.).

Није дозвољена изградња стамбених и пословних објеката, без изградње објеката за пољопривредну производњу.

Минимална удаљеност објеката од регулационе линије је 5,0 m, односно и више, ако је то другим законом дефинисано (заштитни коридор јавног пута, железничке пруге, водотока, далековода и др.).

Највећи дозвољени индекс заузетости земљишта је 30%.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије, изузетно и мањој, уколико се прибави сагласност суседа. Забрањује се постављање пуне, тешке и масивне ограде.

Правила грађења за породични стамбени објекат

- Није дозвољена изградња породичног стамбеног објекта без изградње економског и других објеката у функцији пољопривредне производње (ако исти не постоје на парцели);
- Дозвољена је изградња само једног породичног стамбеног објекта;
- Максималан габарит стамбеног објекта у основи је 200 m², максимална спратност објекта је П+Пк, са могућношћу изградње подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају;
- Минимална удаљеност стамбеног објекта од суседне парцеле је 5,0 m.

Правила грађења за помоћни објекат уз стамбени објекат

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз стамбени објекат: летња кухиња, гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, млекара, сушница, пушница, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама и сл;
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства;
- Габарит помоћног објекта уз стамбени објекат дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност помоћног објекта уз стамбени објекат је П;
- Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити укопан или полуукопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају;
- Мин. удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта и суседне парцеле је 5,0 m.
- Водонепропусна бетонска септичка јама гради се на минимално 3,0 m од свих објеката и од границе суседне парцеле.

Правила грађења за економске објекте

- Дозвољена је изградња следећих економских објеката: стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници), ђубришта, пољски ws, стакленици, пластеници, објекти намењени ратарској, повртарској, воћарско-виноградској, рибњачкој, сточарској и осталим видовима пољопривредне производње, као што су гајење пужева, печурака и цвећа и сл.);
- Дозвољена је изградња више економских објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства;
- Габарит економског објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом и капацитетом;
- Максимална спратност економског објекта је П+Пк;
- Минимална удаљеност економског објекта од породичног стамбеног, односно пословног објекта је 20,0 m, а од границе суседне парцеле је мин. 10,0 m.
- Минимална удаљеност стаје, ђубришта или пољског ws-а од бунара је 25,0 m.

Правила грађења за помоћни објекат уз економски објекат

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз економски објекат: магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл;
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства;
- Габарит помоћног објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност помоћног објекта је П+Пк;
- Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 6,0 m, а од суседне парцеле минимална удаљеност је 5,0 m.

Правила грађења за пословни објекат

- Дозвољена је изградња следећих пословних објеката: објекти за пружање услуга исхране, пића и смештаја, за потребе организовања туристичке понуде на салашу, али само ако на њему постоји и пољопривредна производња;

- Дозвољена је изградња само једног пословног објекта;
- Габарит пословног објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност пословног објекта је П+1+Пк.
- Минимална удаљеност пословног објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0 m а од економског објекта мин, удаљеност је 20,0m.

Правила грађења за објекте и терене за спорт и рекреацију

- Дозвољена је изградња објеката, површина и терена за спорт и рекреацију за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, али само ако постоји и пољопривредна производња на салашу;
- Габарит објекта/површине дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност објекта је П;
- Минимална удаљеност објекта/терена од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0 m, а од економског објекта минимална удаљеност је 20,0 m.

Правила грађења за складишне објекте

- Дозвољена је изградња објеката за складиштење пољопривредних производа: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл;
- Дозвољена је изградња засебног објекта - подрум пића, који може бити полуукопан или укопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају;
- Габарит објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност објекта је П+Пк, односно у зависности од усвојеног технолошког поступка складиштења;
- Минимална удаљеност објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0m.

2.2.1.3. Противградне станице

Грађење објеката противградних станица могуће је изван грађевинских подручја насеља, као и грађевинског земљишта ван насеља, на пољопривредном земљишту на основу услова дефинисаних овим Планом и посебним условима надлежног Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Минимална површина за изградњу противградне станице треба да буде око 10,0 m x 10,0 m. Објекат треба градити од чврстог стандардног материјала. Висина објекта је до 2,0 m и на њега се поставља громобранска заштита. Око објекта треба поставити ограду висине мин. 2,0 m.

Изградња било каквих објеката на одстојању мањем од 500,0 m од противградних станица, могућа је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

2.2.1.4. Површине за експлоатацију минералних сировина

Простори и површине који служе за експлоатацију минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса), планирају се, уређују и користе на основу одобрења Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај, у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима. Уколико се експлоатационо поље налази на пољопривредном земљишту мора се прибавити и одобрење за пренамену пољопривредног земљишта од Министарства надлежног за послове пољопривреде. У заштићеним подручјима и у обухвату еколошких коридора која су и станишта заштићених врста од националног значаја, није дозвољено нарушавање и мењање простора и њихових функција.

Изградња објеката у границама експлоатационог поља, који се односе на обраду и прераду минералних сировина, као и производњу базирану на минералним сировинама, врши се на основу плана детаљне регулације, као и прописима који се односе на конкретну производну област.

Након завршене експлоатације, сви простори и садржаји који су служили експлоатацији минералних сировина (позајмишта, мајдани, бушотине и др.) морају се санирати и рекултивисати.

2.2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Изградња нових водопривредних објеката и реконструкција постојећих водопривредних објеката, као и објеката у служби истих на постојећим каналима (црпне станице, уставе, трафостанице), вршиће се на основу Плана, услова надлежног органа за послове водопривреде и других услова. Уколико је потребно дефинисати регулацију, обавезна је израда плана детаљне регулације. Изградња нових канала и планиране акумулације вршиће се на основу плана детаљне регулације и услова надлежног органа за послове водопривреде.

Комплекси намењени рекреацији, туризму, спортском риболову и сл., морају имати, поред основних објеката, и неопходне пратеће садржаје и санитарно-техничке уређаје. Архитектонска обрада објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у пејзаж. Вегетација мора остати аутохтона, тако да пејзаж треба и даље задржати у његовом изворном облику, не уносећи никакве нове врсте, сећи постојеће и садити трајно растиње.

На водном земљишту дефинисаном Законом о водама поштовати сва ограничења постављена чланом 133. истог закона. Објекти на небраћеном подручју морају се градити на платформи која ће бити изнад нивоа стогодишњих вода, на стубовима - објекти типа сојенице. У циљу несметаног протока воде при високим водостајима, забрањено је било шта постављати и градити испод сојеница. На локалитетима који су предвиђени за подизање оваквих објеката, слободан простор око објеката се мора користити заједнички, без ограђивања и парцелисања.

Објекти за пристајање пловних објеката на туристичког туризма као што су привезишта, морају да имају безбедан приступ при свим хидрометеоролошким условима и условима пловидбе, водећи рачуна о водостају.

Изградња ауто-кампова (на пр. код моста поред канала ДТД на водном земљишту у КО Турија), могућа је уз услове надлежне институције. Камп је потребно инфраструктурно

опремити у складу са Правилником о стандардима за категоризацију угоститељских објеката за смештај ("Службени гласник РС" број 83/16 и 30/17), а у случају његове стандардизације испоштовати одредбе истог Правилника.

Изградња у оквиру локалитета намењених туризму и рекреацији ће се вршити на основу овог Плана, а ради детаљније урбанистичко-архитектонске разраде и провере инфраструктурне опремљености кроз израду одговарајућег урбанистичког пројекта. У случају промене регулације за потребе фомирања грађевинског земљишта, потребна је израда урбанистичког плана.

Планско решење (уређење и коришћење земљишта), ни на који начин не сме да ремети могућност и услове одржавања, стабилност и функцију водних објеката за уређење водотока, за заштиту од поплава, ерозије и бујице и за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода-одводњавање, који су дефинисани чл. 13, 15, 16. и 17. Закона о водама, нити се они смеју оштећивати. У случају оштећења власник/корисник дужан је да оштећење отклони у најкраћем року, о свом трошку, без надокнаде, уз надзор стручне службе ЈВП-а „Воде Војводине“ Нови Сад и да водни објекат доведе у исправно, функционално стање.

Не сме се реметити обала и утицати на водни режим канала Хс ДТД „Бечеј- Богојево“;

У свим условима рада система не сме се угрозити слободан протицајни профил мелиорационих канала, стабилност дна и косина канала.

Мора се обезбедити несметан пролаз службеним возилима и механизацији у зони водних објеката.

2.2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

2.2.3.1. Шумски путеви и објекти

На шумском земљишту могу се градити:

- Шумски путеви и објекти у функцији шумске привреде у складу са Планом развоја шумског подручја и осталим планским документима за газдовање шумама;
- Објекти инфраструктуре у складу са овим Планом;
- Објекти намењени рекреацији, ловству, у складу са овим Планом, Планом развоја шумског подручја и условима надлежног шумског газдинства.

Врста и намена објеката који се могу градити:

- Објекти рекреативног или ловног карактера;
- Објекти за одржавање и коришћење шума;
- Приступне саобраћајне површине и пратећа инфраструктура.

У шумама могу да се граде објекти у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којим се уређује област дивљачи и ловства. У шуми и на удаљености мањој од 200 m од руба шума не могу се градити ћумуране, кречане и други објекти са отвореном ватром.

Оптимална отвореност шума саобраћајницама, планирање и изградња шумских

путева, детаљно се разрађује програмом изградње и одржавања шумских саобраћајница, као и планским документима (основама и програмима). Шумски путеви користе се за потребе газдовања шумама, изузетно, могу да се користе и за остале потребе под условима које утврди корисник, сопственик шума који газдује шумама у складу са основом, односно локална самоуправа за путеве у шумама сопственика којима се газдује у складу са програмом.

2.2.3.2. Ловачке куће и ловни објекти

У ловишту је дозвољена:

- изградња ловно-техничких објеката од природних материјала које треба уклопити у природни амбијент;
- постављање ограда (ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења, заштите и лова дивљачи);
- изградња ловно-производних објеката;
- подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи; подизањем једногодишњих или вишегодишњих засада на мањим површинама у ловишту створити услове који ће пружити уточиште, заклон и исхрану дивљачи;
- изградња еколошких прелаза у виду специјалних техничко-технолошких решења у оквиру саобраћајне и друге инфраструктуре, ради стварања еколошких коридора за кретање ниске и крупне ловне дивљачи.

Ловно-производни објекти на шумском земљишту се могу градити у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којим се уређује област дивљачи и ловства.

2.2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА

Овим Планом за насеља Турија и Надаљ за која није предвиђена израда урбанистичког плана, дефинисана су грађевинска подручја кроз уређајне основе ова два насеља.

Планом је дата основна намена површина, трасе и коридори основне комуналне инфраструктуре и правила уређења и грађења, која су иста за сва наведена насеља, а дата су по зонама основне намене:

- зона централних садржаја
- зона становања
- радне зоне (услугне, производне, складишне делатности и др.)
- комплекс верског објекта.

2.2.4.1. Правила грађења јавних објеката и објеката у зони централних садржаја

Врста и намена објеката, компатибилне намене

У зони централних садржаја, као главни објекти, могу се наћи: објекти намењени образовању, здравству, социјалној заштити, култури, спорту и рекреацији, затим, пословни, верски, породични¹⁷ и вишепородични стамбени објекти и у комбинацијама, а

¹⁷ Породични стамбени објекти су објекти са највише 4 стамбене јединице

као други објекти на парцели: гараже, оставе, летње кухиње, надстрешнице, економски објекти, водонепропусне бетонске септичке јаме, бунари, ограде, трафостанице и сл.

Пословне делатности које се могу дозволити у зони централних садржаја су из области: трговине на мало, угоститељства и услужних делатности, затим делатности из области образовања, здравства, социјалне заштите и бриге о деци и старим особама, културе, спорта, рекреације и комуналних услуга, као и производног и услужног занатства, ако су обезбеђени услови заштите животне средине. У овој зони забрањена је изградња производних и складишних објеката.

Објекти се могу градити као слободностојећи, двојни, објекти у прекинутом низу или као објекти у непрекинутом низу.

Услови за формирање грађевинске парцеле

За површине и објекте јавне намене у оквиру ове зоне парцеле ће се образовати у складу са наменом и законском регулативом, која се односи на конкретну врсту објеката. За парцеле нестамбене намене на осталом земљишту минимална ширина фронта парцеле је 10,0 m, мин. површина парцеле је 300 m². Услови за образовање грађевинских парцела намењених (и) становању су исти као за зону становања.

Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Објекти се граде на грађевинској линији или унутар површине ограничене грађевинском линијом. Главни објекат се предњом фасадом поставља на грађевинску линију, која се најчешће поклапа са регулационом линијом или се објекат повлачи у дубину парцеле за 0-5,0 m.

Ако се у сутеренској етажи главног објекта планира и гаража, грађевинска линија се повлачи на 5,0 m од регулационе линије. Гаража, као засебан објекат, може се предњом фасадом поставити на регулациону линију, уз услов да кровне равни гараже имају пад у сопствено двориште и да се врата гараже отварају око хоризонталне осовине или у унутрашњост гараже.

Главни објекат се на парцели гради уз границу парцеле претежно северне (односно западне) оријентације. Слободностојећи објекат (основни габарит без испада), односно објекат постављен предњом фасадом на регулацији, се гради на минимално 0,5 m од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације, односно, на минимално 3,5 m од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације. Двојни објекат и објекат у прекинутом низу (основни габарит без испада) се гради на минимално 4,0 m од бочне границе парцеле. Дозвољена је и изградња објеката на међи. У случају градње на међи деловима објекта не сме се нарушити ваздушни простор суседне парцеле.

Дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је 50%.

Дозвољена спратност објеката

У зони централних садржаја максимална дозвољена спратност главних објеката је П+2+Пк, а других објеката (помоћни и сл.) је П+Пк. Дозвољена је изградња подрумске,

односно сутеренске етаже, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Међусобна удаљеност објеката

Минимална међусобна удаљеност два објекта јавне намене је половина висине вишег објекта. Остали међусобни односи објеката исти су као у оквиру зоне становања.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Други објекти на парцели (помоћни, економски и сл.) се граде у дубини парцеле, на одговарајућој удаљености од главног објекта. Услови за оградавање грађевинске парцеле су исти као и у оквиру зоне становања.

Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине мин. 3,5 m и пешачка стаза ширине мин. 1,5 m. У оквиру сваке грађевинске парцеле мора се обезбедити простор за паркирање возила за сопствене потребе, по правилу - једно паркинг или гаражно место на један стан, односно на сваких 70 m² корисне површине главних објеката друге намене (пословне и сл.), а за јавне објекте и у складу са важећим прописима који одређену делатност уређују. У оквиру парцеле мора се обезбедити потребан саобраћајно-манипулативни простор.

Заштита суседних објеката

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објеката

Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетске визуелне целине у оквиру зоне центра. Препоручују се малтерисане фасаде, пастелних боја. Препоручује се израда косог крова са нагибом кровне конструкције, у зависности од кровног покривача, а као кровни покривач препоручује се цреп. Висина назитка стамбене поткровне етаже износи највише 1,6 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине.

Услови за обнову и реконструкцију објеката

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедносни и други услови

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

2.2.4.2. Правила грађења у зони становања

Врста и намена објеката, компатибилне намене

У зони становања, као главни објекти, дозвољени су: породични¹⁸ и вишепородични стамбени објекти, пословни, производни и верски објекти и у комбинацијама. Могућа је изградња два стамбена објекта на једној грађевинској парцели, ако су задовољени сви остали услови прописани за ову зону (урбанистички показатељи, међусобна удаљеност објеката и др.), као и услов да у случају накнадне деобе парцеле оба објекта имају могућност приступа јавном путу (директно или преко приватног пролаза). Као други објекти на парцели дозвољени су: гараже, оставе, летње кухиње, надстрешнице, сточне стаје, живинарници, испусти за стоку, ђубришта, пољски клозети, пушнице, сушнице, кошеви, амбари, објекти за смештај пољопривредних машина и возила, складишни објекти, магацини хране и објекти намењени исхрани стоке, санитарни пропусници, водонепропусне бетонске септичке јаме, бунари, ограде, трафостанице, радио-базне станице и сл.

Пословне делатности које се могу дозволити у зони становања су из области: трговине на мало, производног и услужног занатства, угоститељства и услужних делатности, као и делатности из области образовања, здравства, социјалне заштите, културе, спорта, рекреације и комуналних услуга. Производне делатности мањег обима¹⁹ у зони становања се могу дозволити уз обезбеђење услова заштите животне средине. У оквиру зоне становања није дозвољена изградња фарми, производних и складишних објеката већих капацитета, осим за потребе пољопривредног газдинства, нити бављење делатношћу која буком, штетним гасовима, зрачењем, повећаним обимом саобраћаја или на други начин може угрозити квалитет становања.

Објекти се могу градити као слободностојећи, двојни или као објекти у (прекинутом или непрекинутом) низу.

Услови за формирање грађевинске парцеле

Услови за формирање грађевинске парцеле намењене породичном становању су следећи:

- за слободностојећи објекат минимална ширина фронта парцеле је 10,0 m, минимална површина парцеле је 400 m²;
- за двојни објекат минимална ширина парцеле је 18,0 m (2x9,0 m), минимална површина је 400 m² (2x200 m²);
- за објекат у низу минимална ширина парцеле је 10,0 m, минимална величина парцеле је 660 m²;
- за грађевинску парцелу намењену породичном становању пољопривредног типа минимална ширина фронта парцеле је 18,0 m, минимална површина 1000 m²;
- ако је постојећа парцела мања од минимално дозвољене, може се задржати постојећа парцелација, уз услов да су задовољени остали услови за изградњу дати овим Планом;
- такође, ако је постојећа парцела већа од максимално дозвољене, може се задржати постојећа парцелација, уз услов, да се индекс заузетости грађевинске

¹⁸ Породични стамбени објекти су објекти са највише 4 стамбене јединице

¹⁹ Када се у процесу производње користе лака теретна возила

парцеле рачуна у односу на површину парцеле максимално дозвољене овим Планом за одређену врсту објеката.

Услови за формирање грађевинске парцеле намењене вишепородичном становању су следећи:

- за слободностојећи вишепородични стамбени објект минимална ширина парцеле је 20,0 m, а за објект у (прекинутом и непрекинутом) низу минимална ширина парцеле је 15,0 m;
- за све врсте вишепородичних стамбених објеката минимална површина парцеле је 600 m².

Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Главни објекти се постављају предњом фасадом на грађевинску линију или се граде унутар површине ограничене грађевинским линијама. Главни објект се предњом фасадом поставља на грађевинску линију, која се може поклапати са регулационом линијом или је увучена у односу на регулациону линију за 0- 5,0 m. Изузетно, удаљеност главних објеката од регулационе линије може бити и већа, уз упозорење инвеститору да залази у зону градње помоћних и економских објеката, који имају првенство градње на суседним и сопственој парцели.

Ако се у сутеренској етажи главног објекта планира и гаража, грађевинска линија се повлачи на 5,0 m од регулационе линије. Гаража, као засебан објект, може се предњом фасадом поставити на регулациону линију, уз услов да кровне равни гараже имају пад у сопствено двориште и да се врата гараже отварају око хоризонталне осовине или у унутрашњост гараже.

Главни објекти се на парцели граде уз границу парцеле претежно северне (односно западне) оријентације. Помоћни и економски објекти се граде у истој линији као и главни објекти.

Изградња породичних објеката на парцели може се дозволити под следећим условима:

- Основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 0,5 m од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације, односно, основни габарит са испадима не може прећи границу парцеле.
- Основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 3,5 m од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације.
- Основни габарит двојног објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 4,0 m од бочне границе парцеле.
- Основни габарит објекта у прекинутом низу од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације је 0 m, а од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације је 4,0 m (растојање основног габарита без испада).

У случају градње на међи, деловима објекта не сме се нарушити ваздушни простор суседне парцеле.

Изградња вишепородичних објеката на парцели може се дозволити под следећим

условима:

- Основни габарит слободностојећег вишепородичног стамбеног објекта (без испада) може се дозволити на минимално 1,5 m од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације, а 3,5 m од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације.
- Основни габарит вишепородичног стамбеног објекта у прекинутом низу је минимално 4,0 m од бочне границе парцеле.

Изградња пословних/производних објеката на парцели може се дозволити под истим условима као и за породичне стамбене објекте.

Дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је:

- на парцелама које су намењене становању 40%
- на парцелама које су намењене становању са пољопривредом 50%
- на парцелама које су намењене становању са пословањем 60%
- на парцелама нестамбене намене (које су намењене искључиво за пољопривреду или пословање или верски објекат) 40%.

Дозвољена спратност објеката

Спратност главних објеката (стамбени, пословни и други) је од П до максимално П+1+Пк. Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Други објекти на парцели (економски и помоћни) су спратности П до макс. П+Пк, с тим да се поткровна етажа користи као остава, тј. складишни простор. Дозвољена је изградња подрумске етаже, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Међусобна удаљеност објеката

Удаљеност два породична стамбена објекта, осим објеката у низу, не може бити мања од 4,0 m (основни габарит са испадом). Удаљеност вишепородичног стамбеног објекта од других објеката, осим објеката у низу, не може бити мања од 5,0 m (основни габарит са испадом).

Пословни и помоћни објекат (летња кухиња, гаража, остава...), могу да се граде непосредно уз стамбени објекат, тј. на међусобном растојању од 0 m. Такође, пословни, економски и помоћни објекат могу да се граде на међусобном размаку од 0 m, ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови.

Међусобна растојања економских и помоћних објеката зависе од организације економског дворишта. Удаљеност силоса од других објеката не може бити мања од половине висине силоса. Удаљеност сточне стаје од било ког стамбеног, односно, пословног објекта у окружењу не може бити мања од 15,0 m, односно не може бити мања од 50,0 m у односу на здравствену установу, школу, дечији вртић или други јавни објекат у окружењу. Удаљеност ђубришта и пољског клозета од било ког стамбеног, односно, пословног објекта и бунара у окружењу не може бити мања од 20,0 m, односно 50,0 m у односу на било који јавни објекат. Ђубриште се гради на минимално

1,0 m од границе суседне парцеле уз услов да се гради ободни зид висине мин. 1,0 m (да не би дошло до разасипања) и да је материјал од којег се гради ђубриште водонепропусан.

Удаљеност економских објеката у којима се складишти запаљиви материјал од других објеката не може бити мања од 6,0 m. Међусобни размак између економских објеката (на истој парцели) може бити 0 m (ако су задовољени услови противпожарне заштите), односно минимално половина вишег објекта. Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0 m, а изузетно може бити и мање, односно, објекат се гради на међи само уз сагласност суседа. Економски објекат на парцели где је двојни објекат се гради на 0 m од заједничке границе парцеле. Уколико је растојање економског објекта и стамбеног објекта на суседној парцели мање од прописаног, неопходна је писмена сагласност власника суседног стамбеног објекта.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Услови за изградњу помоћних и економских објеката, углавном, су већ наведени у претходним тачкама (намена, спратност, положај на парцели, међусобна удаљеност).

Бетонске водонепропусне септичке јаме треба лоцирати на парцели, удаљене минимално 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

Парцела се може оградити функционалном и естетском оградом чија висина може бити највише до 2,0 m. Улична ограда може да се постави на уличној регулационој линији или на повученој предњој грађевинској линији објекта. На угаоним парцелама обавезно се постављају провидне ограде у најмањој дужини двоструке дужине повлачења објекта од обе уличне регулационе линије, мерено од угла, а ограда може да буде без подзида, са подзидом висине до 0,8 m или живицом до 0,8 m чиме се обезбеђује прегледност саобраћаја на тој раскрсници.

Ограде на регулационој линији када су грађевински објекти увучени у дубину парцеле треба да су прозрочне (транспарентне). Парапет ограде може бити изидан (опека, бетон) до висине 0,6 m, а стубови између којих се постављају прозрочни панои (од гвоздених шипки, профилисаног гвожђа, летава и сл.) до висине од 2,0 m. Ограде на регулационој линији, која се поклапа са грађевинском линијом могу бити изидане од непровидног материјала (опека, блокови, бетонске плоче и сл.) или изведене на начин као и ограде код објеката који су увучени у дубину парцеле.

Ограде између парцела могу бити од непровидног материјала (опека, блокови, бетонске плоче и сл.) или прозрочне (од гвоздених шипки, профилисаног гвожђа, жице, летава и сл.) висине најмање 1,5 m. У економском делу парцеле ограде могу бити од летава, плетене жице и зидане од тврдог материјала, висине најмање 1,5 m. Сваки власник парцеле дужан је да направи уличну ограду, као и ограду десне границе парцеле гледано са улице и половину стране границе у зачељу парцеле. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује. Врата и капије на уличној огради се не могу отворати ван регулационе линије.

Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине мин. 2,5 m и пашачки прилаз мин. ширине 1,0 m. За грађевинску

парцелу намењену породичном становању пољопривредног типа колско-пешачки прилаз је мин. ширине 4,0 m. За грађевинску парцелу на којој се планира изградња пословног/производног објекта мора се обезбедити колско-пешачки прилаз мин. ширине 3,5 m и пешачка стаза мин. ширине 1,5 m.

За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру сваке грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг место тј. простор за паркирање возила по правилу: једно паркинг или гаражно место на један стан, односно мин. једно паркинг место на 70 m² пословног/производног простора тј. у складу са важећим прописима који одређену делатност уређују. У оквиру парцеле мора се, такође, обезбедити потребан саобраћајно-манипулативни простор.

Заштита суседних објеката

Испади на објекту (еркери, дократи, балкони, улазне надстрешнице са или без стубова, надстрешнице и слично) не могу прелазити грађевинску линију више од 1,60 m, односно регулациону линију више од 1,20 m и то на делу објекта вишем од 3,0 m. Хоризонтална пројекција испада на објекту се мора налазити на прописаној удаљености од граница грађевинске парцеле.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- излози локала – 0,3m по целој висини, уколико најмања ширина тротоара износи 3,0m;
- излози локала – 0,90m по целој висини у пешачким зонама;
- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже - 2,0 m по целој ширини објекта с висином изнад 3,0 m,
- платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом - 1,0 m од спољне ивице тротоара на висину изнад 3,0 m,
- конзолне рекламе - 1,2 m на висини изнад 3,0 m.

Отворене спољне степенице могу се постављати на предњи део објекта ако је грађевинска линија увучена у односу на регулациону линију за 3,0 m и ако те степенице савлађују висину од 0,9 m. Степенице које савлађују висини вишу од 0,9 m улазе у основни габарит објекта. Изградњом степеница до висине од 0,9 m не сме се ометати пролаз и друге функције дворишта.

Изградња објеката у прекинутом низу може се дозволити уз услов да се не наруши граница парцеле до које се гради објекат. Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника парцеле. Грађевински елементи испод коте тротоара-подрумске етаже, могу прећи грађевинску (односно регулациону линију) рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада, ако тиме нису угрожене трасе и водови инфраструктуре и то:

- стопе темеља и подрумски зидови – 0,15 m до дубине од 2,60 m испод површине тротоара, а испод те дубине – 0,50 m;
- шахтови подрумских просторија до нивоа коте тротоара – 1,0 m

Ако се објекти (главни и помоћни) постављају на заједничку међу (границу) не може се објектом или делом објекта угрозити ваздушни простор суседа преко међе (решење

може бити калкански зид, двоводни или четвороводни кров са атиком и лежећим олуком или једноводни кров са падом у сопствено двориште). Одводња атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објект.

На зиду који је лоциран на заједничкој међи не могу се постављати отвори према суседној парцели, изузев отвора који су искључиво у функцији вентилационог отвора или осветљења, минималне висине парапета 1,8 m, површине до 0,8 m².

Ако се објект не гради на заједничкој међи, његова удаљеност од исте мора бити минимално 0,5 m, изузев у зонама где постојеће прилике то дозвољавају (наслеђено стање парцелације са уским фронтима парцеле), где је минимална удаљеност 0 m.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели. Површинске воде са парцеле одводити слободним падом, према риголама, односно према улици, са најмањим падом од 1,5%. Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме.

Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура: Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Плана и јавног предузећа које газдује јавним земљиштем - уличним коридором.

Водопривредна инфраструктура: Прикључење главног објекта на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Прикључак објекта на водоводну мрежу извести преко водомерног шахта смештеног на парцели корисника на мин. 1,0 m иза регулационе линије. У складу са условима противпожарне заштите, где је потребно предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже.

Прикључење главног објекта на канализациону мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину постојећег цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусних бетонских септичких јама на мин. 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката, могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле. Отпадне воде настале као резултат технолошког процеса, пре упуштања у насељски канализациони систем обавезно пречистити путем примарног пречишћавања унутар самог комплекса. Све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса.

Електроенергетска инфраструктура: Прикључење објекта на електроенергетску инфраструктуру у улици извести подземним или надземним прикључним водом, са јавне мреже у улици или са трафостанице за веће потрошаче, по условима из електроенергетске сагласности надлежне електродистрибуције.

Гасна инфраструктура: Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног

дистрибутера гаса. Траса цевовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.

Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Кућни-мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0 m као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали.

Електронска комуникациона инфраструктура: Прикључење објекта на ЕК, КДС и интернет мрежу извести прикључним каблом са ЕК мреже, КДС и интернет мреже у улици.

Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објекта

Фасаде објекта могу бити од фасадне опеке или малтерисане, у боји по избору. Обавезна је израда косог крова, са нагибом кровне конструкције у зависности од кровног покривача, а као кровни покривач се препоручује цреп. Максимални нагиб кровних равни је 20-35°, уколико је предвиђен, односно постоји назидак у поткровној етажи, док је без назитка максимални нагиб кровних равни 45°, уз услов да када се ради о таванским просторијама није дозвољено "маскирање" поткровне етаже. Висина назитка стамбене поткровне етаже износи највише 1,6 m, рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине. Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетске визуелне целине у оквиру сваке грађевинске парцеле, па и шире.

Услови за обнову и реконструкцију објекта

Обнова и реконструкција постојећих објекта може се дозволити под следећим условима:

- Замена постојећег објекта новим објектом (истих хоризонталних и вертикалних габарита и исте намене) може се дозволити ако се новим објектом неће угрозити објекти на суседној парцели;
- Реконструкција постојећих објекта може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом;
- Ако грађевинска парцела својом изграђеношћу не задовољава услове из овог Плана, реконструкцијом се не може дозволити доградња постојећег објекта;
- Адаптација постојећих објекта се може дозволити у оквиру намена датих овим Планом.

Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедносни и други услови

Сви објекти морају бити изграђени (реконструисани) у складу са важећим законима и правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објектима, као и при употреби одређених материјала, имати у виду специфичност намене објекта (простора) са становишта коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова. Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите.

Пословни и други објекти намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са важећим прописима о техничким стандардима приступачности.

Изградња објекта, односно извођење радова може се вршити под условом да се не

изазову оштећења других објеката, загађење земљишта, воде, ваздуха, наруши природна равнотежа биљног и животињског света или на други начин деградира животна средина. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације. На свакој грађевинској парцели мора се, на погодном месту, обезбедити бетонирани простор за постављање контејнера (или канти) за комунални отпад, који ће бити одвожен од стране надлежне комуналне службе.

Одвођење фекалних вода решити затвореним канализационим системом, који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама, које на парцели треба лоцирати на мин. 3 m од било ког објекта и границе парцеле. Стајњак настао чишћењем стаја односити на ђубриште са водонепропусном подлогом, а одатле на пољопривредне површине.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити минимално 30% озелењених површина (врт). У врту могу да постоје следеће функционалне целине: предврт, простор намењен мирном одмору или игри деце, повртњак, воћњак, башта и сл.

2.2.4.3. Правила грађења у радној зони

Врста и намена објеката, компатибилне намене

У зони радних садржаја као главни објекти дозвољени су: пословни, производни, складишни објекти и у комбинацијама. У оквиру грађевинске парцеле у радној зони дозвољена је изградња и једне стамбене јединице у функцији пословања (стан за чувара или власника), у виду породичног стамбеног објекта, односно, у склопу пословно-стамбеног објекта, а као други објекти на парцели дозвољени су: гараже, оставе, силоси, сточне стаје, надстрешнице за машине и возила, санитарни пропусници, трафостанице, радио-базне станице, водонепропусне бетонске септичке јаме (као прелазно решење), бунари, ограде и сл.

Пословне делатности које се могу дозволити у овој зони су све производне, пословне и радне активности мањег или већег обима, односно капацитета, уз обезбеђење услова заштите животне средине, као што су: млинови, погони за производњу хране - прераду млека, јаја и меса, прераду и конзервирање воћа и поврћа, производњу сточне хране и сличног, као и подизање газдинства и фарми, затим делатности везане за производњу грађевинског материјала, прераду и обраду метала и дрвета, за електронску, текстилну или неку сличну производњу, односно делатности из области трговине на велико, складишта, стоваришта, логистички центри и слично.

Објекти се могу градити као слободностојећи, двојни или као објекти у (прекинутом или непрекинутом) низу, а све у зависности од техничко-технолошког процеса производње и прописаних услова заштите.

Услови за формирање грађевинске парцеле

Величина парцеле у зони радних садржаја, која је превасходно намењена изградњи привредних капацитета, мора бити довољна да прими све садржаје који су условљени конкретним технолошким процесом, као и пратеће садржаје, уз обезбеђење дозвољеног индекса заузетости. Површина грађевинске парцеле износи минимално 1000 m², са ширином уличног фронта од минимално 20,0 m. Ако је постојећа парцела

мања од минимално дозвољене, може се задржати постојећа парцелација, уз услов да су задовољени остали услови за изградњу дати овим Планом. Максимална величина парцеле у зони радних садржаја није лимитирана.

Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

У зависности од одређеног технолошког процеса производње у оквиру радног комплекса грађевинска линија може да се поклапа са регулационом линијом, односно, може у односу на њу да буде увучена за минимално 5,0 m. Објекти који се налазе на улазу у радни комплекс предњом фасадом морају бити грађени на грађевинској линији.

Организацију дворишта радног комплекса треба усмерити ка северној, односно западној страни. Са тим у вези, грађевинска линија од границе суседне парцеле са источне (односно јужне) стране је на минимално 1,0 m, под условом да су задовољени услови противпожарне заштите, тј. да међусобни размак између објеката на две суседне парцеле буде већи од половине висине вишег објекта.

Грађевинска линија од границе суседне парцеле са источне (односно јужне) стране је повучена 5,0 m, ако је на грађевинској парцели омогућен кружни ток саобраћаја.

Дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле у радној зони је 70%, укључујући манипулативне платое и унутрашње саобраћајнице.

Највећа дозвољена спратност објеката

Највећа дозвољена спратност објеката зависи од њихове намене:

- пословни, пословно-стамбени и стамбени: макс. П+1+Пк;
- производни и складишни: макс. П+1, евентуално, и више ако то захтева технолошки процес производње;
- помоћни и инфраструктурни: П.

Најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката

Објекти могу да се граде као слободностojeћи и у прекинутом низу. Међусобна удаљеност два објекта је минимално половина висине вишег објекта, с тим да међусобни размак не може бити мањи од 4,0 m. Изградња објеката у прекинутом низу, када је међусобна удаљеност два објекта 0 m, тј. само за ширину дилатације, може се дозволити ако то технолошки процес производње захтева и ако су задовољени услови противпожарне заштите.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели радног комплекса поред примарних (пословних, производних и складишних) објеката дозвољена је изградња породичног стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом, односно, дозвољена је изградња пословно-стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом.

При одређивању локације стамбеног објекта на парцели водити рачуна да објекат буде

у мирнијем делу парцеле са обезбеђењем одвојеног прилаза објекту, без укрштања са прилазом радном делу. У оквиру овог објекта дозвољена је изградња простора - гараже за гаражирање возила корисника стамбеног простора.

Бетонске водонепропусне септичке јаме (као прелазно решење до изградње насељске канализационе мреже, односно прикључења на исту), треба лоцирати на парцели, удаљене минимално 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

Радни комплекси могу се оградавати пуном (зиданом), транспарентом оградом или комбиновано, максималне висине до 2,2 m. Ограда на углу мора бити транспарентна односно комбинација зидане и транспарентне ограде, ради прегледности саобраћаја. Транспарентна ограда се поставља на подзид висине максимално 0,2 m, а код комбинације, зидани део ограде не може бити виши од 0,9 m. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се оградајује или на граници парцеле у договору са суседима. Капије и врата на уличној оградџи не могу се отворити ван регулационе линије.

Дозвољено је међусобно преградавање појединих функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле, уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде и да су обезбеђени проточност саобраћаја и услови противпожарне заштите.

Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колски и пешачки прилаз. Колски прилаз парцели је минималне ширине 4,0 m, са минималним унутрашњим радијусом кривине од 7,0 m. Пешачки прилаз парцели је минималне ширине 1,5 m.

У оквиру грађевинске парцеле минимална ширина пешачке стазе је 1,0 m, а минимална ширина колске саобраћајнице је 3,5 m, са унутрашњим радијусом кривине мин. 5,0 m, односно мин. 7,0 m, тамо где се обезбеђује проточност саобраћаја ради противпожарне заштите. Манипулативне платое пројектовати са једностраним нагибом и носивошћу за средње тешки саобраћај.

За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру сваке грађевинске парцеле мора се обезбедити одговарајући паркинг простор за путничка и теретна возила. Величина једног паркинг места за путничко возило је мин. 2,5 m x 5,0 m, док је за теретно возило мин. 3,0m x 6,0 m. Паркинзи се обликују и димензионишу у зависности од величине возила и претпостављеног броја корисника. Паркинге за бицикле изводити по потреби, са обезбеђивањем засебне површине мин. 0,6-0,7 m² по бициклу.

Заштита суседних објеката

Услови су исти као у оквиру зоне становања.

Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура: Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Плана и јавног предузећа које газдује јавним грађевинским земљиштем - уличним коридором, минималне ширине: колски прилаз минимално 3,5 m

а пешачки прилаз минимално 1,5 m.

Водопривредна инфраструктура: Прикључење објекта у радном комплексу на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Прикључак објекта на водоводну мрежу извести преко водомерног шахта смештеног на парцели корисника на минимално 1,0 m иза регулационе линије. У складу са условима противпожарне заштите предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже.

Прикључење објекта у радном комплексу на канализациону фекалну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину постојећег цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусних бетонских септичких јама на минимално 3,0 m од свих објекта и границе парцеле.

Условно чисте атмосферске воде са кровова објекта, могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле комплекса. Отпадне воде настале као резултат технолошког процеса, пре упуштања у насељски канализациони систем обавезно пречистити путем примарног пречишћавања унутар самог комплекса. Све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса.

Електроенергетска инфраструктура: Прикључење објекта на електроенергетску инфраструктуру извести подземним прикључним водом са јавне мреже у улици или са трафостанице за веће потрошаче, по условима из електроенергетске сагласности надлежне електродистрибуције. Трафостанице градити као зидане, монтажано-бетонске или стубне, на сопственој парцели, за рад на 20 kV напонском нивоу. Трафостанице градити унутар комплекса или на јавној површини, мин. површина за изградњу монтажано-бетонске трафостанице треба да буде 5,0 m X 6,0 m, а минимална удаљеност од других објекта треба да буде 3,0 m. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну мрежу затражити од надлежног предузећа.

Електроенергетску мрежу унутар радних комплекса треба каблирати. Расветна тела поставити на стубове за расвету. За расветна тела користити живине светилке високог притиска или натријумове ниског (високог) притиска, како би се добио одговарајући ниво осветљености саобраћајница.

Заштиту од атмосферског пражњења извести класичним громобранским инсталацијама у облику Фарадејевог кавеза према класи нивоа заштите објекта у складу са важећим правилником.

Гасна инфраструктура: Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа, који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса. Траса цевовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.

Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљен од електричног ормарића минимално 1,0 m, као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали.

ЕК инфраструктура: Прикључење објекта на ЕК инфраструктуру, КДС и интернет

мрежу извести прикључним каблом са телекомуникационе, КДС и интернет мреже у улици (у потпуности градити подземно). ЕК инфраструктуру унутар комплекса каблирати.

Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објеката

Објекти могу бити грађени од сваког чврстог материјала, који је у употреби, на традиционалан (зидани објекти) или савременији начин (од префабрикованих елемената, укључујући и готове монтажне хале).

Обавезна је израда косог крова, а кровови могу бити једноводни, двоводни и кровови са више кровних равни. Кровна конструкција може бити од дрвета, челика или армираног бетона, а нагиб крова у складу са врстом кровног покривача.

Фасаде објеката могу бити малтерисане, од фасадне опеке или других савремених материјала, а архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетски визуелне целине у оквиру радног комплекса.

Услови за обнову и реконструкцију објеката

Замена постојећег објекта новим објектом (истих хоризонталних и вертикалних габарита и исте намене) може се дозволити ако се новим објектом неће угрозити услови живота и рада на суседним парцелама. Реконструкција постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом. Ако грађевинска парцела својом изграђеношћу не задовољава услове из овог Плана реконструкцијом се не може дозволити доградња постојећег објекта.

Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедносни и други услови

Сви објекти морају бити изграђени и реконструисани у складу са важећим законима и правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објектима, као и при употреби одређених материјала, имати у виду специфичност намене објекта (простора) са становишта коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова.

Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите. Уз објекте повећаног ризика од пожара морају се испројектовати и извести приступни пут, окретница и плато за кретање ватрогасног возила и извођење интервенција.

При пројектовању и изградњи радних комплекса узети у обзир важеће прописе за громобран, електричну мрежу, огњишта, димњаке, танкове и погоне са лако запаљивим материјалима. Запаљиви материјал не може се сместити на простору који није удаљен најмање 6m од било ког објекта или дела објекта, уколико то техничким прописима није другачије одређено. У објектима и просторијама у којима се ускладиштава и држи запаљиви и други материјал (сировине, готови производи, амбалажа и др.) морају се обезбедити слободни пролази и прилази справама и уређајима за гашење. Код објеката и просторија угрожених експлозивом предвидети довољно прозорских површина, уз то лаке преградне зидове и лак кровни покривач.

Пословни и други објекти намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са важећим прописима о техничким стандардима приступачности.

Изградња објеката, односно извођење радова и бављење делатношћу може се вршити под условом да се не изазову оштећења других објеката, загађење земљишта, воде, ваздуха, наруши природна равнотежа биљног и животињског света или на други начин деградира животна средина. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације.

На свакој грађевинској парцели мора се, на погодном месту, обезбедити бетонирани простор за постављање контејнера (или канти) за комунални отпад, који ће бити одвожен од стране надлежне комуналне службе, као и простор за отпад настао у току технолошког процеса, који ће се одлагати у складу са важећим прописима за прикупљање истог.

Одвођење фекалних вода решити затвореним канализационим системом, који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Отпадне воде настале у технолошком процесу производње пре упуштања у насељску канализацију пречистити на сепаратору уља и масти. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама, које на парцели треба лоцирати на мин. 3,0 m од било ког објекта и границе парцеле, као и мин. 10,0 m од бунара. Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката и манипулативних површина могу се упустити у отворену каналску мрежу положену уз уличне саобраћајнице.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити минимално 30% зелених површина, које треба одговарајуће хортикултурно уредити.

2.2.4.4. Правила грађења за комплекс верског објекта

Постојећи комплекси верских објеката се могу задржати или проширити. Ширење постојећег комплекса може се дозволити на грађевинском земљишту осталих намена, према условима из Плана. Изградња новог верског комплекса, ако се појави потреба за тим, може се одобрити у оквиру било које зоне у насељу, на грађевинском земљишту осталих намена, имајући у виду услове који важе за зону у којој се објекат гради. На главни верски објекат (акцентни торањ-звоник) не важе ограничења у погледу висине. При пројектовању и грађењу новог верског објекта, придржавати се прописа и услова који конкретну област регулишу.

Врста и намена објеката, компатибилне намене

У оквиру комплекса верског објекта, у зависности од величине парцеле, може се дозволити изградња следећих објеката:

Главни објекти: верски објекат - храм, пословни и породични стамбени објекат.

Други објекти на парцели: гаража, остава, летња кухиња, надстрешница, водонепропусна бетонска септичка јама, бунар, ограда, трафо станица и сл.

Делатности које се могу дозволити су: вршење верске службе у храму и примерене

пратеће активности у склопу комплекса - трговина на мало и угоститељство.

Услови за образовање грађевинске парцеле

Услови за образовање грађевинске парцеле су: минимална ширина парцеле је 30,0m и минимална површина парцеле је 1000,0 m².

Урбанистички показатељи

- Индекс заузетости парцеле је максимално 50%;
- Максимална спратност П+1+Пк;
- Обезбедити минимално зелених површина 40%.

Остали услови су исти као у оквиру зоне становања.

2.2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА

На Рефералној карти број 1: Намена простора, грађевинско подручје ван насеља за које су правила уређења и грађења дата овим Планом је обележено бројевима од 1-11 и 13-29, 31 и 32, а на Рефералној карти број 4. Карта спровођења, приказана је и директна примена овог Плана.

2.2.5.1. Постојеће радне зоне (локације бр. 1-11, 13-19)

У склопу локација за радне зоне је могућа реализација најразличитијих садржаја везаних за обраду и прераду пољопривредних производа и производњу и пласман хране, као што су: откупне станице, млинови и силоси, погони за производњу хране - прераду житарица и индустријског биља, млека, јаја и меса (уљаре, млекарне, кланице и сл.), прераду и конзервирање воћа, поврћа и грожђа (хладњаче, сушаре, пецаре, вински подруми и сл.), производњу сточне хране, затим производњу предмета од текстила, пластичних маса и другог материјала, односно пратеће делатности из области трговине на велико, складишта, стоваришта, логистички центри и слично.

Сваки радни комплекс, мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу инфраструктурну опремљеност и мора задовољити услове заштите животне средине. Код постојећих радних комплекса, ако задовољавају услове за уређење и изградњу из овог Плана, дозвољава се постојећа парцелација, а у случају изградње нових радних садржаја, односно формирања нових грађевинских парцела, ширина фронта парцеле је мин. 20,0 m, површина парцеле је мин. 600,0 m², а максимална величина парцеле није лимитирана.

У оквиру радне зоне, комплекса или парцеле, могу се градити: пословни објекти, производни, производни енергетски објекти складишни, економски, услужни, објекти снабдевања, објекти инфраструктуре и др. Индекс заузетости парцеле је макс. 70%. Дозвољена спратност објеката је: за пословне макс. П+2, за производне и складишне макс. П+1, а изузетно и више, у зависности од технолошког процеса, за економске, помоћне и инфраструктурне макс. П. Парцеле се могу оградавати транспарентном или комбинованом оградом висине максимално 2,2 m.

Радни комплекси морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0 m до мреже јавних путева; морају бити снабдевени инфраструктуром и инсталацијама

неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

2.2.5.2. Викенд зоне (локација бр.20)

Минимална величина парцеле у оквиру ове зоне је 500 m².

Осим стамбених објеката, односно кућа за одмор, на парцелама у оквиру ове зоне могу се градити помоћни и мањи економски објекти, али тако да индекс заузетости земљишта не буде већи од 30%.

Спратност објеката је макс. П+Пк, односно П за пратеће економске објекте.

Растојање грађевинске од регулационе линије је мин.10 m.

Растојање објекта од границе суседне парцеле је мин.2,5 m.

Куће за одмор треба да се граде махом од природног материјала. Дозвољава се изградња лођа, тремова и пергола испред и/или у склопу објеката према осунчаним просторима, истакнутим природним садржајима и видиковцима. Те површине, уколико нису застакљене, не улазе у габарит објекта.

Архитектонска обрада објеката мора се прилагодити непосредном амбијенту и околном пејзажу. Делови зграда, њен структурални склоп од утицаја на обликовање и визуелни изглед (prozори, стрехе, димњачке капе, тремови са гредним системом и јастуцима) уз велику примену дрвета, морају бити у духу војвођанске куће и архитектонског наслеђа овог подручја.

У викенд зонама не дозвољава се држање стоке.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом, висине макс. 1,8 m.

2.2.5.3. Туристички локалитети (локације бр.23-26, 31, 32)

Смернице за израду плана детаљне регулације су дате у поглављу 2.3.1.4.

2.2.5.4. Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажно двориште - локација бр.27)

Смернице за израду плана детаљне регулације су дате у поглављу 2.3.1.5.

2.2.5.5. Постројење за пречишћавање отпадних вода (ППО-локација бр. 28)

Обавезна је израда Урбанистичког пројекта.

Услови за изградњу свих пречистача ће се стећи на основу водопривредних и других услова, израдом урбанистичког пројекта. Пројектном документацијом ће се решити третман отпадних вода као и отпадних вода индустријских загађивача у насељима.

У оквиру комплекса ППОВ-а се, осим самог постројења за пречишћавање отпадних вода, могу градити и други објекти у функцији основне намене грађевинске парцеле, до дозвољеног максималног индекса заузетости максимално 70%.

Уз само постројење за пречишћавање отпадних вода, дозвољена је изградња пратећих објеката: командна зграда, погонска зграда, објекти за производњу енергије на бази обновљивих извора енергије, сервисне службе, гараже и сл.

Планиране пратеће објекте, као и функционалне елементе само постројења, позиционирати унутар грађевинских линија, поштујући утврђене зоне ограничене изградње у односу на инфраструктурне објекте. Планирани објекти су макс. спратности П+1 (приземље+једна етажа), евентуално и више, ако то захтева технолошки процес пречишћавања отпадних вода.

Објекти се могу градити као слободностојећи или објекти у низу. Објекти могу бити грађени од материјала који је тренутно у употреби, на традиционалан или савременији начин. При избору материјала такође водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите.

У зони пречистача отпадних вода, мора се обезбедити простор за постављање контејнера за комунални отпад. У комплексу обезбедити 30% зелених површина. Комплетну површину коју заузима комплекс уређаја за пречишћавање отпадних вода, потребно је оградити до висине од 2 m. Целом дужином ограде уз унутрашњу границу комплекса, треба формирати појас заштитног зеленила.

Студијом процене сваког појединачног пројекта на животну средину ће се проценити могући утицај истог на квалитет животне средине и здравља људи.

2.2.6. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ЛИНИЈСКЕ ИНФРАСТРУКТУРНЕ ОБЈЕКТЕ И ИНФРАСТРУКТУРНЕ ОБЈЕКТЕ

Правила грађења за линијску инфраструктуру и инфраструктурне објекте који нису означени за урбанистичку разраду су дата за директну примену из Плана кроз издавање локацијских услова и грађевинске дозволе, на основу урбанистичких и других услова за уређење и изградњу, поглавље: 2. Пропозиције просторног развоја, 2.1. Правила уређења/ 2.1.6. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре, а приказана је на Рефералној карти број 4. Карта спровођења.

Директна примена Плана је предвиђена за реконструкцију постојеће и изградњу планиране линијске инфраструктуре и за постојеће и планиране инфраструктурне објекте на простору који обухвата овај План: планирану међунасељску бициклички стазу у оквиру насеља и између насеља Турија и Надаљ, планирани главни колектор канализације отпадних вода, далековод 35 kV/110 kV ДВ планирани, далековод 35 kV/планирани 20 kV ДВ (кабл), планирани 20 kV далековод, далековод 10 kV/планирани 20 kV ДВ (кабл), планирано 20 kV разводно чвориште и планирани оптички ТТ кабл.

2.2.7. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОБЈЕКТА

2.2.7.1. Заштитни појас јавних путева и заштитни пружни појас

Заштитни коридор око јавних путева дефинисан је Законом о путевима и чини га заштитни појас члан 2. тачка 37. и члан 34. и појас контролисане изградње члан 2. тачка 38. и члан 36.

У заштитном појасу пута у складу са чланом 33. Закона о путевима могуће је градити пратеће, функционалне садржаје јавног пута, као и инфраструктурну мрежу и објекте (видети правила грађења за путни саобраћај).

Заштитни појас са сваке стране јавног пута износи:

- 40 m од спољне ивице земљишног појаса уз државног пута I реда – ауто пут,
- 20 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда,
- 10 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда,
- 5 m од спољне ивице земљишног појаса општинског пута.

У заштитном појасу је забрањена изградња грађевинских или других објеката, као и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, као и постројења, уређаја и инсталација који служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу.

Појас контролисане изградње је површина од спољње границе заштитног појаса која је исте ширине као и заштитни појас. Изградња у појасу контролисане изградње дозвољена је на основу овог Плана и донетих урбанистичких планова.

Подизање ограда у близини јавних путева мора се вршити у складу са чланом 37. Закона о путевима. У појасу контролисане изградње, изградња објеката је дозвољена на основу планских докумената који обухватају тај појас.

Заштитни пружни појас дефинисан је Законом о железници члан.2 тачка 13. и износи 100 m са обе стране пруге, рачунајући од осе крајњих колосека. У заштитном пружном појасу пруге могу се градити објекти и инфраструктура у складу са Законом о железници члан 71.

2.2.7.2. Зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања

На подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе одређују се три зоне санитарне заштите, и то: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитна зона око изворишта дефинисана је Законом о водама, и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање, а кроз израду елабората о зонама санитарне заштите изворишта.

Зона непосредне заштите (зона I) - Зона I изворишта подземне воде формира се на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. Зона I изворишта подземне воде засађује се декоративним зеленилом, растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос. Зона I изворишта подземне воде, у којој не борави стално

запослена особа, оградају се ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом која не може бити ближа од 3 m од водозахватног објекта који окружује. У зони I не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 27. важећег Правилника.

Ужа зона заштите (зона II) - У зони II не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 28. важећег Правилника.

Шира зона заштите (зона III) - У зони III не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 27. важећег Правилника.

2.2.7.3. Зона заштите надземних високонапонских водова

Заштитни коридор у зависности од напонског нивоа са обе стране вода од крајњег фазног проводника, има следеће ширине:

- за напонски ниво 1 kV до 35 kV
 - за голе проводнике 10 m, кроз шумско подручје 3 m;
 - за слабо изоловане проводнике 4 m, кроз шумско подручје 3 m;
 - за самонесеће кабловске снопове, 1 m;
- за напонски ниво 35 kV, 15 m;
- за напонски ниво 110 kV, укључујући и 110 kV, 25 m;
- за напонски ниво 220 kV и 400 kV, 30 m
- грађење објеката у заштитном коридору је условљено Законом о енергетици, Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", број 65/88 и "Службени лист СРЈ", број 18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења SRPS N.CO.105 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштитом од опасности SRPS N.CO.101 ("Службени лист СФРЈ" бр. 68/88), Закон о заштити од нејонизујућег зрачења ("Службени гласник РС", бр. 36/09), као и условима надлежног предузећа.

2.2.7.4. Зона ветроелектрана

Зона ветрогенератора, за парк ветрогенератора дефинисаће се урбанистичким планом. У овој зони не могу се градити објекти, сем инфраструктурне мреже, а земљиште се може користити као пољопривредно.

2.2.7.5. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза

У заштитној зони радио-релејних коридора могу се градити објекти ограничене висине, дефинисане Елаборатом заштите слободног радио-релејног коридора. У овом коридору не могу се градити објекти који ће својим радом ометати систем радио-релејне везе.

2.2.7.6. Зона заштите термоенергетске инфраструктуре

Заштитни коридор гасовода, нафтовода и продуктовода дефинисан је важећим законским прописима и износи 200 m на једну и другу страну од осе цевовода.

У појасу ширине 30 m са једне и друге стране од осе цевовода забрањена је изградња објеката. За међународни гасовод високог притиска "Јужни ток" заштитни коридор је 200 m од осе гасовода лево и десно (у зони од 100 m забрањена је градња објеката, а у зони од 100-200 m је зона ограничене изградње).

Заштитни коридор топловода је дефинисан је важећим законским прописима и износи мин. 2m обострано од осе топловода.

2.2.7.7. Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице

Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице, у оквиру које није дозвољена изградња износи 100 m од противградне станице. Градња на мањим растојањима у близини ових објеката могућа је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког Завода Србије.

2.3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

У општини Србобран налазе се три насеља: Србобран, Надаљ и Турија.

У складу са чл. 7. Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања, План садржи опис и одређење целина за које плански документ садржи уређајне основе за села и планирано уређење и изградњу јавних објеката за целине и зоне за које плански документ садржи уређајне основе за села.

Овај План садржи уређајне основе за насеља Надаљ и Турија, док је за насеље Србобран неопходна израда плана генералне регулације.

Имплементација Плана јединице локалне самоуправе, у складу са чланом 6. Правилника, садржи нарочито: "смернице за израду планске документације за подручје Просторног плана, приоритетна планска решења и пројекте, мере за подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним јединицама локалне самоуправе у току имплементације, учеснике у имплементацији и мере и инструменте за имплементацију".

2.3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

Овај план ће се разрађивати:

- **планом генералне регулације** за насеље Србобран којим ће се дефинисати: грађевинско подручје и функционална организација простора, просторни развој, правила заштите, уређења и изградње, начин коришћења простора и други услови.

- **плановима детаљне регулације** за планиране радне зоне, радне комплексе за експлоатацију минералних сировина, планиране викенд зоне, планиране туристичке локалитете, центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажно двориште) са прихватиштем за животиње, постројење за пречишћавање отпадних вода за насеље Србобран, комплексе ветроелектрана, зоне соларне електране, за зоне енергетских производних објеката, планиране садржаје јавног пута за које грађевинску дозволу издаје Министарство надлежно за послове грађевинарства, трансформаторска постројења, далеководи 400 kV, 220 kV и 110 kV, планирани ДП I реда (обилазница), планирану међународну, националну и међунасељску (између насеља Србобран и Турија) бицикличкичку стазу, планирану акумулацију "Србобран", планирано извориште, планирану каналску мрежу, планирану црпну станицу и тамо где је потребно дефинисати грађевинско земљиште и регулацију, односно извршити разграничење површина јавне и остале намене;
- **урбанистичким пројектима**²⁰: у оквиру постојећих радних зоне ван насеља за потребе урбанистичко-архитектонске разраде локација уколико се врши нова изградња и не задржава постојећа делатност, постројење за пречишћавање отпадних вода за насеља Турија и Надаљ, нове фарме и рибњаке у атару.

Табела 10. Спровођење Плана

Врста земљишта	Подручја, зоне, комплекси, објекти	Спровођење на основу		
		ПППН	Урбанист. плана	Простор. плана
Грађевинско земљиште	Грађевинско подручје насеља Србобран		•	
	Грађевинско подручје насеља: Турија и Надаљ			•
	Постојеће радне зоне ван насеља - локације 1-11 и 13-19			•
	Планиране радне зоне ван насеља и радни комплекси за експлоатацију минералних сировина		•	
	Постојећа викенд зона – део локације 20			•
	Планиране викенд зоне – локације 21 и 22 и постојећа викенд зона - део локације 20		•	
	Планирани туристички локалитети - локације 23-26, 31 и 32		•	
	Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада са прихватиштем за животиње - локација 27		•	
	ППОВ за насеља Турија и Надаљ - локација 28			•
	ППОВ за насеље Србобран - локација 29		•	
	Планирани ДП I реда међународни аутопут Е-75	•		
	Планирани путни правци ДП I реда (обилазница), међународна и национална бицикличкичка стаза		•	
	Комплекси: планирани производни енергетски објекти, као засебни комплекси, соларне електране и други производни објекти који се прикључују на високонапонску мрежу, комплекси трафостаница 400/XkV, X/400kV, 110/XkV 220/XkV, X/220kV и X/110kV и други инфраструктурни објекти уколико се мења регулација		•	
	Планирани производни енергетски објекти, соларне електране и други производни објекти који се прикључују на средњенапонску (нисконапонску мрежу) у постојећим и планираним радним занама			•

²⁰ Урбанистички пројекат није плански документ, него урбанистичко-технички документ којим се спроводи плански документ, у овом случају ППО, а за потребе урбанистичко-архитектонске разраде конкретне локације, при чему се примењују правила грађења дефинисана овим Планом за одређени садржај.

	Остала постојећа и планирана линијска инфраструктура и саобраћајни, водни, енергетски и комунални објекти, ако нема промене регулације			•
	Пратећи садржаји уз јавне путеве - нови и постојећи		•	
	Планирани гасовод високог притиска (Јужни ток)	•		
	Планирани 400 kV, 220kV, 110 kV далеководи и ветроелектране		•	
	Планирано извориште		•	
	Планирани 20 kV далеководи			•
	Објекти за потребе пољопривредног домаћинства - салаши			•
	Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде			•
	Противградне станице			•
	Експлоатација минералних сировина у оквиру Нафтног система "Турија север"		•	
	Експлоатација минералних сировина		•	
Шумско земљиште	Шумски путеви и објекти			•
	Ловачке куће и ловни објекти			•
Водно земљиште	Водопривредни објекти (у случају промене регулације израда ПДР-а)			•
	Планирана акумулација		•	
	Планирана каналска мрежа		•	

2.3.1.1. Смернице за израду плана генералне регулације за насеље Србобран

Планом генералне регулације ће се дефинисати грађевинско подручје, намена површина, зоне и целине са истим правилима грађења, трасе, коридори и капацитети комуналне инфраструктуре и други услови уређења и заштите простора.

Концепција просторне организације, опремања и уређења насеља засниваће се на:

- дефинисању обухвата Плана и постојећег стања у обухваћеном простору,
- усаглашавању интереса свих субјеката у насељу,
- прибављању и спровођењу услова свих надлежних институција и јавних предузећа,
- подела простора на целине према надлежностима (земљиште јавне и остале намене),
- прилагођавању просторне организације насеља специфичним природним одликама, месним потребама и приликама,
- обезбеђењу услова за очување и развој амбијенталних вредности појединих насеља,
- креирању флексибилних просторних решења која ће омогућити примену предложених правила за уређење и услова за изградњу,
- очувању природног, културног и историјског наслеђа, као и стварању властитог просторног идентитета, у складу са природним окружењем,
- усклађивању просторног развоја насеља са кретањем броја становника и планираним активностима у функцији побољшања услова живота и заштите природних ресурса.

Просторна реконструкција насеља претпоставља и потпуну инфраструктурну и комуналну опремљеност и уређење, што подразумева:

- савремену саобраћајну мрежу са свим неопходним пратећим садржајима,
- снабдевање квалитетном пијаћом водом,
- одвођење атмосферских и отпадних вода адекватним системима насељске канализације,
- формирање и унапређење система за снабдевање насеља одговарајућим

врстама енергије,

- осавремењавање мреже ЕК инфраструктуре, са свим потребним пратећим објектима,
- формирање система континуалних, одговарајуће опремљених озелењених простора, који ће бити саставни део насељског ткива,
- обезбеђење осталих потребних насељских комуналних садржаја, у складу са савременим стандардима.

Очекивани развој привредних делатности, развој мањих и средњих предузећа, иницираће бољи животни стандард и обезбедиће интензивнији развој насеља од досадашњег. У планском периоду треба развијати секундарне, терцијарне и непривредне делатности у складу са величином и функцијом насеља.

При одређивању будуће просторне организације насеља извршити зонирање. Поред основних зона: центар, становање и рад, у просторној структури насеља дефинисати простор за јавне намене, тј. за јавне службе, јавне површине и потребне комуналне објекте и инфраструктуру, а према условима из овог Плана.

Србобран је локални (општински) центар и у складу са тим потребно је обезбедити услове за размештај и функционисање следећих јавних служби:

- у области социјалне заштите: дневни центар и центар за социјални рад;
- у области образовања: предшколско образовање, основна школа (од I-VIII разреда), средња школа и ученички дом;
- у области здравствене заштите: дом здравља и апотека;
- у области културе: мултифункционални објекат за различите врсте културних, образовних и социјалних програма и библиотека/књижара,

а као могући предвиђени су још следећи јавни садржаји (ако постоји интерес и економска основа, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва):

- стационарни центар/дом за старе,
- више и високо образовање,
- (општа) болница,
- ветеринарска станица.

У сектору јавних служби, поред обавезних садржаја, пожељно је стимулисати и приватну иницијативу и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице, у областима, као што су: брига о рањивим друштвеним групама, социјална и здравствена заштита, специјализована образовања, агро-ветеринарске услуге, спортско-рекреативни и туристички садржаји и друго.

2.3.1.2. Смернице за планиране радне зоне и радне садржаје у склопу експлоатације минералних сировина

У оквиру радних зона (комплекса или парцеле), могу се градити индустријски капацитети и капацитете у функцији пољопривреде и сточарстава: пословни објекти, производни, производни енергетски објекти, складишни, економски, услужни, објекти снабдевања, објекти инфраструктуре, као и стамбени објекат за потребе становања запослених са једном стамбеном јединицом и др.

Сваки радни комплекс, мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу инфраструктурну опремљеност и мора задовољити услове заштите животне средине. Ширина фронта парцеле је мин. 20,0 m, површина парцеле је мин. 600,0 m², а максимална величина парцеле није лимитирана.

Индекс заузетости парцеле је макс. 70%. Дозвољена спратност објеката је: за пословне макс. П+2, за производне и складишне макс. П+1, а изузетно и више, у зависности од технолошког процеса, за економске, помоћне и инфраструктурне макс. П. Парцеле се могу ограђивати транспарентном или комбинованом оградом висине максимално 2,2 m.

Радни комплекси морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0 m до мреже јавних путева у складу са важећим Законом о путевима; морају бити снабдевени инфраструктуром и инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

Реализација радних комплекса везаних за експлоатацију минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса) ван нафтног система "Турија север" за који постоји планска документација, ће се вршити на основу урбанистичког плана. Могући су најразличитији садржаји везани за обраду и прераду минералних сировина, као и производњу базирану на минералним сировинама, као што су делатности везане за производњу грађевинског и др. материјала (циглане, кречане и сл.), прераду нафте и др. сировина, односно пратеће делатности из области трговине на велико, складишта, стоваришта и друго.

2.3.1.3. Смернице за планиране викенд зоне

У оквиру планираних викенд зона могу се градити стамбени објекти, односно куће за одмор, а на парцелама у оквиру ових зона, могу се градити и помоћни објекти.

Индекс заузетости парцеле је макс. 30%. Дозвољена спратности објеката је макс. П+Пк, односно П за помоћне објекте. Минимална величина парцеле у оквиру ове зоне је 300 m².

Архитектонска обрада објеката мора се прилагодити непосредном амбијенту и околном пејзажу. Делови зграда, њен структурални склоп од утицаја на обликовање и визуелни изглед (прозори, стрехе, димњачке капе, тремови са гредним системом и јастуцима) уз велику примену дрвета, морају бити у духу војвођанске куће и архитектонског наслеђа овог подручја.

2.3.1.4. Смернице за туристичке локалитете

Туристички локалитет у комплексу НИС а.д. (локација бр. 23)

Комплекс је намењен активностима рекреације спорта и боравака на отвореном простору (пецање, веслање, шетња, идр.) поред водене површине (канал ХС ДТД Богојево-Бечеј). Поред спортских терена и површина за рекреацију, могуће је градити и пратеће садржаје угоститељства и смештајних капацитета, који ће бити остварени у одговарајућим објектима: централни објекат са рецепцијом и просторијама управе

комплекса, смештајни објекти по могућству у стилу традиционалног војвођанског градитељства, помоћни објекти за држање спортских реквизита и опреме (чамци и др.).

Уређење комплекса подразумева и изградњу саобраћајних капацитета – паркиралишта за путничка возила и аутобусе, као и пешачких стаза.

Све слободне површине у склопу комплекса треба да буду парковски озелењене и хортикултурно уређене, а учешће зелених површина треба да буде мин. 70%. Централна простор целокупног комплекса треба да буде уређен као травњак, а по ободу да се засаде културе којима ће се визуелно одвојити комплекс од ширег окружења (високи и средњи лишћари).

Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром. Све површине намењене јавном коришћењу морају бити изграђене у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама.

Индекс заузетости земљишта макс. 30% са саобраћајницама.

Максимална спратност П+Пк.

У архитектонском погледу објекти могу да подржавају традиционалне начине градње – етно стил, уз примену природних материјала (опека, дрво, трска и сл.).

"Рекавица" (локација бр.24)

Комплекс је намењен активностима рекреације спорта и боравка на отвореном простору (пецање, веслање, шетња, вожња фијакером, јахање и др.) на ушћу Криваје у канал ДТД, као и пратећим спортско - такмичарским надметањима у склопу постојећих манифестација, као што су "Кобасицијада", "Вече на шору" итд.

Поред спортских терена и површина за рекреацију комплекс подразумева и пратеће садржаје угоститељства и смештајних капацитета, који ће бити остварени у одговарајућим објектима: централни објект са рецепцијом и просторијама управе комплекса, смештајни објекти у стилу традиционалног војвођанског градитељства, објекти за држање животиња које учествују у активностима (штале за коње, складишта за храну и шупе за фијакере, коњску опрему, и др.), објекти за држање спортских реквизита и опреме (чамци и др.).

Уређење комплекса подразумева и изградњу саобраћајних капацитета - паркиралишта за путничка возила и аутобусе, као и пешачких стаза, стаза за вожњу фијакером и стаза за јахање.

Све слободне површине у склопу комплекса треба да буду парковски озелењене и хортикултурно уређене, а учешће зелених површина треба да буде мин. 70%. Централна простор целокупног комплекса треба да буде уређен као травњак, а по ободу да се засаде културе којим ће се визуелно комплекс одвојити од ширег окружења (високи и средњи лишћари).

Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром. Све површине намењене јавном коришћењу

морају бити изграђене у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама.

Индекс заузетости земљишта макс. 30% са саобраћајницама.

Максимална спратност П+1+Пк.

У архитектонском погледу објекти треба да подржавају традиционалне начине градње – етно стил, уз примену природних материјала (опека, дрво, трска и сл.).

Салаш са рибњаком (локација бр.25)

Комплекс је намењен етно салашу са рибњаком са пружањем туристичко рекреативних и угоститељских услуга (спорт, риболов, храна, пиће, смештај и др.). Овај локалитет поседује повољне природне и физичке карактеристике за уређење и градњу планираних објеката. Близина водених токова уз повољно физичко и хидротехничко решење формирања рибњака, предпоставља успешно функционисање комплекса.

При изради планског документа, користити смернице из поглавља: 2. ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, 2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, 2.2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ, 2.2.1.2. Објекти за потребе пољопривредног домаћинства-салаши, те поглавља: 2.2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ.

Наведена правила грађења прилагодити циљној специфичној намени у следећем:

- Уређење и туристичка презентација комплекса подразумева изградњу саобраћајних капацитета – паркиралишта за путничка возила и аутобусе, као и пешачких и бициклистичких стаза.
- Све слободне површине у склопу комплекса треба да буду парковски озелењене и хортикултурно уређене, а учешће зелених и водених површина рибњака треба да буде мин. 70%. Централни простор целокупног комплекса треба да буде уређен као травњак, а по ободу да се засаде културе којим ће се визуелно комплекс одвојити од ширег окружења (високи и средњи лишћари).
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром. Све површине намењене јавном коришћењу морају бити изграђене у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама.
- Индекс заузетости земљишта макс.30% (са саобраћајницама, без водене површине рибњака).
- Максимална спратност П+Пк.

У архитектонском погледу објекти треба да подржавају традиционалне начине градње – етно стил, уз примену природних материјала (опека, дрво, трска и сл.).

"Стрелиште" (локација бр. 26)

Комплекс је намењен спортским активностима (стрелаштву), са пратећим угоститељско – туристичким садржајима. Централни садржај комплекса је објекат стрелишта са заштитним бедемом. У комплексу се могу градити и угоститељски

објекти.

Комплекс ће бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром.

Индекс заузетости земљишта макс. 30% са саобраћајницама.

Максимална спратност П+0.

У архитектонском погледу објекте је могуће градити и у монтажано-демонтажном систему уз примену природних материјала (опека, дрво, трска и сл.).

Нови комерцијални садржаји (локација бр.31)

Уз постојећи рибњак, на улазу у Надаљ из правца Турије, планира је изградња услужно-комерцијалних садржаја, односно утврђивање грађевинског подручја ван границе грађевинског подручја насељеног места, у циљу планирања угоститељских садржаја на предметној локацији.

Наведена правила грађења прилагодити циљној специфичној намени у следећем:

- Уређење и туристичка презентација комплекса подразумева изградњу саобраћајних капацитета – паркиралишта за путничка возила и аутобусе, као и пешачких и бициклистичких стаза.
- Све слободне површине у склопу комплекса треба да буду парковски озелењене и хортикултурно уређене, а учешће зелених и водених површина рибњака треба да буде мин. 70%. Централни простор целокупног комплекса треба да буде уређен као травњак, а по ободу да се засаде културе којим ће се визуелно комплекс одвојити од ширег окружења (високи и средњи лишћари).
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром. Све површине намењене јавном коришћењу морају бити изграђене у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама.
- Индекс заузетости земљишта макс.30% (са саобраћајницама, без водене површине рибњака).
- Максимална спратност П+Пк.

У архитектонском погледу објекти треба да подржавају традиционалне начине градње – етно стил, уз примену природних материјала (опека, дрво, трска и сл.).

Нови туристички садржаји (локација бр.32)

На предметној локацији уз “Сегедински пут”, планирано је утврђивање грађевинског подручја ван границе грађевинског подручја насељеног места, за **туристичке садржаје**, у циљу планирања туристичких и спортско-рекреативних садржаја.

Наведена правила грађења прилагодити циљној специфичној намени у следећем:

- Уређење и туристичка презентација комплекса подразумева изградњу саобраћајних капацитета – паркиралишта за путничка возила и аутобусе, као и пешачких и бициклистичких стаза.
- Све слободне површине у склопу комплекса треба да буду парковски озелењене

и хортикултурно уређене, а учешће зелених и водених површина рибњака треба да буде мин. 70%. Централни простор целокупног комплекса треба да буде уређен као травњак, а по ободу да се засаде културе којим ће се визуелно комплекс одвојити од ширег окружења (високи и средњи лишћари).

- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром. Све површине намењене јавном коришћењу морају бити изграђене у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама.
- Индекс заузетости земљишта макс.30%.
- Максимална спратност П+Пк.

У архитектонском погледу објекти треба да подржавају традиционалне начине градње –етно стил, уз примену природних материјала (опека, дрво, трска и сл.).

2.3.1.5. Смернице за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажно двориште - локација бр.27)

На самој локацији Центра, треба да постоји довољан простор за манипулацију возила која возе отпад и за гаражу за возила, а непосредно уз њу треба да постоји слободан простор за паркирање личних возила са теретним приколицама. Предвиђени простор је равна површина која је уређена за наведене радње и асфалтирана (водонепропусна). Посебно треба уредити простор на којем ће се поставити контејнери за сакупљање опасног отпада из домаћинстава који је зауљен или замашћен.

Услови минималне техничке опремљености за рециклажно двориште су:

- ограда минималне висине 2 m са улазним вратима довољне ширине, која се могу закључавати;
- портирница;
- добро осветљење унутар круга и ван круга рециклажног дворишта;
- асфалтирана или бетонирана површина на местима где су постављени контејнери,
- асфалтирани пут одговарајуће ширине са ознакама смера кретања возила;
- затворени или наткривени простор одговарајуће величине за складиштење одговарајућих врста и количина опасног отпада;
- отворена наткривена површина и/или површина на отвореном за складиштење одговарајућих врста и количина неопасног отпада.

Индекс заузетости земљишта у оквиру комплекса Центра за одвојено сакупљање рециклабилног отпада је макс. 70%.

У оквиру овог комплекса могућа је изградња прихватилишта за животиње.

Комплекс за прихватилиште је потребно оградити, обезбедити контролисани улаз, довољне количине питке воде, друге инфраструктурне садржаје и обезбедити смештајне просторе за животиње као и друге неопходне просторије.

Прихватилиште за животиње треба да има:

- просторије за боравак, одмор и исхрану лица које раде у прихватилишту;
- просторије за пресвлачење лица које раде у прихватилишту;

- просторије за припрему хране за псе и мачке, прање посуда за храну и воду и складиштење хране и
- санитарни чвор.

Смештајне просторије у којима се држе пси и мачке у прихватилишту, морају да буду физички одвојене од других објеката и просторија. Свако прихватилиште поред наведених просторија, треба да има две физички раздвојене функционалне целине: чисти и нечисти део прихватилишта.

Индекс заузетости земљишта у оквиру прихватилишта за животиње је макс. 70%.

2.3.1.6. Смернице за израду плана детаљне регулације за зону ветроелектрана

За зоне ветрогенератора ван грађевинског подручја насеља реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Ветроелектрана се може градити ван насеља, на пољопривредном земљишту уз добијање сагласности надлежног министарства за пољопривреду, на основу урбанистичког плана;
- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-ветрогенератора: стубови за ветрогенераторе, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110kV, односно 20(35)/400kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.
- Обезбедити прикључење на 400kV, односно 220kV или 110kV преко трансформаторског и високонапонског разводног постројења, односно 20kV мрежу јавног електроенергетског система, осим извора који ће служити за сопствену производњу електричне енергије;
- Стуб на који се поставља ветрогенератор, градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката;
- До сваког стуба ветрогенератора обезбедити прилазни пут;
- Произведену електричну енергију из ветроелектране преко трансформаторског постројења конектовати у јавни електроенергетски систем;
- Електроенергетску мрежу која повезује ветрогенераторе са трансформаторском станицом градити подземно;
- Међусобна удаљеност стубова ветрогенератора мора бити 5-9 пречника ротора у правцу главног ветра и 3-5 пречника ротора у правцу нормалном на правац главног ветра;
- Најмања удаљеност ветрогенератора од насеља и насељених делова мора бити 500- 1000 m у зависности од примењене технологије рада ветротурбина;
- Удаљеност ветрогенератора од државних путева не може бити мање од висине стуба са пропелером, мерено од спољње ивице земљишног појаса пута;
- Стубови ветрогенератора, укључујући и темеље на које се постављају, могу се

градити ван заштитног појаса општинског пута (5 m ширине);

- Стубови ветрогенератора, укључујући и темеље на које се постављају, могу се градити на мин. 10 m од од парцеле канала.

2.3.1.7. Смернице за израду плана детаљне регулације за зону соларне електране

За зону соларне електране ван грађевинског подручја насеља, као засебни комплекс, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-соларне електране: соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110kV, односно 20(35)/400kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

2.3.1.8. Смернице за израду плана детаљне регулације за зону енергетских производних објеката (биомаса, биогас, комунални отпад, геотермална енергија и др.)

За енергетске производне објекте, као засебни комплекси већих капацитета, ван грађевинског подручја насеља, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: објекат који производи енергију (топлотну, електричну), пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови, трансформаторско и разводно постројење;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110kV, односно 20(35)/400kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

2.3.1.9. Смернице за израду плана детаљне регулације за трансформаторска постројења ТС 20(35)/110kV, 110/20kV/35, 220/35(20)kV, 20(35)/220kV, 400/20(35) kV и 20(35)/400 kV

Мин. парцела за изградњу комплекса трансформаторске станице 20(35)/110 kV и 110/20(35) kV и високонапонског разводног постројења треба да буде око мин. 70X70 m,

а за трансформаторску станицу 400/20(35)kV, 20(35)/400 kV и 220/35(20) kV, 25(35)/220 kV око 250x200 m;

Објекат градити од чврстог стандардног материјала: сендвич зидови од опеке и блокова са хоризонталним и вертикалним армирано-бетонским серклажима и одговарајућом термо и хидро изолацијом. Фасаду извести у "natur" бетону и "robau" опеци. Кровна конструкција је дрвена, а кров коси, нагиб крова 30-350. Кровни покривач – цреп;

- За потребе садржаја изградиће се армирано-бетонски стуб као носач антена. По потреби, телефонски прикључак обезбедити и са најближе насељске ЕК мреже, према условима које изда надлежно предузеће;
- Обезбедити колски прилаз објекту мин. ширине 5.0m са постојеће приступне саобраћајнице и пешачки прилаз;
- Обезбедити прикључак на водоводну и канализациону мрежу;
- Колско-манипулативне и пешачке површине извести од бетона, бехатона и сл.;
- Све неизграђене и неизбетониране површине на парцели адекватно озеленити и хортикултурно уредити;
- Око комплекса поставити ограду на сопственој парцели или на граници парцеле у договору са суседом. Врата и капије на уличној огради не могу се отворати ван регулационе линије. Мин. висина ограде је око 2,0 m.

2.3.1.10. Смернице за израду плана детаљне регулације за далеководе 110 kV, 220 kV и 400 kV

- Далекowodе пројектовати и градити на основу важеће законске регулативе из предметне области;
- Далекowodи се могу градити на пољопривредном, шумском и водном земљишту у складу са Законом о енергетици;
- Око надземних водова 110 kV и 400 kV обезбедити заштитне коридоре за несметано функционисање електроенергетског објекта, а такође безбедно функционисање осталих објеката;
- У заштићеном природном добру морају се поштовати услови надлежног Завода за заштиту природе;
- На местима укрштања далековода са осталом инфраструктуром морају се поштовати услови надлежних предузећа имаоца инфраструктуре и технички прописи;
- Проводници, као саставни део далековода поставити на челично-решеткасте стубове;
- Стубове постављати на армирано-бетонске темеље;
- На местима укрштања далековода са осталом инфраструктуром морају се поштовати услови надлежних предузећа имаоца инфраструктуре и технички прописи.

2.3.1.11. Смернице за израду планова детаљне регулације за путне коридоре

Смернице за израду плана детаљне регулације путних коридора, базирају се на правилима датим у поглављу II/2./2.1.6./2.1.6.1.2. Саобраћајна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља.

Планиране капацитете обилазнице државних путева (око Србобрана) потребно је осим у складу са основним Законом о планирању и изградњи, изградити и у складу са Законом и прописима који ближе регулишу проблематику пројектовања и изградње саобраћајница.

Осим резервације простора за коридор обилазнице (перспективно и других путних капацитета), основне смернице за пројектовање и изградњу обилазница државних путева директно су везане за обезбеђивање одговарајућих геометријских и елемената пута и путних објеката, као и за одговарајућа решења одводњавања, заштите животне средине и односа према комуналној и осталој инфраструктури (зоне укрштања и решења истих).

Такође у оквиру радних зона уз државне путеве I и II реда потребно је кроз одговарајуће планове детаљне регулације утврдити прецизнији положај свих саобраћајних капацитета посебно сервисних саобраћајница и оптимизовати број прикључака исте на предметне државне путеве. Кроз овај плански докуменат потребно је дати основне елементе за пројектовање и изградњу предметних саобраћајница.

2.3.1.12. Смернице за израду планова детаљне регулације за водопривредну инфраструктуру

Смернице за израду планова детаљне регулације за планирану водопривредну инфраструктуру, базирају се на правилима датим у поглављу II/2./2.1.6./2.1.6.2.2. Водопривредна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља.

Извориште

За планирано извориште ван грађевинског подручја насеља у КО Турија, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- У складу са условима и правилима надлежних институција и јавних предузећа, дефинисати обухват Плана и физичке карактеристике простора за изградњу у погледу габарита и опремљености потребном саобраћајном и комуналном инфраструктуром;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати конкретни садржаји.

У оквиру планираног извориште за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе, одредити три зоне санитарне заштите: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитне зоне око изворишта дефинисане су Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

Акумулација

За планирану Акумулација "Србобран", реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације који ће обухватити акумулацију, црпну станицу и доводни канал, уз поштовање следећих смерница:

- У складу са условима и правилима надлежних институција и јавних предузећа, дефинисати обухват Плана и физичке карактеристике простора за изградњу акумулације у погледу габарита и опремљености потребном саобраћајном и комуналном инфраструктуром;
- Предвидети акумулирање сопствених вода слива;
- Планским решењима обезбедити рад система и подсистема, ретардацију поплавних таласа и дневно и сезонско изравнавање вршне потрошње;
- Обезбедити повољан утицај на климу и животну средину;
- Заштитити квалитета воде, природе и животне средине;
- Планским решењима омогућити коришћење акумулације за рибарство и туризам, рекреацију и спортове на води, и др.;
- Одлуком о изради извештаја о стратешкој процени утицаја акумулације на животну средину, стећиће се услови за оцену могућег негативног утицаја изградње и експлоатације акумулације на животну средину.

2.3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Смернице за избор приоритета развоја

Приоритети развоја су активности класификоване по појединим областима, које су планиране да се започну/врше/реализују у прве 4 године након доношења Просторног плана општине Србобран:

Демографија

- Одрживи демографски развој Општине;
- Активно укључивање локалне самоуправе у спровођењу популационе политике.

Мрежа и функција насеља

- Доношење и спровођење плана генералне регулације за насеље Србобран.

Организација јавних служби

- Побољшати услове функционисања постојећих јавних служби и изградити објекте за смештај нових;
- Формирати "мале кућне заједнице" за збрињавање старих лица без породичног старања;
- Реконструкцисати, адаптирати и опремити основне школе и физкултурне сале;
- Вратити у функцију домове културе.

Пољопривреда

- Дефинисати власничке односе и титуларе газдинства;
- Направити инвентар постојећих пољопривредних објеката и извршити њихову реконструкцију и обнову, уместо градње нових;
- Подстицати самоорганизовање пољопривредника привилеговати и њихово међусобно удруживање;
- Обнављавати постојеће и инсталирати нове заливне системе;
- Едуковати земљораднике и стимулисати их да се оријентишу ка производњи органске хране, пре свега повртарских култура.

Индустрија

- Технолошко, организационо и кадровско унапређење постојећих индустријских капацитета и активности, уз посебан нагласак на већу примену знања, иновација и "чистих" технологија;

- Динамичнији развој прехранбене индустрије;
- Развој малих и средњих предузећа (мањих индустријских погона виших фаза прераде, нарочито у сеоским насељима, у циљу задржавања становништва);
- Стварање могућности за изградњу и опремање радних зона у атарима свих насеља у складу са Планом;
- Развијање система подстицаја, пре свега из домена локалне самоуправе, који треба да улагање у општину Србобран учине привлачнијим у односу на друге општине из окружења.

Туризам

- Обезбедити смештајне капацитете за пријем већег броја туриста, у планском периоду;
- Уредити приобални појас Великог бачког канала;
- Организовати едукацију заинтересованим породицама за бављење сеоским и салашарским туризмом.

Шуме, шумско земљиште и заштитни појасеви

- Формирање заштитних појасева зеленила на територији Општине у оквиру путне мреже, око радних зона и комуналних садржаја.

Саобраћајна инфраструктура

- Изградња обилазнице око Србобрана (као сегмената планираних државних путева);
- Изградње и реконструкција атарских путева.

Водопривредна инфраструктура

- Санација канала ХС ДТД Бечеј-Богојево;
- Реконструкција детаљне каналске мреже;
- Проширење и реконструкција заливних система у Србобрану, Турији и Надаљу;
- Решавање проблема непрописног испуштања отпадних вода из домаћинства;
- Изградња канализације за сва насеља;
- Изградња пречистача отпадних вода за сва насеља;
- Израда Елабората зона санитарне заштите за сва изворишта;
- Израда Елабората о резервама и квалитету подземних вода на истражном подручју;
- Уређивање зона санитарне заштите свих изворишта;
- Изградња монокомпактног уређаја за пречишћавање воде из водоводне мреже у свим насељима: Србобран, Турија и Надаљ;
- Изградња резервоара за изравнавање дневне потрошње на изворишту "Поповача".

Електроенергетска инфраструктура

- Изградња трафостанице ТС 110/20 kV "Србобран";
- Изградња прикључниг 110kV далековаода;
- Реконструкција постојеће ТС 220/110/35 kV "Србобран" у ТС 400/110/20kV "Србобран";
- Изградња 400 kV далековаода;
- Реконструкција постојећих трафостаница 35/10 kV;
- Реконструкција постојеће 10kV електроенергетске мреже;
- Изградња 20 kV водова Србобран-Врбас и Надаљ-Темерин.

Електронска комуникациона инфраструктура

- Изградња приводног оптичког кабла Србобран-Нови Сад;
- Изградња оптичког кабла Србобран- Врбас-Кула.

Термоенергетска инфраструктура

- Делимична реконструкција дистрибутивне гасне мреже насеља;
- Замена регулатора у домаћинствима, који не испуњавају стандарде и техничке прописе;
- Проширење гасне дистрибутивне мреже за потребе развоја привреде.

Заштита природе

- Очување биодиверзитета укупног простора;
- Заштита еколошких коридора на подручју обухвата Плана.

Заштита непокретних културних добара

- Ради заштите културних добара, спроводити мере заштите надлежне институције;

Заштита и унапређење животне средине

- Израда Локалног еколошког акционог плана;
- Успостављање мониторинга квалитета параметара животне средине и израда јединственог катастра загађивача на територији Општине;
- Имплементација Локалног плана управљања отпадом који је компатибилан са Регионалним планом, законском регулативом и Стратегијом управљања отпадом;
- Изградња центра за одвојено сакупљање рециклабилног отпада и азила за псе;
- Санација и рекултивација свих насељских неуређених одлагалишта отпада, сточних гробаља на територији Општине и осталих деградираних површина.

2.3.3. МЕРЕ ЗА РАВНОМЕРАН ТЕРИТОРИЈАЛНИ РАЗВОЈ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

2.3.3.1. Територијални развој и кооперација са суседним јединицама локалне самоуправе

Међуопштинска сарадња

Целокупни простор општине Србобран ослања се и у блиским, мањим или вишим степенима условљености и повезаности на суседне општине: Врбас, Бечеј, Темерин, Жабаљ, Мали Иђош. Осим општине Врбас и Бечеј, не може се рећи да су привредне, просторне, културне и друге интеракције између осталих суседних општина до сада биле на нивоу који може да мотивише даљи развој ширег региона. Управо зато, неискоришћени потенцијали треба да буду активирани у планском периоду.

У планском периоду ће се појачати међуопштинске везе у циљу остваривања заједничких интереса који имају суседне општине. Потенцијали се односе, пре свега, према развоју саобраћајне и остале инфраструктуре, као и заједничке привредне, посебно туристичке, активности.

Привредна повезаност, везе у терцијарном сектору, као и саобраћајна интегрисаност чине да су простори општина у окружењу у међусобном утицају који се посебно огледа у следећим областима:

- Коришћење пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, уз максимално ангажовање постојећих и развој нових прерађивачких капацитета;
- Развој малих и средњих предузећа која би могла задовољити потребе ширег тржишта;

- Дефинисање улоге и значаја државног пута I и II реда;
- Разматрање могућег заједничког дугорочног решавања водоснабдевања насеља путем регионалног изворишта;
- Заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система;
- Постизање рационалније и усклађеније мреже насеља у сврху равномернијег размештаја центара услуга, њихове децентрализације и приближавање корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;
- Интензивирање инфраструктурних и функционалних веза између сеоских насеља, са могућношћу развоја појединих комплементарних функција у насељима;
- Интегрисање туристичке понуде Општине са туристичком понудом окружења;
- Рехабилитација угледа и значаја ловног туризма;
- Стални мониторинг животне средине на правцима могућег деловања извора загађења;
- Трајно или за дужи период решавање проблема депоновања комуналног отпада усмерењем ка центру за регионално депоновање;
- Решавање проблема неуређених одлагалишта отпада.

Заједничка сарадња на унапређивању еколошких критеријума у планирању, као и у области привреде, мора бити стратешко опредељење политика развоја ових општина, поготово са аспекта заштите емисионих утицаја индустријских зона.

2.3.3.2. Прекогранична сарадња²¹

Велики потенцијал развоја Општине омогућен је укључивањем у ЕУ инструменте, кроз које се реализују пројекти који су одобрени за финансирање из годишњих националних програма за Републику Србију. У зависности од предвиђених активности, пројекти се реализују из: Инструмента за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA): Национална ИПА, Вишекорисничка ИПА, Програми ЕУ и Структурни фондови.

Инструменти за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA)

Земље кориснице ИПА су подељене на две категорије: кандидати за чланство у ЕУ и потенцијални кандидати за чланство у ЕУ.

Доношењем Уредбе Савета бр. 1085/2006, уведен је један претприступни инструмент са пет компоненти. Сврха доношења ове уредбе је била да се дефинише кохерентан оквир за пружање помоћи кандидатима и потенцијалним кандидатима и унапреди ефикасност у пружању спољне помоћи Уније. Уредба Савета дефинише основне карактеристике новог претприступног инструмента - његову сврху, компоненте, области на које ће се помоћ концентрисати и форме те помоћи, као и основна правила за спровођење помоћи.

Иако је формиран као јединствен и кохерентан инструмент подршке, ИПА прави разлику између држава корисница. За разлику од оних држава кандидата које имају акредитован децентрализован систем управљања фондовима Европске уније (Decentralised Implementation System – DIS) и којима се помоћ пружа кроз свих пет компоненти, државама потенцијалним кандидатима и оним државама кандидатима који

²¹ www.evropa.gov.rs

немају акредитован децентрализован систем управљања фондовима, помоћ се упућује само кроз прве две.

Од изузетне је важности напоменути да компоненте намењене државама кандидатима служе пре свега за то да припреме земље кандидате за коришћење европских фондова по приступању Унији.

1. Национална ИПА компоненте:

- 1.1. Помоћ транзицији и изградња институција,
- 1.2. Прекогранична сарадња,
- 1.3. Регионални развој,
- 1.4. Развој људских ресурса и
- 1.5. Рурални развој.

1.1. Помоћ транзицији и изградња институција

Ова компонента је кључна за све активности које су везане за изградњу институција и подршку транзицији у земљама потенцијалним кандидатима за чланство у ЕУ. Такође ова компонента обухвата важне аспекте *acquis communautaire* и омогућује учествовање земље која је потенцијални кандидат за чланство у Програмима Заједнице и у раду агенција.

1.2. Прекогранична сарадња

Ова компонента је доступна за обе групе земаља (кандидате и потенцијалне кандидате за чланство у ЕУ) и подржава прекограничне активности и иницијативе између једне или више земаља чланица ЕУ и једне или више земаља корисница помоћи. Такође, средства из ове компоненте биће усмерена и на подршку прекограничним активностима и иницијативама између две или више земаља корисница помоћи. Ова компонента подржава учешће земаља корисница помоћи и у транснационалним и регионалним програмима, у случајевима где је то могуће, са земљама чланицама ЕУ и трећим земљама.

У земљама Западног Балкана, ова компонента наставља да подржава регионалну сарадњу која је претходно била финансирана из средстава CARDS програма 2000.-2006. године.

У периоду 2007. - 2013. Република Србија је учествовала у 7 програма прекограничне сарадње (са Мађарском, Бугарском, Румунијом, Хрватском, Босном и Херцеговином, Црном Гором и ИПА Јадранском програму) и једном програму транснационалне сарадње – Програму Југоисточна Европа.

У периоду 2014.-2020. Република Србија учествује у 7 програма прекограничне сарадње (са Мађарском, Бугарском, Румунијом, Хрватском, Босном и Херцеговином, Црном Гором и Македонијом) и 2 програма транснационалне сарадње – Јадранско-јонском програму и програму Дунав.

Спровођењем програма на локалном и регионалном нивоу стварају се дугорочни лични контакти и везе између људи из заједница са обе стране границе, што представља темељ за даљу сарадњу и развој. Такође, кроз процес идентификовања пројеката, пријављивања за средства, као и током спровођења пројеката, партнери из Србије

стичу драгоцено искуство у коришћењу фондова Европске уније јер се сви позиви за пројектне предлоге спроводе у складу са правилима програма ЕУ за екстерну помоћ. Врсте пројеката који се финансирају су мали инфраструктурни прекогранични пројекти, пројекти економске сарадње, као и активности везане за заштиту животне средине, туризам, културу, пољопривреду, образовање, истраживање и развој, запошљавање, институционалну сарадњу...

1.3. Регионални развој

Уредба о спровођењу ИПА предвиђа да се кроз компоненту Регионални развој (ИПА компонента III) могу подржати пројекти у три области:

- Транспорт, односно инвестициони пројекти који се односе на повезивање и сарадњу између националних мрежа, као и између националних и транс-европских мрежа. У оквиру ове области искључиво се могу финансирати инвестициони пројекти минималне вредности од 10 милиона евра, односно и испод 10 милиона евра уколико се ради о припреми пројектно-техничке документације;
- Заштита животне средине, односно инвестициони пројекти који се тичу управљања отпадом, водоснабдевања, градске канализације и квалитета ваздуха, обнове контаминираних подручја и земљишта, одрживог развоја, као и енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије. У оквиру ове области искључиво се могу финансирати инвестициони пројекти минималне вредности од 10 милиона евра, односно и испод 10 милиона евра уколико се ради о припреми пројектно-техничке документације;
- Активности које унапређују регионалну конкурентност и подстичу стварање одрживог запошљавања, пружање пословних и технолошких услуга, приступ ИТ, промовисање развоја технологије, истраживање и иновације, развој пословних мрежа и кластера, као и подршка локалној бизнис инфраструктури. У оквиру ове области могу се финансирати пројекти техничке помоћи, грант шема и инвестициони пројекти.

Припрема за ИПА компоненте III и IV није само у вези с алокацијом фондова, већ је главна сврха коришћења ових компоненти припрема Србије, као будуће државе чланице ЕУ, за програмирање, управљање и спровођење структурних фондова и Кохезионог фонда који ће бити доступни након приступања Европској унији. Основни предуслови за коришћење ИПА компоненти III и IV су стицање статуса кандидата за чланство у Европској унији и акредитација децентрализованог система управљања средствима.

1.4. Развој људских ресурса

Уредба о спровођењу ИПА предвиђа да Компонента IV треба да поспешује јачање економске и социјалне кохезије, као приоритете Европске стратегије запошљавања у области запошљавања, образовања и тренинга, као и социјалне инклузије. Конкретно, подручје примене ове компоненте ће покрити следеће приоритете, који ће зависити од околности сваке од земаља корисника средстава: прилагодљивости радника, предузећа и предузетника; приступа запошљавању; социјално укључивање; партнерства, пактова и иницијатива; улагања у људски капитал и институционалних капацитета и ефикасности јавне администрације.

1.5. Рурални развој

Компонента која се односи на рурални развој намењена је земљама кандидатима у циљу припреме за имплементацију и управљање Заједничком пољопривредном

политиком ЕУ.

Имплементација помоћи у оквиру ове компоненте доприноси одрживом развоју пољопривредног сектора и руралних области, као и успешнијој имплементацији *acquis communautaire* у области Заједничке пољопривредне политике. Такође, кроз процес за коришћење ове компоненте ИПА, земље кандидати за чланство у ЕУ се припремају за коришћење средстава из Европског пољопривредног фонда за рурални развој (*European Agricultural Fund for Rural Development -EAFRD*).

2. Вишекорисничка ИПА

Вишекорисничка ИПА представља део финансијског инструмента којим Европска унија подржава заједничке приоритете земаља кандидата (Турска, БЈР Македонија, Црна Гора и Србија, укључујући и Косово и Метохију у складу са Резолуцијом УН 1244) и потенцијалних кандидата за чланство у ЕУ (Албанија, Босна и Херцеговина).

Главне области и приоритетна подручја Вишекорисничке ИПА у периоду од 2011. до 2013. су:

- Статистика,
- Развој приватног сектора
- Реформа државне управе
- Правда и безбедност
- Инфраструктура
- Људска права, мањине и рањиве групе
- Заштита животне средине и смањење ризика од природних непогода
- Културно наслеђе
- Историја.

3. Програми ЕУ

Програми Европске уније представљају низ интегрисаних мера које су намењене јачању сарадње међу државама чланицама Европске уније у области европских политика за одређени период времена. Програми Европске уније се финансирају из заједничког буџета Европске уније, средствима која су намењена развоју различитих приоритетних области: заштита животне средине, енергетика, транспорт, развој предузетништва и конкурентност.

Нова финансијска перспектива отворила је могућност Републици Србији за учествовањем у новим Програмима Уније у периоду 2014. - 2020. У претходној финансијској перспективи 2007.-2013. Република Србије је учествовала у 12 Програма Уније, а у новој финансијској перспективи 2014.-2020. Република Србија је узела учешће у следећим Програмима Уније:

- Хоризонт 2020 (Оквирни програм за истраживање и иновације- Horizon 2020);
- Програм Европске уније за конкурентност малих и средњих предузећа (Programme for the Competitiveness of Enterprises and SME-COSME);
- Еразмус+ (Erasmus+);
- Креативна Европа (Creative Europe);
- Медија – потпрограм Креативна Европа (MEDIA);
- Европа за грађане и грађанке (Europe for Citizens);
- Европски здравствени програм III (Health for growth);

- Фискалис 2020 (Fiscalis 2020);
- Царина 2020 (Customs 2020);
- Механизам цивилне заштите Европске Уније (Civil Protection Mechanism).

4. Структурни фондови

У овом периоду циљеви који су дефинисани тако да ојачају економску и социјалну кохезију Европске уније спроводе се кроз **три фонда**:

Европски фонд за регионални развој (ЕРДФ) има за циљ да ојача економску и социјалну кохезију у Европској унији, исправљајући неравнотеже међу регионима. Средствима ЕРДФ-а може да се интервенише у оквиру сва три циља регионалне политике: конвергенције, регионалне конкурентности и запошљавања и европске територијалне сарадње. У оквиру овог фонда финансира се директна подршка инвестицијама у предузећа (посебно мала и средња предузећа), како би се створила одржива радна места, инфраструктура у вези са истраживањем и иновацијама, телекомуникацијама, заштитом животне средине, енергетике и саобраћаја.

Европски социјални фонд (ЕСФ) је намењен повећању запослености и шанси за проналажење посла у Европској унији. Интервенције се крећу у оквиру циљева конвергенције и регионалне конкурентности и запошљавања. ЕСФ подржава активности у областима запошљавања, родне равноправности, социјалне интеграције и борбе против дискриминације приликом запошљавања и јачања људског капитала реформом система образовања и успостављањем мреже образовних институција.

Кохезиони фонд је намењен државама чланицама чији је БНП по становнику мањи од 90% просека Заједнице. Циљ му је да ублажи њихове економске и социјалне недостатке, као и да стабилизује економију. Подржава акције у оквиру циља конвергенције и подлеже истим правилима програмирања, управљања и праћења као и ЕСФ и ЕРДФ.

2.3.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

- Општина Србобран;
- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Београд;
- Министарство рударства и енергетике, Београд;
- Фонд за развој Републике Србије, Београд;
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Нови Сад;
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за привреду и туризам, Нови Сад;
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај, Нови Сад;
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за високо образовање и научноистраживачку делатност, Нови Сад;
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Нови Сад;
- Управа за капитална улагања АП Војводине, Нови Сад;
- Развојни фонд Војводине, Нови Сад;
- Покрајински Фонд за развој пољопривреде, Нови Сад;
- ЈП" Путеви Србије" Београд;

- А.Д. "Железнице Србије", Београд;
- Дирекција за водне путеве "Пловпут", Београд;
- Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад;
- Покрајински завод за заштиту споменика културе, Петроварадин;
- "ЕПС Дистрибуција" ЕД Нови Сад;
- А.Д. "Електроурежа Србије", Београд;
- Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" АД, Београд, Дирекција за технику, Извршна јединица Нови Сад, Нови Сад;
- ЈВП "Воде Војводине", Нови Сад;
- ЈП "Србијагас", Нови Сад;
- НИС АД Нови Сад, Нови Сад;
- ЈКП "Градитељ", Србобран;
- ЈП "Војводинашуме" Нови Сад, ШГ "Нови Сад", Нови Сад.

2.3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Имплементација Плана вршиће се његовим спровођењем кроз спровођење Плана генералне регулације за насеље Србобран и урбанистичку документацију која буде прописана ПГР-ом.

Решења из овог Плана неопходно је уградити у све урбанистичке планове, за које ће овај План представљати план вишег реда.

За делове територије у обухвату овог Плана за које није предвиђена израда урбанистичког плана, реализација ће се вршити директно, издавањем локацијских услова.

Чланом 133. став 2. Закона, утврђени су објекти за које грађевинску дозволу издаје министарство надлежно за послове грађевинарства, а чланом 134. став 1. Закона, издавање грађевинских дозвола за изградњу објеката одређених у члану 133. када се они у целини граде на територији аутономне покрајине поверено је аутономној покрајини.

Чланом 134. став 2. Закона, издавање грађевинских дозвола за изградњу свих других објеката, који нису одређени у члану 133. Закона, поверено је јединицама локалне самоуправе.

Остају на снази следећи плански и урбанистичко-технички документи, уколико нису у супротности са овим Планом:

1. План генералне регулације насеља Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 11/12) и Измене и допуне Плана генералне регулације насеља Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 4/19),
2. Урбанистички пројекат фабрике за производњу стиропора на кат. парц. бр. 9458 и 9459/1 у К.О. Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 8/02 и 5/03),
3. Урбанистички пројекат нафтног система "Турија-Север" ("Службени лист општине Србобран", број 11/01 и 6/03),
4. План детаљне регулације за део радне зоне уз државни пут првог реда број 3 у К.О. Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 10/08),
5. План детаљне регулације за пречистач отпадних вода за насеље Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 4/11),
6. План детаљне регулације за изградњу (увођење) далековода 400kV број 444 у

- трафостаницу "Србобран" 400/110 kV и расплета 110 kV далековода код трафостанице "Србобран" ("Службени лист општине Србобран", број 3/13),
7. План детаљне регулације за реконструкцију и изградњу трафостанице "Србобран" 220/110/35kV у трафостаницу 400/110 kV ("Службени лист општине Србобран", број 3/13),
 8. План детаљне регулације за комплекс акумулације "Србобран" на Криваји и повезивање акумулације са каналом ДТД Бечеј - Богојево ("Службени лист општине Србобран", број 9/15),
 9. План детаљне регулације за реконструкцију и изградњу далековода 110kV број 142/1 Србобран - Бечеј ("Службени лист општине Србобран", број 10/15),
 10. План детаљне регулације пута у викенд зони у КО Надаљ I ("Службени лист општине Србобран", број 12/17),
 11. План детаљне регулације система за одводњавање Србобран ("Службени лист општине Србобран", број 10/18),

Овим Планом стављају се ван снаге следећи плански и урбанистичко-технички документи:

1. Урбанистички план Месне Заједнице Надаљ ("Службени лист општине Србобран", број 5/89, 1/02 и 5/03),
2. Урбанистички план Месне Заједнице Турија ("Службени лист општине Србобран", број 5/89 и 5/03),
3. Детаљни урбанистички план туристичко-рекреативне зоне Надаљ ("Службени лист општине Србобран", број 11/92 и 5/03),
4. Урбанистички пројекат циглане "Радош" ("Службени лист општине Србобран", број 11/00 и 5/03),
5. План детаљне регулације за део радне зоне уз државни пут IIа реда бр.100 ("Службени лист општине Србобран", број 7/17).

По доношењу овог Плана, неопходно је приступити реализацији планских приоритетних решења и пројеката, односно активности: доношење урбанистичких планова, прибављање неопходних дозвола, израда техничке документације, као и уређењу и изградњи.

Финансирање приоритетних решења и активности из овог Плана, обезбедиће се из буџета, посебних фондова, донатора и спонзора, као и корисника и инвеститора и слично.